

SELVITYS KUNTIEN JA KUNTAYHTYMIEN LIIKELAITOSTOIMINNASTA 2008

SAATESANAT

Suomen Yrittäjät on laatinut tämän selvityksen keskustelunavaukseksi kuntien liiketoiminnan vaikutuksista yritysten toimintaympäristöön. Yritykset eri puolilla Suomea ovat olleet huolissaan julkisen sektorin harjoittaman yritystoiminnan kilpailua vääristävistä vaikutuksista.

Selvityksessä tarkastellaan tällä kertaa vain kuntien liikelaitoksia. Syy rajaukseen on liikelaitoksia koskeva ajankohtainen keskustelu. Keskustelu tuli erityisen ajankohtaiseksi, kun EU-komissio katsoi, että valtion liikelaitoksiin liittyvät konkurssisuoja ja veroedut ovat sisämarkkinoiden toimintaa vääristäviä valtiontukimuotoja. Nämä rakenteelliset ongelmat ovat samat myös kuntien liikelaitoksissa.

Haluamme viestittää selvityksellämme lainsäätäjälle ja kuntien päättäjille, että liikelaitosten toiminnan ohjausta on muutettava. Lainsäädännön muutoksia tarvitaan, jotta kilpailu voi olla aidosti neutraalia. Kuntatason toimia tarvitaan, jotta liikelaitosten ohjauksessa ja muussa kuntien toiminnassa otetaan markkinoiden toimivuus huomioon.

Selvitys on toteutettu niin, että sitä voidaan hyödyntää paikallisessa elinkeinopoliittisessa yhteistyössä. Selvityksessä esitettävät havainnot ja johtopäätökset ovat pitkälti laajennettavissa koskemaan kuntien muutakin, esimerkiksi yhtiömuodossa harjoitettua yritystoimintaa.

Selvitys on laadittu Suomen Yrittäjien omana työnä. Sen toteutuksesta ovat vastanneet johtaja Antti Neimala, kehittämisspällikkö Janne Pesonen ja lainopillinen asiamies Elina Rimppi. He antavat selvityksestä ja sen taustoista mielellään lisätietoja.

Helsingissä 29.10.2008

Jussi Järventaus

SISÄLLYSLUETTELO

SAATESANAT	1
SISÄLLYSLUETTELO	2
TIIVISTELMÄ: SUOMEN YRITTÄJIEN SELVITYS KUNTIEN JA KUNTAYHTYMIEN LIIKELAITOSTOIMINNASTA	3
TAUSTA	3
SELVITYKSEN TARKOITUS JA TOTEUTUSTAPA	4
KESKEISET HAVAINNOT JA JOHTOPÄÄTÖKSET	5
Omistajaohjauksen parantaminen	5
Pitäytyminen kuntien toimialan mukaisissa tehtävissä	6
Läpinäkyvyyden parantaminen	6
Liikelayritysten toiminnan yhteys julkisiin hankintoihin	7
TOIMIALAKOHTAISIA HAVAINTOJA LYHYESTI	8
Energiahuolto	8
Kunnallistekniikka ja jätehuolto	8
Liikenne	8
Matkailu	9
Oppilaitokset	9
Pelastuslaitokset	9
Satamat	9
Tukitoiminnot	9
Terveyspalvelut	10
Vesilaitokset	10
SUURTEN KAUPUNKIEN LIIKELAITOSTEN TOIMINTA	10
ESIMERKKEJÄ MARKKINOIDEN TOIMIVUUDEN OTTAMISESTA HUOMIOON LIIKELAITOSTEN OHJAUKSESSA	11
LIKELAITOKSET AAKKOSJÄRJESTYKSESSÄ	14
LIKELAITOKSET ALUEJÄRJESTÖITTÄIN	18

SUOMEN YRITTÄJIEN SELVITYS KUNTIEN JA KUNTAYHTYMIEN LIIKELAITOSTOIMINNASTA

TAUSTA

Liikelaitosten toiminta markkinoilla on vilkkaan keskustelun kohteena. Yrityksille liikelaitosten harjoittama elinkeinotoiminta on markkinoiden toimivuuteen liittyvä uhka. Näin siitä huolimatta, että liikelaitosten perustaminen ja toiminta voivat liittyä julkisten palveluiden sinänsä kiistattomaan tehostamistarpeeseen sekä palvelumarkkinoiden avaamiseen kilpailulle. Viime kädessä kyse on siitä, ovatko eri markkinatoimijoiden toimintaolosuhteet neutraalit.

Julkisen ja yksityisen sektorin harjoittaman elinkeinotoiminnan suhdetta on linjattu *pääministeri Vanhasen II hallituksen ohjelmassa*. Hallitusohjelman mukaan elinkeinopolitiikan tavoitteena on tarjota yrittäjyydelle Suomessa maailman paras toimintaympäristö. Kilpailupolitiikkaa hallitusohjelma linjaa näin: ”Hallitus varmistaa kilpailupolitiikan keinoin yksityisen ja julkisen palvelutuotannon tasavertaiset edellytykset.”

Liikelaitosten asemasta käytyyn keskusteluun on vaikuttanut vahvasti EU-komission tekemä ratkaisu ns. *Destia-tapauksessa*. Destia on Suomen Tieliikelaitoksesta muodostettu yhtiö, ja komission päätös koski valtion liikelaitosmuodon soveltuvuutta yhteismarkkinoille. Ratkaisun keskeinen sisältö oli, että liikelaitoksen konkurssisuoja ja veroedut ovat kiellettyä valtiontukea. Päätöksen johdosta valtiovarainministeriö on asettanut työryhmän uudistamaan *valtion* liikelaitoksia koskevaa lainsäädäntöä. Todettakoon, että valtiolla on viisi liikelaitosta, Finnavia, Finnpilot, Finstaship, Metsähallitus ja Senaatti-kiinteistöt.¹

Destia-tapauksella on vaikutuksia myös *kuntien liikelaitostoiminnalle*. Kuntien liikelaitosten sääntelyä on väistämättä tarkasteltava Destia-ratkaisun valossa. Samat ongelmat kuin valtion liikelaitoksissa näkyvät myös kunnallisissa liikelaitoksissa. Myös niillä on konkurssisuoja, eivätkä liikelaitokset juuri maksa veroja harjoittamastaan elinkeinotoiminnasta. Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskus harjoittavat kunnalliset liikelaitokset saavat kilpailuetua myös arvonlisäverotuksessa, koska yritykset eivät voi vähentää arvonlisäveroaan samalla tavalla kuin kunnalliset liikelaitokset. Kuntien liikelaitosten sääntelytarpeiden osalta asiaa valmistellaan työ- ja elinkeinoministeriön asettamassa kahdessa työryhmässä. Toinen niistä selvittää julkisen ja yksityisen sektorin kilpailuneutraaliteettiongelmia ja toinen uudistaa kilpailunrajoituslakia.²

Suomen Kuntaliitto on antanut kesällä 2008 linjauksensa liikelaitostoiminnasta. Linjaus on Kuntaliiton kannanotto Destia-tapaukseen. Linjauksen tarkoituksena on, että kukin kunta analysoi liikelaitostensa toiminnan kilpailuneutraaliteetin näkökulmasta. Kuntien asiana on päättää tarvittavista liikelaitosten kehittämistoimista.

Kuntaliiton linjauksen tavoitteena on, että liikelaitosten käyttömahdollisuus kunnallisen toiminnan järjestämistapana voidaan turvata. Linjauksessa on kuitenkin todettu yksiselitteisesti, että liiketoiminnan on tapahduttava sellaisessa oikeudellisessa muodossa, että se ei vääristä kilpailua avoimilla markkinoilla. Linjauksessa on tyypitelty liikelaitokset kolmeen luokkaan:

- liikelaitokset, joiden toiminnassa ei ole tarkistamistarvetta
- liikelaitokset, joiden toimintaa on tarkistettava, jotta ne voivat jatkaa liikelaitosmuodossa

¹ Valtion liikelaitoksia säännellään valtion liikelaitoslainsäädännössä ja laitospolisissa laeissa. Yksi syy vuonna 2003 voimaan tulleeseen liikelaitoslain uudistukseen oli pyrkimys kilpailuneutraaliteetin korostamiseen.

² Kuntien liikelaitoksia säännellään kuntalain 10 a luvussa. Myös kuntien liikelaitostoiminnan sääntelyä luotaessa pyrittiin turvaamaan toiminnan läpinäkyvyyttä ja neutraaliutta suhteessa markkinoihin.

- liikelaitokset, jotka toimivat markkinoilla ja joiden osalta selkein ratkaisu on yhtiöittäminen.

Selvityksessä tarkastellaan yksinomaan liikelaitosmuodossa harjoitettua kuntasektorin toimintaa. On kuitenkin muistettava, että myös kuntien yhtiömuodossa harjoittamasta elinkeinotoiminnasta voi aiheutua kilpailuongelmia. Viime kädessä julkisen sektorin taseella harjoitettu toiminta on eri asemassa kuin yksityinen, aidosti yrittäjäriskillä harjoitettu toiminta. Yhtiömuodossa verotus on neutraalimpaa kuin liikelaitosten kohdalla, mutta julkisomisteisten yhtiöiden konkurssiriski on käytännössä teoreettisempi vaihtoehto kuin yksityisten yritysten vastaava riski.

Keskeinen kysymys kilpailuneutraliteetin kannalta on, kuinka julkinen sektori huolehtii yhtäältä palvelumarkkinoiden kehittämisestä ja kuinka se toisaalta asettaa tavoitteita omille yksiköilleen, jotka toimivat markkinatilanteessa. Samat havainnot ja johtopäätökset, jotka selvityksessä esitetään liikelaitosten omistajaohjauksen kehittämistarpeista, koskevat myös kuntien yhtiömuotoista toimintaa.

SELVITYKSEN TARKOITUS JA TOTEUTUSTAPA

Selvityksessä tarkasteltiin kaikkiaan 190 kuntien ja kuntayhtymien liikelaitosta. Kaikkien liikelaitosten yhteenlaskettu liikevaihto on hyvin karkeasti arvioiden 3.8 miljardia euroa.³

Tarkoituksena oli selvittää, kuinka liikelaitosten toiminta vaikuttaa yritysten toimintaedellytyksiin. Selvityksessä keskityttiin siihen, otetaanko markkinoiden toimivuus huomioon liikelaitosten omistajaohjauksessa.

Tätä raporttia käytetään keskustelussa liikelaitoksia koskevan lainsäädännön kehittämisestä. Toinen käyttötarkoitus on se, että raportilla tuetaan paikallista keskustelua yksittäisten liikelaitosten asemasta. Siksi raportti toimitetaan kaikille Suomen Yrittäjien jäsenjärjestöille. Tämä selvitys toimii keskustelunavauksena, se ei ole suora vastaus liikelaitostoiminnan moninaisiin käytännön haasteisiin.

Selvityksen pohjamateriaalina on käytetty tilastokeskuksen antamaa tietoa olemassa olevista liikelaitoksesta vuonna 2006. Vuoden 2006 jälkeen lukuisia uusia kunnallisia liikelaitoksia on perustettu, mutta markkinoilta on myös poistunut joitakin liikelaitoksia. Tilanne elää koko ajan, mikä pyrittiin ottamaan mahdollisuuksien mukaan huomioon selvitystä tehtäessä.

Selvityksessä on käytetty lähinnä kuntien ja liikelaitosten Internet-sivuilta saatua materiaalia. Tämä tarkoittaa sitä, että aineisto ei ole aukotonta. Kaikki omistajaohjauksen kannalta keskeiset asiakirjat olivat kuitenkin yleensä saatavissa. Näitä ovat kuntastrategiat, talousarviot ja toimintasuunnitelmat sekä tilinpäätökset ja toimintakertomukset. Kuntien Internet-sivustoillaan antamat tiedot vaihtelivat suuresti, eikä kaikkien kuntien liikelaitoksista ollut löydettävissä tietoja lainkaan.

Selvityksessä kaikista liikelaitoksista haettiin vastausta kysymyksiin:

- mikä on liikelaitokset toiminta-alue, toimialue, liikevaihto ja henkilöstö
- toimiiko liikelaitos markkinoilla
- onko liikelaitoksen omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta
- mitkä ovat mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

³ Arvion ylimalkaisuuteen vaikuttaa se, että selvityksessä jouduttiin hyödyntämään vajavaisia tietoja. Osassa tapauksista on käytetty vuoden 2007 tilinpäätöstietoja ja osassa vuoden 2008 talousarvioon sisältyneitä lukuja. Lisäksi eräät liikelaitokset olivat aloittaneet toimintansa vuoden 2008 alussa, eikä liikevaihtoarvioitakaan ollut käytettävissä.

- myykö liikelaitos palveluja muillekin asiakkaille kuin omistajalle.

KESKEISET HAVAINNOT JA JOHTOPÄÄTÖKSET

Omistajaohjauksen parantaminen

Havainto

Selvityksen keskeisin havainto on, että liikelaitosten omistajaohjauksessa markkinoiden toimivuus on vieras näkökulma. Omistajaohjauksessa keskitytään yleensä liikelaitoksen toiminnan tehokkuuteen ja tuottoon, mutta vaikutuksia ympäröiviin yrityksiin käsitellään omistajaohjauksessa harvoin. Kuntien strategioissa on lähes poikkeuksetta linjauksia yksityisen palvelutuotannon hyödyntämisestä, mutta liikelaitosten toimintaa ohjataan tätä näkökulmaa huomioimatta.

- ➔ Esimerkiksi 10 suurimmasta kaupungista vain Tampereen ja Vantaan voidaan katsoa määritelleen omistajaohjauksen tavoitteet myös markkinoiden toimivuuden näkökulmasta. Havainto on tärkeä ottaen huomioon, että 10 suurimmassa kaupungissa on yhteensä 65 liikelaitosta, joiden yhteenlaskettu liikevaihto on noin 2.7 miljardia euroa. Yleisesti voidaan arvioida, että mahdollisuudet hyödyntää yksityistä palvelutarjontaa ovat hyvät juuri suurimmissa kaupungeissa.
- ➔ Tampereella lähtökohtana monituottajamallin ohjauksessa on konsernin kokonaisuus. Tavoitteena on mahdollistaa laajan palvelutuottajien verkoston syntyminen, jossa erilaisilla ja erikokoisilla toimijoilla on tasapuoliset menestymismahdollisuudet. Tilaajan tehtävänä on edistää ja kehittää palvelumarkkinoita. Tampereella on 11 liikelaitosta, joiden yhteenlaskettu liikevaihto on karkeasti 424,4 miljoonaa euroa.
- ➔ Vantaalla omistajapolitiikan periaatteet on vahvistettu erikseen. Liikelaitosten edellytetään toimivan normaalein liiketoimintaperiaattein.

Johtopäätös

Omistajaohjauksen parantaminen edellyttää sekä lainsäädännön muutoksia että käytännön omistajaohjauksen tehostamista. Lainsäädäntöön tarvitaan mekanismeja, joilla varmistetaan, että kilpailuneutraliteetti todella otetaan huomioon kuntien harjoittamassa omistajaohjauksessa. Tällä hetkellä sellaisia ei ole.

Kuntien on myös oma-aloitteisesti syytä huolehtia siitä, että omistajaohjauksessa aletaan systemaattisesti huolehtia markkinoiden toimivuudesta. Tämä edellyttää strategioiden uudistamista sekä muutoksia liikelaitosten talouden ja toiminnan suunnitteluun ja raportointiin.

Keskeinen kysymys on, onko liikelaitoksen perustamiselle ylipäänsä tarvetta. Selvitys koski toiminnassa olevia liikelaitoksia, joiden osalta harkinta on luonnollisesti jo tehty. Liikelaitosten hyvin moninaisesta toiminnasta on kuitenkin pääteltävissä, että tähän peruskysymykseen ei ole paneuduttu riittävästi. Jotta kuntien toiminta olisi johdonmukaista, niiden tulee hyödyntää markkinoita järjestelmällisesti. Markkinapotentiaalin kartoituksen pitää olla olennainen toimenpide aina, kun kunnat harkitsevat liikelaitosmuodon käyttämistä jonkin palvelun kohdalla.

Omistajaohjauksen tehostamistarve koskee liikelaitosten ohella yhtiömuodossa harjoitettua toimintaa. Viime kädessä vastuu erityisesti kuntien järjestämisvastuun alaan kuuluvien palvelumarkkinoiden

kehittämisestä ja toimimisesta on nimenomaan kunnilla.

Pitäytyminen kuntien toimialan mukaisissa tehtävissä

Havainto

Kuntien liikelaitokset toimivat lukuisilla toimialoilla ja niiden toimintatavat poikkeavat suuresti toimialoittain ja alueittain. Liikelaitosmuotoinen toiminta on leimallista vesihuollossa ja energiahuollossa. Silti niilläkin toimialoilla toimintaa on järjestetty myös muunlaisiin organisaatiomuotoihin.

Osa liikelaitoksista toimii sektoreilla, joilla kunnilla on erityinen palveluiden järjestämisvastuu ja osa liikelaitoksista toimii kuntien yleisen toimialan puitteissa. Esimerkkejä, joissa liikelaitokset vaikuttavat toimivan kokonaan kuntien yleisen toimialan ulkopuolella, havaittiin vähän. Sellaisia olivat lähinnä Oulun Nallikari ja Kannonkosken Piispala, jotka toimivat matkailupalveluiden tarjoajina.

Sellaisia esimerkkejä on huomattavasti, joissa liikelaitoksen perustehtävä on tuottaa tukipalveluita kunnalle, mutta palveluita tarjotaan enemmän tai vähemmän myös yksityisille asiakkaille. Tukipalveluissa vaikuttaakin ilmeiseltä, että liikelaitoksilla on vahvaa pyrkimystä hakea markkinoita yksityiseltä puolelta. Tämä on monella tavalla ongelmallista. Ensinnäkin oman kunnan ostot liikelaitoksilta tehdään useimmiten kilpailuttamatta, joten niillä on tuottajana monopoliasema suhteessa omistajakuntaan. Toiseksi liikelaitostoiminnan läpinäkyvyys on niin heikkoa, että liiketaloudellisten periaatteiden noudattamisesta on mahdotonta saada luotettavaa tietoa markkinoilla tapahtuvan toiminnan osalta.

- ➔ Oulun Nallikari ylläpitää leirintäaluetta, jonka liikevaihto on noin 1,3 miljoonaa euroa. Yöpymisvuorokausia leirintäalueella on arvioitu tänä vuonna olevan noin 78.000.
- ➔ Kannonkosken Piispala tarjoaa luonto-, liikunta- ja nuorisomatkatkailupalveluita. Liikelaitoksen liikevaihto on noin 3 miljoonaa euroa.
- ➔ Kuopion Ateria tuottaa ateriapalveluja pääasiassa Kuopion kaupungille. Sen liikevaihdoksi vuonna 2008 on arvioitu noin 13,1 miljoonaa euroa. Kaupungin strategiassa visioidaan: ”Kuopion Ateria on Pohjois-Savon tuottavin ja arvostetuin ateriapalveluiden järjestäjä, joka toimii verkostoituneena ja menestyy liiketoiminnassa edesauttaen maakunnan tavoitteiden saavuttamista. Visiona on, että Kuopion ateria on ateriapalveluiden menestyvin ja halutuin yhteistyökumppani Pohjois-Savossa.”

Johtopäätös

Kuntien tulee keskittyä palveluiden järjestämisvastuun toteutukseen. Yritystoiminnan edellytysten luominen on toinen kunnan keskeinen tehtävä. Nyt kunnat harjoittavat liikelaitosten välityksellä toimintaa, joka on toisaalta järjestämisvastuun toteuttamista omalla tuotannolla ja toisaalta puhtaasti yksityisen elinkeinonharjoittamisen kaltaista toimintaa. Roolit menevät helposti sekaisin, mikä haittaa markkinoiden toimintaa ja luo epävarmuutta yritysten toimintaympäristön kehittämissuunnista.

Läpinäkyvyyden parantaminen

Havainto

Talouden ja toiminnan suunnittelu on jossain määrin yhdenmukaista eri kunnissa. Sama pitää paikkansa tilinpäätöstietojen esittämisestä. Sen sijaan on vaikea löytää liikelaitosten strategioita ja

saada suoraan otetta niiden omistajaohjauksesta. Myöskään liikelaitosten toimintakertomuksia ei ole laadittu yhdenmukaisesti edes saman kaupungin alueella. Kuntien Internet- sivustoilla ei ollut kaikkien kuntien osalta nähtävillä edes kunnan omia tilinpäätöstietoja tai talousarvioita.

Yksi silmiinpistävä ilmiö on, että palvelumyynnin jakautumista konsernin sisäiseen ja ulkopuoliseen myyntiin eritellään hyvin harvoin. Sitä on sen vuoksi vaikea päätellä. Tämä on ongelmallista ottaen huomioon sekin, että Kuntaliiton mielestä yksi tunnusmerkki toiminnasta markkinoilla on palveluiden myynti kunnan ulkopuolisille asiakkaille.

- ➔ Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä HUS:n osalta on saatavissa tieto, jonka mukaan sairaanhoitopiiri myy palveluita omistajakuntien ulkopuolisille asiakkaille noin 95 miljoonalla eurolla. Myynnin tarkempaa jakautumista ei ole eritelty koko HUS:n saati HUS:n liikelaitosten tasolla.
- ➔ Helsingin kaupungin talousarvioista ilmenee, että Helsingin kaupungin palvelukeskuksen Palmian 99 miljoonan euron liikevaihdosta 94 % on myyntiä omalle konsernille. Noin 6 miljoonan myynnin euron ulkopuolisen myynnin jakautumisesta ei ole tarkempaa tietoa.

Johtopäätös

Markkinoiden toimivuuden parantaminen edellyttää läpinäkyvyyden parantamista. Muuten ei ole mahdollista arvioida, missä määrin liikelaitokset toimivat samoilla markkinoilla yksityisen palvelutarjonnan kanssa. Tilanteet poikkeavat toimialoittain huomattavastikin, mutta perustarpeena on saada luotettava tieto siitä, mikä osa myynnistä suuntautuu omistajakuntaan ja mikä osa ulkopuolisille asiakkaille. Myös läpinäkyvyyden turvaaminen edellyttää sekä säännösmuutoksia että käytännön toimintatapojen muutoksia.

Liikelaitosten toiminnan yhteys julkisiin hankintoihin

Havainto

Liikelaitokset tuottavat suuren osan palveluistaan omille omistajakunnilleen. Tällaiset palvelut ovat hankintalainsäädännön näkökulmasta niin sanottuja in house –hankintoja, joita ei tarvitse kilpailuttaa. Kunta voi siis tehdä hankintoja omistamaltaan liikelaitokselta ilman kilpailutusta, vaikka kyseinen liikelaitos toimisikin markkinoilla ja palvelisi myös muita tahoja. Vaikka asiakirjoista ei suoraan voi päätellä, että liikelaitoksia olisi perustettu kilpailuttamisveloitteen välttämiseksi (vaihtoehtona yhtiömuodolle), on syytä epäillä hankintasäännösten vaikuttavan kuntien valitsemaan organisaatiomuotoon. Yritysten kannalta markkinat laajenisivat olennaisesti, jos kuntien ostot omilta liikelaitoksilta olisi kilpailutettava ainakin silloin, kun palveluita myydään myös oman kuntakonsernin ulkopuolelle.

Toinen julkisiin hankintoihin liittyvä piirre, jolla on vaikutusta markkinoiden toimivuuteen, on liikelaitosten myynti muille kunnille kuin omalle omistajalleen. Vaikka asiakirjoista ei näiltäkään osin ole suoraan pääteltävissä, että hankintalainsäädäntöä ei ole noudatettu, tämä vaikuttaa mahdolliselta.

- ➔ HUS:n toimintakertomuksesta mm. ilmenee, että laboratoriopalveluita tarjoava liikelaitos HUSLAB on viime vuonna ”ottanut haltuunsa Espoon ja Kauniaisten perusterveydenhuollon laboratoriotoiminnot”. Toimintakertomuksesta ei ilmene, millaisessa menettelyssä haltuunotto tapahtui.

Johtopäätös

Liikelaitosmuoto ei saa johtaa hankintalain säännösten kiertämiseen ja kilpailuveloitteen välttämiseen. Itsestään selvää on, että jo nykyisin hankintalaki velvoittaa kilpailuttamaan ostot muiden kuntien liikelaitoksilta. Lakia olisi kuitenkin syytä muuttaa niin, että kunnan ostot sen omilta liikelaitoksilta olisi

kilpailutettava vähintään aina silloin, jos liikelaitos myy palveluita myös ulkopuolisille asiakkaille.

TOIMIALAKOHTAISIA HAVAINTOJA LYHYESTI

Energiahuolto

Energiahuollossa toimii useita liikelaitoksia. Suurin kaikista liikelaitoksista on Helsingin Energia, jonka liikevaihto on noin 622 miljoonaa euroa. Energiamarkkinat toimivat valtakunnallisesti, ja lähes kaikki liikelaitokset myyvät palveluita myös omistajakunnan ulkopuolelle. Liikelaitosmuoto vaikuttaa sopivan huonosti tämäntyyppisille markkinoille.

Energiahuollon osalta on tosin todettava, että sähkömarkkinat ja esimerkiksi kaukolämpömarkkinat toimivat eri tavoin. Joiltakin osin energiahuollossa ollaan luonnollisen monopolin kaltaisessa tilanteessa, eikä markkinoiden hyödyntäminen ole vailla haasteita. Toisaalta taas sähkön myynti ja ostaminen on aidosti mahdollista koko valtakunnan alueella, ja tällaisilla markkinoilla liikelaitosten toimintaan liittyvät erityispiirteet vaikuttavat vääjäämättä kilpailuolosuhteisiin.

Kunnallistekniikka ja jätehuolto

Kunnilla on velvollisuus pitää kunnossa ja puhtaana asemakaava-alueella hallinnassaan olevat kadut, torit, katuaukiot, puistot, istutukset ja muut näihin verrattavat yleiset alueet. Kunnilla on useita kunnallistekniikkaa ja viheralueita hoitavia liikelaitoksia. Joillekin kunnallistekniikkaa hoitaville liikelaitoksille on annettu tehtäviä, jotka eivät kuulu kunnan toimialaan. Kunnallistekniikkaa hoitavat liikelaitokset tarjoavat joissakin tapauksissa esimerkiksi kuljetuspalveluja ja palveluja tarjotaan tietyissä tilanteissa myös kunnan ulkopuolelle.

Jätehuoltoalalla kunnallisia liikelaitoksia on neljä, Keravalla (Keravan kaupunkitekniikka) Oulussa, Porissa ja Rauman seudulla. Turussa toimii liikelaitoksena jätteenpolttolaitos. Kunnilla on jätelakiin perustuva järjestämisvastuu kunnan alueella syntyneestä yhdyskuntajätteen kuljetuksesta, hyödyntämisestä ja käsittelyn järjestämisestä. Tuottajat ovat taas vastuussa tuottajavastuun piiriin kuuluvista jätteistä.

Kunnat hoitavat pitkälti jätehuoltovelvoitteita kuntien välisenä yhteistyönä, alueellisina jätehuolto-osakeyhtiöinä, joissa on osakkaina 299 kuntaa. Jätehuollossa markkinoiden neutraalia toimintaa eivät uhkaa yksinomaan liikelaitosmuotoiset yksiköt, vaan myös osakeyhtiöinä toimivat kunnalliset jätehuoltoyhtiöt ovat vakava uhka alalla toimiville yrityksille. Jätehuoltoalalla akuuttina ongelmana on jätteiden kuljetusjärjestelmä. Vaihtoehtoina ovat sopimusperusteinen jätteenkuljetus tai kunnan kilpailuttama jätteenkuljetus. Yrityskentän näkemyksen mukaan markkinoiden toimintaa häiritsee selvästi se, että kuntien omistamat yhtiöt pyrkivät vaikuttamaan voimakkaasti omistajakuntien ratkaisuun palvelurakenteesta. Tarve omistajaohjauksen roolin kirkastamiseen on ilmeinen.

Liikenne

Joukkoliikennepalveluja liikelaitoksina tarjoavat suurten kaupunkien, Helsingin, Tampereen ja Turun kaupungin liikennelaitokset. Lisäksi liikelaitosmuodossa toimiva joukkoliikenneliikelaitos toimii Porissa. Kunnalla ei ole lakisääteistä järjestämisvastuuta joukkoliikenteestä, vaan järjestämisvastuu kattaa oppilas- ja vammaiskuljetukset. Joukkoliikennepalveluissa on runsaasti yksityistä palvelutarjontaa. Jo nyt Tampereella kaupunki kilpailuttaa osan joukkoliikenteen linjoista. Helsingissä HKL ei tuota bussiliikennettä, vaan on tilaajaorganisaatio ja bussiliikenteen yhtenä tuottajana toimii Helsingin Bussiliikenne Oy. HKL toimii tuottajana raitioliikenteen ja metroliikenteen palveluissa. Turussa liikennelaitos tuottaa 18 % Turun ostamasta joukkoliikennetuotannosta ja pyrkii voittamaan lisää osuutta tuotannosta.

Matkailu

Kuntien toimialan rajoja ajatellen erikoisimmat liikelaitokset ovat Oulun Nallikari ja Kannonkosken Piispala. Nallikari tarjoaa leirintäaluepalveluita ja Piispalan toimiala on luonto-, liikunta- ja nuorisomatkatkailupalveluiden tarjoaminen. Palveluja markkinoidaan koko Suomen ohessa valtakunnallisesti. Kummankin toimintaa voitaneen perustella erinäisillä argumenteilla, mutta toisaalta voidaan perustellusti katsoa, että matkailuyritystoiminnan harjoittaminen ei kuulu kuntien yleiseenkin toimialaan.

Oppilaitokset

Ammatillisen aikuiskoulutuksen, toisen asteen ammatillisen koulutuksen sekä ammattikorkeakoulujen kuntayhtymät ylläpitävät huomattavaa määrää liikelaitoksia. Oppilaitosten omistamien liikelaitosten toimialat ovat varsin monipuolisia, mutta liittyvät yleensä oppilastöiden tuottamiseen ja myyntiin. Niin ikään useat oppilaitokset tarjoavat erilaisia kehittämisspalveluita.

Selkeimmät markkinoiden toimivuuteen vaikuttavat epäkohdat löytyvät hotelli- ja ravintola-alalta, joissa kilpaillaan suoraan alueen yksityisten palveluntarjoajien kanssa (esimerkiksi catering-palvelut). Oppilaitosten liikelaitoksissa tuotetaan myös muun muassa yksityisten yritysten kanssa kilpailevia autokoulu- ja majoituspalveluita.

Pelastuslaitokset

Joitakin alueellisia pelastuslaitoksia on organisoitu liikelaitoksiksi. Varsinaisessa pelastustoiminnassa ei ole yksityistä palvelutarjontaa, mutta sairaankuljetuksessa yksityiset yritykset kilpailevat pelastuslaitosten kanssa. Sairaankuljetuksessa onkin akuutteja ongelmia, jotka liittyvät julkisia hankintoja koskevan lainsäädännön soveltamiseen ja liikelaitoksiin. Yksityisten sairaankuljetusyritysten näkökulmasta pelastuslaitosten toiminta on selvä uhka, sillä kunnat pyrkivät ostamaan pelastuslaitoksilta sairaankuljetuspalveluita suoraan ns. in house –hankintoina.

Satamat

Satamien toiminta kuuluu kuntien yleiseen toimialaan. Satamatoiminta oli vuoteen 1994 ns. vanhojen kaupunkien privilegio. Sen jälkeen yksityisenkin sataman perustaminen on ollut periaatteessa mahdollista. Sellaisia ei kuitenkaan ole perustettu. Satamatoiminnassa kunnat kilpailevat selkeästi keskenään teollisuuden tavaravirroista, palvelut kohdentuvat siis yrityksille.

Satamatoimialalla ei ole odotettavissa, että yksityistä palvelutarjontaa muodostuisi olemassa olevan tarjonnan rinnalle. Mahdolliselta kehitykseltä näyttää kuitenkin satamien yhtiöittäminen ja yksityistäminen.

Tukitoiminnot

Liikelaitoksiksi on organisoitu erinäisiä kuntien tukitoimintoja. Tyypillisiä ovat ateriapalveluiden, kiinteistöhuollon, laskentatoimen, siivouksen, tietotekniikan, tilapalveluiden jne. liikelaitokset. Suurimmalla osalla tällaisista liikelaitoksista on myös ulkoisia asiakkaita, sekä kuntasektorilta että yksityiseltä sektorilta.

Laskentajärjestelmät tai ainakin julkisesti saatavissa olevat seurantatiedot ovat niin niukkoja ja yleisellä tasolla, että myynnin jakautumista ei ole mahdollista arvioida tyydyttävällä tarkkuudella. Erittäin tyypilliseltä vaikuttaa ateria- ja catering-palveluiden tarjoaminen omistajapiirin ulkopuolelle. Ateriapalveluita ainakin yhtenä toimialana tuottavia liikelaitoksia on toistakymmentä kappaletta. Vain Tampereen kaupungin ateriapalveluliikelaitos vaikutti myyvän palveluita yksinomaan omistajakunnalle.

Tukipalveluissa liikelaitokset kilpailevat lähes aina yksityisen palvelutarjonnan kanssa myydessään

palveluita oman kuntansa ulkopuolisille asiakkaille. Lisäksi yksityistä palvelutarjontaa olisi hyödynnettävissä ostopalveluina tämänhetkistä enemmän miltei kaikissa tukipalveluissa.

Terveyspalvelut

Terveyspalveluissa toimii sekä kuntien että kuntayhtymien liikelaitoksia. Ne toimivat terveydenhuollon eri toimialoilla.

Suurin osa tämän toimialan liikelaitoksista tarjoaa työterveyshuollon palveluita. Sellaisia on yhteensä 13 kappaletta. Oulun Työterveydestä on nyttemmin muodostettu yhteisyritys Oulun Diakonissalaitoksen kanssa. Yhteisyrityksen muodostamiseen liittyy ongelma lakisääteisen työterveyshuollon sopimuskannan siirtämisestä uudelle yhtiölle. Yhtiötä muodostettaessa sovittiin asiakkuuksien siirrosta uudelle yhtiölle kilpailuttamatta. Kaksi yritystä valitti ratkaisusta markkinaoikeuteen, joka määräsi hankintapäätöksen täytäntöönpanokieltoon. Asiaratkaisua ei vielä ole annettu.

Vaikka kunnilla onkin vahva ja selkeä, jopa yksityisten yritysten työterveyshuoltoon yltävä järjestämisvastuu työterveyspalveluiden osalta, niin lainsäädäntö ei edellytä, että kuntien olisi tuotettava työterveyspalveluita itse. Ne voidaan järjestää myös erityyppisin palveluostoin. Useassa tapauksessa kuntien työterveyshuollon liikelaitoksilla on kasvuhakuisia tavoitteita.

Erikseen on syytä todeta, että Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirillä HUS:lla on peräti kuusi liikelaitosta. Koko HUS:n myynti sen jäsenkuntien ulkopuolella on noin 95 miljoonaa euroa. Tämän myynnin jakautumisesta ei ole tarkempaa tietoa. Yksityisten terveyspalveluyritysten näkökulmasta jäsenkuntien ulkopuolelle myytyjen palveluiden määrä on niin suuri, että myyntiin liittyvien menettelyiden tarkempi tutkiminen olisi perusteltua.

Vesilaitokset

Liikelaitos on tyypillinen vesilaitosten organisaatiomuoto. Vesihuollon liikelaitoksia on peräti 55 sekä 3 muuta liikelaitosta, jotka vastaavat vesihuollosta muiden toimialojen ohella. Vesilaitoksia on enemmän kuin millään muulla toimialalla. Kunnilla on vesihuollon järjestämisvastuu, joka ei tosin ulotu yritysten vesihuoltoon. Käytännössä vesilaitoksilla on alueellaan monopoli, eikä yksityistä palvelutarjontaa ole. Varsin usein vesilaitokset tekevät yhteistyötä naapurikuntien kanssa. Vesihuolto on ainakin lyhyemmällä aikavälillä ehkä ongelmattomin toimiala, jolla liikelaitokset toimivat.

SUURTEN KAUPUNKIEN LIIKELAITOSTEN TOIMINTA

Yllä on jo kerrottu, että kymmenestä suurimmasta kaupungista vain Tampereella ja Vantaalla on selkeästi linjattu omistajaohjausta suhteessa markkinoiden toimivuuteen. Tämä ei välttämättä merkitse sitä, ettei asiaan olisi muissakin kaupungeissa kiinnitetty huomiota. Tässä vaiheessa ei kuitenkaan ollut mahdollista käydä kaupunkien tarkempia keskusteluja liikelaitosten ohjaamisesta, vaan se on selvityksen jälkeisen toiminnan keskeinen tavoite.

Kymmenen suurimman kaupungin liikelaitosten toimintaan on syytä kiinnittää erityistä huomiota niiden suuren määrän ja taloudellisen merkityksen vuoksi. Liikelaitoksia on yhteensä 65 ja niiden yhteenlaskettu liikevaihto on peräti 2.7 miljardia euroa. Liikelaitoksia on suurimmissa kaupungeissa seuraavasti:⁴

- Espoo: liikelaitoksia 3, yhteenlaskettu liikevaihto noin 88,3 miljoonaa euroa

⁴ 10 suurimman kaupungin liikelaitoksiin ei ole laskettu mukaan HUS:n liikelaitoksia, joita on kuusi ja joiden liikevaihto on noin 227.3 miljoonaa euroa (ilman kolmen tämän vuoden alussa aloittaneen liikelaitoksen liikevaihtoa).

- Helsinki: liikelaitoksia 7, yhteenlaskettu liikevaihto noin 1.140 miljoonaa euroa
- Jyväskylä: liikelaitoksia 6, yhteenlaskettu liikevaihto noin 88,4 miljoonaa euroa
- Kuopio: liikelaitoksia 5, yhteenlaskettu liikevaihto noin 83,7 miljoonaa euroa
- Lahti: liikelaitoksia 1, liikevaihto noin 31,6 miljoonaa euroa
- Oulu: liikelaitoksia 14, yhteenlaskettu liikevaihto noin 359,6 miljoonaa euroa
- Pori: liikelaitoksia 4, yhteenlaskettu liikevaihto noin 34,1 miljoonaa euroa
- Tampere: liikelaitoksia 11, yhteenlaskettu liikevaihto noin 424,4 miljoonaa euroa
- Turku: liikelaitoksia 11, yhteenlaskettu liikevaihto noin 340,4 miljoonaa euroa
- Vantaa: liikelaitoksia 3, yhteenlaskettu liikevaihto noin 68,9 miljoonaa euroa

ESIMERKKEJÄ MARKKINOIDEN TOIMIVUUDEN OTTAMISESTA HUOMIOON LIKELAITOSTEN OHJAUKSESSA

Markkinoiden toimivuus otetaan hyvin harvoin huomioon liikelaitosten omistajaohjauksessa. Näkökulma ei ole esillä liikelaitoksia perustettaessa, niiden toiminnallisia tavoitteita asetettaessa tai tuloksia seurattaessa. Asiaan ei yksinkertaisesti ole kiinnitetty juuri mitään huomiota, ainakaan saatavissa olevan materiaalin perusteella. Jälleen on kuitenkin syytä korostaa, että lähes jokaisen kunnan strategiatasoisissa asiakirjoissa on linjattu, että palveluiden tuotantorakennetta pyritään uudistamaan monipuolisempaan suuntaan.

Seuraavassa esitetään lyhyesti ne esimerkit, joissa kuntien tulkittiin kiinnittäneen aktiivista huomiota liikelaitosten toiminnan vaikutuksiin muille yrityksille.

lisalmi

Palvelustrategia:

”Palvelut tuotetaan asiakaslähtöisesti etsien parasta järjestämistapaa kullekin palvelulle huomioiden palvelujen häiriötön jatkuvuus, kokonaistaloudellinen edullisuus, kilpailukykyisyys ja laatu”.

”Palvelujen järjestämisen suunnittelu kattaa seuraavat näkökulmat: kuntalaisten hyödyt, osto- ja tuotantoprosessien tehokkuus, kustannustehokkuus, kehittämisen ja yhteistyön näkökulma sekä asiakkaan tyytyväisyys”.

”Oman tuotannon kilpailuttamisedot ja toimintaedellytykset”:

”Oman palvelutuotannon hinta-laatu-suhteen tason määrittäminen ja sen tarkistaminen riittävin väliajoin on tärkeää. Yksi keino tähän on oman palvelutuotannon vertaaminen yksityisen sektorin tuottamiin vastaaviin palveluihin. Oman tuotannon osallistuminen kilpailuun harkitaan tapauskohtaisesti. Sitä voivat rajoittaa esim. oman tuotannon kapasiteetin riittämättömyys tai sellaisen erikoisosaamisen tarve, jota ei ole tarkoituksenmukaista pitää omana tuotantona”.

”Tarjouspyynnöt ja tarjoukset on laadittava niin hyvin eriteltyinä, etteivät ne mahdollista alihinnoittelua mm. sitä kautta, että kaupungin vastuulle jäisi kustannuseriä, jotka vääristäisivät kilpailua”.

”Tavoitteena on, että oman tuotannon tuotteistamista ja kustannustietoisuutta kehitetään siten, että valmius oman palvelun kustannusten tunnistamiseen kehittyy jatkuvasti.”

Rovaniemi

Palveluhankintastrategia:

”Palvelujen hankinta tapahtuu joko kaupungin omalta palveluorganisaatiolta tai ulkopuoliselta palvelutuottajalta.”

”Kaupunki ei mene jo kilpailuille markkinoille muun kuin yleisen edun toteuttamisen tai yhteiskunnallisen tehtävän hoitamisen perusteella”.

”Kaupunki luo elinkeinopolitiikan avulla toimintaedellytyksiä palveluyritysten syntymiselle ja kehittämiselle”.

Kaupunkistrategia:

”Palveluhankinnan peruslähtökohtana on kokonaistaloudellinen edullisuus eli hankinnat suoritetaan sieltä, missä hinta, laatuja määräkriteerit yhdessä tuottavat parhaan vaikuttavuuden.”

”Valtuusto päättää kaupungin liikelaitosten ja tytäryhteisöjen perustamisesta. Perustamisen yhteydessä arvioidaan liikelaitoksen ja tytäryhteisön liiketoiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet.”

Tampere

Tampereella kaupunginvaltuusto on määritellyt hankintoihin ja kilpailuttamiseen liittyviä periaatteita, jotka käyvät ilmi mm. talousarvion yhteydessä. Myös liikelaitosten vuosittaiset toiminnalliset tavoitteet määritellään valtuustossa ja määritellään omilla mittareillaan:

”Monituottajamallin lähtökohtana on konsernin kokonaisuus. Tavoitteena on mahdollistaa laajan palvelutuottajien verkoston syntyminen, jossa erilaisilla ja erikokoisilla toimijoilla on tasapuoliset menestymismahdollisuudet. Tilaajan tehtävänä on edistää ja kehittää palvelumarkkinoita.”

”Kilpailuttaminen perustuu luottamushenkilöelinten päätöksiin.”

”Tukipalveluja avataan kilpailulle suunnitelmallisesti.”

”Oman tuottajan osallistuminen kaupungin järjestämään tarjouskilpailuun ratkaistaan tapauskohtaisesti.”

Uusikaupunki

Hankintastrategia:

”Osa palveluista tuotetaan/järjestetään seudullisesti sekä yhteistyössä yksityisten ja kolmannen sektorin kanssa.”

”Palvelujen hankintastrategian tehtävänä on edistää palvelujen tuotantotapojen monimuotoistamista ja palvelujen markkinaehtoistamista.”

”Erityisesti maksurahoitteisten palvelujen sekä palvelusetelillä maksettavien palvelujen tarjonta voi lisääntyä markkinoilla.”

”Markkinoiden hyödyntämisessä on kyse paikoitellen oman tuotannon täydentämisestä, paikoitellen sen kokonaan korvaamisesta.”

”Hankkiessaan palveluita kaupunkilaisille muulla tavoin kuin kuntayhteistyöllä kaupunki kilpailuttaa palveluntarjoajia.”

”Kaupunki on merkittävä toimija palvelusektorilla, ja sen päätöksillä on vaikutusta markkinoiden muotoutumiseen”

”Uusien yritysten ja muiden toimijoiden syntyminen edellyttää palvelukysyntää, jonka kaupunki ohjaa

tyydyttäväksi oman organisaation ulkopuolelle. Ohjaus tapahtuu mm. määrittelemällä ne palvelut, joita kaupunki hankkii jatkossa yhä enemmän markkinoilta.”

”Kaupungin omassa tuotannossa on tärkeää tunnistaa kilpailua rajoittavat tekijät ja pyrkiä niiden poistamiseen. Kaupunki voi toimia markkinoilla silloin, kun se täyttää markkinoilla olevia puutteita tai myy satunnaista ylikapasiteettiaan.”

Vantaa

Vantaan omistajapolitiikan linjausten mukaan liikelaitosten kohdalla noudatetaan seuraavia periaatteita:

- liikelaitoksella on omia aitoja myyntituloja, joihin se voi itse vaikuttaa
- yksikön myyntitulojen tulee kattaa toiminnan kustannukset ja pitkällä aikavälillä myös investoinnit
- kaupunki saa sijoittamalleen pääomalle käyvän tai muutoin määrittämänsä tuoton
- kaupunki ei tue toimintaa vastikkeettomin avustuksin
- liikelaitoksen tulee toimia normaalein rahoitusperiaattein
- kaupunki hoitaa liikelaitoksen rahoitus- ja pääomahuollon
- liikelaitokselle ei myönnetä itsenäistä lainanottovaltuutta.

Vantaan konsernistrategiassa linjataan: ”Kaupunki käyttää liikelaitostamista ensisijaisesti niiden yksiköiden kohdalla, jotka myyvät tuotteitaan ja/tai palveluitaan omille ja ulkopuolisille asiakkaille mutta joiden tulos halutaan sisällyttää kaupungin omaan vuositulokseen. Liikelaitoksen tulee toimia normaalein liiketoimintaperiaattein.

Kuntien ja kuntayhtymien liikelaitokset aakkosjärjestyksessä

1. Altek Aluetekniikka, Jyväskylä
2. Anjalankosken kuntatekniikka, Anjalankoski
3. Espoon Vesi, Espoo
4. Etelä- Pohjanmaan Pelastuslaitos, Seinäjoki
5. Etelä-Savon työterveys, Mikkeli
6. Forssan ammatillinen aikuiskoulutuskeskus, Forssa
7. Forssan ruoka- ja siivousliikelaitos, Forssa
8. Forssan vesihuoltolaitos, Forssa
9. Hangon satama, Hanko
10. Hangon vesi- ja viemärlaitos, Hanko
11. Haukiputaan vesihuoltolaitos, Haukipudas
12. Helsingin Energia, Helsinki
13. Helsingin kaupungin liikennelaitos, Helsinki
14. Helsingin kaupungin palvelukeskus Palmia, Helsinki
15. Helsingin MetropoliLab, Helsinki
16. Helsingin Satama, Helsinki
17. Helsingin Tekstiilipalvelu, Helsinki
18. Helsingin Vesi, Helsinki
19. Hollolan- Lahden vesilaitos kuntayhtymä, Hollola ja Lahti
20. HUS Ravioli, Helsingin ja uudenmaan sairaanhoitopiirin alue
21. HUS röntgen, Helsingin ja uudenmaan sairaanhoitopiirin alue
22. HUS-Apteekki, Helsingin ja uudenmaan sairaanhoitopiirin alue
23. HUS-Desiko, Helsingin ja uudenmaan sairaanhoitopiirin alue
24. HUSLAB, Helsingin ja uudenmaan sairaanhoitopiirin alue
25. HUS-Logistiikka, Helsingin ja uudenmaan sairaanhoitopiirin alue
26. Hyvinkään vesi, Hyvinkää
27. Iin kunnan vesilaitos, Iin kunta
28. Jalasjärven Aikuiskoulutuskeskus, Jalasjärvi
29. Janakkalan vesi, Janakkala
30. Joensuun Työterveys, Joensuu
31. Joensuun Vesi, Joensuu
32. Joroisten Energialaitos, Joroinen
33. Joukkoliikenne, Pori
34. Joutsenon vesi- ja viemärlaitos, Joutseno
35. Jyväskylän kaupungin talouspalvelukeskus, Jyväskylä
36. Jyväskylän Seudun Työterveys, Jyväskylä
37. Jyväskylän tilapalvelu, Jyväskylä
38. Järvenpään vesihuoltolaitos, Järvenpää
39. Järvisseudun sähkövoiman kuntayhtymä, Etelä-Pohjanmaa
40. Kainuu maakunta-kuntayhtymä, Kainuun Ammattiopisto, Kajaani, Kuhmo, Kuusamo, Suomussalmi ja Vuokatti.
41. Kainuu maakunta-kuntayhtymä, Kainuun työterveys, Hyrynsalmi, Puolanka, Kajaani, Kuhmo, Paltamo, Ristijärvi, Sotkamo, Suomussalmi, Talvivaara
42. Kainuun Jätehuollon kuntayhtymä, Eko-Kymppi, Kajaani
43. Kajaanin ammattikorkeakoulu, Kajaani
44. Kajaanin kaupunginteatteri, Kajaani
45. Kajaanin Mamselli, Kajaani
46. Kajaanin Vesi, Kajaani
47. Kallaveden työterveys, Kuopio
48. Kangasalan vesi, Kangasala
49. Karjaan vesi, Karjaa
50. Kaupungin varikko, Turku

51. Keiteleen kunnan liikelaitos, Keitele
52. Kemin satama, Kemi
53. Keravan kaupunkitekniikka, Kerava
54. Keski- Uudenmaan Pelastuslaitos, Vantaa
55. Keski-Suomen Pelastuslaitos, Jyväskylä
56. Keski-Suomen Sairaanhoidopiirin pesula, Keski-Suomen sairaanhoidopiirin alue
57. Keski-Suomen Sairaanhoidopiirin ruokapalvelu, Keski-Suomen sairaanhoidopiirin alue
58. Keuruun Vesilaitos, Keuruu
59. Keuruun Vuokra-asuntopalvelu, Keuruu
60. KIDE - Kiimingin Kehitys (Elinkeinoliikelaitos KIDE), Kiiminki
61. Kiimingin Ateria, Kiiminki
62. Kiimingin vesi, Kiiminki
63. Kiinteistöjen hoito, Turku
64. Kiinteistölaitos, Turku
65. Klaukkalan jäähalli, Klaukkala
66. Korpelan voima, Kannus
67. Korsnäs Kurscenter, Korsnäs
68. Kouvola vesi, Kouvola
69. KRS-Vesi, Kristiinankaupunki
70. Kunnallinen liikelaitos Marttinen, Virrat
71. Kunnallistekniikka, Turku
72. Kuntayhtymä Raision- Naantalin vesilaitos, Raisio ja Naantali
73. Kuopion Ateria, Kuopio
74. Kuopion Energia, Kuopio
75. Kuopion Vesi, Kuopio
76. Kurikan kehitys, Kurikka
77. Kurikan vesihuoltolaitos, Kurikka
78. Kuusankosken vesilaitos, Kuusankoski
79. Kylän Kattaus, Jyväskylä
80. Kymenlaakson pelastuslaitos, Kotka
81. Kymenlaakson sairaala-apteekki –liikelaitos, Kymenlaakson sairaanhoidopiiri
82. Kymenlaakson sairaalapalvelut –liikelaitos, Kymenlaakson sairaanhoidopiiri
83. Kymijoen työterveys, Kotka
84. Lahden Seudun Kuntatekniikka-liikelaitos (seudullinen liikelaitos), Lahden kaupunkiseutu
85. Lapinlahden vesilaitos, Lapinlahti
86. Liedon vesi- liikelaitos, Lieto
87. Liikelaitos Kokkolan Energia, Kokkola
88. Liikelaitos Kokkolan Satama, Kokkola
89. Liikelaitos Kokkolan Vesi, Kokkola
90. Liikelaitos Kruunupyyn sähkölaitos, Kruunupyy
91. Liikelaitos Priimus, Jyväskylän koulutuskuntayhtymä
92. Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos, Espoo
93. Masku- Nousiainen vesilaitos kuntayhtymä, Masku ja Nousiainen
94. Mikkelin Vesilaitos, Mikkel
95. Mäntsälän vesi, Mäntsälä
96. Nallikari, Oulu
97. Napapiirin vesihuoltolaitos, Rovaniemi
98. Nastolan Vesihuoltolaitos, Nastola
99. Nurmijärven Työterveys, Nurmijärvi
100. Otavan Opisto, Mikkel
101. Oulu- Koillismaan pelastuslaitos, Oulu
102. Oulun Energia, Oulu
103. Oulun Jätehuolto, Oulu
104. Oulun Konttori, Oulu

105. Oulun Satama, Oulu
106. Oulun Serviisi ("Liikelaitos A"), Oulu
107. Oulun seudun ympäristölautakunta, Oulu
108. Oulun seudun yrityspalvelukeskus, Oulu
109. Oulun tekninen liikelaitos ("Liikelaitos B"), Oulu
110. Oulun tietotekniikka, Oulu
111. Oulun Tilaliikelaitos, Oulu
112. Oulun työterveys, Oulu
113. Oulun Vesi, Oulu
114. Oulunsalon Kulttuuri-instituutti, Oulunsalo
115. Oulunsalon vesihuolto, Oulunsalo
116. Paimion ammatillinen aikuiskoulutuskeskus, Paimio
117. Peruspalvelukeskus Oiva, Hollola
118. Pieksämäen Vesi, Pieksämäki
119. Pielisen Karjalan Tilitoimisto, Joensuu
120. Pietarsaaren Energialaitos, Pietarsaari
121. Pietarsaaren Satama, Pietarsaari
122. Pietarsaaren vesi, Pietarsaari
123. Piispala, Kannonkoski
124. Pohjanmaan pelastuslaitos, Vaasa
125. Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulu, Joensuu
126. Pohjois-Karjalan Pelastuslaitos, Joensuu
127. Pohjois-Kymen Tieto, Kuusankoski
128. Pohjois-Savon Pelastuslaitos, Kuopio
129. Porin Jätehuolto, Pori
130. Porin Satama, Pori
131. Porin Vesi, Pori
132. Porvoon vesi, Porvoo
133. Päijät- Hämeen Liitto, Päijät- Hämeen Pelastuslaitos, Lahti
134. Rauman Satama, Rauma
135. Rauman seudun jätehuoltolaitos, Rauma
136. Rauman Vesi, Rauma
137. Reitti, Inari
138. Riihimäen vesihuoltolaitos, Riihimäki
139. Rovaniemen kaupungin työterveyspalvelut, Rovaniemi
140. Ruokapalvelu, Inari
141. Seinäjoen vesi, Seinäjoki
142. Talotoimi, Turku
143. Tammisaaren energia, Tammisaari
144. Tammisaaren vesi, Tammisaari
145. Tampereen aluepelastuslaitos, Tampere
146. Tampereen Ateria, Tampere
147. Tampereen auto- ja konekeskus, Tampere
148. Tampereen katu- ja vihertuotanto, Tampere
149. Tampereen kaupungin liikennelaitos, Tampere
150. Tampereen kaupungin tilakeskus, Tampere
151. Tampereen Logistiikka, Tampere
152. Tampereen Sähkölaitos, Tampere
153. Tampereen tietotekniikkakeskus, Tampere
154. Tampereen Vesi, Tampere
155. Tilakeskus, Joensuu
156. Tilakeskus, Lahti
157. Tilakeskus, Vammala
158. Tilalaitos, Turku
159. Tilaliikelaitos, Rovaniemi

160. Tilapalvelu, Inari
161. Tilike-Liikelaitos, Kitee
162. Tullinkulman työterveys (1.1.2009 nimeen lisätään sana ”Liikelaitos”), Tampere
163. Turun jätelaitos, Turku
164. Turun Liikennelaitos, Turku
165. Turun Satama, Turku
166. Turun vesilaitos Turku
167. Tuusulan seudun vesilaitos kuntayhtymä, Tuusula
168. TYKSLAB, Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin alue
169. Työterveyshuolto TYÖPLUS, Kokkolanseudun terveyskeskuksen kuntayhtymän alue
170. Työterveyshuolto, Vantaa
171. Uudenkaarlepyyn voimalaitos, Uusikaarlepyy
172. Uudenkaupungin Satama, Uusikaupunki
173. Vaalan kaukolämpölaitos, Vaala
174. Vaalan vesihuoltolaitos, Vaala
175. Vaasan Alue työterveys, Vaasa
176. Vaasan Satama, Vaasa
177. Vaasan Talotoimi, Vaasa
178. Vaasan Vesi, Vaasa
179. Vakka- Suomen Sanomain Kuntayhtymä, Uusikaupunki
180. Vakka- Suomen Vesi, Uusikaupunki
181. Vammalan Vesi, Vammala
182. Vantaan Vesi, Vantaa
183. Varikko, Espoo
184. Varsinais-Suomen Sairaanhoitopiirin Turunmaan liikelaitos, Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin Turunmaan alue
185. Vatajankosken sähkön kuntayhtymä, Kankaanpää ja Karvia
186. Vesihuoltolaitos, Hollola
187. Vesihuoltolaitos, Loimaa
188. Vesihuoltolaitos, Mänttä
189. Vesilaitos, Iisalmi
190. Vesilaitos, Nurmijärvi
191. Vihdin vesihuoltolaitos, Vihti
192. Viherlaitos, Turku
193. Vimpelinlaakso Kehittämislaitos, Kajaani

ETELÄ-KARJALAN YRITTÄJÄT

ALUEJÄRJESTÖ: Etelä-Karjalan Yrittäjät ER

Liikelaitos: Joutsenon vesi- ja viemärlaitos

I Kunta

Joutseno

TP 2007: ”Joutsenon kaupunki ja Lappeenrannan kaupunki päättivät yhdistyä, mikä puolestaan tarkoittaa myös kaupunkien vesihuoltolaitosten yhdistymistä vuoden 2009 alusta”.

II Liikevaihto

1 361 851 € (TA 2008)

III Henkilömäärä

12 (TP 2007)

IV Liikelaitoksen toimiala

Vesihuoltoja viemärointi.

V Toiminta markkinoilla

1. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
2. **Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
3. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla

Vesihuoltolain mukaan kunnan tulee kehittää vesihuoltoa alueellaan yhdyskuntakehitystä vastaavasti lain tavoitteiden toteuttamiseksi sekä osallistua vesihuollon alueelliseen yleissuunnitteluun. Kunnan tulee yhteistyössä alueensa vesihuoltolaitosten kanssa laatia ja pitää ajan tasalla alueensa kattavat vesihuollon kehittämissuunnitelmat. Kiinteistön omistaja tai haltija vastaa kiinteistönsä vesihuollosta sen mukaan kuin tässä laissa ja muussa laissa säädetään. Kuitenkin jos suurehkon asukasjoukon tarve taikka terveydelliset tai ympäristön suojelulliset syyt sitä vaativat, kunnan tulee huolehtia siitä, että ryhdytään toimenpiteisiin tarvetta vastaavan vesihuoltolaitoksen perustamiseksi, vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen laajentamiseksi tai muun tarpeellisen vesihuollon palvelun saatavuuden turvaamiseksi.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

Ei.

Huomiot: Ei mainintaa omistajaohjauksesta. Vesilaitos kuuluu Joutsenon kaupungin teknisen toimen johtosäännön piiriin, mutta johtosäännössä ei ollut mainintaa omistajaohjauksesta. Myöskään kaupunkistrategiassa ei ollut mainintaa omistajaohjauksesta.

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

1. Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
2. Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
3. **Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen**

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle**Kyllä**

TP 2007: ”Yhteistyöhanke Imatran Veden kanssa huipentui Myllypuron vedenottamon laajennuksen ja alkalointilaitoksen sekä yhdysvesijohdon käyttöönottoon kesäkuussa.”

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Tilinpäätös 2007

Talousarvio 2008 ja Taloussuunnitelma 2009-2010

Joutsenon kaupungin teknisen toimen johtosääntö

Joutsenon kaupungin strategia

www.joutseno.fi

ETELÄ-POHJANMAAN YRITTÄJÄT

ALUEJÄRJESTÖ – ETELÄ-POHJANMAAN YRITTÄJÄT

Liikelaitos: Etelä-Pohjanmaan Pelastuslaitos

I Kunta

Seinäjoki

1.1.2009 Nurmon kunta, Ylistaron kunta ja Seinäjoen kaupunki lakkautetaan ja perustetaan uusi Seinäjoen kaupunki.

II Liikevaihto

13 883 000 € (TA 2008)

III Henkilömäärä

124 (TP 2007)

IV Liikelaitoksen toimiala

Pelastustoimi. Riskienhallintaan kuuluvat operatiivinen pelastustoiminta, onnettomuuksien ehkäisy sekä varautuminen, resurssienhallintaan kuuluvat koulutus- ja valistustoiminta, tekninen palvelutoiminta sekä muut tukipalvelut. Sairaankuljetus ei ilmeisesti kuulu Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitoksen toimintaan (nettisivut).

V Toiminta markkinoilla

- 1) **Kunnan järjestämävastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla (pelastustoiminta)**
- 2) Kunnan järjestämävastuulla oleva toiminta, markkinoilla
- 3) Ei kunnan järjestämävastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 4) Ei kunnan järjestämävastuulla oleva toiminta, markkinoilla

Pelastuslailla on siirretty alueen pelastustoimen vastuulle pääsääntöisesti kaikki pelastustoimilaissa kunnalle säädetyt pelastustoimen tehtävät ja vastuut. Pelastuslaissa pelastustoimen yleinen vastuu on määrätty kunnille. Sen lisäksi niille on säädetty eräitä tarkempia tehtäviä. Kunnalle jäi velvollisuus järjestää sammutusvesihuolto, yleisten väestönsuojien rakentaminen ja kunnan omien poikkeusolojen johtokeskusten rakentaminen ja ylläpito. Esimerkiksi sairaankuljetuksen osalta ei kuitenkaan ole määrätty, että kunnat olisivat vastuussa palveluiden suorittamisesta, vaan kyse on järjestämävastuusta. Sairaankuljetuksen järjestämävastuu on säädetty kunnille nimenomaisena vastuuna kansanterveyslaissa.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

Ei.

Johtosääntö: ”Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitos järjestää ja tuottaa lainsäädännön sekä sopijakuntien siltä edellyttämät palvelut tehokkaasti, taloudellisesti ja tehtävän edellyttämällä laadutasolla. Pelastustoimen johtamista tehostetaan kokoamalla voimat ja suuntaamalla niitä uudelleen. Käytävissä olevat resurssit suunnataan täysipainoisemmin onnettomuusriskien hallintaan. Palvelut tuotetaan lähellä kuntalaista sekä vapaaehtoistoimintaa tukien.”

Seinäjoen kaupungin strategia:

Peruspalvelustrategia: ”Palvelutoimintoja kehitetään peruskuntamallin ja tilaaja-tuottajamallin pohjalta. ”Palvelujen järjestämisessä hyödynnetään erilaisia palveluiden tuottamistapoja”.

Huomiot:

VII Mahdollisuudet markkinoiden syntymiseen

- 1) Erinomaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla
- 2) Hyvät edellytykset luoda kilpailua markkinoilla
- 3) **Kohtalaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla** (pelastustoimi)

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

Kyllä Toimii 27 kunnan alueella.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Talousarvio 2008

Tilinpäätös 2007

Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitoksen johtosääntö

Seinäjoen kaupungin strategia

www.seinajoki.fi/pelastuslaitos

ALUEJÄRJESTÖ: Etelä-Pohjanmaan Yrittäjät

JP

Liikelaitos: Jalasjärven Aikuiskoulutuskeskus**I Kunta**

Jalasjärvi

II Liikevaihto

15,6 M€

III Henkilömäärä

250

IV Liikelaitoksen toimiala

Ammatilliset koulutukset ja kehittämisspalvelut, majoitus-, kokous- ja juhlatilojen vuokrausta, ravintolatoimintaa sekä auto- ja maanrakennusalan asiakastyöt.

V Toiminta markkinoilla

1. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
2. **Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
3. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. **Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**

Huomiot: Ammatillinen koulutus kunnan järjestämisvastuulla, muiden osalta ei järjestämisvastuuta.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?**Ei.**

Huomiot: ”JAKK toimii merkittävänä toimijana kunnan ja maakunnan elinkeinoelämän kehittämisessä. Merkittävä rooli myös yritysten työvoimantarpeen tyydyttäjänä.” Ei markkinoiden toimivuuteen tai kilpailutukseen viittaavaa ohjeistusta.

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

1. **Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen**
2. Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
3. Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen

Huomiot: Käytännössä kaikelle ulosmyytävälle palveluntuotannolle on tarjolla myös yksityisiä vaihtoehtoja. Ammatillinen aikuiskoulutus ja kehittämisspalvelut vaikeimmin kilpailtavissa.

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle**Kyllä**

Ei talousarvio tai tilinpäätöspohjaisia tietoja ulosmyynnin osuudesta liikevaihdosta, mutta kotisivustojen teksteissä useita viittauksia palveluiden ulosmyyntiin (toimintakertomus ja talousarvioaineistot eivät internetissä).

IX Tietojen lähteet ja muut huomiotwww.jakk.fiwww.jalasjarvi.fi

ALUEJÄRJESTÖ: Etelä-Pohjanmaan Yrittäjät

AN

Liikelaitos: Järvisseudun sähkövoiman kuntayhtymä**I Kunta** Järvisseudun kuntayhtymän alue**II Liikevaihto:** Vuonna 2007 toteutunut liikevaihto n. 2,9 m€.**III Henkilömäärä:** Ei tiedossa.**IV Liikelaitoksen toimiala:** Energiahuollon palvelut**V Toiminta markkinoilla**

- 1) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 2) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla
- 3) Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 4) **Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**

Huomioita: Energiamarkkina toimivat valtakunnallisesti. Kuntien toiminta on aina väistämättä toimintaa markkinoilla. Liikelaitoksesta ei ole saatavissa yksilöityjä tietoja.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

- 1) Kyllä
- 2) **Ei**

Huomioita: Tietoja ei ollut saatavilla.

VII Mahdollisuudet markkinoiden syntymiseen

1. **Erinomaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla**
2. Hyvät edellytykset luoda kilpailua markkinoilla
3. Kohtalaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla

Huomioita: Energiamarkkinat toimivat valtakunnallisesti ja kansainvälisesti.

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

- 1) **Kyllä**
- 2) Ei

Huomioita: Mitään tietoa liikelaitoksen toiminnasta ei ollut saatavilla, vastaus on päätelty toimialasta.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Tilastokeskuksen kuntayhtymien tuloslaskelmat 2007

ALUEJÄRJESTÖ: Etelä-Pohjanmaan Yrittäjät ER

Liikelaitos: KRS-Vesi

I Kunta Kristiinankaupunki

II Liikevaihto 833 350 € (TA 2008)

III Henkilömäärä 7 (TA 2008)

IV Liikelaitoksen toimiala

Liikelaitos KRS-Vesi tuottaa toimialueellaan yhteiskunnan vedenhankintaan ja jäteveden puhdistukseen kuuluvia palveluja.

V Toiminta markkinoilla

1. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 2. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
3. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla

Vesihuoltolain mukaan kunnan tulee kehittää vesihuoltoa alueellaan yhdyskuntakehitystä vastaavasti lain tavoitteiden toteuttamiseksi sekä osallistua vesihuollon alueelliseen yleissuunnitteluun. Kunnan tulee yhteistyössä alueensa vesihuoltolaitosten kanssa laatia ja pitää ajan tasalla alueensa kattavat vesihuollon kehittämissuunnitelmat. Kiinteistön omistaja tai haltija vastaa kiinteistönsä vesihuollosta sen mukaan kuin tässä laissa ja muussa laissa säädetään. Kuitenkin jos suurehkon asukasjoukon tarve taikka terveydelliset tai ympäristönsuojelulliset syyt sitä vaativat, kunnan tulee huolehtia siitä, että ryhdytään toimenpiteisiin tarvetta vastaavan vesihuoltolaitoksen perustamiseksi, vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen laajentamiseksi tai muun tarpeellisen vesihuollon palvelun saatavuuden turvaamiseksi.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

Ei.

Kristiinan kaupungin visio vuoteen 2014 saakka ja strategiset tavoitteet:

”Palveluja järjestetään aina asiakasnäkökulmasta. Palvelut järjestetään tuottavalla ja tehokkaalla tavalla.”

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

1. Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
2. Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
- 3. Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen**

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

Kyllä.

TA 2008: ”Talousveden myynti Tjock Vatten Oy:lle ja Härkmeri-Skaftung-Henriksdalin Vesi Oy:lle jatkuu sopimuksen mukaisesti”.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Tilinpäätös 2007

Talousarvio 2008 ja Taloussuunnitelma 2008-2011

Kristiinän kaupungin visio vuoteen 2014 saakka ja strategiset tavoitteet

www.kristiinankaupunki.fi

ALUEJÄRJESTÖ: Etelä-Pohjanmaan Yrittäjät ER

Liikelaitos: Kurikan kehitys

I Kunta Kurikka

II Liikevaihto 1 485 991, 27 euroa.

III Henkilömäärä -

IV Liikelaitoksen toimiala

Kurikan kehityksen tehtävänä on vastata hallinnassaan olevien kiinteistöjen ja toimitilojen hallinnosta, uudisrakentamisesta, ylläpidosta ja vuokrauksesta sekä niihin liittyvistä omistajalle kuuluvista rakennuttamistehtävistä. Vuokrattavia kiinteistöjä on 19.

V Toiminta markkinoilla

1. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
2. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla
3. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. **Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

Ei

Huomiot: TA 2008: Toimita ei alkuvaiheessa ole ollut liiketaloudellisesti kannattavaa, mutta tavoitteena on selvittää edellytykset kannattavan liiketoiminnan aikaansaamiseksi. Lopullisena tavoitteena on osakeyhtiön perustaminen.

Kurikan kaupungin strategia 2005-2012: ”Palvelutarjonnan tulee sopeutua kysyntään (mm. ikärakenteessa tapahtuviin muutoksiin). Palveluja järjestetään tehokkaasti ja asiakaslähtöisesti hyödyntäen erilaisia palvelujen tuottamistapoja.”
”Omistajapolitiikka on hallittua ja tuottavaa.”

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

1. **Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen**
2. Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
3. Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen

Huomiot: Hyvät edellytykset liikelaitoksen toimialan palvelujen hankkimiseen yksityisiltä yrityksiltä.

TA 2008: Ostopalveluina toteutetaan taloushallinto ja kiinteistöhoito- ja rakennuspalvelut.

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

Kyllä

TP 2007: Ainakin kiinteistökauppaa oli käyty yksityisten yritysten kanssa ja samoin yksityisten yritysten kiinteistöjen korjauksia on suoritettu.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Kurikan kaupungin strategia 2005-2012
Talousarvio 2008 ja Taloussuunnitelma 2008-2010
Kurikan kaupungin tilinpäätös 2007
Talousarvio 2008 ja Taloussuunnitelma 2008-2010
Kurikan kehityksen johtosääntö
www.kurikka.fi

ALUEJÄRJESTÖ: Etelä-Pohjanmaan Yrittäjät ER

Liikelaitos: Kurikan vesihuoltolaitos

I Kunta Kurikka

TP: Suunnitteilla Kurikan ja Jurvan vesihuoltolaitoksen yhdistäminen vuoden 2008 aikana.

II Liikevaihto 1 103 000 € (TA 2008)

III Henkilömäärä 5 (TP 2007)

IV Liikelaitoksen toimiala

Kurikan vesihuoltolaitoksen tehtävänä on huolehtia vesi- ja viemärlaitostoinnasta kaupunginvaltuuston hyväksymällä toiminta-alueella.

V Toiminta markkinoilla

1. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
2. **Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
3. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla

Vesihuoltolain mukaan kunnan tulee kehittää vesihuoltoa alueellaan yhdyskuntakehitystä vastaavasti lain tavoitteiden toteuttamiseksi sekä osallistua vesihuollon alueelliseen yleissuunnitteluun. Kunnan tulee yhteistyössä alueensa vesihuoltolaitosten kanssa laatia ja pitää ajan tasalla alueensa kattavat vesihuollon kehittämissuunnitelmat. Kiinteistön omistaja tai haltija vastaa kiinteistönsä vesihuollosta sen mukaan kuin tässä laissa ja muussa laissa säädetään. Kuitenkin jos suurehkon asukasjoukon tarve taikka terveydelliset tai ympäristönsuojelulliset syyt sitä vaativat, kunnan tulee huolehtia siitä, että ryhdytään toimenpiteisiin tarvetta vastaavan vesihuoltolaitoksen perustamiseksi, vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen laajentamiseksi tai muun tarpeellisen vesihuollon palvelun saatavuuden turvaamiseksi.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

Ei.

Kurikan kaupungin strategia 2005-2012: ”Palvelutarjonnan tulee sopeutua kysyntään (mm. ikärakenteessa tapahtuviin muutoksiin). Palveluja järjestetään tehokkaasti ja asiakaslähtöisesti hyödyntäen erilaisia palvelujen tuottamistapoja.”
”Omistajapolitiikka on hallittua ja tuottavaa.”

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

1. Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
2. Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
3. **Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen**

Huomiot: TA 2008: Ostopalveluina toteutetaan jo seuraavat toimenpiteet:

- lisävedenhankinta Kyrönjokilaakson Vesi Oy:ltä
- konetyöt
- talousvesianalyysit
- Kyrönjoen yhteistarkkailu
- lietteen kompostointi
- investointirakentaminen

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

Ei

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Kurikan vesihuoltolaitoksen johtosääntö

Kurikan kaupungin strategia 2005-2012

Kurikan vesihuoltolaitoksen tilinpäätös 2007

Talousarvio 2008 ja Taloussuunnitelma 2008-2010

Kurikan kaupungin tilinpäätös 2007

www.kurikka.fi

ALUEJÄRJESTÖ: Etelä-Pohjanmaan Yrittäjät ER

Liikelaitos: Seinäjoen vesi

I Kunta Seinäjoki

II Liikevaihto 6 692 000 (TA 2008)

III Henkilömäärä 25 (TP 2007)

IV Liikelaitoksen toimiala

Veden hankinta ja viemärlaitostoiminta. Huolehtii paitsi Seinäjoen alueella syntyneiden jätevesien keräämisestä ja käsittelystä, myös Nurmon Hyllykallion, Ylistaron Halkosaaren, Atria Oyj:n Seinäjoen tehtaan ja Valio Oy:n jätevesien käsittelystä.

Vesihuoltolain mukaan kunnan tulee kehittää vesihuoltoa alueellaan yhdyskuntakehitystä vastaavasti lain tavoitteiden toteuttamiseksi sekä osallistua vesihuollon alueelliseen yleissuunnitteluun. Kunnan tulee yhteistyössä alueensa vesihuoltolaitosten kanssa laatia ja pitää ajan tasalla alueensa kattavat vesihuollon kehittämissuunnitelmat. Kiinteistön omistaja tai haltija vastaa kiinteistönsä vesihuollosta sen mukaan kuin tässä laissa ja muussa laissa säädetään. Kuitenkin jos suurehkon asukasjoukon tarve taikka terveydelliset tai ympäristönsuojelulliset syyt sitä vaativat, kunnan tulee huolehtia siitä, että ryhdytään toimenpiteisiin tarvetta vastaavan vesihuoltolaitoksen perustamiseksi, vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen laajentamiseksi tai muun tarpeellisen vesihuollon palvelun saatavuuden turvaamiseksi.

V Toiminta markkinoilla

1. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
2. **Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
3. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

Ei.

Seinäjoen kaupungin strategia:

Peruspalvelustrategia: ”Palvelutoimintoja kehitetään peruskuntamallin ja tilaaja-tuottajamallin pohjalta. ”Palvelujen järjestämisessä hyödynnetään erilaisia palveluiden tuottamistapoja”.

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

1. Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
2. Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
3. **Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen**

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

Kyllä

Huomiot: Huolehtii esim. Valion ja Atrian jätevesihuollosta.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Talousarvio 2008

Tilinpäätös 2007

Seinäjoen veden toimintakertomus 2006

Seinäjoen kaupungin strategia

www.seinajoenvesi.fi

www.seinajoki.fi

ETELÄ- SAVON YRITTÄJÄT

ALUEJÄRJESTÖ – ETELÄ-SAVON YRITTÄJÄT AN

Liikelaitos: Etelä-Savon työterveys

I Kunta: Mikkeli

II Liikevaihto: Vuonna 2007 toteutuneet myyntituotot n. 3,5 m€.

III Henkilömäärä: Vuonna 2008 talousarvion mukaan n. 35 henkilöä.

IV Liikelaitoksen toimiala: Työterveyshuollon palvelut

V Toiminta markkinoilla

- 1) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 2) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
- 3) Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 4) Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla

Huomioita: Kuntien perusvelvoite työterveyspalveluiden järjestämisestä perustuu kansanterveyslakiin. Vastuu työterveyshuollon järjestämisestä työpaikoilla kuuluu työnantajille, ja tätä velvoitetta säännellään työterveyshuoltolaissa.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

- 1) Kyllä
- 2) Ei**

Huomioita: Talousarvion 2008 toimintaympäristökuvauksen yhteydessä todetaan: ”Tavoitteena on kilpailukykyinen yksikkö muiden työterveyshuollon palveluita tuottavien yksityisten yritysten kanssa.”

VII Mahdollisuudet markkinoiden syntymiseen

- 1) Erinomaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla**
- 2) Hyvät edellytykset luoda kilpailua markkinoilla
- 3) Kohtalaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla

Huomioita: Työterveyshuollon palveluita tuotetaan laajasti myös yksityisinä palveluina.

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

- 1) Kyllä**
- 2) Ei

Huomioita: Talousarvion mukaan liikelaitoksen kärkiasiakkaisiin lukeutuvat kunnat, kuntayhtymät ja maatalousyrittäjät. Tilinpäätöksen mukaan lakisääteisen työterveyshuollon sopimusten lukumäärä oli 1600 ja asiakkaiden määrä 3000. kun taas työterveyshuollon sopimusten määrä oli 2300 ja asiakkaiden kokonaismäärä oli 15000.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Mikkelin talousarvio 2008 ja taloussuunnitelma 2008-2011
Mikkelin toimintakertomus ja tilinpäätös 2007
Liikelaitoksen Internet-sivut

ALUEJÄRJESTÖ – ETELÄ-SAVON YRITTÄJÄT AN

Liikelaitos: Joroisten Energialaitos

I Kunta: Joroinen

II Liikevaihto: Vuonna 2008 talousarvion mukaan myyntituotot n. 4,7 m€, liikeylijäämä 2008 budjetin mukaan n. 396 t€..

III Henkilömäärä: Henkilömäärä vuonna 2007 16 henkilöä.

IV Liikelaitoksen toimiala: Energiahuollon palvelut, mm. vesivoimalla tuotetun sähkön myynti.

V Toiminta markkinoilla

- 1) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 2) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
- 3) Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 4) Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

- 1) Kyllä
- 2) Ei**

Huom: Käytössä oli vain talousarvio 2008, joten laajempia johtopäätöksiä ei voida tehdä.

VII Mahdollisuudet markkinoiden syntymiseen

Tasot 1- 4

- 1) Erinomaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla**
- 2) Hyvät edellytykset luoda kilpailua markkinoilla
- 3) Kohtalaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla

Huom! Sähkömarkkinat toimivat valtakunnan laajuisesti.

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

- 1) Kyllä**
- 2) Ei

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Joroisten talousarvio 2008
Joroisten Internet-sivut

ALUEJÄRJESTÖ – ETELÄ-SAVON YRITTÄJÄT AN

Liikelaitos: Mikkelin Vesilaitos

I **Kunta:** Mikkelä

II **Liikevaihto:** Vuonna 2007 toteutuneet myyntituotot n.6 ,5 m€.

III **Henkilömäärä:** Vuonna 2008 talousarvion mukaan n. 40 henkilöä.

IV **Liikelaitoksen toimiala:** Vesihuollon palvelut

V **Toiminta markkinoilla**

- 1) **Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla**
- 2) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla
- 3) Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 4) Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla

VI **Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?**

- 1) Kyllä
- 2) Ei

VII **Mahdollisuudet markkinoiden syntymiseen**

Tasot 1- 4

- 1) Erinomaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla
- 2) Hyvät edellytykset luoda kilpailua markkinoilla
- 3) **Kohtalaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla**

VIII **Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle**

- 1) Kyllä
- 2) Ei

IX **Tietojen lähteet ja muut huomiot**

Mikkelin talousarvio 2008 ja taloussuunnitelma 2008-2011
Mikkelin toimintakertomus ja tilinpäätös 2007
Liikelaitoksen johtokunnan johtosääntö

ALUEJÄRJESTÖ – ETELÄ-SAVON YRITTÄJÄT AN

Liikelaitos: Otavan Opisto

I Kunta: Mikkeli

II Liikevaihto: Vuonna 2007 liikevaihtoarvio n. 3,1 m€, toteutuneet tuotot n. 574 t€, menot n. 2,8 m€.

III Henkilömäärä: Vuonna 2008 talousarvion mukaan n. 50 henkilöä (henkilötyövuotta).

IV Liikelaitoksen toimiala: Koulutuspalvelut

V Toiminta markkinoilla

- 1) **Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla**
- 2) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla
- 3) Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 4) Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla

Huomioita: Kuntien järjestämisvastuulla on yleissivistävän koulutuksen tarjonta. Otavan Opiston tehtäväksi on määritelty oppimista edistävien palvelujen tuottaminen sekä yhteisöille että yksityisille henkilöille internaatissa ja internetissä.

Talousarvion ja tilinpäätöksen kirjauksista ei ilmene, missä määrin toiminta kuuluu järjestämisvastuun piiriin. Todettakoon, että opiston Internet-sivuilla markkinoidaan tiloja koulutusten, kokousten ja perhejuhlien järjestämiseen. Näiltä osin kyse on muusta kunnan yleiseen toimialaan kuuluvista tehtävistä. Tilinpäätöksen 2007 mukaan palveluiden myynti oli n. 436 t€ ja ruokapalveluiden myynti n. 112 t€.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

- 1) Kyllä
- 2) Ei

VII Mahdollisuudet markkinoiden syntymiseen

Tasot 1- 4

- 1) **Erinomaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla**
- 2) Hyvät edellytykset luoda kilpailua markkinoilla
- 3) **Kohtalaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla**

Huomioita: Liikelaitoksen tarjoamien koulutuspalveluiden kohdalla lienee haasteellista hyödyntää markkinoita. Tosin palveluita ei kuvata erityisen tarkasti eikä niiden jakautumista peruskouluopetuksen sekä lukio-opetuksen ja muun koulutuksen välillä ole pääteltävissä. Ateria- ja juhlien järjestämispalveluiden kohdalla yksityistä tarjontaa on runsaasti.

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

- 1) Kyllä
- 2) Ei

Huomioita: Tilinpäätöksen mukaan tarkoitus on toteuttaa palveluita laajasti seudullisina palveluina, missä tavoitteessa on onnistuttu mm. seudullisten lukiokoulutuksen verkko-oppimispalveluiden kohdalla.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Mikkelin talousarvio 2008 ja taloussuunnitelma 2008-2011
Mikkelin toimintakertomus ja tilinpäätös 2007
Liikelaitoksen Internet-sivut

ALUEJÄRJESTÖ: Etelä-Savon Yrittäjät ER

Liikelaitos: Pieksämäen Vesi

- I **Kunta** Pieksämäki
- II **Liikevaihto** 2 496 242,66 € (TP 2007)
- III **Henkilömäärä** -
- IV **Liikelaitoksen toimiala** Pieksämäen vesi huolehtii vesihuollon palveluista.
- V **Toiminta markkinoilla**
 - 1. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
 - 2. **Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
 - 3. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
 - 4. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla

Vesihuoltolain mukaan kunnan tulee kehittää vesihuoltoa alueellaan yhdyskuntakehitystä vastaavasti lain tavoitteiden toteuttamiseksi sekä osallistua vesihuollon alueelliseen yleissuunnitteluun. Kunnan tulee yhteistyössä alueensa vesihuoltolaitosten kanssa laatia ja pitää ajan tasalla alueensa kattavat vesihuollon kehittämissuunnitelmat. Kiinteistön omistaja tai haltija vastaa kiinteistönsä vesihuollosta sen mukaan kuin tässä laissa ja muussa laissa säädetään. Kuitenkin jos suurehkon asukasjoukon tarve taikka terveydelliset tai ympäristönsuojelulliset syyt sitä vaativat, kunnan tulee huolehtia siitä, että ryhdytään toimenpiteisiin tarvetta vastaavan vesihuoltolaitoksen perustamiseksi, vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen laajentamiseksi tai muun tarpeellisen vesihuollon palvelun saatavuuden turvaamiseksi.

VI **Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?**

Ei.

Huomiot: Nettisivuilta, samoin kuin tilinpäätöksestä ja talousarviosta on saatavista mahdollisimman niukasti tietoa.

VII **Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen**

- 1. Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
- 2. Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
- 3. **Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen**

VIII **Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle**

Tietoa ei saatavissa.

IX **Tietojen lähteet ja muut huomiot**

Toimintakertomus ja Tilinpäätös 2007
Talousarvio vuodeksi 2008 ja Taloussuunnitelma 2009-2010
www.pieksamaki.fi
www.pieksamaenvesi.fi

HELSINGIN YRITTÄJÄT

ALUEJÄRJESTÖ – HELSINGIN YRITTÄJÄT

AN

Liikelaitos: Helsingin Energia**I Kunta:** Helsinki**II Liikevaihto:** Vuonna 2007 622 m€, liikevoitto n. 217,5 M€ .**III Henkilömäärä:** Vuoden 2007 lopussa 1245 henkilöä.**IV Liikelaitoksen toimiala:** Energiatuotteiden ja -palveluiden tarjoaminen**V Toiminta markkinoilla**

- 1) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 2) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla
- 3) Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 4) Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**

Huomiota:

Liikelaitoksen visiona on olla ”yksi johtavista energiayrityksistä, jonka palvelukykyä, asiantuntemusta ja osaamista arvostetaan kansainvälisesti”. Toimintaa ohjaa mm. ”kannattavaa kasvua edistävä aktiivinen ja hallittu toiminta”.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

- 1) Kyllä
- 2) Ei**

Huomioita: Asiakkaita ilmoitetaan olevan sähköenergian osalta Suomessa yli 300 000.

VII Mahdollisuudet markkinoiden syntymiseen**Tasot 1- 4**

- 1) Erinomaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla**
- 2) Hyvät edellytykset luoda kilpailua markkinoilla
- 3) Kohtalaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla

Huomioita: Energiamarkkinat toimivat valtakunnallisesti, eivätkä edellytä liikelaitosmuotoa.

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

- 1) Kyllä**
- 2) Ei

Huomioita: Asiakirjoista ilmenee, että palveluita tarjotaan valtakunnan laajuisesti. Vuoden 2007 toimintakertomuksesta mm. ilmenee, että Helsingin alueen ulkopuolisille kotitalouksille myyty sähkömäärä oli lähes puolet siitä sähkömäärästä, minkä Helsingissä sijaitsevat kotitaloudet käyttävät vuodessa (toimintakertomus s. 10).

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Talousarvio 2008 ja taloussuunnitelma 2008-2010
 Tilinpäätös 2007
 Liikelaitoksen toimintakertomus 2007
 Liikelaitoksen internet-sivut

ALUEJÄRJESTÖ – HELSINGIN YRITTÄJÄT AN

Liikelaitos: Helsingin kaupungin liikennelaitos

I Kunta: Helsinki

II Liikevaihto: Vuonna 2007 n. 217 m€, liikevoitto n. 17,8 m€ .

III Henkilömäärä: Vuoden 2007 lopussa 966 henkilöä.

IV Liikelaitoksen toimiala: Joukkoliikenteen palveluiden tarjoaminen

V Toiminta markkinoilla

- 1) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 2) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla
- 3) Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 4) **Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

- 1) Kyllä
- 2) **Ei**

Huomioita: Talousarvion mukaan tavoitteena on, että HKL on pääkaupunkiseudun johtava joukkoliikennepalveluiden tuottaja.

VII Mahdollisuudet markkinoiden syntymiseen

Tasot 1- 4

- 1) **Erinomaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla**
- 2) Hyvät edellytykset luoda kilpailua markkinoilla
- 3) Kohtalaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla

Huomioita: Joukkoliikennepalveluissa on runsaasti yksityistä palvelutarjontaa.

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

- 1) **Kyllä**
- 2) Ei

Huomioita: Joukkoliikenteen palvelurakenne on pidettävä mielessä kun tätä kysymystä arvioidaan. HKL ei tuota bussiliikennettä, vaan on näiltä osin tilaajaorganisaatio. Bussiliikennettä tuottaa Helsingin Bussiliikenne Oy. HKL sen sijaan tuottaa raitioliikenteen ja metrolinjojen palvelut.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Talousarvio 2008 ja taloussuunnitelma 2008-2010
Tilinpäätös 2007
Liikelaitoksen toimintakertomus 2007
Liikelaitoksen internet-sivut

ALUEJÄRJESTÖ – HELSINGIN YRITTÄJÄT AN

Liikelaitos: Helsingin kaupungin palvelukeskus Palmia

I Kunta: Helsinki

II Liikevaihto: Vuoden 2007 liikevaihto oli n. 99 M€

III Henkilömäärä: Vuoden 2007 lopussa 2133 henkilöä.

IV Liikelaitoksen toimiala: Catering-, siivous-, kiinteistönhuolto-, vahtimestari-, kuljetus-, puhelin- ja turvapalveluiden tarjoaminen

V Toiminta markkinoilla

- 1) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 2) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla
- 3) Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 4) Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**

Huomioita: Kuuluu kaikilta osin kunnan yleisen toimialansa puitteissa harjoittamaan toimintaan, ei säädettyihin järjestämisvastuisiin.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

- 1) Kyllä
- 2) Ei**

Huomioita: Talousarvion 2008 mukaan tarjottavien kaupungin sisäisten palveluiden osalta hinnoittelua ohjaa omakustannusperiaate. Talousarviossa viitataan liikepalvelulautakunnan vuonna 2006 hyväksymään strategiaan, jonka mukaisesti Palmian toiminnot pidetään niitä kehittäen. Nimenomaisena tavoitteena on, että Palmian markkinaosuutta kaupungin tukipalveluissa kasvatetaan.

Kaupungin elinkeinostrategiassa 2007 ei mainita liikelaitosten omistajaohjausta lainkaan. Sen sijaan elinkeinostrategiassa korostetaan toimenpiteitä, joilla kaupunki voi myötävaikuttaa markkinoiden syntymiseen.

VII Mahdollisuudet markkinoiden syntymiseen

- 1) Erinomaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla**
- 2) Hyvät edellytykset luoda kilpailua markkinoilla
- 3) Kohtalaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla

Huomioita: Kaikkien Palmian harjoittamien palvelutoimialojen osalta on saatavissa runsaasti yksityistä tarjontaa.

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

- 1) Kyllä**
- 2) Ei

Huomioita: Talousarviosta ilmenee, että Palmian liikevaihdosta noin 94 % on kaupungin sisäistä.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Talousarvio 2008 ja taloussuunnitelma 2008-2010
Liikelaitoksen toimintakertomus 2007
Liikelaitoksen Internet-sivut

ALUEJÄRJESTÖ – HELSINGIN YRITTÄJÄT AN

Liikelaitos: Helsingin MetropoliLab

I Kunta: Helsinki

II Liikevaihto: Liikelaitoksen toiminta käynnistynyt vuoden 2008 alussa, arvioitu liikevaihto vuodelle 2008 on talousarvion mukaan 2,5 M€.

III Henkilömäärä: Liikelaitoksen toiminta käynnistynyt vuoden 2008 alussa, aloitettaessa henkilömäärä on ollut noin 50.

IV Liikelaitoksen toimiala: Ympäristönäytteiden tutkimuspalvelut

Huomioita: Talousarvion 2008 mukaan laboratorion perustaminen perustuu Helsingin, Espoon, Vantaan ja Kauniaisten sopimukseen. Toiminta organisoidaan kuntalain tarkoittamaksi liikelaitokseksi ns. isäntäkuntamallin perusteella.

V Toiminta markkinoilla

- 1) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 2) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla
- 3) Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 4) Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**

Huomioita: Kuuluu lähinnä kunnan yleisen toimialansa puitteissa harjoittamaan toimintaan, ei säädettyihin järjestämisvastuisiin. Liikelaitos tuottaa palveluita pääasiassa pääkaupunkiseudun kunnille, mutta myös ulkoisille asiakkaille.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

- 1) Kyllä
- 2) Ei**

Huomioita: Kaupungin elinkeinostrategiassa 2007 ei mainita liikelaitosten omistajaohjausta lainkaan. Sen sijaan elinkeinostrategiassa korostetaan toimenpiteitä, joilla kaupunki voi myötävaikuttaa markkinoiden syntymiseen.

VII Mahdollisuudet markkinoiden syntymiseen

- 1) Erinomaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla**
- 2) Hyvät edellytykset luoda kilpailua markkinoilla
- 3) Kohtalaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla

Huomioita: Yksityistä tarjontaa lienee saatavissa.

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

- 1) Kyllä**
- 2) Ei

Huomioita: Talousarviosta ilmenee, liikelaitoksella on ulkoisia asiakkaita. Palveluita on tarkoitus tuottaa elintarvikealan toiminnanharjoittajille, muille kunnille, vesiensuojeluyhdistyksille, vesilaitoksille, konsulttitoimistoille, kiinteistöyhtiöille, yksityisille kuntalaisille ja valtion viranomaisille.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Tilinpäätös 2007
Talousarvio 2008 ja taloussuunnitelma 2008-2010
Liikelaitoksen Internet-sivut

ALUEJÄRJESTÖ – HELSINGIN YRITTÄJÄT AN

Liikelaitos: Helsingin Satama

I Kunta: Helsinki

II Liikevaihto: Vuoden 2007 liikevaihto oli 95 M€, ja liikeylijäämä oli n. 40 M€.

III Henkilömäärä: Vuoden 2007 lopussa 276 henkilöä.

IV Liikelaitoksen toimiala: Satamapalveluiden tarjoaminen

V Toiminta markkinoilla

- 1) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 2) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla
- 3) Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 4) **Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**

Huomioita: Kuuluu kunnan yleisen toimialansa puitteissa harjoittamaan toimintaan. Vuoden 1994 loppuun asti satamatoiminta oli vanhojen kaupunkien privilegio. Lain kumoamisen yhteydessä säädettiin laki yksityisistä yleisistä satamista, joka edellyttää valtioneuvoston lupaa yksityiseltä toiminnan harjoittajalta. Laki ei koske kunnallisia satamia.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

- 1) Kyllä
- 2) **Ei**

Huomioita: Talousarvion 2008 mukaan satamalla on suuri merkitys seudun kilpailukyvyyn vahvistamisessa.

VII Mahdollisuudet markkinoiden syntymiseen

- 1) Erinomaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla
- 2) **Hyvät edellytykset luoda kilpailua markkinoilla**
- 3) Kohtalaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla

Huomioita: Satamatoiminnan kehittämistä on käsitelty LVM:n julkaisussa 65/2004. Julkaisussa analysoidaan erilaisia kehittämisvaihtoehtoja ja tehdään kv. vertailu, joka osoittaa, että eräissä maissa satamatoimintoja (esim. Iso-Britannia) on yksityistetty. Kilpailuviraston lausunnossa (16.1.2008) koskien Kotkan yksityissataman perustamista on todettu, että satamalainsäädäntöä tulee muuttaa markkina- ja kilpailuolosuhteiden kehittämiseksi.

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

- 1) **Kyllä**
- 2) Ei

Huomioita: Satamapalveluita myydään pääasiassa elinkeinoelämälle.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Talousarvio 2008 ja taloussuunnitelma 2008-2010
Toimintakertomus 2007
Liikelaitoksen internet-sivut

ALUEJÄRJESTÖ – HELSINGIN YRITTÄJÄT

AN

Liikelaitos: Helsingin Tekstiilipalvelu**I Kunta:** Helsinki**II Liikevaihto:** Vuoden 2007 liikevaihto oli n. 5,9 M€**III Henkilömäärä:** Vuoden 2007 aikana noin 100.**IV Liikelaitoksen toimiala:** Tekstiilihuoltopalvelut**V Toiminta markkinoilla**

- 1) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 2) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla
- 3) Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 4) **Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**

Huomioita: Kuuluu kaikilta osin kunnan yleisen toimialansa puitteissa harjoittamaan toimintaan, ei säädettyihin järjestämisvastuisiin. Palveluiden myynnistä 75 % suuntautuu kaupungin virastoille ja laitoksille.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

- 1) Kyllä
- 2) **Ei**

Huomioita: Talousarvion 2008 mukaan tarjottavien kaupungin sisäisten palveluiden osalta hinnoittelua ohjaa kustannusvastaavuus. Tekstin mukaan suuri osa asiakkaiden omien tekstiilien pesu- ja huoltopalveluista on kuitenkin nykyisellään selvästi alihinnoiteltua.

Kaupungin elinkeinostrategiassa 2007 ei mainita liikelaitosten omistajaohjausta lainkaan. Sen sijaan elinkeinostrategiassa korostetaan toimenpiteitä, joilla kaupunki voi myötävaikuttaa markkinoiden syntymiseen.

VII Mahdollisuudet markkinoiden syntymiseen

- 1) **Erinomaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla**
- 2) Hyvät edellytykset luoda kilpailua markkinoilla
- 3) Kohtalaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla

Huomioita: Yksityistä tarjontaa on saatavissa runsaasti.

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

- 1) **Kyllä**
- 2) Ei

Huomioita: Talousarviosta ilmenee, että liikelaitoksen liikevaihdosta noin 75 % on kaupungin sisäistä. 17 % myydään HUS:lle ja 6 % muille kunnille sekä yksityiselle sektorille.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Tilinpäätös 2007
Talousarvio 2008 ja taloussuunnitelma 2008-2010
Liikelaitoksen Internet-sivut

ALUEJÄRJESTÖ – HELSINGIN YRITTÄJÄT AN

Liikelaitos: Helsingin Vesi

I Kunta: Helsinki

II Liikevaihto: Vuonna 2008 talousarvion mukaan n. 100 M €. Vuoden 2007 liikevaihto oli 99 M€, ja liikeylijäämä oli 39,3 M €.

III Henkilömäärä: Vuoden 2007 lopussa 319 henkilöä.

IV Liikelaitoksen toimiala: Vesihuollon palveluiden tarjoaminen

V Toiminta markkinoilla

- 1) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 2) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
- 3) Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 4) Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla

Huomiota: Vesihuoltolain mukaan kunnan tulee kehittää vesihuoltoa alueellaan yhdyskuntakehitystä sekä osallistua vesihuollon alueelliseen yleissuunniteluun. Kunnan tulee yhteistyössä alueensa vesihuoltolaitosten kanssa laatia ja pitää ajan tasalla alueensa kattavat vesihuollon kehittämissuunnitelmat. Kiinteistön omistaja tai haltija vastaa kiinteistönsä vesihuollosta sen mukaan kuin tässä laissa ja muussa laissa säädetään. Kuitenkin jos suurehkon asukasjoukon tarve taikka terveydelliset tai ympäristön-suojelulliset syyt sitä vaativat, kunnan tulee huolehtia siitä, että ryhdytään toimenpiteisiin tarvetta vastaavan vesihuoltolaitoksen perustamiseksi, vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen laajentamiseksi tai muun tarpeellisen vesihuollon palvelun saatavuuden turvaamiseksi.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

- 1) Kyllä
- 2) Ei**

Huomioita: Kaupungin strategisina tavoitteina ovat talousarvion mukaan kustannustehokkuuden lisääminen ja palvelujen kehittäminen asiakaslähtöisesti.

VII Mahdollisuudet markkinoiden syntymiseen

- 1) Erinomaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla
- 2) Hyvät edellytykset luoda kilpailua markkinoilla
- 3) Kohtalaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla**

Huomioita: Vesihuollon osalta markkinoiden hyödyntäminen lienee vaativampaa kuin useimmilla muilla toimialoilla.

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

- 1) Kyllä**
- 2) Ei

Huomioita: Vuoden 2007 toimintakertomuksesta ilmenee, että naapurikaupunkien osuus kokonaisvedenmyynnistä oli n. 40 %. Jätevedenpuhdistamon käsitellystä vesimäärästä muiden kuntien osuus on 25 %.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Talousarvio 2008 ja taloussuunnitelma 2008-2010
Toimintakertomus 2007
Liikelaitoksen internet-sivut

ALUEJÄRJESTÖ – HELSINGIN, PÄÄKAUPUNKISEUDUN JA UUDENMAAN YRITTÄJÄT AN

Liikelaitos: HUS-Apteekki

I Kunta: Helsingin ja uudenmaan sairaanhoitopiirin alue

II Liikevaihto: Toiminta alkanut 1.1.2008

III Henkilömäärä: Toiminta alkanut 1.1.2008

IV Liikelaitoksen toimiala: Lääkehuoltopalvelut

V Toiminta markkinoilla

- 1) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 2) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla
- 3) Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 4) **Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**

Huomioita: HUS-Apteekin toimintakuvauksen mukaan liikelaitoksen asiakkaina ovat HUS-piiriin lisäksi useita kuntia, valtion laitoksia ja säätiöiden omistamia sairaaloita.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

- 1) Kyllä
- 2) **Ei**

Huomioita: Koko HUS:n yhdeksi strategiseksi päämääräksi on määritelty lisäarvoa tuottava ja läpinäkyvä omistajaohjaus.

VII Mahdollisuudet markkinoiden syntymiseen

- 1) **Erinomaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla**
- 2) Hyvät edellytykset luoda kilpailua markkinoilla
- 3) Kohtalaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla

Huomioita: Lääkehuollon palveluita on saatavana myös yksityisinä palveluina. Lääkelainsäädäntö ohjaa ko. palveluiden tarjontaa.

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

- 1) **Kyllä**
- 2) Ei

Huomioita: Koko HUS:n myynti jäsenkuntien ulkopuolisille asiakkaille oli vuonna 2007 95 miljoonaa euroa. HUS-Apteekin toteutuneita tietoja ei vielä ollut käytettävissä.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

HUS vuosikertomus 2007
HUS:n Internet-sivut

ALUEJÄRJESTÖ – HELSINGIN, PÄÄKAUPUNKISEUDUN JA UUDENMAAN YRITTÄJÄT AN

Liikelaitos: HUS-Desiko

I Kunta: Helsingin ja uudenmaan sairaanhoitopiirin alue

II Liikevaihto: Toiminta alkanut 1.1.2008

III Henkilömäärä: Toiminta alkanut 1.1.2008

IV Liikelaitoksen toimiala: Potilashoitoa tukevat laitos- ja välinehuoltopalvelut

V Toiminta markkinoilla

Kunnan järjestämismvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla

- 1) Kunnan järjestämismvastuulla oleva toiminta, markkinoilla
- 2) Ei kunnan järjestämismvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 3) **Ei kunnan järjestämismvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**

Huomioita: HUS-Desikon toimintakuvauksen mukaan liikelaitoksen asiakkaina ovat HUS-piirin lisäksi ulkoiset asiakkaat.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

- 1) Kyllä
- 2) **Ei?**

Huomioita: Koko HUS:n yhdeksi strategiseksi päämääräksi on määritelty lisäarvoa tuottava ja läpinäkyvä omistajaohjaus.

VII Mahdollisuudet markkinoiden syntymiseen

- 1) **Erinomaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla**
- 2) Hyvät edellytykset luoda kilpailua markkinoilla
- 3) Kohtalaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla

Huomioita: Liikelaitoksen toimialaan kuuluvia palveluita on saatavana myös yksityisinä palveluina.

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

- 1) Kyllä
- 2) Ei

Huomioita: Koko HUS:n myynti jäsenkuntien ulkopuolisille asiakkaille oli vuonna 2007 95 miljoonaa euroa. HUS-Desikon toteutuneita tietoja ei vielä ollut käytettävissä.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

HUS vuosikertomus 2007
HUS:n Internet-sivut

ALUEJÄRJESTÖ – HELSINGIN, PÄÄKAUPUNKISEUDUN JA UUDENMAAN YRITTÄJÄT AN

Liikelaitos: HUSLAB

- I **Kunta:** Helsingin ja uudenmaan sairaanhoitopiirin alue
- II **Liikevaihto:** Vuonna 2007 toteutunut liikevaihto n. 133,5 m€.
- III **Henkilömäärä:** Vuonna 2007 n. 1700 henkilöä.
- IV **Liikelaitoksen toimiala:** Laboratoriopalvelut ja konsultaatiopalvelut.
- V **Toiminta markkinoilla**
 - 1) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
 - 2) **Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
 - 3) Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
 - 4) **Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**

Huomioita: HUSLAB:n toiminnasta osa kohdistuu erikoissairaanhoidon järjestämisvastuun toteuttamiseen. Osa palveluista puolestaan tarjotaan perusterveydenhuollolle. HUS:n toimintakertomuksesta mm. ilmenee, että HUSLAB on viime vuonna ottanut haltuunsa Espoon ja Kauniaisten perusterveydenhuollon laboratoriotoinnot. Osa palveluista myydään näiden ulkopuolisille asiakkaille.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

- 1) Kyllä
- 2) Ei

Huomioita: Koko HUS:n yhdeksi strategiseksi päämääräksi on määritelty lisäarvoa tuottava ja läpinäkyvä omistajaohjaus.

VII Mahdollisuudet markkinoiden syntymiseen

- 1) **Erinomaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla**
- 2) Hyvät edellytykset luoda kilpailua markkinoilla
- 3) Kohtalaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla

Huomioita: Osa palvelutuotannosta on sellaista, että palveluita on laajasti saatavissa yksityisinä palveluina.

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

- 1) Kyllä
- 2) Ei

Huomioita: Koko HUS:n myynti jäsenkuntien ulkopuolisille asiakkaille oli vuonna 2007 95 miljoonaa euroa. HUSLAB:n vuosikertomuksessa 2007 todetaan, että myynnistä 65 % oli HUS:n ostoja. 25 % palveluista myytiin jäsenkunnille ja 6 % muille asiakkaille. EVO-myyntiin (tutkimushankkeita) osuus oli 4%.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

- HUS vuosikertomus 2007
- HUSLAB vuosikertomus 2007
- HUS:n Internet-sivut

ALUEJÄRJESTÖ – HELSINGIN, PÄÄKAUPUNKISEUDUN JA UUDENMAAN YRITTÄJÄT AN

Liikelaitos: HUS-Logistiikka

I Kunta: Helsingin ja uudenmaan sairaanhoitopiirin alue

II Liikevaihto: Toiminta alkanut 1.1.2008

III Henkilömäärä: Toiminta alkanut 1.1.2008

IV Liikelaitoksen toimiala: Hankinta- logistiikka- ja sairaankuljetuspalvelut

V Toiminta markkinoilla

- 1) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 2) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
- 3) Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 4) Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**

Huomioita: HUS-Logistiikan toimintakuvauksen mukaan liikelaitoksen asiakkaina ovat kaikki Kunta yhtymän tilaajayksiköt. Osin palveluja tarjotaan kuntayhtymän jäsenkunnille. Rajoitetusti palveluja tarjotaan myös ulkoisille asiakkaille, lähinnä terveydenhuollon sektorilla toimiville yhteisöille ja yrityksille.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

- 1) Kyllä
- 2) Ei**

Huomioita: Koko HUS:n yhdeksi strategiseksi päämääräksi on määritelty lisäarvoa tuottava ja läpinäkyvä omistajaohjaus.

VII Mahdollisuudet markkinoiden syntymiseen

- 1) Erinomaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla**
- 2) Hyvät edellytykset luoda kilpailua markkinoilla
- 3) Kohtalaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla

Huomioita: Osa palvelutuotannosta on sellaista, että palveluita on laajasti saatavissa yksityisinä palveluina. Aineistosta ei käy ilmi, miten eri toiminnot jakautuvat suhteessa toisiinsa.

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

- 1) Kyllä**
- 2) Ei

Huomioita: Koko HUS:n myynti jäsenkuntien ulkopuolisille asiakkaille oli vuonna 2007 95 miljoonaa euroa. HUS-Logistiikan toteutuneita tietoja ei vielä ollut käytettävissä.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

HUS vuosikertomus 2007
HUS:n Internet-sivut

ALUEJÄRJESTÖ – HELSINGIN, PÄÄKAUPUNKISEUDUN JA UUDENMAAN YRITTÄJÄT AN

Liikelaitos: HUS Ravioli

I Kunta: Helsingin ja uudenmaan sairaanhoitopiirin alue

II Liikevaihto: Vuonna 2007 toteutunut liikevaihto n. 24,6 m€.

III Henkilömäärä: Vuonna 2007 n. 300 henkilöä.

IV Liikelaitoksen toimiala: Ateria- ja ravitsemusohjauspalvelut

V Toiminta markkinoilla

- 1) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 2) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla
- 3) Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 4) **Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**

Huomioita: HUS:n henkilökunnan ja potilaiden ateriapalveluiden järjestäminen ei kuulu erikoissairaanhoidon järjestämisvastuun piiriin. Selkeästi markkinoilla tapahtuvaa palvelutoimintaa on HUS:n toimintakertomuksesta ilmenevä kokous- ja juhlapalveluiden tarjoaminen.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

- 1) Kyllä
- 2) **Ei?**

Huomioita: Koko HUS:n yhdeksi strategiseksi päämääräksi on määritelty lisäarvoa tuottava ja läpinäkyvä omistajaohjaus.

VII Mahdollisuudet markkinoiden syntymiseen

- 1) **Erinomaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla**
- 2) Hyvät edellytykset luoda kilpailua markkinoilla
- 3) Kohtalaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla

Huomioita: Osa palvelutuotannosta on sellaista, että palveluita on laajasti saatavissa yksityisinä palveluina.

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

- 1) **Kyllä**
- 2) Ei

Huomioita: Koko HUS:n myynti jäsenkuntien ulkopuolisille asiakkaille oli vuonna 2007 95 miljoonaa euroa. Tarkempaa selvitystä tämän myynnin jakautumisesta ei ollut saatavissa. Raviolia koskevan vuosikertomustekstin perusteella voidaan päätellä, että myyntiä oman henkilökunnan ja potilaiden lisäksi muille asiakkaille on jonkin verran.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

HUS vuosikertomus 2007
HUS:n Internet-sivut

ALUEJÄRJESTÖ – HELSINGIN, PÄÄKAUPUNKISEUDUN JA UUDENMAAN YRITTÄJÄT AN

Liikelaitos: HUS röntgen

- I **Kunta:** Helsingin ja uudenmaan sairaanhoitopiirin alue
- II **Liikevaihto:** Vuonna 2007 toteutunut liikevaihto n. 69,2 m€.
- III **Henkilömäärä:** Vuonna 2007 n. 780 henkilöä.
- IV **Liikelaitoksen toimiala:** Lääketieteelliset kuvantamispalvelut
- V **Toiminta markkinoilla**
 - 1) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
 - 2) **Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
 - 3) Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
 - 4) **Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**

Huomioita: HUSLAB:n toiminnasta osa kohdistuu erikoissairaanhoidon järjestämisvastuun toteuttamiseen. Sairaanhoidon alueen ohessa palveluita tarjotaan alueen kunnille sekä muille asiakkaille.

VI **Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?**

- 1) Kyllä
- 2) **Ei**

Huomioita: Koko HUS:n yhdeksi strategiseksi päämääräksi on määritelty lisäarvoa tuottava ja läpinäkyvä omistajaohjaus. HUS röntgenin vuosikertomuksessa 2007 todetaan, että palveluita voidaan tarjota kolmannen sektorin ja yksityisen terveydenhuollon asiakkaille ”mikäli tähän on käyttämätöntä kapasiteettia”.

VII **Mahdollisuudet markkinoiden syntyminen**

- 1) **Erinomaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla**
- 2) Hyvät edellytykset luoda kilpailua markkinoilla
- 3) Kohtalaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla

Huomioita: Osa palvelutuotannosta on sellaista, että palveluita on saatavissa yksityisinä palveluina.

VIII **Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle**

- 1) **Kyllä**
- 2) Ei

Huomioita: Koko HUS:n myynti jäsenkuntien ulkopuolisille asiakkaille oli vuonna 2007 95 miljoonaa euroa. HUS röntgenin vuosikertomuksessa 2007 todetaan, että myynnistä HYKS-sairaanhoidon ostot olivat 72 %. Seuraavaksi suurimmat asiakkaat olivat Helsingin ja Vantaan terveyskeskukset, Lohjan ja Porvoon sairaanhoitoalueet sekä Espoon terveyskeskus. Perusterveydenhuollon osuus liikevaihdosta oli 20 %. Muun kuin julkisen terveydenhuollon asiakkaiden osuus ei ilmene vuosikertomustiedoista.

IX **Tietojen lähteet ja muut huomiot**

- HUS vuosikertomus 2007
- HUS röntgen vuosikertomus 2007
- HUS:n Internet-sivut

HÄMEEN YRITTÄJÄT

ALUEJÄRJESTÖ: Hämeen Yrittäjät

JP

Liikelaitos: Forssan ammatillinen aikuiskoulutuskeskus**I Kunta** Forssa**II Liikevaihto** 7,8 M€**III Henkilömäärä** 104**IV Liikelaitoksen toimiala**

Ammatillinen aikuiskoulutus, kokous-, ravintola- ja juhlapalvelut, kotityöpalvelut, rakentaminen ja remontointi, multimedia ja tietojenkäsittelypalvelut.

V Toiminta markkinoilla

1. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
2. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla
3. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. **Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**

Huomiot: Kunnalla ei ole velvollisuutta järjestää ammatillisen aikuiskoulutuksen palveluita. Koko toimialalla täten mahdollisuudet toimia markkinaperusteisesti ja erityisesti oppilastyönä tuotettavat palvelut kilpailevat jo nyt yksityisten palveluntuottajien kanssa.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

Ei.

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

1. Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
2. **Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen**
3. Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen

Huomiot: Käytännössä kaikelle ulosmyytävälle palveluntuotannolle on tarjolla myös yksityisiä vaihtoehtoja. Ammatillinen aikuiskoulutus ja kehittämisspalvelut vaikeimmin kilpailtavissa.

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle**Kyllä**

Ei talousarvio tai tilinpäätöspohjaisia tietoja ulosmyynnin osuudesta liikevaihdosta, mutta kotisivustojen ja asiakirjojen teksteissä useita viittauksia palveluiden ulosmyyntiin (toimintakertomus ja talousarvioaineistot eivät kokonaisina internetissä). Yleisesti ammatillisten aikuiskoulutuskeskusten rahoituksesta merkittävä osa tulee juuri oppilastöiden ja muiden palvelujen ulosmyynnistä.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

www.fak.fi
FAK:n toimintakertomus 2007
Forssan kaupungin visio 2017

ALUEJÄRJESTÖ: Hämeen Yrittäjät ER

Liikelaitos: Forssan ruoka- ja siivousliikelaitos

I Kunta Forssa

II Liikevaihto 7 237 748 € (Toimintakertomus 2007)

III Henkilömäärä 164 (Toimintakertomus 2007)

IV Liikelaitoksen toimiala

Ruoka- ja siivousliikelaitos tarjoaa ja järjestää ruoka- ja puhtaanapitopalveluja ja niitä tukevaa muuta toimintaa kaupungin eri yksiköille sekä muille sidosryhmille valtuuston päättämässä laajuudessa. Palveluja tuotetaan koulujen, päiväkotien, vanhainkodin ja sairaalan asiakkaille sekä henkilökunnalle.

V Toiminta markkinoilla

1. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
2. **Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
3. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. **Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**

Huomiot: Kunnalla järjestämisvastuu mm. peruskoulun, lukion ja ammatillisen oppilaitoksen maksuttomasta aterista koulupäivinä. Kunnan järjestämisvastuun ulkopuolella kuitenkin siivouspalvelu ja siltä osin ateriapalvelut, kuin niitä tarjotaan muille sidosryhmille.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

Ei.

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

1. **Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen**
2. Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
3. Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen

Huomiot: Siivous- ja ruokailupalvelut olisi helposti saatavissa yksityisiltä palvelutuottajilta.

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

Kyllä

Toimintakertomuksen mukaan ruoka- ja siivousliikelaitos tarjoaa ja järjestää ruoka- ja puhtaanapitopalveluja ja niitä tukevaa muuta toimintaa kaupungin eri yksiköille sekä muille sidosryhmille. Eli palveluja tarjotaan myös muille sidosryhmille.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Toimintakertomus 2007
Forssan kaupungin strategia 2017
www.forssa.fi

ALUEJÄRJESTÖ: Hämeen Yrittäjät ER

Liikelaitos: Forssan vesihuoltolaitos

I Kunta Forssa

II **Liikevaihto** 4 947 000 € (Talousarvio 2007, taloussuunnitelma 2007-2010)
4 968 000 € (TS 2008)

III **Henkilömäärä** 24 (Toimintakertomus 2007)

IV Liikelaitoksen toimiala

Vesihuoltolaitos huolehtii toiminta-alueellaan ja sen ulkopuolellakin veden hankinnasta ja jakelusta, viemäröinnistä, jätevesien käsittelystä sekä vesi- ja viemärijohtojen, -laitteiden ja -laitosten suunnittelusta, rakentamisesta ja ylläpidosta. Lisäksi vesihuoltolaitos toimii kaupungin alueella kiinteistöjen vesi- ja viemäröintilaitteiden valvontaviranomaisena.

V Toiminta markkinoilla

1. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
2. **Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
3. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla

Vesihuoltolain mukaan kunnan tulee kehittää vesihuoltoa alueellaan yhdyskuntakehitystä vastaavasti lain tavoitteiden toteuttamiseksi sekä osallistua vesihuollon alueelliseen yleissuunnitteluun. Kunnan tulee yhteistyössä alueensa vesihuoltolaitosten kanssa laatia ja pitää ajan tasalla alueensa kattavat vesihuollon kehittämissuunnitelmat. Kiinteistön omistaja tai haltija vastaa kiinteistönsä vesihuollosta sen mukaan kuin tässä laissa ja muussa laissa säädetään. Kuitenkin jos suurehkon asukasjoukon tarve taikka terveydelliset tai ympäristönsuojelulliset syyt sitä vaativat, kunnan tulee huolehtia siitä, että ryhdytään toimenpiteisiin tarvetta vastaavan vesihuoltolaitoksen perustamiseksi, vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen laajentamiseksi tai muun tarpeellisen vesihuollon palvelun saatavuuden turvaamiseksi.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

Ei.

Huomiot:

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen

1. Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
2. **Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen**

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

Ei

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Talousarvio 2007, taloussuunnitelma 2007-2010

Toimintakertomus 2007

Forssan kaupungin strategia 2017.

www.vesihuoltolaitos.bootti.net

www.forssa.fi

ALUEJÄRJESTÖ: Hämeen Yrittäjät ER

Liikelaitos: Janakkalan vesi

I Kunta Janakkala

II Liikevaihto 2 633 987.91 € (Tasekirja 2007)

III Henkilömäärä 13 (Tasekirja 2007)

IV Liikelaitoksen toimiala

Janakkalan Veden tehtävänä on huolehtia vesihuoltolain mukaisista talousvesijätevesi- ja hulevesipalveluista laitoksen toiminta-alueen asuin-, liike-, palvelu- sekä teollisuustoiminnoille.

Vesihuoltolain mukainen vedenhankinta ja viemäröinti laitoksen toiminta-alueella:
-talousveden ja puhdistetun jäteveden laadun pitäminen vaatimusten mukaisina
-vesihuollon toimintavarmuuden ylläpito
-jäteveden puhdistuksen keskittäminen
-vuotovesien vähentäminen.

V Toiminta markkinoilla

1. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 2. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
3. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla

Vesihuoltolain mukaan kunnan tulee kehittää vesihuoltoa alueellaan yhdyskuntakehitystä vastaavasti lain tavoitteiden toteuttamiseksi sekä osallistua vesihuollon alueelliseen yleissuunnitteluun. Kunnan tulee yhteistyössä alueensa vesihuoltolaitosten kanssa laatia ja pitää ajan tasalla alueensa kattavat vesihuollon kehittämissuunnitelmat. Kiinteistön omistaja tai haltija vastaa kiinteistönsä vesihuollosta sen mukaan kuin tässä laissa ja muussa laissa säädetään. Kuitenkin jos suurehkon asukasjoukon tarve taikka terveydelliset tai ympäristönsuojelulliset syyt sitä vaativat, kunnan tulee huolehtia siitä, että ryhdytään toimenpiteisiin tarvetta vastaavan vesihuoltolaitoksen perustamiseksi, vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen laajentamiseksi tai muun tarpeellisen vesihuollon palvelun saatavuuden turvaamiseksi.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

Ei

Huomiot:

Kuntastrategia:

”Kunnan tuottamat tai järjestämät palvelut on toteutettu kustannustehokkaasta ja kilpailukykyisellä hinnalla”

Omistajastrategia: ”Rakennetaan aktiivinen Janakkalakonsernin omistajastrategia. Kunta seuraa konsernin liikelaitoksen, tytäryhteisöjen ja osakkuusyhteisöjen kehitystä ja tavoitteiden toteutumista sekä huolehtii siitä, että päätökset näissä konsernin yhteisöissä tukevat koko konsernin etua.”

Elinkeinostrategia: ”Kunta tulee jatkossa käyttämään monipuolisesti oman tuotannon ohella muiden – lähinnä seudulliset toimijat, yksityiset palvelujen tuottajat ja kolmas sektori – tuottamia palveluja, mikäli niiden tuotekohtaiset tuottamiskustannukset ovat edullisemmat kuin itse tuottamien palvelujen.”

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

1. Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
2. Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
3. **Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen**

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

Ei

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Tasekirja 2007
Taloussuunnitelma 2008-2011 ja Talousarvio 2008
Kuntastrategia vuoteen 2012
Palvelustrategia 2007 – 2016
www.janakkala.fi

ALUEJÄRJESTÖ: Hämeen Yrittäjät ER

Liikelaitos: Riihimäen vesihuoltolaitos

I Kunta Riihimäki

II Liikevaihto 5 704 000 € (TA 2008)

III Henkilömäärä 19 (TP 2007)

IV Liikelaitoksen toimiala

Vesihuoltolaitos vastaa talousveden toimittamisesta kiinteistöille, vesijohto- ja viemäriverkostojen rakentamisesta ja kunnossapidosta, jätevesien johtamisesta ja käsittelystä sekä sadevesien ja perustusten kuivatusvesien johtamisesta. Laitos tekee sopimuksen kiinteistön liittymisestä yleiseen vesi- ja viemärijohtoon sekä valvoo laitokseen liittyneiden kiinteistöjen vesi- ja viemärijohtojen asennus- ja korjaustöitä.

V Toiminta markkinoilla

1. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 2. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
3. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla

Vesihuoltolain mukaan kunnan tulee kehittää vesihuoltoa alueellaan yhdyskuntakehitystä vastaavasti lain tavoitteiden toteuttamiseksi sekä osallistua vesihuollon alueelliseen yleissuunnitteluun. Kunnan tulee yhteistyössä alueensa vesihuoltolaitosten kanssa laatia ja pitää ajan tasalla alueensa kattavat vesihuollon kehittämissuunnitelmat. Kiinteistön omistaja tai haltija vastaa kiinteistönsä vesihuollosta sen mukaan kuin tässä laissa ja muussa laissa säädetään. Kuitenkin jos suurehkon asukasjoukon tarve taikka terveydelliset tai ympäristönsuojelulliset syyt sitä vaativat, kunnan tulee huolehtia siitä, että ryhdytään toimenpiteisiin tarvetta vastaavan vesihuoltolaitoksen perustamiseksi, vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen laajentamiseksi tai muun tarpeellisen vesihuollon palvelun saatavuuden turvaamiseksi.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

Ei.

Riihimäki-strategia: ”Laadukkaat palvelut taataan uudistamalla palvelutuotantoa toimintaympäristön muutosten mukaisiksi tehokkuutta parantamalla. Peruspalvelut tuotetaan osaavasti ja laadukkaasti.”

Palvelustrategia: ”Vesihuoltoyhteistyö etenee talousalueen palvelustrategian kärkihankkeena.”

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

1. Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
2. Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
- 3. Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen**

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

Kyllä

Seutukunnallinen yhteistyö on kuitenkin palvelustrategia kärkihankkeita. Vedenhankinnan varmuuden lisäämiseksi Hausjärven ja Hyvinkään kanssa yhteistyössä suunnitellaan veden hankintaa Hausjärvellä sijaitsevalta Hikiän pohjavesialueelta. Alueella sijaitsee

nykyisin Hyvinkään vedenottamo ja käsittelylaitos, jossa myös Riihimäelle johdettava vesi tullaan käsittelemään.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Tilinpäätös 2007

Talousarvio 2008 ja Taloussuunnitelma 2008-2010

Riihimäki-strategia 2005-2008

Palvelustrategia 2006-2015

www.riihimaki.fi

KAINUUN YRITTÄJÄT

ALUEJÄRJESTÖ: Kainuun Yrittäjät

JP

Liikelaitos: Kainuun Jätehuollon kuntayhtymä, Eko-Kymppi**EI VIITTEITÄ LIIKELAITOSMUOTOISESTA TOIMINNASTA****I Kunta Kajaani****II Liikevaihto****III Henkilömäärä****V Liikelaitoksen toimiala****V Toiminta markkinoilla**

1. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
2. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla
3. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?**VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen**

1. Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
2. Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
3. Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
4. Ei edellytyksiä markkinoiden hyödyntämiseen

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle**IX Tietojen lähteet ja muut huomiot**

ALUEJÄRJESTÖ Kainuun Yrittäjät ER

Liikelaitos Kainuu maakunta-kuntayhtymä, Kainuun Ammattiopisto

I Kunta

Kiinteät toimipaikat ovat Kajaanissa, Kuhmossa, Kuusamossa, Suomussalmella ja Vuokatissa.

II **Liikevaihto** 34 067 930 € (TA 2008)

III **Henkilömäärä** 440 (TA 2008)

IV Liikelaitoksen toimiala

Kainuun ammattiopisto (KAO) on Kainuun maakunta -kuntayhtymän omistama kunnallinen liikelaitos. Monialainen oppilaitos antaa toisen asteen ammatillista koulutusta nuorille ja aikuisille.

V Toiminta markkinoilla

- 1) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 2) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla
- 3) Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 4) **Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**

Laki ammatillisesta koulutuksesta 8 §:n mukaan opetusministeriö voi myöntää kunnalle, kuntayhtymälle, rekisteröidylle yhteisölle tai säätiölle taikka valtion liikelaitokselle luvan koulutuksen järjestämiseen. Koulutusta voidaan, sen mukaan kuin ministeriö päättää, järjestää myös valtion oppilaitoksessa. Koulutusta järjestetään ammatillisissa oppilaitoksissa, ammatillisissa erityisoppilaitoksissa ja muissa oppilaitoksissa sekä oppisopimuskoulutuksena.

Toisen asteen koulutus ei siis varsinaisesti ole kuntien vastuulla olevaa toimintaa vaan järjestämisluvanvaraista. Toiminta on kuitenkin vahvasti kuntien käsissä.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

Ei Huomiot: TA 2008 Visio 2016: ”Kainuun ammattiopisto on osaamisen ykköstoimija”. TA 2008 strategisen päämäärät talouden osalta: ”Terve talous”. ”Kyky investoida tuloksellisesti”. ”Liiketoiminnan tulos on johtokunnan asettaman tavoitteen mukainen”.

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

- 1) Erinomaiset edellytykset hyödyntää kilpailua markkinoilla
- 2) **Hyvät edellytykset hyödyntää kilpailua markkinoilla**
- 3) Kohtalaiset edellytykset hyödyntää kilpailua markkinoilla

Huomiot: Lainsäädäntö ei ole esteenä toisen asteen koulutuksen järjestämiselle. Tosiasiassa kunnat ovat vahvasti mukana toisen asteen koulutuksessa.

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

Kyllä Huomiot: Koulutusta tarjotaan kaikille hakijoille.

IX Lähteet

Talousarvio 2008 ja Taloussuunnitelma 2008-2011
www.kao.fi

ALUEJÄRJESTÖ Kainuun Yrittäjät ER

Liikelaitos Kainuu maakunta-kuntayhtymä, Kainuun työterveys

I Kunta Hyrynsalmi, Puolanka, Kajaani, Kuhmo, Paltamo, Ristijärvi, Sotkamo, Suomussalmi, Talvivaara

II Liikevaihto 3 459 000 € (TA 2008)

III Henkilömäärä 46 (TA 2008)

IV Liikelaitoksen toimiala

Liikelaitos tarjoaa kainuulaisille yrityksille, yhteisöille ja julkisille laitoksille hyvän työterveyshuolto-käytännön mukaisia työterveydenhuollon palveluita. Tavoitteena on henkilöstön hyvinvointi sekä toimiva työyhteisö ja työympäristö.

V Toiminta markkinoilla

1. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
2. **Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla (työterveyshuolto järjestettävä omille työntekijöilleen)**
3. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

Ei

Huomiot:

TA 2008 liikelaitoksen visio: ”Kainuun Työterveys on maakunnallisesti keskeisin työterveyshuolto ja tuottaa laadultaan korkeatasoisia työterveyshuoltopalveluja”.

TA 2008 strategisen päämäärät talouden osalta: ”Työterveyshuoltokustannukset ovat kilpailukykyisiä muiden vastaavien palveluiden tuottajien kanssa.”

”Palvelu tuotetaan taloudellisesti suhteessa muihin vastaavien palveluiden tuottajien yksikkökustannuksiin”.

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

- 1) **Erinomaiset edellytykset hyödyntää kilpailua markkinoilla**
- 2) Hyvät edellytykset hyödyntää kilpailua markkinoilla
- 3) Kohtalaiset edellytykset hyödyntää kilpailua markkinoilla

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

Kyllä

Huomiot: Palveluja myydään myös yksityisille yrityksille ja yksityisille laitoksille.

IX Lähteet

Talousarvio 2008 ja Taloussuunnitelma 2008-2011
<http://maakunta.kainuu.fi/tyoterveyshuolto>

ALUEJÄRJESTÖ: Kainuun Yrittäjät

JP

Liikelaitos: Kajaanin ammattikorkeakoulu**I Kunta** Kajaani**II Liikevaihto** 11,6 M€**III Henkilömäärä** 169**IV Liikelaitoksen toimiala**

Tutkintoon johtava ammattikorkeakouluopetus, avoin-amk, täydennyskoulutus, palvelutoiminta, soveltava tutkimus- ja kehitystoiminta, aluekehitystyö ja kirjastopalvelut.

V Toiminta markkinoilla

1. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
2. **Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
3. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. **Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?**Ei.**

Kaupungin strategia:

”Palvelut järjestetään tuloksellisimmalla tuottamistavalla. Muita kuin lakisääteisiä palveluita järjestetään taloudellisten voimavarojen mukaan ja ottaen huomioon palveluiden vaikuttavuus.”

Elinkeinostrategia:

”Kaupunki kohtelee yrityksiä yhdenvertaisesti ja käyttää kilpailuttamista osana markkinoiden kehittämisen mahdollistamista.”

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

1. Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
2. **Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen**
3. Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle**Kyllä.****IX Tietojen lähteet ja muut huomiot**

Kajaanin kaupungin talousarvio 2008
 Kajaanin kaupungin strategia
 Kajaanin kaupungin elinkeinostrategia
 Kajaanin amk:n talousarvio 2008

ALUEJÄRJESTÖ: Kainuun Yrittäjät

JP

Liikelaitos: Kajaanin kaupunginteatteri**I Kunta** Kajaani**II Liikevaihto** 0,23 M€ (kunnan ja valtion tuet n. 2,5 M€)**III Henkilömäärä** 49**IV Liikelaitoksen toimiala**

Tuottaa teatteriesityksiä Kajaanissa ja Oulun läänin alueella.

V Toiminta markkinoilla

1. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
2. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla
3. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. **Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**

Huomiot: Teatteripalveluiden tuottamiseen ei ole lakisääteistä järjestämisvelvollisuutta.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?**Ei.**

Kaupungin strategia:

"Palvelut järjestetään tuloksellisimmalla tuottamistavalla. Muita kuin lakisääteisiä palveluita järjestetään taloudellisten voimavarojen mukaan ja ottaen huomioon palveluiden vaikuttavuus."

Elinkeinostrategia:

"Kaupunki kohtelee yrityksiä yhdenvertaisesti ja käyttää kilpailuttamista osana markkinoiden kehittämisen mahdollistamista."

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

1. Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
2. Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
3. **Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen**

Huomiot: Käytännössä markkinoiden hyödyntäminen edellyttäisi yksityisten teatteripalveluiden löytymistä tai palveluiden hankkimista oman alueen ulkopuolisilta tuottajilta.

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle**Kyllä.****IX Tietojen lähteet ja muut huomiot**

Kajaanin kaupungin talousarvio 2008
 Kajaanin kaupungin strategia
 Kajaanin kaupungin elinkeinostrategia
 www.kajaaninteatteri.fi

ALUEJÄRJESTÖ: Kainuun Yrittäjät

JP

Liikelaitos: Kajaanin Mamselli**I Kunta** Kajaani**II Liikevaihto** 9,4 M€**III Henkilömäärä** 189**IV Liikelaitoksen toimiala** Tuottaa mm. ateria- ja puhtaanapitopalveluita.**V Toiminta markkinoilla**

1. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
2. **Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
3. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla

Huomiot: Lain mukaan peruskoulun, lukion ja ammatillisen oppilaitoksen oppilailla on oikeus maksuttomaan ateriaan koulupäivinä → kunnalla järjestämisvastuu

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?**Ei.**

Kaupungin strategia:

”Palvelut järjestetään tuloksellisimmalla tuottamistavalla. Muita kuin lakisääteisiä palveluita järjestetään taloudellisten voimavarojen mukaan ja ottaen huomioon palveluiden vaikuttavuus.”

Elinkeinostrategia:

”Kaupunki kohtelee yrityksiä yhdenvertaisesti ja käyttää kilpailuttamista osana markkinoiden kehittämisen mahdollistamista.”

Kaupungin talousarvio 2008:

”Palvelut (Mamsellin) voidaan myös yksityistää.”

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

1. **Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen**
2. Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
3. Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle**Kyllä.**

Huomiot: Mamselli hoitaa mm. sopimusperusteisesti 11 eri julkisyhteisön kilpailutukset elintarvikkeiden, keittiötarvikkeiden sekä siivousvälineiden ja – koneiden osalta.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Kajaanin kaupungin talousarvio 2008
 Kajaanin kaupungin strategia
 Kajaanin kaupungin elinkeinostrategia
www.kajaaninmamselli.fi

ALUEJÄRJESTÖ: Kainuun Yrittäjät JP

Liikelaitos: Kajaanin Vesi

I Kunta Kajaani

II Liikevaihto 5,9 M€

III Henkilömäärä 21

IV Liikelaitoksen toimiala

Veden hankinta, käsittely ja jakelu, viemärointi sekä mm. jätevesien käsittely

V Toiminta markkinoilla

1. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
2. **Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
3. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla

Huomiot: Vesihuoltolain mukaan kunnan tulee kehittää vesihuoltoa alueellaan yhdyskuntakehitystä vastaavasti lain tavoitteiden toteuttamiseksi sekä osallistua vesihuollon alueelliseen yleissuunnitteluun. Kunnan tulee yhteistyössä alueensa vesihuoltolaitosten kanssa laatia ja pitää ajan tasalla alueensa kattavat vesihuollon kehittämissuunnitelmat. Kuitenkin jos suurehkon asukasjoukon tarve taikka terveydelliset tai ympäristönsuojelulliset syyt sitä vaativat, kunnan tulee huolehtia siitä, että ryhdytään toimenpiteisiin tarvetta vastaavan vesihuoltolaitoksen perustamiseksi, vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen laajentamiseksi tai muun tarpeellisen vesihuollon palvelun saatavuuden turvaamiseksi.

Liikelaitoksen tuottamien palvelujen lisäksi kaupunki ostaa palveluja ulkopuolelta on noin 30 prosentin osuudella.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

Ei.

Kaupungin strategia:

”Palvelut järjestetään tuloksellisimmalla tuottamistavalla. Muita kuin lakisääteisiä palveluita järjestetään taloudellisten voimavarojen mukaan ja ottaen huomioon palveluiden vaikuttavuus.”

Elinkeinostrategia:

”Kaupunki kohtelee yrityksiä yhdenvertaisesti ja käyttää kilpailuttamista osana markkinoiden kehittämisen mahdollistamista.”

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

1. Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
2. Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
3. **Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen**

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

Kyllä.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Kajaanin kaupungin talousarvio 2008
Kajaanin kaupungin strategia
Kajaanin kaupungin elinkeinostrategia
www.kajaaninvesi.fi

ALUEJÄRJESTÖ: Kainuun Yrittäjät JP

Liikelaitos: Vimpelinlaakso Kehittämislaitos

I Kunta Kajaani

II Liikevaihto 2,2 M€

III Henkilömäärä 0

IV Liikelaitoksen toimiala

Kehittää, ylläpitää ja korjaa omistuksessaan olevia oppilaitoskiinteistöjä

V Toiminta markkinoilla

1. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
2. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla
3. **Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla**
4. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla

Huomiot: Ostaa kaikki toimintaansa liittyvät palvelut ja toiminnot (pääasiassa Kajaanin kaupungin palveluntuotantoyksiköiltä)

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

Ei.

Kaupungin strategia:

”Palvelut järjestetään tuloksellisimmalla tuottamistavalla. Muita kuin lakisääteisiä palveluita järjestetään taloudellisten voimavarojen mukaan ja ottaen huomioon palveluiden vaikuttavuus.”

Elinkeinostrategia:

”Kaupunki kohtelee yrityksiä yhdenvertaisesti ja käyttää kilpailuttamista osana markkinoiden kehittämisen mahdollistamista.”

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

1. Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
2. **Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen**
3. Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen

Huomiot: Esimerkiksi rakennusten korjaukseen ja ylläpitoon liittyvät toiminnot voisi saada tehokkaammiksi markkinoita hyödyntämällä.

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

Ei.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Kajaanin kaupungin talousarvio 2008

Kajaanin kaupungin strategia

Kajaanin kaupungin elinkeinostrategia

Vimpelinlaakson kehittämislaitoksen toimintakertomus 2007

KESKI-POHJANMAAN YRITTÄJÄT

ALUEJÄRJESTÖ – KESKI-POHJANMAAN YRITTÄJÄT AN

Liikelaitos: Korpelan voima

I Kunta: Kannus sekä 10 muuta Keski-Pohjanmaan kuntaa kuntayhtymänä

II Liikevaihto: Vuonna 2007 toteutunut liikevaihto n. 20,8 m€.

III Henkilömäärä: Ei tiedossa.

IV Liikelaitoksen toimiala: Energihuollon palvelut

V Toiminta markkinoilla

- 1) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 2) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla
- 3) Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 4) **Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**

Huomioita: Energiamarkkinat toimivat valtakunnallisesti. Kuntien toiminta on aina väistämättä toimintaa markkinoilla. Liikelaitoksesta ei ole saatavissa yksilöityjä tietoja.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

- 1) Kyllä
- 2) **Ei**

Huomioita: Tietoja ei ollut saatavilla.

VII Mahdollisuudet markkinoiden syntymiseen

- 1) **Erinomaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla**
- 2) Hyvät edellytykset luoda kilpailua markkinoilla
- 3) Kohtalaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla

Huomioita: Energiamarkkinat toimivat valtakunnallisesti ja kansainvälisesti.

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

- 1) **Kyllä**
- 2) Ei

Huomioita: Mitään tietoa liikelaitoksen toiminnasta ei ollut saatavilla, vastaus on päätelty toimialasta.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Tilastokeskuksen kuntayhtymien tuloslaskelmat 2007
Liikelaitoksen Internet-sivut

ALUEJÄRJESTÖ – KESKI-POHJANMAAN YRITTÄJÄT AN

Liikelaitos: Liikelaitos Kokkolan Energia

I **Kunta:** Kokkola

II **Liikevaihto:** Vuonna 2006 32,4 m€, liikevoitto 7,5 m€.

III **Henkilömäärä:** Vuonna 2008 yht. n. 60 henkilöä.

IV **Liikelaitoksen toimiala:** Energiahuolto

V **Toiminta markkinoilla**

- 1) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 2) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla
- 3) Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 4) **Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**

Huomioita: Kuuluu kunnan yleisen toimialansa puitteissa harjoittamaan toimintaan.

VI **Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?**

- 1) Kyllä
- 2) **Ei**

Huomioita: Kaupungin strategiassa on merkillepantavaa, että siinä korostuu taloudellisen näkökulman ottaminen huomioon päätöksenteossa. Strategian mukaan päätöksenteon yhteydessä selvitetään päätösten taloudelliset vaikutukset. Tämä strategialinjaus on kuitenkin yleinen, eikä kohdistu erityisesti liikelaitoksiin saati niiden omistajaohjaukseen. Kaupungin hallintosäännön 2005-2008 mukaan kehitysjohtajan velvollisuutena on valvoa ja seurata liikelaitosten toimintaa.

VII **Mahdollisuudet markkinoiden syntyymiseen**

Tasot 1- 4

- 1) **Erinomaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla**
- 2) Hyvät edellytykset luoda kilpailua markkinoilla
- 3) Kohtalaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla

Huomioita: Energiamarkkinat toimivat valtakunnallisesti.

VIII **Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle**

- 1) **Kyllä**
- 2) Ei

Huomioita: Liikelaitoksen toimintakertomuksesta 2006 ilmenee, että sähköä myytiin myös muualle Suomeen. Kuvaavaa on, että Kokkolassa loppuasiakkaille myytiin Suomen halvinta sähköä, kun taas muualle Suomeen sähkö hinnoiteltiin kilpailutilanteen mukaan. Toimintakertomuksessa todetaan erikseen, että kokkolalaisille tapahtunut myynti oli selvästi tappiollista markkinahintaan verrattaessa.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Kokkolan strategia 2006-2009

Talousarvio 2008 ja taloussuunnitelma 2008-2011

Tilinpäätös 2007

Kaupungin hallintosääntö

Liikelaitoksen Internet-sivut

Liikelaitoksen toimintakertomus 2006

ALUEJÄRJESTÖ – KESKI-POHJANMAAN YRITTÄJÄT AN

Liikelaitos: Liikelaitos Kokkolan Satama

I Kunta: Kokkola

II Liikevaihto: Vuonna 2007 8,3 m€ .

III Henkilömäärä: Vuonna 2007 yht. n. 20 henkilöä.

IV Liikelaitoksen toimiala: Satamatoiminta

V Toiminta markkinoilla

- 1) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 2) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla
- 3) Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 4) **Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**

Huomioita: Kuuluu kunnan yleisen toimialansa puitteissa harjoittamaan toimintaan. Vuoden 1994 loppuun asti satamatoiminta oli vanhojen kaupunkien privilegio. Lain kumoamisen yhteydessä säädettiin laki yksityisistä yleisistä satamista, joka edellyttää valtioneuvoston lupaa yksityiseltä toiminnan harjoittajalta. Laki ei koske kunnallisia satamia.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

- 1) Kyllä
- 2) **Ei**

Huomioita: Kaupungin strategiassa yhtenä vetovoimatekijänä on sataman kilpailukyky. Talousarviossa 2008 asetetaan tavoitteet tarkemmin, tavoitteena on toiminnan kasvattaminen. Kaupungin hallintosäännön 2005-2008 mukaan kehitysjohtajan velvollisuutena on valvoa ja seurata liikelaitosten toimintaa.

VII Mahdollisuudet markkinoiden syntyminen

Tasot 1- 4

- 1) Erinomaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla
- 2) **Hyvät edellytykset luoda kilpailua markkinoilla**
- 3) Kohtalaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla

Huomioita: Satamatoiminnan kehittämistä on käsitelty LVM:n julkaisussa 65/2004. Julkaisussa analysoidaan erilaisia kehittämisvaihtoehtoja ja tehdään kv. vertailu, joka osoittaa, että eräissä maissa satamatoimintoja (esim. Iso-Britannia) on yksityistetty. Kilpailuviraston lausunnossa (16.1.2008) koskien Kotkan yksityissataman perustamista on todettu, että satamalainsäädäntöä tulee muuttaa markkina- ja kilpailuolosuhteiden kehittämiseksi.

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

- 1) **Kyllä**
- 2) Ei

Huomioita: Palveluita tarjotaan pääasiassa elinkeinoelämälle.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Kokkolan strategia 2006-2009
Talousarvio 2008 ja taloussuunnitelma 2008-2011
Tilinpäätös 2007
Kaupungin hallintosääntö
Liikelaitoksen johtosääntö
LVM:n julkaisu 65/2004
Kilpailuviraston lausunto 16.1.2008

ALUEJÄRJESTÖ – KESKI-POHJANMAAN YRITTÄJÄT AN

Liikelaitos: Liikelaitos Kokkolan Vesi

I Kunta: Kokkola

II **Liikevaihto:** Vuonna 2006 n. 4,7 m€, liikevoitto 0,8 m€.

III **Henkilömäärä:** Vuonna 2008 yht. n. 30 henkilöä.

IV Liikelaitoksen toimiala: Vesihuolto

V Toiminta markkinoilla

- 1) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 2) **Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
- 3) Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 4) Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla

Huomioita: Vesihuoltolain mukaan kunnan tulee kehittää vesihuoltoa alueellaan yhdyskuntakehitystä vastaavasti lain tavoitteiden toteuttamiseksi sekä osallistua vesihuollon alueelliseen yleissuunnitteluun. Kunnan tulee yhteistyössä alueensa vesihuoltolaitosten kanssa laatia ja pitää ajan tasalla alueensa kattavat vesihuollon kehittämissuunnitelmat. Kiinteistön omistaja tai haltija vastaa kiinteistönsä vesihuollosta sen mukaan kuin tässä laissa ja muussa laissa säädetään. Kuitenkin jos suurehkon asukasjoukon tarve taikka terveydelliset tai ympäristönsuojelulliset syyt sitä vaativat, kunnan tulee huolehtia siitä, että ryhdytään toimenpiteisiin tarvetta vastaavan vesihuoltolaitoksen perustamiseksi, vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen laajentamiseksi tai muun tarpeellisen vesihuollon palvelun saatavuuden turvaamiseksi.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

- 1) Kyllä
- 2) Ei

Huomioita: Kaupungin strategiassa on merkillepantavaa, että siinä korostuu taloudellisen näkökulman ottaminen huomioon päätöksenteossa. Strategian mukaan päätöksenteon yhteydessä selvitetään päätösten taloudelliset vaikutukset. Tämä strategialinjaus on kuitenkin yleinen, eikä kohdistu erityisesti liikelaitoksiin saati niiden omistajaohjaukseen. Kaupungin hallintosäännön 2005-2008 mukaan kehitysjohtajan velvollisuutena on valvoa ja seurata liikelaitosten toimintaa.

VII Mahdollisuudet markkinoiden syntymiseen

- 1) Erinomaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla
- 2) Hyvät edellytykset luoda kilpailua markkinoilla
- 3) **Kohtalaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla**

Huomioita: Vesihuollon osalta markkinoiden hyödyntäminen lienee vaativampaa kuin useimmilla muilla toimialoilla.

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

- 1) Kyllä
- 2) Ei

Huomioita: Myynnin jakautuminen ei ilmene käytettävissä olevasta materiaalista.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

- Kokkolan strategia 2006-2009
- Talousarvio 2008 ja taloussuunnitelma 2008-2011
- Tilinpäätös 2007
- Kaupungin hallintosääntö
- Liikelaitoksen Internet-sivut

ALUEJÄRJESTÖ – KESKI-POHJANMAAN YRITTÄJÄT AN

Liikelaitos: Liikelaitos Kruunupyyn sähkölaitos

I Kunta: Kruunupyy

II Liikevaihto: Vuonna 2007 2,5 m€, liikevoitto 268 t€.

III Henkilömäärä: Vuonna 2007 9 henkilöä.

IV Liikelaitoksen toimiala: Energiahuolto

V Toiminta markkinoilla

- 1) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 2) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla
- 3) Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 4) **Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**

Huomioita: Kuuluu kunnan yleisen toimialansa puitteissa harjoittamaan toimintaan.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

- 1) Kyllä
- 2) **Ei**

Huomioita: Ei ollut löydettävissä.

VII Mahdollisuudet markkinoiden syntymiseen

- 1) **Erinomaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla**
- 2) Hyvät edellytykset luoda kilpailua markkinoilla
- 3) Kohtalaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla

Huomioita: Energiamarkkinat toimivat valtakunnallisesti.

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

- 1) **Kyllä**
- 2) Ei

Huomioita: Liikelaitoksen toimintakertomuksesta 2006 ilmenee, että sähköä myytiin myös muihin kuntiin kuin Kruunupyöhyn. Liikelaitoksella on asiakkaita Pedersören ja Kokkolan alueilla.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Tilinpäätös 2005
Kunnan ja liikelaitoksen Internet-sivut
Liikelaitoksen toimintakertomus 2005

ALUEJÄRJESTÖ KESKI-POHJANMAAN YRITTÄJÄT AN

Liikelaitos Pietarsaaren Energialaitos

I Kunta Pietarsaari

II **Liikevaihto** Talousarvion 2008 mukaan n. 19,6 M€, liikevoitoksi budjetoitu n. 1,1 M€

III **Henkilömäärä** Vuonna 2008 50 henkilöä talousarvion mukaan

IV Liikelaitoksen toimiala Energiahuolto

Huomioita: Talousarvion mukaan tavoitteena on ”entiseen tapaan sähkön- ja kaukolämmön hinta, joka alittaa maan keskitason samalla kun toimitusvarmuus ja laatu täyttävät asetetut vaatimukset.”

V Toiminta markkinoilla

- 1) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 2) **Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
- 3) Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 4) Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

- 1) Kyllä
- 2) **Ei**

VII Mahdollisuudet markkinoiden syntymiseen

- 1) **Erinomaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla**
- 2) Hyvät edellytykset luoda kilpailua markkinoilla
- 3) Kohtalaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla

Huomioita: Energiamarkkinat toimivat valtakunnallisesti.

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

- 1) **Kyllä**
- 2) Ei

Huomiota: Tilinpäätöksen 2007 perusteella ei ole mahdollista arvioida, missä määrin asiakkaita on oman kunnan alueen ulkopuolella. Ottaen toimiala huomioon osa myynnistä suuntautuu kuitenkin todennäköisesti muualle kuin oman kunnan alueelle.

IX Lähteet

Tilinpäätös 2007
Talousarvio 2008 ja taloussuunnitelma 2008-2010
Laitoksen Internet-sivut

ALUEJÄRJESTÖ KESKI-POHJANMAAN YRITTÄJÄT AN

Liikelaitos Pietarsaaren Satama

I Kunta Pietarsaari

II Liikevaihto Talousarvion 2008 mukaan n. 2,7 M€, liikevoitoksi budjetoitu n. 1 M€

III Henkilömäärä Vuonna 2008 8 henkilöä talousarvion mukaan

IV Liikelaitoksen toimiala Satamatoiminta

Huomioita: Laitoksen toiminta-ajatus on kehittää ja tarjota palveluita elinkeinoelämän tarpeiden ja kysynnän pohjalta.

V Toiminta markkinoilla

- 1) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 2) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla
- 3) Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 4) **Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**

Huomioita: Kuuluu kunnan yleisen toimialansa puitteissa harjoittamaan toimintaan. Vuoden 1994 loppuun asti satamatoiminta oli vanhojen kaupunkien privilegio. Lain kumoamisen yhteydessä säädettiin laki yksityisistä yleisistä satamista, joka edellyttää valtioneuvoston lupaa yksityiseltä toiminnan harjoittajalta. Laki ei koske kunnallisia satamia.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

- 1) Kyllä
- 2) **Ei**

Huomioita: Talousarviossa olevan toimintaympäristön muutosjakson perusteella tavoitteena on lisätä kapasiteettia ja menestyä siten kilpailussa muiden satamien kanssa. Painopisteitä ovat metsäteollisuuden ja energiantuotannon raaka-aineiden tuonti.

VII Mahdollisuudet markkinoiden syntymiseen

- 1) Erinomaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla
- 2) **Hyvät edellytykset luoda kilpailua markkinoilla**
- 3) Kohtalaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla

Huomioita: Satamatoiminnan kehittämistä on käsitelty LVM:n julkaisussa 65/2004. Julkaisussa analysoidaan erilaisia kehittämisvaihtoehtoja ja tehdään kv. vertailu, joka osoittaa, että eräissä maissa satamatoimintoja (esim. Iso-Britannia) on yksityistetty. Kilpailuviraston lausunnossa (16.1.2008) koskien Kotkan yksityissataman perustamista on todettu, että satamalainsäädäntöä tulee muuttaa markkina- ja kilpailuolosuhteiden kehittämiseksi.

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

- 1) **Kyllä**
- 2) Ei

Huomiota: Satamapalveluita tarjotaan lähinnä elinkeinoelämälle.

IX Lähteet:

Tilinpäätös 2007
Talousarvio 2008 ja taloussuunnitelma 2008-2010
Laitoksen Internet-sivut

ALUEJÄRJESTÖ: Keski-Pohjanmaan Yrittäjät ER

Liikelaitos: Pietarsaaren vesi

I **Kunta** Pietarsaari

II **Liikevaihto** 409 000 € (TA 2008)

III **Henkilömäärä** 29 (nettisivut, vuosi 2007)

IV **Liikelaitoksen toimiala**

Vesihuolto. Liikelaitos tuottaa yhdyskunnan vedenhankintaan ja viemäröintiin liittyviä palveluja liiketaloudellisia periaatteita noudattaen. Mahdollisuuksien mukaan laitos palvelee myös toiminta-alueensa ulkopuolella olevia asiakkaita ja muita vesihuoltolaitoksia.

V **Toiminta markkinoilla**

1. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
2. **Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
3. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla

Vesihuoltolain mukaan kunnan tulee kehittää vesihuoltoa alueellaan yhdyskuntakehitystä vastaavasti lain tavoitteiden toteuttamiseksi sekä osallistua vesihuollon alueelliseen yleissuunnitteluun. Kunnan tulee yhteistyössä alueensa vesihuoltolaitosten kanssa laatia ja pitää ajan tasalla alueensa kattavat vesihuollon kehittämissuunnitelmat. Kiinteistön omistaja tai haltija vastaa kiinteistönsä vesihuollosta sen mukaan kuin tässä laissa ja muussa laissa säädetään. Kuitenkin jos suurehkon asukasjoukon tarve taikka terveydelliset tai ympäristönsuojelulliset syyt sitä vaativat, kunnan tulee huolehtia siitä, että ryhdytään toimenpiteisiin tarvetta vastaavan vesihuoltolaitoksen perustamiseksi, vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen laajentamiseksi tai muun tarpeellisen vesihuollon palvelun saatavuuden turvaamiseksi.

VI **Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?**

Ei.

Pietarsaaren kaupungin strategiasuunnitelma 2004-2015 ei ollut nähtävillä nettisivuilla.

Vesilaitoksen tavoitteena on talousarvion mukaan vastata omalla toiminta-alueellaan vesihuollon kaikista olosuhteista. Lisäksi mahdollisuuksien mukaan palvellaan myös toiminta-alueen ulkopuolisia asiakkaita ja muita vesihuoltolaitoksia. Laitoksen toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet asettavat kaupunginvaltuusto ja laitoksen hallitus.

VII **Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen**

1. Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
2. Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
3. **Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen**

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle **Kyllä**

Mahdollisuuksien mukaan laitos palvelee myös toiminta-alueensa ulkopuolella olevia asiakkaita ja muita vesihuoltolaitoksia. Laitoksen varsinainen toiminta-alue käsittää kaupungin asemakaavoitetun eli taajaan rakennetun alueen. Tämän alueen ulkopuolella laitos tarjoaa pääsääntöisesti vain vedenhankintaan liittyvää palvelua erityissopimuksin.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Tilinpäätös 2007
Talousarvio 2008 ja Taloussuunnitelma 2008-2010
www.pietarsaarenvesi.fi
www.pietarsaari.fi

ALUEJÄRJESTÖ – KESKI-POHJANMAAN YRITTÄJÄT AN

Liikelaitos: Työterveyshuolto TYÖPLUS

- I **Kunta:** Kokkolanseudun terveyskeskuksen kuntayhtymän alue
- II **Liikevaihto:** Vuonna 2007 toteutunut liikevaihto n. 2,2 m€, tulos n. 120 t€.
- III **Henkilömäärä:** Vuonna 2008 arviolta n. 30 henkilöä.
- IV **Liikelaitoksen toimiala:** Työterveyshuollon palvelut
- V **Toiminta markkinoilla**
 - 1) **Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla**
 - 2) **Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
 - 3) Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
 - 4) Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla

Huomioita: Kuntien perusvelvoite työterveyspalveluiden järjestämisestä perustuu kansanterveyslakiin. Vastuu työterveyshuollon järjestämisestä työpaikoilla kuuluu työnantajille, ja tätä velvoitetta säännellään työterveyshuoltolaissa.

VI **Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?**

- 1) Kyllä
- 2) Ei

Huomioita: Koko kuntayhtymän strategiassa ei mainita liikelaitosta. Liikelaitoksen toiminta-ajatuksena on tuottaa kokonaisvaltaisia työterveyshuoltopalveluja Keski-Pohjanmaan alueen yrittäjille ja työnantajille.

VII **Mahdollisuudet markkinoiden syntymiseen**

- 1) **Erinomaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla**
- 2) Hyvät edellytykset luoda kilpailua markkinoilla
- 3) Kohtalaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla

Huomioita: Työterveyshuollon palveluita on saatavissa yksityisinä palveluina.

VIII **Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle**

- 1) Kyllä
- 2) Ei

Huomioita: Tilinpäätösinformaatiosta ilmenee, että lakisääteisiä työterveyshuoltosopimuksia arvioidaan olevan vuonna 2008 yhteensä 700. Näiden piirissä on 1500 henkilöä. Muita kuin lakisääteisiä sopimuksia on 500 ja niiden piirissä 9000 henkilöä.

IX **Tietojen lähteet ja muut huomiot**

Toimintakertomus 2007
Talousarvio 2008
Kuntayhtymän Internet-sivut

ALUEJÄRJESTÖ: Keski-Pohjanmaan Yrittäjät ER

Liikelaitos: Uudenkaarlepyyn voimalaitos

- I Kunta Uusikaarlepyy
- II Liikevaihto 6 520 000 € (TA 2008)
- III Henkilömäärä -

IV Liikelaitoksen toimiala

Liikelaitoksen tehtävänä on toimittaa sähkö-, vesi ja jätevesipalveluja kunnan yrityksille ja kotitalouksille.

V Toiminta markkinoilla

1. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 2. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
3. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 4. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla (sähköpalvelut)**

Vesihuoltolain mukaan kunnan tulee kehittää vesihuoltoa alueellaan yhdyskuntakehitystä vastaavasti lain tavoitteiden toteuttamiseksi sekä osallistua vesihuollon alueelliseen yleissuunnitteluun. Kunnan tulee yhteistyössä alueensa vesihuoltolaitosten kanssa laatia ja pitää ajan tasalla alueensa kattavat vesihuollon kehittämissuunnitelmat. Kiinteistön omistaja tai haltija vastaa kiinteistönsä vesihuollosta sen mukaan kuin tässä laissa ja muussa laissa säädetään. Kuitenkin jos suurehkon asukasjoukon tarve taikka terveydelliset tai ympäristönsuojelulliset syyt sitä vaativat, kunnan tulee huolehtia siitä, että ryhdytään toimenpiteisiin tarvetta vastaavan vesihuoltolaitoksen perustamiseksi, vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen laajentamiseksi tai muun tarpeellisen vesihuollon palvelun saatavuuden turvaamiseksi.

Energiahuolto kuuluu kunnan yleisen toimialansa puitteissa harjoittamaan toimintaan.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

Ei.

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

1. Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen (sähkö)
2. Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
- 3. Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen (vesi- ja jätevesipalvelut)**

Huomioita: Energiamarkkinat toimivat valtakunnallisesti. Vesi- ja viemärihuollon osalta edellytykset eivät ole tällä hetkellä yhtä hyvät kuin useimmilla muilla toimialoilla.

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

Kyllä

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Budget 2008 och Ekonomiplan 2008-2010
Hallintosääntö Uudenkaarlepyyn kaupungille
www.uusikaarlepyy.fi

KESKI-SUOMEN YRITTÄJÄT

ALUEJÄRJESTÖ: Keski-Suomen Yrittäjät

JP

Liikelaitos: Altek Aluetekniikka**I Kunta** Jyväskylä**II Liikevaihto** 15,3 M€**III Henkilömäärä** 150**IV Liikelaitoksen toimiala**

Yhdyskuntatekniikan sekä viheralueiden rakentamis- ja ylläpitopalveluita. Lisäksi mm. maa- ja kiviainespalveluita, kuljetuspalveluita sekä maanmittauspalveluita.

V Toiminta markkinoilla

1. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
2. **Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
3. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. **Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**

Huomiot: Kunnilla on velvollisuus pitää kunnossa ja puhtaana lain kadun ja eräiden yleisen alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta nojalla asemakaava-alueella hallinnassaan olevat kadut, torit, katuaukiot, puistot, istutukset ja muut näihin verrattavat yleiset alueet. Tässä yhteydessä esimerkiksi kuljetuspalvelut eivät kuulu järjestämisvastuun piiriin.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?**Ei.**

Kaupunkistrategia:

”Seudullisia palvelujärjestelmiä toteutetaan mallilla, jossa kaupungin vaikutusmahdollisuudet turvataan.”

”Yhteistyöllä kolmannen sektorin kanssa ja muiden toimijoiden kanssa kootaan voimavaroja turvaamaan kuntalaisten hyvinvointia ja ehkäisemään huono-osaisuutta.”

”Palvelutoimintaa tehostetaan uusilla palvelutuotantomalleilla ja hyödyntämällä markkinoita.”

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

1. **Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen**
2. Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
3. Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen

Huomiot: Runsaasti yksityistä tarjontaa esimerkiksi ylläpito- ja kuljetuspalveluiden osalta.

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle**Kyllä.**

Huomiot: Palveluiden myynti kunnan ulkopuolelle varsin vaatimatonta suhteessa koko liikevaihtoon.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

<http://www.jyvaskyla.fi/altek/>
Jyväskylän kaupunkistrategia (2005)
Talousarvio 2008

ALUEJÄRJESTÖ: Keski-Suomen Yrittäjät

JP

Liikelaitos: Jyväskylän kaupungin talouspalvelukeskus**I Kunta** Jyväskylä**II Liikevaihto** 4,2 M€**III Henkilömäärä** 67**IV Liikelaitoksen toimiala**

Kaupungin talous- ja palkkahallinto sekä hankintapalveluja kaupunkikonsernille, kunnille ja kuntayhteisöille.

V Toiminta markkinoilla

1. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
2. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla
3. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. **Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?**Ei.**

Liikelaitoksen visio 2010: ”Halutuin yhteistyökumppani Jyväskylän seudun verkostokaupungin talouspalveluiden tuottajana”.

Liikelaitoksen tavoite: ”Tuottaa kilpailukykyisiä talous- ja henkilöstöhallinnon peruspalveluita asiakaslähtöisesti nykyaikaisin välinein ja menetelmin Jyväskylän kaupungin toimialojen keskittyessä ydintoimintoihin”.

Kaupunkistrategia:

”Seudullisia palvelujärjestelmiä toteutetaan mallilla, jossa kaupungin vaikutusmahdollisuudet turvataan.”

”Yhteistyöllä kolmannen sektorin kanssa ja muiden toimijoiden kanssa kootaan voimavaroja turvaamaan kuntalaisten hyvinvointia ja ehkäisemään huono-osaisuutta.”

”Palvelutoimintaa tehostetaan uusilla palvelutuotantomalleilla ja hyödyntämällä markkinoita.”

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

1. **Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen**
2. Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
3. Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle**Ei.****IX Tietojen lähteet ja muut huomiot**

www.jyvaskyla.fi
 Jyväskylän kaupunkistrategia (2005)
 Talousarvio 2008

ALUEJÄRJESTÖ: Keski-Suomen Yrittäjät JP

Liikelaitos: Jyväskylän tilapalvelu

I **Kunta** Jyväskylä

II **Liikevaihto** 38,9 M€

III **Henkilömäärä** 19

IV **Liikelaitoksen toimiala** Kiinteistö- ja tilapalvelut.

V **Toiminta markkinoilla**

1. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
2. **Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
3. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. **Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**

Huomiot: Järjestämisvastuu esimerkiksi sairaalakiinteistöjen osalta rajapinnassa, mutta selkeästi mitään velvoitteita omistaa tai huoltaa kiinteistöjä itse ei ole.

VI **Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?**

Ei.

Tilakeskuksen vuosikertomus 2007:

”Kiinteistönhoidon ja siivouksen kilpailuttaminen ja avaaminen markkinoille jatkui sopimuksen mukaisesti.”

Kaupunkistrategia:

”Seudullisia palvelujärjestelmiä toteutetaan mallilla, jossa kaupungin vaikutusmahdollisuudet turvataan.”

”Yhteistyöllä kolmannen sektorin kanssa ja muiden toimijoiden kanssa kootaan voimavaroja turvaamaan kuntalaisten hyvinvointia ja ehkäisemään huono-osaisuutta.”

”Palvelutoimintaa tehostetaan uusilla palvelutuotantomalleilla ja hyödyntämällä markkinoita.”

VII **Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen**

1. **Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen**
2. Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
3. Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen

Huomiot: Liikelaitos kilpailuttaa palveluita jo nyt erityisesti kiinteistönhoidon ja siivouksen osalta.

VIII **Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle**

Kyllä.

Huomiot: Aineistosta löytyy viittauksia vain kolmeen kaupunkikonsernin ulkopuoliseen asiakkaaseen.

IX **Tietojen lähteet ja muut huomiot**

Jyväskylän kaupunkistrategia (2005)

Talousarvio 2008

Tilakeskuksen vuosikertomus 2007

<http://www.jyvaskyla.fi/tilapalvelu/>

ALUEJÄRJESTÖ: Keski-Suomen Yrittäjät JP

Liikelaitos: Jyväskylän Seudun Työterveys

I **Kunta** Jyväskylä

II **Liikevaihto** 3,3 M€

III **Henkilömäärä** 44

IV **Liikelaitoksen toimiala** Työterveyspalvelut.

V **Toiminta markkinoilla**

1. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
2. **Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
3. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla

Huomiot: Kuntien perusvelvoite työterveyspalveluiden järjestämisestä perustuu kansanterveyslakiin. Vastuu työterveyshuollon järjestämisestä työpaikoilla kuuluu työnantajille, ja tätä velvoitetta säännellään työterveyshuoltolaissa.

VI **Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?**

Ei.

Kaupunkistrategia:

”Seudullisia palvelujärjestelmiä toteutetaan mallilla, jossa kaupungin vaikutusmahdollisuudet turvataan.”

”Yhteistyöllä kolmannen sektorin kanssa ja muiden toimijoiden kanssa kootaan voimavaroja turvaamaan kuntalaisten hyvinvointia ja ehkäisemään huono-osaisuutta.”

”Palvelutoimintaa tehostetaan uusilla palvelutuotantomalleilla ja hyödyntämällä markkinoita.”

VII **Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen**

1. **Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen**
2. Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
3. Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen

VIII **Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle** **Kyllä.**

Huomiot: Jyväskylän kaupungin osuus liikelaitoksen asiakkaista ja liikevaihdosta noin kolmannes.

IX **Tietojen lähteet ja muut huomiot**

Jyväskylän kaupunkistrategia (2005)

Talousarvio 2008

<http://www.jyvaskylanseuduntyoterveys.fi/>

ALUEJÄRJESTÖ: Keski-Suomen Yrittäjät JP

Liikelaitos: Keski-Suomen Pelastuslaitos

I Kunta Jyväskylä

II Liikevaihto 17,9 M€

III Henkilömäärä 215

IV Liikelaitoksen toimiala

Onnettomuuksien ehkäisy, pelastustoiminta, väestönsuojelu, sairaankuljetus, pelastussuunnitelmat, nuohous ja koulutus.

V Toiminta markkinoilla

1. **Kunnan järjestämävastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla (pelastus)**
2. **Kunnan järjestämävastuulla oleva toiminta, markkinoilla (sairaan kuljetus)**
3. Ei kunnan järjestämävastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. Ei kunnan järjestämävastuulla oleva toiminta, markkinoilla

Huomiot: Toiminnasta osa sellaista, jolle ei ole markkinoita (pelastustoiminta).

Pelastuslaissa pelastustoimen yleinen vastuu on määrätty kunnille. Sen lisäksi niille on säädetty eräitä tarkempia tehtäviä. Esimerkiksi sairaankuljetuksen osalta ei kuitenkaan ole määrätty, että kunnat olisivat vastuussa palveluiden suorittamisesta, vaan kyse on järjestämävastuusta. Sairaan kuljetuksen järjestämävastuu on säädetty kunnille nimenomaisena vastuuna kansanterveyslaissa.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

Ei.

Kaupunkistrategia:

”Seudullisia palvelujärjestelmiä toteutetaan mallilla, jossa kaupungin vaikutusmahdollisuudet turvataan.”

”Yhteistyöllä kolmannen sektorin kanssa ja muiden toimijoiden kanssa kootaan voimavaroja turvaamaan kuntalaisten hyvinvointia ja ehkäisemään huono-osaisuutta.”

”Palvelutoimintaa tehostetaan uusilla palvelutuotantomalleilla ja hyödyntämällä markkinoita.”

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

1. Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
2. **Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen**
3. Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen

Huomiot: Esimerkiksi sairaankuljetuksen osalta erinomaiset mahdollisuudet markkinoiden nykyistä parempaan hyödyntämiseen. Sairaskuljetusten ostopalvelujen määrä vain vajaa 10 % kaikista liikelaitoksen sairaankuljetuksista.

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle Kyllä.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Jyväskylän kaupunkistrategia (2005)

Talousarvio 2008

<http://www.keskisuomenpelastuslaitos.fi>

ALUEJÄRJESTÖ – KESKI-SUOMEN YRITTÄJÄT AN

Liikelaitos: Keski-Suomen Sairaanhoidopiirin ruokapalvelu

- I **Kunta:** Keski-Suomen sairaanhoidopiirin alue
- II **Liikevaihto:** Vuonna 2006 toteutunut liikevaihto n. 4,9 m€, tulos n. 164 t€.
- III **Henkilömäärä:** Vuonna 2006 n. 70 henkilöä.
- IV **Liikelaitoksen toimiala:** Ruoka- ja tarjoilupalvelut
- V **Toiminta markkinoilla**
 - 1) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
 - 2) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla
 - 3) Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
 - 4) **Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**

Huomioita: Ateriapalveluiden järjestäminen ei kuulu erikoissairaanhoidon järjestämisvastuun piiriin. Selkeästi markkinoilla tapahtuvaa palvelutoimintaa on palveluiden tarjoaminen muille kuin konsernin omille yksiköille.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

- 1) Kyllä
- 2) **Ei**

Huomioita: Koko sairaanhoidopiirin yhtenä talouden strategisena päämääränä on toiminnan tuottavuuden parantaminen ja kustannustietoisuuden lisääminen siten, että palveluiden hinnat ovat läpinäkyviä ja kilpailukykyisiä. Sairaanhoidopiirin tulopohjaa vahvistetaan kehittämällä nykyisiä liiketoimintoja ja luomalla uutta liiketoimintaa sairaanhoidopiirin vahvuuksia hyödyntäen.

Edellä siteeratut kohdat strategiassa viittaavat siihen, että sairaanhoidopiirin on tarkoitus laajentaa nimenomaan liiketoiminnan harjoittamista. Tekstistä ei ilmene, missä muodossa sen on tarkoitus tapahtua. Strategiassa ei mainita liikelaitoksia lainkaan, joten niiden omistajaohjaustakaan ei käsitellä.

VII Mahdollisuudet markkinoiden syntymiseen

- 1) **Erinomaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla**
- 2) Hyvät edellytykset luoda kilpailua markkinoilla
- 3) Kohtalaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla

Huomioita: Ateriapalvelua on saatavissa yksityisinä palveluina.

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

- 1) **Kyllä**
- 2) Ei

Huomioita: Koko sairaanhoidopiirin tulot olivat vuonna 2006. Tästä 88 % muodostui myynnistä jäsenkunnille. Ateriasuoritteista 62 % myytiin sairaanhoidopiirin potilaille, loput muille.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Sairaanhoitopiirin strategia 2006-2009
Vuosikertomus 2006
Sairaanhoitopiirin Internet-sivut

ALUEJÄRJESTÖ – KESKI-SUOMEN YRITTÄJÄT

AN

Liikelaitos: Keski-Suomen Sairaanhoidopiirin pesula**I Kunta:** Keski-Suomen sairaanhoidopiirin alue**II Liikevaihto:** Vuonna 2006 toteutunut liikevaihto n. 1,9 m€, tulos n. 18 t€.**III Henkilömäärä:** Vuonna 2006 n. 30 henkilöä.**IV Liikelaitoksen toimiala:** Pesulapalvelut**V Toiminta markkinoilla**

- 1) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 2) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla
- 3) Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 4) **Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**

Huomioita: Pesulapalveluiden järjestäminen ei kuulu erikoissairaanhoidon järjestämisvastuun piiriin. Selkeästi markkinoilla tapahtuvaa palvelutoimintaa on pesulapalveluiden tarjoaminen muille kuin konsernin omille yksiköille.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

- 1) Kyllä
- 2) **Ei**

Huomioita: Koko sairaanhoidopiirin yhtenä talouden strategisena päämääränä on toiminnan tuottavuuden parantaminen ja kustannustietoisuuden lisääminen siten, että palveluiden hinnat ovat läpinäkyviä ja kilpailukykyisiä. Sairaanhoidopiirin tulopohjaa vahvistetaan kehittämällä nykyisiä liiketoimintoja ja luomalla uutta liiketoimintaa sairaanhoidopiirin vahvuuksia hyödyntäen.

Edellä siteeratut kohdat strategiassa viittaavat siihen, että sairaanhoidopiirin on tarkoitus laajentaa nimenomaan liiketoiminnan harjoittamista. Tekstistä ei ilmene, missä muodossa sen on tarkoitus tapahtua. Strategiassa ei mainita liikelaitoksia lainkaan, joten niiden omistajaohjaustakaan ei käsitellä.

VII Mahdollisuudet markkinoiden syntymiseen

- 1) **Erinomaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla**
- 2) Hyvät edellytykset luoda kilpailua markkinoilla
- 3) Kohtalaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla

Huomioita: Pesulapalvelua on saatavissa yksityisinä palveluina.

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

- 1) **Kyllä**
- 2) Ei

Huomioita: Koko sairaanhoidopiirin tulot olivat vuonna 2006. Tästä 88 % muodostui myynnistä jäsenkunnille. Pesulapalveluista 67 % myytiin sairaanhoidopiirin yksiköille, loput muille sosiaali- ja terveystoimen yksiköille.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Sairaanhoitopiirin strategia 2006-2009

Vuosikertomus 2006

Sairaanhoitopiirin Internet-sivut

ALUEJÄRJESTÖ: Keski-Suomen Yrittäjät

JP

Liikelaitos: Keuruun Vesilaitos**I Kunta** Keuruu**II Liikevaihto** 1,7 M€**III Henkilömäärä** 10**IV Liikelaitoksen toimiala**

Vedenhankinta ja viemärointi sekä edellä mainittuihin liittyvät ylläpito-, investointi-, suunnittelu- ja rakentaminen.

V Toiminta markkinoilla

1. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
2. **Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
3. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla

Huomiot: Vesihuoltolain mukaan kunnan tulee kehittää vesihuoltoa alueellaan yhdyskuntakehitystä vastaavasti lain tavoitteiden toteuttamiseksi sekä osallistua vesihuollon alueelliseen yleissuunnitteluun. Kunnan tulee yhteistyössä alueensa vesihuoltolaitosten kanssa laatia ja pitää ajan tasalla alueensa kattavat vesihuollon kehittämissuunnitelmat. Kuitenkin jos suurehkon asukasjoukon tarve taikka terveydelliset tai ympäristönsuojelulliset syyt sitä vaativat, kunnan tulee huolehtia siitä, että ryhdytään toimenpiteisiin tarvetta vastaavan vesihuoltolaitoksen perustamiseksi, vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen laajentamiseksi tai muun tarpeellisen vesihuollon palvelun saatavuuden turvaamiseksi.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

Ei.

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

1. Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
2. Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
3. **Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen**

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

Kyllä.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Keuruun talousarvio 2008
www.keuruunvesi.fi

ALUEJÄRJESTÖ: Keski-Suomen Yrittäjät
JP**Liikelaitos: Keuruun Vuokra-asuntopalvelu****I Kunta** Keuruu**II Liikevaihto** 2,3 M€**III Henkilömäärä** 10**IV Liikelaitoksen toimiala**

Vuokra-asuntopalvelujen kokonaisvaltainen tuottaminen.

V Toiminta markkinoilla

1. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
2. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla
3. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. **Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

Ei.

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

1. **Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen**
2. Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
3. Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen

Huomiot: Esimerkiksi isännöinti- ja kunnossapitopalveluiden osalta löytyy yksityistä tarjontaa.

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

Ei.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiotKeuruun talousarvio 2008
www.keuruu.fi

ALUEJÄRJESTÖ: Keski-Suomen Yrittäjät JP

Liikelaitos: Kylän Kattaus

I Kunta Jyväskylä

II Liikevaihto 8,8 M€

III Henkilömäärä 157

IV Liikelaitoksen toimiala

Ruokapalvelut pääasiassa kaupunkikonsernin sisällä.

Huomiot: Organisaation ulkopuolelle lähinnä keittiötilojen vuokrausta ja suurtapahtumien ruokahuoltoa.

V Toiminta markkinoilla

1. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
2. **Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
3. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

Ei.

Kaupunkistrategia:

”Seudullisia palvelujärjestelmiä toteutetaan mallilla, jossa kaupungin vaikutusmahdollisuudet turvataan.”

”Yhteistyöllä kolmannen sektorin kanssa ja muiden toimijoiden kanssa kootaan voimavaroja turvaamaan kuntalaisten hyvinvointia ja ehkäisemään huono-osaisuutta.”

”Palvelutoimintaa tehostetaan uusilla palvelutuotantomalleilla ja hyödyntämällä markkinoita.”

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

1. **Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen**
2. Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
3. Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen

Huomiot: Yksityisiä ruokapalvelujen tuottajia löytyy runsaasti.

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle Kyllä.

Huomiot: Toistaiseksi siis kuitenkin kaupallisessa mielessä varsin vähäisesti. Strategisena tavoitteena yhteinen seudullinen ruokapalveluorganisaatio.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Jyväskylän kaupunkistrategia (2005)

Talousarvio 2008

<http://www.jyvaskyla.fi/ruokapalvelu>

ALUEJÄRJESTÖ: Keski-Suomen Yrittäjät

JP

Liikelaitos: Liikelaitos Priimus**I Kunta yhtymä** Jyväskylän koulutuskuntayhtymä**II Liikevaihto** -**III Henkilömäärä** -**IV Liikelaitoksen toimiala**

Ruoka- ja kahvilapalvelut Priimus-kampuksella

V Toiminta markkinoilla

1. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
2. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla
3. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. **Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

-

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

1. **Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen**
2. Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
3. Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

Kyllä.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

ALUEJÄRJESTÖ – KESKI-SUOMEN YRITTÄJÄT AN

Liikelaitos: Piispala

I Kunta: Kannonkoski

II Liikevaihto: Arvio vuodelle 2008 n. 3 m€.

III Henkilömäärä: Arvioitu keskimäärä vuonna 2008 n. 40 henkilöä.

IV Liikelaitoksen toimiala: Luonto-, liikunta- ja nuorisomatkatkailupalveluiden ylläpitäminen

V Toiminta markkinoilla

- 1) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 2) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla
- 3) Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 4) **Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**

Huomiota:

Liikelaitoksen tuottamat palvelut kuuluvat lähinnä kunnan yleiseen toimialaan. Liikelaitoksen Internet-sivuilta ilmenee, että Piispalassa tarjotaan vuosittain noin 70.000 kurssipäivää ja 50.000 yöpymisvuorokautta. Liikelaitoksen Internet-sivuilta ilmenee mm. että se tarjoaa majoituspaikkoja yli 300 hengelle.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

- 1) Kyllä
- 2) **Ei**

Huomioita: Kunnan mahdollisia linjauksia ei ollut materiaalissa, jota oli saatavilla.

Liikelaitoksen Internet-sivujen perusteella se markkinoiden palveluun hyvin aktiivisesti koko valtakunnassa sekä kansainvälisestikin.

VII Mahdollisuudet markkinoiden syntymiseen

Tasot 1- 4

- 1) **Erinomaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla**
- 2) Hyvät edellytykset luoda kilpailua markkinoilla
- 3) Kohtalaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla

Huomioita: Matkailupalvelumarkkinoilla on pääasiassa yksityistä tarjontaa. Itse asiassa on kyseenalaista, kuuluuko matkailupalveluiden tarjonta kunnan yleiseen toimialaan edes tällaisessa muodossa, jossa keskeinen palvelu on leirikoulutoiminta ja jossa liikelaitoksen toiminnasta yli 80 % liittyy nuorisotoimintaan.

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

- 1) **Kyllä**
- 2) Ei

Huomioita: Kyseessä on matkailuyritys, jonka palveluita myydään yleisesti markkinoille.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Kunnan ja liikelaitoksen internet-sivut

KYMEN YRITTÄJÄT

ALUEJÄRJESTÖ: Kymen Yrittäjät ER

Anjalankoskesta tulee osa uutta Kouvolaan 1.1.2009

Liikelaitos: Anjalankosken Kuntatekniikka

I Kunta Anjalankoski

II Liikevaihto 5 143 700 € (TA 2008)

III Henkilömäärä -

IV Liikelaitoksen toimiala

Toimialana on tuottaa kaupungille teknisiä työsuorituksia. Näitä ovat liikenneväylien, viheralueiden ja liikuntapaikkojen sekä rakennusten rakentaminen ja kunnossapito sekä hoito. Tuotettavia kiinteistöpalveluja ovat talonmies- ja siivouspalvelut, sähkötyöt, hoito, kunnossapito ja pienet peruskorjaukset.

Lisäksi liikelaitoksen osana on materiaalilaitos. Materiaalilaitos tuottaa kaupunkikonsernille, yrityksille ja yksityishenkilöille niiden tarvitsemat materiaali- ja logistiikkapalvelut. Materiaalilaitos vastaa materiaalin hankinnasta, varastoinnista, välinevuokraus sekä kuljetuspalvelut ja osittain korjauspalvelut. Palvelu kattaa tekniset materiaalit ja siivousalan tuotteet, ajoneuvot, koneet varaosat, korjaamopalvelun ja liikkuvan kalustohuollon.)

V Toiminta markkinoilla

1. Kunnan järjestämismvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
2. **Kunnan järjestämismvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
3. Ei kunnan järjestämismvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. **Ei kunnan järjestämismvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**

Huomiot: Esim. viheralueiden ja liikenneväylien kunnossapito kunnan järjestämismvastuulla, mutta talonmies- ja siivouspalvelut tai kunnossapito ja korjaukset eivät kuulu kunnan järjestämismvastuulle. Materiaalilaitoksen toiminta ei kuulu kunnan järjestämismvastuualueella olevaan toimintaan, vaan se voitaisiin toteuttaa ostopalveluin.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

Ei.

TA 2008: "Kilpailukykyä edistetään". "Tarvittaessa ryhdytään valmistelevaan yhteisen suurkunnan liikelaitosta tuotannon toimialalla."

Materiaalilaitos:

Huomiot: Varsin niukasti tietoa netissä kaupungin nettisivuilla. Myös talousarvion esitystapa on varsin epäselvä. Materiaalilaitoksen kuuluminen osana liikelaitokseen ei ole havainnollisesti esitetty.

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

1. **Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen**
2. Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
3. Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai Kunta yhtymän ulkopuolelle**Kyllä**

TA 2008: Yksiköt voivat hankkia toimeksiantoja myös kaupunkiorganisaation ulkopuolelta.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Talousarvio 2008 ja Taloussuunnitelma 2009 – 2010

ALUEJÄRJESTÖ: Kymen Yrittäjät ER

Liikelaitos: Kouvolan vesi

I Kunta Kouvola

1.1.2009 alkaen Kouvola yhdistyy suurkunnaksi, johon liittyvät: Anjalankoski, Elimäki, Jaala, Kouvola, Kuusankoski ja Valkeala.

II Liikevaihto 4 160 917,27 € (TP 2007)

III Henkilömäärä 27 (TP 2007)

IV Liikelaitoksen toimiala

Kouvolan Vesi huolehtii Kouvolan kaupungin alueen vesihuollosta ja toimittaa asiakkailleen puhdasta vettä sekä huolehtii viemäriveriesien johtamisesta ja jätevesien käsittelystä ympäristön kannalta kestäväällä tavalla.

V Toiminta markkinoilla

1. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
2. **Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
3. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla

Vesihuoltolain mukaan kunnan tulee kehittää vesihuoltoa alueellaan yhdyskuntakehitystä vastaavasti lain tavoitteiden toteuttamiseksi sekä osallistua vesihuollon alueelliseen yleissuunnitteluun. Kunnan tulee yhteistyössä alueensa vesihuoltolaitosten kanssa laatia ja pitää ajan tasalla alueensa kattavat vesihuollon kehittämissuunnitelmat. Kiinteistön omistaja tai haltija vastaa kiinteistönsä vesihuollosta sen mukaan kuin tässä laissa ja muussa laissa säädetään. Kuitenkin jos suurehkon asukasjoukon tarve taikka terveydelliset tai ympäristönsuojelulliset syyt sitä vaativat, kunnan tulee huolehtia siitä, että ryhdytään toimenpiteisiin tarvetta vastaavan vesihuoltolaitoksen perustamiseksi, vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen laajentamiseksi tai muun tarpeellisen vesihuollon palvelun saatavuuden turvaamiseksi.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

Ei.

Huomiot: Uusi strategia uudelle kunnalle, jossa todetaan, että omistajapolitiikan linjaukset on vaadittava.

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

1. Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
2. Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
3. **Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen**

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

Ei

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Tilinpäätös 2007

Talousarvio 2008 ja Taloussuunnitelma 2008-2010

Uuden Kouvolan strategian ja organisaation valmistelu

Vesihuoltolaitoksen johtosääntö

www.kouvola.fi

ALUEJÄRJESTÖ: Kymen Yrittäjät ER

Liikelaitos: Kuusankosken vesilaitos

I **Kunta** Kuusankoski

II **Liikevaihto** 3 014 750 €

III **Henkilömäärä** -

IV **Liikelaitoksen toimiala**

Vesilaitos hankkii, puhdistaa ja toimittaa Kuusankosken asukkaille, yrityksille ja palvelulaitoksille, sekä huolehtii viemäriveriesien johtamisesta ja niiden puhdistamisesta myös eräiden naapurikuntien osalta viranomaisten ja ympäristön vaatimukset täyttäväksi.

V **Toiminta markkinoilla**

1. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
2. **Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
3. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla

Vesihuoltolain mukaan kunnan tulee kehittää vesihuoltoa alueellaan yhdyskuntakehitystä vastaavasti lain tavoitteiden toteuttamiseksi sekä osallistua vesihuollon alueelliseen yleissuunnitteluun. Kunnan tulee yhteistyössä alueensa vesihuoltolaitosten kanssa laatia ja pitää ajan tasalla alueensa kattavat vesihuollon kehittämissuunnitelmat. Kiinteistön omistaja tai haltija vastaa kiinteistönsä vesihuollosta sen mukaan kuin tässä laissa ja muussa laissa säädetään. Kuitenkin jos suurehkon asukasjoukon tarve taikka terveydelliset tai ympäristönsuojelulliset syyt sitä vaativat, kunnan tulee huolehtia siitä, että ryhdytään toimenpiteisiin tarvetta vastaavan vesihuoltolaitoksen perustamiseksi, vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen laajentamiseksi tai muun tarpeellisen vesihuollon palvelun saatavuuden turvaamiseksi.

VI **Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?**

Ei.

Huomiot: Kuusankosken kaupungin nettisivuilla varsin niukasti tietoja.

VII **Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen**

1. Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
2. Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
3. **Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen**

VIII **Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle**

Kyllä

Nettisivuilla kerrotaan, että Kuusankosken vesilaitos huolehtii viemäriveriesien johtamisesta ja niiden puhdistamisesta myös **eräiden naapurikuntien osalta** viranomaisten ja ympäristön vaatimukset täyttäväksi.

IX **Tietojen lähteet ja muut huomiot**

Kuusankosken kaupungin vuoden 2008 talousarvio ja 2009-2010 taloussuunnitelma
www.kuusankoski.fi

ALUEJÄRJESTÖ: Kymen Yrittäjät ER

Liikelaitos: Kymenlaakson pelastuslaitos

I Kunta Kotka

II Liikevaihto 15 357 000 € (Tilinpäätös 2007)

III Henkilömäärä 207 (TA 2008)

IV Liikelaitoksen toimiala

Kymenlaakson pelastuslaitos ylläpitää, edistää ja tuottaa Kymenlaakson maakunnan alueella pelastustoimen ja sairaankuljetuksen palvelut. Tehtäviin kuuluu onnettomuusriskeistä tiedottaminen sekä onnettomuustilanteiden ehkäisy. Pelastuslaitos koordinoi onnettomuustilanteissa ja varautumisessa käytettäviä viranomais- ja vapaaehtoisresursseja.

V Toiminta markkinoilla

1. Kunnan järjestämävastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla (pelastustoiminta)
2. Kunnan järjestämävastuulla oleva toiminta, markkinoilla (sairaankuljetus)
3. Ei kunnan järjestämävastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. Ei kunnan järjestämävastuulla oleva toiminta, markkinoilla

Pelastuslailla on siirretty alueen pelastustoimen vastuulle pääsääntöisesti kaikki pelastustoimilaisissa kunnalle säädetyt pelastustoimen tehtävät ja vastuut. Pelastuslaissa pelastustoimen yleinen vastuu on määrätty kunnille. Sen lisäksi niille on säädetty eräitä tarkempia tehtäviä. Kunnalle jäi velvollisuus järjestää sammutusvesihuolto, yleisten väestönsuojien rakentaminen ja kunnan omien poikkeusolojen johtokeskusten rakentaminen ja ylläpito. Esimerkiksi sairaankuljetuksen osalta ei kuitenkaan ole määrätty, että kunnat olisivat vastuussa palveluiden suorittamisesta, vaan kyse on järjestämävastuusta. Sairaankuljetuksen järjestämävastuu on säädetty kunnille nimenomaisena vastuuna kansanterveyslaissa.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

Ei

Kotkan palvelustrategia 2004-2013

”Kotkan tulee järjestää oma palvelutuotantonsa siten, että kaupunki pysyy kaikilta osin kilpailukykyisenä. Pääsääntöisesti palvelut tuotetaan itse.”

”Kaupungin järjestämiä palveluja tuotetaan entistä suurempi osa muualla kuin kaupungin perusorganisaatiossa (toimialat ja liikelaitokset).”

”Osa tukipalveluista voidaan ulkoistaa, seudullistaa, yhtiöittää tai liikelaitostaa.”

”Keskitettyyn pääomahuoltoon ja rahoituksellisten synergiaetujen saamiseen pyritään hankkimalla tehokkaasti ja tuottavasti rahoitus koko konsernille sekä sijoitustoimintaa maksimoimalla myös liike-laitosten ja tytäryhtiöiden kanssa. Näiden lisäksi maksuliikenteen optimaalinen hoito järjestetään nk. sisäisen pankin avulla.”

”Kaupungin kokonaan omistamien yhteisöjen tulee ulkopuolisia suunnittelu- ja muita palveluja tarvittaensa ensisijaisesti käyttää kaupungin tai muiden kaupungin yhteisöjen järjestämiä palveluja ja muiden yhteisöjen pyytää konsernin tarjous kyseisistä palveluista.”

Kaupungin talous- ja toimintasuunnitelman mukaan yksi pelastuslaitoksen arviointikriteeri

on, että "sairaankuljetusmarkkinoilla kilpaillaan laadukkaalla toiminnalla". Tavoitetaso vuodelle 2008 on, että sairaankuljetus on liikelaitokselle kannattavaa toimintaa. Vuoden 2007 tilinpäätöksen mukaan tulos oli alijäämäinen, ja alijäämä oli katettu edellisten vuosien tuloksesta.

VII Mahdollisuudet markkinoiden syntymiseen

- 1) Erinomaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla
- 2) Hyvät edellytykset luoda kilpailua markkinoilla (sairaankuljetus)**
- 3) Kohtalaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla (pelastustoimi)**

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

Kyllä

TA 2008: Edistää ja ylläpitää palveluja Kymenlaakson maakunnan alueella.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Talousarvio 2008, Taloussuunnitelma 2008-2012

Tilinpäätös 2007

Kotkan palvelustrategia 2004-2013

www.kympe.fi

www.kotka.fi

ALUEJÄRJESTÖ – KYMEN YRITTÄJÄT AN

Liikelaitos: Kymenlaakson sairaala-apteekki -liikelaitos

- I **Kunta:** Kymenlaakson sairaanhoitopiirin alue
- II **Liikevaihto:** Vuonna 2007 toteutunut liikevaihto n. 14,8 m€, tulos n. 195 t€.
- III **Henkilömäärä:** Vuonna 2007 n. 25 henkilöä.
- IV **Liikelaitoksen toimiala:** Apteekkipalvelut
- V **Toiminta markkinoilla**
 - 1) **Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla**
 - 2) **Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
 - 3) Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
 - 4) Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla

Huomioita: Sairaala-apteekin perustaminen ja toiminta on säännelty lääkelaissa. sairaala-apteekin tehtävänä on huolehtia sairaalan lääkehuollosta. Ulkopuolisille asiakkaille toimitukset edellyttävät Lääkelaitoksen myöntämää lupaa. Markkinoilla tapahtuvaa palvelutoimintaa on palveluiden tarjoaminen muille kuin sairaalan omaan lääkehuoltoon kuuluville asiakkaille.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

- 1) Kyllä
- 2) Ei

Huomioita: Talousarviossa 2008 ja taloussuunnitelmassa 2008-2010 linjataan, että sairaalat siirretään tilaaja-tuottajamallin mukaisesti tuotantovastuuseen ja tilaajana toimii sairaanhoitopiirin hallitus. Ostopalveluiden osalta todetaan erikseen, että "...se toiminta, joka voidaan tehdä kannattavasti omissa sairaaloissa joko normaalityönä tai lisätyönä palautetaan omaksi palvelutuotannoksi". Liikelaitoksia koskevat tavoitteet on ilmaistu erittäin lyhyesti: sekä sairaalapalveluiden että sairaala-apteekin on tehostettava toimintaansa.

VII Mahdollisuudet markkinoiden syntymiseen

- 1) **Erinomaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla**
- 2) Hyvät edellytykset luoda kilpailua markkinoilla
- 3) Kohtalaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla

Huomioita: Apteekkipalveluita on saatavissa yksityisinä palveluina.

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

- 1) Kyllä
- 2) Ei

Huomioita: Liikelaitoksen Internet-sivuilta ilmenee, että sen ulkopuolisina asiakkaita ovat sairaanhoitopiirin kuntien terveyskeskukset, sosiaalihuollon laitokset ja erityishuoltopiiri sekä A-klinikkatoimi, Kymenlaakson pelastuslaitos, Kymijoen työterveys, Kouvolan työterveys ry., puolustusvoimien yksiköt ja MedOne. Toimituspisteitä on n. 370. Myynnin jakautumisesta ei ole saatavissa eritellympää tietoa.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Toimintakertomus 2007

Talousarvio 2008

Sairaanhoitopiirin Internet-sivut

ALUEJÄRJESTÖ – KYMEN YRITTÄJÄT AN

Liikelaitos: Kymenlaakson sairaalapalvelut -liikelaitos

I Kunta: Kymenlaakson sairaanhoitopiirin alue

II Liikevaihto: Vuonna 2007 toteutunut liikevaihto n. 21,6 m€, tulos n. 147 t€ negatiivinen. Todettakoon, että toiminnan kuluista noin 9,7 m€ oli materiaalien (4,7 m€) ja palveluiden ostoja (5,0 m€).

III Henkilömäärä: Vuonna 2007 n. 250 henkilöä.

IV Liikelaitoksen toimiala: Kuvantamispalvelut, kliinisen kemian kliinisen mikrobiologian, kliinisen neurofysiologian, ja patologian laboratoriopalvelut ja isotooppitutkimukset sekä infektiosairauksien, sairaalahygienian, välinehuollon ja apuvälineyksikön palvelut.

V Toiminta markkinoilla

- 1) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 2) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla
- 3) Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 4) Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla

Huomioita: Palveluiden järjestäminen ja tuottaminen erikoissairaanhoidon järjestämisvastuun piirissä on lakisääteisen veloitteen täyttämistä. Markkinoilla tapahtuvaa palvelutoimintaa on palveluiden tarjoaminen muille kuin kuntayhtymään kuuluville asiakkaille.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

- 1) Kyllä
- 2) Ei

Huomioita: Talousarviossa 2008 ja taloussuunnitelmassa 2008-2010 linjataan, että sairaalat siirretään tilaaja-tuottajamallin mukaisesti tuotantovastuuseen ja tilaajana toimii sairaanhoitopiirin hallitus. Ostopalveluiden osalta todetaan erikseen, että "...se toiminta, joka voidaan tehdä kannattavasti omissa sairaaloissa joko normaalityönä tai lisätyönä palautetaan omaksi palvelutuotannoksi". Liikelaitoksia koskevat tavoitteet on ilmaistu erittäin lyhyesti: sekä sairaalapalveluiden että sairaala-apteekin on tehostettava toimintaansa.

VII Mahdollisuudet markkinoiden syntymiseen

- 1) Erinomaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla
- 2) Hyvät edellytykset luoda kilpailua markkinoilla
- 3) Kohtalaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla

Huomioita: Erikoissairaanhoidon tarvitsemia palveluita on saatavissa yksityisinä palveluina.

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

- 1) Kyllä
- 2) Ei

Huomioita: Liikelaitoksen Internet-sivuilta ilmenee, että sen asiakkaita ovat sairaanhoitopiirin yksiköiden lisäksi sairaanhoitopiirin kuntien terveyskeskukset, sosiaalihuollon laitokset ja erityishuoltopiiri sekä Kymenlaakson alueen työterveys- ja lääkäriasemat ja puolustusvoimien yksiköt. Myynnin jakautumisesta ei ole saatavissa eritellympää tietoa.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Toimintakertomus 2007
Talousarvio 2008
Sairaanhoitopiirin Internet-sivut

ALUEJÄRJESTÖ: Kymen Yrittäjät ER

Liikelaitos: Kymijoen työterveys

I Kunta Kotka

II Liikevaihto 3 529 000 € (Tilinpäätös 2007)

III Henkilömäärä 44 (Talousarvio 2008)

IV Liikelaitoksen toimiala

Kymijoen työterveys tuottaa Kotkan terveyskeskuksen puolesta työterveyspalvelut niille kunnille, yrityksille ja yrittäjille, jotka ovat tehneet sopimuksen palveluiden tuottamisesta Kymijoen työterveys-laitoksen kanssa. Keskeiset toimintamuodot ovat moniammatillisesti toteutetut työpaikkaselvitykset, terveystarkastukset ja työterveyshuollollisesti painotettu sairaanhoito.

V Toiminta markkinoilla

1. Kunnan järjestämismvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
2. **Kunnan järjestämismvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
3. Ei kunnan järjestämismvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. Ei kunnan järjestämismvastuulla oleva toiminta, markkinoilla

Huomioita: Kuntien perusvelvoite työterveyspalveluiden järjestämisestä perustuu kansanterveyslakiin. Vastuu työterveyshuollon järjestämisestä työpaikoilla kuuluu työnantajille, ja tätä velvoitetta säännellään työterveyshuoltolaissa.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

Ei

Kotkan palvelustrategia 2004-2013

”Kotkan tulee järjestää oma palvelutuotantonsa siten, että kaupunki pysyy kaikilta osin kilpailukykyisenä. Pääsääntöisesti palvelut tuotetaan itse.”

”Kaupungin järjestämiä palveluja tuotetaan entistä suurempi osa muualla kuin kaupungin perusorganisaatiossa (toimialat ja liikelaitokset).”

”Osa tukipalveluista voidaan ulkoistaa, seudullistaa, yhtiöittää tai liikelaitostaa.”

”Keskitettyyn pääomahuoltoon ja rahoituksellisten synergiaetujen saamiseen pyritään hankkimalla tehokkaasti ja tuottavasti rahoitus koko konsernille sekä sijoitustoimintaa maksimoimalla myös liike-laitosten ja tytäryhtiöiden kanssa. Näiden lisäksi maksuliikenteen optimaalinen hoito järjestetään nk. sisäisen pankin avulla.”

”Kaupungin kokonaan omistamien yhteisöjen tulee ulkopuolisia suunnittelu- ja muita palveluja tarvitessaan ensisijaisesti käyttää kaupungin tai muiden kaupungin yhteisöjen järjestämiä palveluja ja muiden yhteisöjen pyytää konsernin tarjous kyseisistä palveluista.”

Kaupungin talous- ja toimintasuunnitelman mukaan liikelaitoksen asiakasmäärää pyritään kasvattamaan pk- sektorilla. Vuoden 2007 elokuun lopun tilanteen mukaan liikelaitoksen tulorahoituksesta 63 % tuli muualta kuin Kotkan kaupungilta. Toimintaympäristön muutosta kuvataan toteamalla, että asiakasmäärä kuntatyöpaikoilla vähenee, joten yksityisen asiakasyritysten määrää pyritään kasvattamaan.

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

1. Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen

2. Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
3. Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen

Huomiot: TA 2008: ”Asiakasmäärää pyritään kasvattamaan v. 2008 aikana erityisesti Kuusankoskella pk-sektorilla.” Työterveyshuollon palveluita tuotetaan laajasti myös yksityisinä palveluina.

TA 2008: ” Kilpailu asiakkaista on edelleen kiristynyt yksityisten työterveyspalveluja tuottavien, voittoa tavoittelevien yritysten ja kunnallisten palveluntuottajien välillä. Erityisesti valtakunnallisina ketjuina toimivat työterveyspalvelujen tuottajat ovat markkinoineet voimakkaasti palveluitaan pk-sektorille. Asiakasmaksulaki estää vastaamasta kilpailuun hintakilpailun keinoin, joten osa kunnallisina liikelaitoksina toimivista työterveysyksiköistä perusti yhteistyöverkoston Työ ja Terveys ry. v. 2007. Sen tavoitteena on toimia valtakunnallisena kattoverkoston ja parantaa kilpailutilanteessa kunnallisen toimijan markkina-asemaa. Kymijoen Työterveys on mukana verkostossa. Lisäksi pyrimme vaikuttamaan päättäjiin valtakunnan tasolla kilpailun esteiden poistamiseksi”.

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

Kyllä

TA 2008: Palveluluja tarjotaan myös yksityisille yrityksille ja yrittäjille. ”Osaamisemme painottuu erityisesti pk- sektorille ja kuntakentälle”. Toimipaikat myös Karhulassa ja Kuusankoskella.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Talousarvio 2008, Taloussuunnitelma 2008-2012
Tilinpäätös 2007
Kotkan palvelustrategia 2004-2013
www.kymijoentyoterveys.fi
www.kotka.fi

ALUEJÄRJESTÖ: Kymen Yrittäjät ER

Liikelaitos: Pohjois-Kymen Tieto

I Kunta Kuusankoski, kuuluu Kuusankosken kaupungin konsernihallintoon. Pohjois-Kymen Tieto vastaa ja tytäryhtiöiden kuntalain 76 §:n mukaisen yhteistoimintasopimuksen (Yhteistoimintasopimus tietotekniikkatoimen hoitamisesta) allekirjoittaneiden kuntien (yhteistyökuntien) sekä niiden omistamien kuntayhtymien sekä eräiden sidosryhmien tietoteknisten palveluiden tuottamisesta.

Kuusankoski yhdistyy Kouvolaan 1.1.2009.

II Liikevaihto 2 151 760 € (TA 2008)

III Henkilömäärä ?

IV Liikelaitoksen toimiala

Liikelaitos vastaa kaikkien kuntien tuki- ja hankintapyyntöjen vastaanottamisesta, toteuttaa tukipalvelua ja koordinoi käyttäjätunnushallinnan sekä toteuttaa myös työasemahankinnat ja asennukset. Toimialaan kuuluu vastata alueellisen tietoverkon toiminnasta ja kehittämisestä, laiteasennuksista sekä näihin liittyvistä hankinnoista, palvelimien ja ohjelmistojen käytettävyydestä sekä ylläpidosta ja lisenssihallinnasta. Lisäksi vielä liikelaitos vastaa liikelaitoksen osuudesta yhteistyökuntien tietoteknisissä kehitys- ja käyttöönottohankkeissa, koulutusten organisoinnista sekä ylläpitää tietosuojastrategiaa.

V Toiminta markkinoilla

1. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
2. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla
3. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. **Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

Ei.

Huomiot: Kuusankosken kaupungin nettisivuilla varsin niukasti tietoja.

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

1. **Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen**
2. Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
3. Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen

Huomiot: Alalla runsaasti yksityistä palvelutarjontaa.

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

Kyllä

Pohjois-Kymen Tieto tuottaa Anjalankosken, Kouvolan ja Kuusankosken kaupunkien sekä Elimäen, Jaalan ja Valkealan kuntien tietotekniset palvelut. Tietoteknisiä palveluja tarjotaan myös Kuusankosken seurakunnalle, Kouvolan seudun kuntayhtymälle sekä Kymenlaakson erityishuollon kuntayhtymälle sekä useille kaupunkien omistamille osakeyhtiöille.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Kuusankosken kaupungin vuoden 2008 talousarvio ja 2009-2010
taloussuunnitelma

www.kuusankoski.fi

www.pohjoiskymmentieto.fi

LAPIN YRITTÄJÄT

ALUEJÄRJESTÖ: Lapin Yrittäjät ER

Liikelaitos: Napapiirin vesihuoltolaitos

I Kunta Rovaniemi

II Liikevaihto 11 458 000 € (TA 2008)

III Henkilömäärä 54 (TA 2008)

IV Liikelaitoksen toimiala

Vesihuoltolaitos huolehtii perus, korjaus ja kehittämisinvestoinneista toiminta-alueillaan sekä puhtaan talousveden hankinnasta ja käsittelystä, jätevesien johtamisesta ja puhdistamisesta sekä hulevesien johtamisesta.

V Toiminta markkinoilla

1. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
2. **Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
3. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla

Vesihuoltolain mukaan kunnan tulee kehittää vesihuoltoa alueellaan yhdyskuntakehitystä vastaavasti lain tavoitteiden toteuttamiseksi sekä osallistua vesihuollon alueelliseen yleissuunnitteluun. Kunnan tulee yhteistyössä alueensa vesihuoltolaitosten kanssa laatia ja pitää ajan tasalla alueensa kattavat vesihuollon kehittämissuunnitelmat. Kiinteistön omistaja tai haltija vastaa kiinteistönsä vesihuollosta sen mukaan kuin tässä laissa ja muussa laissa säädetään. Kuitenkin jos suurehkon asukasjoukon tarve taikka terveydelliset tai ympäristönsuojelulliset syyt sitä vaativat, kunnan tulee huolehtia siitä, että ryhdytään toimenpiteisiin tarvetta vastaavan vesihuoltolaitoksen perustamiseksi, vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen laajentamiseksi tai muun tarpeellisen vesihuollon palvelun saatavuuden turvaamiseksi.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

Kyllä

TA 2008: Tulostavoite: ”Napapiirin veden tulostavoite on tehdä tilikausittain positiivinen tulos siten, että liikelaitos pysyy maksamaan peruspääomalle ja omistajalainalle saman euromääräisen korkotuoton kuin vuonna 2006 ja 2007”.

Palvelustrategia:

”Palvelujen hankinta tapahtuu joko kaupungin omalta palveluorganisaatiolta tai ulkopuoliselta palvelutuottajalta.

”Kaupunki ei mene jo kilpailuille markkinoille muun kuin yleisen edun toteuttamisen tai yhteiskunnallisen tehtävän hoitamisen perusteella”.

”Kaupunki luo elinkeinopolitiikan avulla toimintaedellytyksiä palveluyritysten syntymiselle ja kehitymiselle”.

Kaupunkistrategia.

”Palveluhankinnan peruslähtökohtana on kokonaistaloudellinen edullisuus eli hankinnat suoritetaan sieltä, missä hinta, laatu ja määräkriteerit yhdessä tuottavat parhaan vaikuttavuuden.”

”Valtuusto päättää kaupungin liikelaitosten ja tytäryhteisöjen perustamisesta. Perustamisen yhteydessä arvioidaan liikelaitoksen ja tytäryhteisön liiketoiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet.”

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

1. Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
2. Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
- 3. Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen**

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

Kyllä

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Tilinpäätös 2007
Talousarvio ja Taloussuunnitelma 2009-2010
Napapiirin vesi: Tilinpäätös ja toimintakertomus vuodelta 2007
Kaupunkistrategia
Palveluhankintastrategia
www.rovaniemi.fi

ALUEJÄRJESTÖ: Lapin Yrittäjät

JP

Liikelaitos: Reitti**I Kunta Inari****II Liikevaihto 0,14 M€****III Henkilömäärä 1****IV Liikelaitoksen toimiala**

Moottorikelkkareittien toteutus ja ylläpito sekä matkailupalvelurakenteiden suunnittelu

V Toiminta markkinoilla

1. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
2. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla
3. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. **Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

Ei.

Toiminta-ajatus:

”Inarin kunta auttaa palveluillaan ja yhteistyöhön sitoutumalla kuntalaisia, yrittäjiä ja muita taloudellisia toimijoita kasvattamaan oma-aloitteisesti ja itsenäisesti henkistä ja taloudellista hyvinvointiaan.”

Talousarvio:

”Kunnan liikelaitoksia sitoo liiketoimintaylijäämä (tilikauden tulos) sekä investointiohjelma ja henkilöstöohjelma.”

Strategia:

”Inarin kunnan omistamien yhteisöiden toiminnan tulee olla vakiintuneessa vaiheessa kannattavaa, mikä merkitsee tehokasta ja kilpailukykyistä toimintaan.”

”Yleisperiaatteena yhteisöt kilpailuttavat tavaroiden ja palveluiden ostosopimukset, ellei konserniohjeesta muuta johdu.”

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

1. **Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen**
2. Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
3. Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

Ei.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

www.inari.fi

Inarin kunnan talousarvio 2008

Inarin kunnan kuntastrategia

ALUEJÄRJESTÖ – LAPIN YRITTÄJÄT AN

Liikelaitos: Rovaniemen kaupungin työterveyspalvelut

I Kunta: Rovaniemi

II Liikevaihto: Arvio vuodelle 2008 n. 2,4 m €.

III Henkilömäärä: Arvioitu kokonaismäärä vuodelle 2008 n. 30 henkilöä.

IV Liikelaitoksen toimiala: Työhyvinvointipalveluiden tuottaminen

V Toiminta markkinoilla

- 1) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 2) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
- 3) Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 4) Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla

Huomioita: Kuntien perusvelvoite työterveyspalveluiden järjestämisestä perustuu kansanterveyslakiin. Vastuu työterveyshuollon järjestämisestä työpaikoilla kuuluu työnantajille, ja tätä velvoitetta säännellään työterveyshuoltolaissa.

Asiakirjoista ei suoraan ilmene, mikä osa liikevaihdosta tulee omistajakunnan alueelta ja mikä osa muualta. Tavoitteena on pienten ja keskisuurten yritysten palvelujen lisääminen ja yrittäjien työterveyspalvelujen kasvu.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

- 1) Kyllä**
- 2) Ei

Huomioita.

Palvelustrategia:

”Palvelujen hankinta tapahtuu joko kaupungin omalta palveluorganisaatiolta tai ulkopuoliselta palvelutuottajalta.

”Kaupunki ei mene jo kilpailluille markkinoille muun kuin yleisen edun toteuttamisen tai yhteiskunnallisen tehtävän hoitamisen perusteella”.

”Kaupunki luo elinkeinopolitiikan avulla toimintaedellytyksiä palveluyritysten syntymiselle ja kehitymiselle”.

Kaupunkistrategia.

”Palveluhankinnan peruslähtökohtana on kokonaistaloudellinen edullisuus eli hankinnat suoritetaan sieltä, missä hinta, laatuja määräkriteerit yhdessä tuottavat parhaan vaikuttavuuden.”

”Valtuusto päättää kaupungin liikelaitosten ja tytäryhteisöjen perustamisesta. Perustamisen yhteydessä arvioidaan liikelaitoksen ja tytäryhteisön liiketoiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet.”

VII Mahdollisuudet markkinoiden syntymiseen

- 1) Erinomaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla
- 2) Hyvät edellytykset luoda kilpailua markkinoilla
- 3) Kohtalaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla

Huomioita: Markkinoilla on jo tällä hetkellä yksityisiä yrityksiä, jotka tarjoavat liikelaitoksen kanssa kilpailevia palveluja. Talousarviossa on luokiteltu riskiksi liikelaitoksen toiminnan kannalta, että paikkakunnan kilpailutilanne työterveyspalvelujen tuottajien kesken on kiristynyt ja samalla ammattitaitoisen henkilöstön rekrytointi on vaikeutunut.

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

- 1) Kyllä
- 2) Ei

Huomioita: Asiakirjoista ei ilmene, mikä on palveluiden tarjonta-alue. Myynnin jakautumista ei ole tarkemmin selvitetty.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Talousarvio 2008 ja taloussuunnitelma 2009-2011

ALUEJÄRJESTÖ: Lapin Yrittäjät JP

Liikelaitos: Ruokapalvelu

I Kunta Inari

II Liikevaihto 1,3 M€

III Henkilömäärä 21

IV Liikelaitoksen toimiala Ateria- ja cateringpalvelut

V Toiminta markkinoilla

1. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
2. **Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
3. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. **Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

Ei.

Toiminta-ajatus:

”Inarin kunta auttaa palveluillaan ja yhteistyöhön sitoutumalla kuntalaisia, yrittäjiä ja muita taloudellisia toimijoita kasvattamaan oma-aloitteisesti ja itsenäisesti henkistä ja taloudellista hyvinvointiaan.”

Talousarvio:

”Kunnan liikelaitoksia sitoo liiketoimintaylijäämä (tilikauden tulos) sekä investointiohjelma ja henkilöstöohjelma.”

Strategia:

”Inarin kunnan omistamien yhteisöiden toiminnan tulee olla vakiintuneessa vaiheessa kannattavaa, mikä merkitsee tehokasta ja kilpailukykyistä toimintaan.”

”Yleisperiaatteena yhteisöt kilpailuttavat tavaroiden ja palveluiden ostosopimukset, ellei konserniohjeesta muuta johdu.”

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

1. **Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen**
2. Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
3. Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle
Kyllä.

Huomiot: Talousarvion mukaan 90 prosenttia liikelaitoksen liikevaihdosta muodostuu kuntakonsernin sisäisestä myynnistä.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

www.inari.fi

Inarin kunnan talousarvio 2008

Inarin kunnan kuntastrategia

ALUEJÄRJESTÖ: Lapin Yrittäjät ER

Liikelaitos: Tilaliikelaitos

I Kunta Rovaniemi

II Liikevaihto 13 781 000 € (TA 2008)

III Henkilömäärä TA 2008)

IV Liikelaitoksen toimiala

Liikelaitoksen tehtävänä on tarjota toimitilat Rovaniemen kaupungin toimintoja varten. Liikelaitos vastaa rakennusomaisuuden kehittämisestä, ylläpidosta sekä hyvästä vuokrausasteesta ja keskitetysti mahdollisen toimitilojen välivuokrauksen sekä toimii koko konsernin kiinteistöasiantuntijana. Liikelaitos vastaa myös kaupungin investointi- ja peruskorjausohjelmiin sisältyvien kohteiden rakennuttamisesta.

Liikelaitos perustettu 1.1.2008.

V Toiminta markkinoilla

1. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 2. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
3. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 4. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**

Huomiot: Tiloja vuokrataan myös muille vuokralaisille.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta? Kyllä

TA 2008: Tulostavoite: ”Tulostavoite on tehdä positiivinen tulos siten, että liikelaitos pystyy maksamaan omistajalainalle ja pääomalle vuosina 2008-2010 neljän prosentin koron, jonka jälkeen korko nousee asteittain. Tilaliikelaitoksen investointien kokonaismäärän tulee rajoittua suunnittelukaudella liikelaitoksen tekemien poistojen tasolle ja uusinvestointikohteet tulee rajoittaa vain valtuuston talousarviossa erikseen hyväksymiin kohteisiin”.

Palveluhankintastrategia:

”Palvelujen hankinta tapahtuu joko kaupungin omalta palveluorganisaatiolta tai ulkopuoliselta palvelutuottajalta.

”Kaupunki ei mene jo kilpailluille markkinoille muun kuin yleisen edun toteuttamisen tai yhteiskunnallisen tehtävän hoitamisen perusteella”.

”Kaupunki luo elinkeinopolitiikan avulla toimintaedellytyksiä palveluyritysten syntymiselle ja kehittymiselle”.

Kaupunkistrategia.

”Palveluhankinnan peruslähtökohtana on kokonaistaloudellinen edullisuus eli hankinnat suoritetaan sieltä, missä hinta, laatuja määräkriteerit yhdessä tuottavat parhaan vaikuttavuuden.”

”Valtuusto päättää kaupungin liikelaitosten ja tytäryhteisöjen perustamisesta.

Perustamisen yhteydessä arvioidaan liikelaitoksen ja tytäryhteisön liiketoiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet.”

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

- 1. Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen**
2. Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
3. Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

Kyllä

TA 2008: ” ..peruskorjaus ja kunnossapitotoiminnan avulla tarjota asianmukaiset tilat kaupungin palvelukeskuksille ja muille vuokralaisille”.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Talousarvio ja Taloussuunnitelma 2009-2010
Kaupunkistrategia
Palveluhankintastrategia
www.rovaniemi.fi

ALUEJÄRJESTÖ: Lapin Yrittäjät JP

Liikelaitos: Tilapalvelu

I Kunta Inari

II Liikevaihto 3,3 M€

III Henkilömäärä 36

IV Liikelaitoksen toimiala

Omistaa kunnan peruspalvelutuotannossa olevat kiinteistöt, joita se vuokraa eri hallintokunnille. Tuottaa kiinteistöjen korjaus-, huolto- ja puhdistuspalveluita.

V Toiminta markkinoilla

1. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
2. **Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
3. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

Ei.

Toiminta-ajatus:

”Inarin kunta auttaa palveluillaan ja yhteistyöhön sitoutumalla kuntalaisia, yrittäjiä ja muita taloudellisia toimijoita kasvattamaan oma-aloitteisesti ja itsenäisesti henkistä ja taloudellista hyvinvointiaan.”

Talousarvio:

”Kunnan liikelaitoksia sitoo liiketoimintaylijäämä (tilikauden tulos) sekä investointiohjelma ja henkilöstöohjelma.”

”Liikelaitos (Tilapalvelu) selvittää vuoden 2008 aikana, mitkä laitoksen palveluista voidaan ulkoistaa ja kilpailuttaa omaa henkilöstä irtisanomatta.” → Onko selvittänyt ja mikä oli lopputulos? Miten kilpailutetaan jos kilpailuttamaan lähdetään?

Strategia:

”Inarin kunnan omistamien yhteisöiden toiminnan tulee olla vakiintuneessa vaiheessa kannattavaa, mikä merkitsee tehokasta ja kilpailukykyistä toimintaan.”

”Yleisperiaatteena yhteisöt kilpailuttavat tavaroiden ja palveluiden ostosopimukset, ellei konserniohjeesta muuta johdu.”

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

1. **Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen**
2. Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
3. Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen

Huomiot: Erinomaiset mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen erityisesti ylläpito- ja kunnostustöiden osalta.

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle
Ei (asiakirjoissa ei ainakaan mainintoja tästä)

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

www.inari.fi

Inarin kunnan talousarvio 2008

Inarin kunnan kuntastrategia

LÄNSI-POHJAN YRITTÄJÄT

ALUEJÄRJESTÖ – LÄNSIPOHJAN YRITTÄJÄT AN

Liikelaitos: Kemin satama

I Kunta: Kemi

II Liikevaihto: Vuonna 2007 7,7 m€ .

III Henkilömäärä: Vuonna 2007 yht. n. 35 henkilöä.

IV Liikelaitoksen toimiala: Satamatoiminta

V Toiminta markkinoilla

- 1) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 2) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla
- 3) Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 4) **Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**

Huomioita: Kuuluu kunnan yleisen toimialansa puitteissa harjoittamaan toimintaan. Vuoden 1994 loppuun asti satamatoiminta oli vanhojen kaupunkien privilegio. Lain kumoamisen yhteydessä säädettiin laki yksityisistä yleisistä satamista, joka edellyttää valtioneuvoston lupaa yksityiseltä toiminnan harjoittajalta. Laki ei koske kunnallisia satamia.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

- 1) Kyllä
- 2) **Ei**

Huomioita: Liikelaitoksen visioksi on määritelty talousarviossa 2008: ”Kemin Satama on nykyaikainen ja toimintavarma sertifioitu logistiikkaketjun osa Pohjois-Kalotin ja Euroopan välillä.” Toiminta-ajatuksena on tuottaa Pohjois-Suomen elinkeinoelämälle toimintavarmat ja asianmukaiset ydinpalvelut.

VII Mahdollisuudet markkinoiden syntymiseen

Tasot 1- 4

- 1) Erinomaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla
- 2) **Hyvät edellytykset luoda kilpailua markkinoilla**
- 3) Kohtalaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla

Huomioita: Satamatoiminnan kehittämistä on käsitelty LVM:n julkaisussa 65/2004. Julkaisussa analysoidaan erilaisia kehittämisvaihtoehtoja ja tehdään kv. vertailu, joka osoittaa, että eräissä maissa satamatoimintoja (esim. Iso-Britannia) on yksityistetty. Kilpailuviraston lausunnossa (16.1.2008) koskien Kotkan yksityissataman perustamista on todettu, että satamalainsäädäntöä tulee muuttaa markkina- ja kilpailuolosuhteiden kehittämiseksi.

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

- 1) **Kyllä**
- 2) Ei

Huomioita: Palveluita tarjotaan pääasiassa elinkeinoelämälle.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Kemin kaupunkistrategia (ei sisällä satamaliikelaitosta koskevia kirjauksia)

Talousarvio 2008 ja taloussuunnitelma 2008-2011

Liikelaitoksen internet-sivut (www.portofkemi.fi)

LVM:n julkaisu 65/2004

Kilpailuviraston lausunto 16.1.2008

PIRKANMAAN YRITTÄJÄT

ALUEJÄRJESTÖ: Pirkanmaan Yrittäjät ER

Liikelaitos: Kangasalan vesi

I Kunta Kangasala

II Liikevaihto

Nettisivuilla nähtävissä ainoastaan lyhennetty tilinpäätös 2007 ja talousarvio 2008, joissa ei ollut erikseen mainittu vesilaitoksen liikevaihtoa.

III Henkilömäärä -

IV Liikelaitoksen toimiala Vesihuolto ja viemäröinti.

Huom! Kangasalan kunnan vesilaitoksen keräämät jätevedet johdetaan Tampereen Veden Viinikanlahden jätevedenpuhdistamoon käsiteltäväksi.

V Toiminta markkinoilla

1. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
2. **Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
3. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla

Vesihuoltolain mukaan kunnan tulee kehittää vesihuoltoa alueellaan yhdyskuntakehitystä vastaavasti lain tavoitteiden toteuttamiseksi sekä osallistua vesihuollon alueelliseen yleissuunnitteluun. Kunnan tulee yhteistyössä alueensa vesihuoltolaitosten kanssa laatia ja pitää ajan tasalla alueensa kattavat vesihuollon kehittämissuunnitelmat. Kiinteistön omistaja tai haltija vastaa kiinteistönsä vesihuollosta sen mukaan kuin tässä laissa ja muussa laissa säädetään. Kuitenkin jos suurehkon asukasjoukon tarve taikka terveydelliset tai ympäristönsuojelulliset syyt sitä vaativat, kunnan tulee huolehtia siitä, että ryhdytään toimenpiteisiin tarvetta vastaavan vesihuoltolaitoksen perustamiseksi, vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen laajentamiseksi tai muun tarpeellisen vesihuollon palvelun saatavuuden turvaamiseksi.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

Kyllä

Huomiot:

Palvelustrategia:

”Kunnan palvelutuotannossa hyödynnetään uusinta osaamista ja vaihtoehtoisia toteuttamismalleja. Asiakaslähtöiset monipuoliset ja laadukkaat palvelut on sopeutettu määrällisesti ja kokonaistaloudellisesti kunnan tuloihin. Palvelujen kehittämisessä ensisijaista on havaittujen puutteiden korjaaminen. Palvelutaso määritellään toimialakohtaisesti talousarviotavoitteissa.”

”Palveluorganisaatiot toimivat kustannustietoisesti ja palvelut tuotetaan seudullisesti kilpailukykyisesti”.

”Kunnan omistajapolitiikan näkökulmasta periaatteena on, että kunta omistaa vain sellaista omaisuutta, joka palvelee sen ydinpalveluiden tuottamista tai joka tuottaa tavoitteeksi asetetun pääoman tuoton tai jota käytetään muutoin kuntaa hyödyttävällä tavalla”.

”Liikelaitostamisella kunta pyrkii toimintojen tehostamiseen tulosvastuuta ja liikelaitosyksiköiden toimintavapautta lisäämällä ja saamaan vertailukelpoisuutta vaihtoehtoihin tuotantotapoihin”.

Palvelustrategia sanottu Kangasalan veden osalta: ”Ylläpito pääosin omana työnä,

rakentaminen ja suunnittelu pääosin ostopalveluna yhteistyössä yhdyskuntatekniikan kanssa”.

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

1. Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
2. Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
3. **Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen**

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

Ei

Yhteistyösopimuksia esim. kriisitilanteessa naapurikuntien kanssa.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Tilinpäätös 2007

Talousarvio 2008

Kangasalan kunnan vesihuollon kehittämissuunnitelma 2004-2030

Palvelustrategia: Palvelujen järjestäminen Kangasalalla vuoteen 2015

www.kangasala.fi

ALUEJÄRJESTÖ: Pirkanmaan Yrittäjät JP

Liikelaitos: Kunnallinen liikelaitos Marttinen

I Kunta Virrat

II Liikevaihto Ei tietoja.

III Henkilömäärä Ei tietoja.

IV Liikelaitoksen toimiala

Nuorisokeskus ja sen toiminta. Kokous- ja juhlatalotoimintaa. Perinnekyllän ympärillä matkailutoimintaa.

Huomiot: Nuorisolain mukaan nuorisokeskuksilta edellytetään 2/3 käytöstä kohdistuvan nuorisokeskustoimintaan, joten kokous- ja juhlatalotoiminta on käytännössä vain muuta toimintaa tukevaa ja mahdollistavaa toimintaa. Perinnekyllä vuokrannut tilojaan yrityksille.

V Toiminta markkinoilla

1. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
2. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla
3. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. **Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**

Huomiot: Kunnan tulee järjestää nuorisotoimensa jotenkin, mutta erityisen nuorisokeskuksen ylläpitoon ei veloiteta. Myytävät palvelut eivät rajoitu oman kunnan alueelle, vaan Marttista pidetään myös kansainvälisenä nuorisokeskuksena.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

Ei.

Strategian maininnat tasoa: ”palvelu ja muu toiminta järjestetään tehokkaasti ja taloudellisesti. - - ..lisätään yhteistyötä palvelumarkkinoiden (yritykset, järjestöt ja yhdistykset) kanssa palvelutarjonnan turvaamiseksi.”

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

1. Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
2. **Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen**
3. Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle Kyllä.

Huomiot: Lähinnä tilojen vuokrausta, mutta myös nuorisokeskuksen toimintaa on markkinoitu sellaisenaan jopa kansainvälisesti.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Virtain kaupungin talousarvio 2008
Virtain strategia 2015

ALUEJÄRJESTÖ: Pirkanmaan Yrittäjät JP

Liikelaitos: Tampereen aluepelastuslaitos

I Kunta Tampere

II Liikevaihto 35,9 M€

III Henkilömäärä 533

IV Liikelaitoksen toimiala

Pelastuslaitoksen normaalit tehtävät pitäen sisällään pelastustoiminnan ja sairaankuljetuksen lisäksi mm. palotarkastukset, suojeluhenkilöstön koulutuksen ja pelastussuunnitelmien tekemisen.

V Toiminta markkinoilla

1. Kunnan järjestämävastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla (pelastus)
2. Kunnan järjestämävastuulla oleva toiminta, markkinoilla (sairaan kuljetus)
3. Ei kunnan järjestämävastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. Ei kunnan järjestämävastuulla oleva toiminta, markkinoilla

Huomiot: Pelastuslaissa pelastustoimen yleinen vastuu on määrätty kunnille. Sen lisäksi niille on säädetty eräitä tarkempia tehtäviä. Esimerkiksi sairaankuljetuksen osalta ei kuitenkaan ole määrätty, että kunnat olisivat vastuussa palveluiden suorittamisesta, vaan kyse on järjestämävastuusta. Sairaan kuljetuksen järjestämävastuu on säädetty kunnille nimenomaisena vastuuna kansanterveyslaissa. Palvelujen ostot noin 12 % liikevaihdosta.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

Kyllä.

Tampereella kaupungin valtuusto on määritellyt hankintoihin ja kilpailuttamiseen liittyviä periaatteita, jotka käyvät ilmi kaupunkistrategiasta ja mm. talousarvion yhteydessä:

”Monituottajamallin lähtökohtana on konsernin kokonaisuus. Tavoitteena on mahdollistaa laajan palvelutuottajien verkoston syntyminen, jossa erilaisilla ja erikokoisilla toimijoilla on tasapuoliset menestymismahdollisuudet. Tilaajan tehtävänä on edistää ja kehittää palvelumarkkinoita.”

”Kilpailuttaminen perustuu luottamushenkilöelinten päätöksiin.”

”Tukipalveluja avataan kilpailulle suunnitelmallisesti.”

”Oman tuottajan osallistuminen kaupungin järjestämään tarjouskilpailuun ratkaistaan tapauskohtaisesti.”

Myös liikelaitosten vuosittaiset toiminnalliset tavoitteet määritellään valtuustossa ja omilla mittareillaan.

Liikelaitoksen omassa toimintakertomuksessa omistajaohjauksesta arvioidaan seuraavaa: ”Tampereen kaupungin strateginen ohjaus linkittyy aluepelastuslaitoksen toimintaan lähinnä resurssienhallinnan kautta.”

Kaupungin palvelujen hankintaohje määrittää tarkemmin mitä palveluita tulisi kilpailuttaa ja millä perusteilla.

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

1. Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
2. **Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen**
3. Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen

Huomiot: Sairaankuljetuksen osalta erinomaiset edellytykset markkinoiden nykyistä parempaan hyödyntämiseen, pelastustoimen osalta kohtalaiset.

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

Kyllä (kattavasti toimialueiden kautta koko Pirkanmaan alueella)

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Tampereen kaupungin talousarvio 2008

Kaikem paree Tampere -kaupunkistrategia 2005–2016

Tampereen aluepelastuslaitoksen vuosikertomus 2007

ALUEJÄRJESTÖ: Pirkanmaan Yrittäjät

JP

Liikelaitos: Tampereen Ateria**I Kunta** Tampere**II Liikevaihto** 32,4 M€**III Henkilömäärä** 485**IV Liikelaitoksen toimiala**

Ateriapalvelut päiväkoteihin, kouluihin, vanhusten palveluihin, vanhusten kotipalveluihin, sairaaloihin sekä kaupungin henkilöstölle.

V Toiminta markkinoilla

1. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
2. **Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
3. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla

Huomiot: Lain mukaan peruskoulun, lukion ja ammatillisen oppilaitoksen oppilailla on oikeus maksuttomaan ateriaan koulupäivinä → kunnalla järjestämisvastuu

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?**Kyllä.**

Tampereella kaupungin valtuusto on määritellyt hankintoihin ja kilpailuttamiseen liittyviä periaatteita, jotka käyvät ilmi kaupunkistrategiasta ja mm. talousarvion yhteydessä:

”Monituottajamallin lähtökohtana on konsernin kokonaisuus. Tavoitteena on mahdollistaa laajan palvelutuottajien verkoston syntyminen, jossa erilaisilla ja erikokoisilla toimijoilla on tasapuoliset menestymismahdollisuudet. Tilaajan tehtävänä on edistää ja kehittää palvelumarkkinoita.”

”Kilpailuttaminen perustuu luottamushenkilöelinten päätöksiin.”

”Tukipalveluja avataan kilpailulle suunnitelmallisesti.”

”Oman tuottajan osallistuminen kaupungin järjestämään tarjouskilpailuun ratkaistaan tapauskohtaisesti.”

Myös liikelaitosten vuosittaiset toiminnalliset tavoitteet määritellään valtuustossa ja omilla mittareillaan.

Kaupungin palvelujen hankintaohje määrittää tarkemmin mitä palveluita tulisi kilpailuttaa ja millä perusteilla.

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

1. **Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen**
2. Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
3. Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen

Huomiot: Runsaasti yksityistä palveluntarjontaa.

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle
Ei.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Tampereen kaupungin talousarvio 2008

Kaikem paree Tampere -kaupunkistrategia 2005–2016

<http://www.tampere.fi/asiointi/ateriapalvelut/tampereenateria/>

ALUEJÄRJESTÖ: Pirkanmaan Yrittäjät

JP

Liikelaitos: Tampereen auto- ja konekeskus (1.1.2009 alkaen osa Tampereen Infratuotanto Liikelaitosta)**I Kunta** Tampere**II Liikevaihto** 22,7 M€**III Henkilömäärä** 245**IV Liikelaitoksen toimiala**

Välittää kuljetus- ja työkonepalveluita kaupungin eri yksiköille sekä toimii raskaan ajoneuvo-, bussi- ja erikoiskaluston sekä työ- ja pienkoneiden huolto- ja korjausyksikkönä. Asiantuntija- ja ylläpitopalvelut edellä luetellun kaluston osalta.

V Toiminta markkinoilla

1. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
2. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla
3. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. **Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?**Kyllä.**

Tampereella kaupungin valtuusto on määritellyt hankintoihin ja kilpailuttamiseen liittyviä periaatteita, jotka käyvät ilmi kaupunkistrategiasta ja mm. talousarvion yhteydessä:

”Monituottajamallin lähtökohtana on konsernin kokonaisuus. Tavoitteena on mahdollistaa laajan palvelutuottajien verkoston syntyminen, jossa erilaisilla ja erikokoisilla toimijoilla on tasapuoliset menestymismahdollisuudet. Tilaajan tehtävänä on edistää ja kehittää palvelumarkkinoita.”

”Kilpailuttaminen perustuu luottamushenkilöelinten päätöksiin.”

”Tukipalveluja avataan kilpailulle suunnitelmallisesti.”

”Oman tuottajan osallistuminen kaupungin järjestämään tarjouskilpailuun ratkaistaan tapauskohtaisesti.”

Myös liikelaitosten vuosittaiset toiminnalliset tavoitteet määritellään valtuustossa ja omilla mittareillaan.

Kaupungin palvelujen hankintaohje määrittää tarkemmin mitä palveluita tulisi kilpailuttaa ja millä perusteilla.

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

- 1. Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen**
2. Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
3. Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen

Huomiot: Runsaasti yksityistä palveluntarjontaa.

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

Ei.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Tampereen kaupungin talousarvio 2008

Kaikem paree Tampere -kaupunkistrategia 2005–2016

<http://www.tampere.fi/hallinto/konsernihallinto/omistajaohjaus/liikelaitokset.html>

ALUEJÄRJESTÖ: Pirkanmaan Yrittäjät JP

Liikelaitos: Tampereen katu- ja vihertuotanto (1.1.2009 alkaen osa Tampereen Infratuotanto Liikelaitosta)

I Kunta Tampere

II Liikevaihto 48,2 M€

III Henkilömäärä 401

IV Liikelaitoksen toimiala

Liikenneväylien ja viheralueiden rakentamis- ja kunnossapitopalvelut.

V Toiminta markkinoilla

1. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
2. **Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
3. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla

Huomiot: Kunnilla on velvollisuus pitää kunnossa ja puhtaana lain kadun ja eräiden yleisen alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta nojalla asemakaava-alueella hallinnassaan olevat kadut, torit, katuaukiot, puistot, istutukset ja muut näihin verrattavat yleiset alueet.

Toimii palveluntuottajana ”kaupungin sisäisillä markkinoilla”, kuitenkin merkittävä palveluiden ostaja kaupunkikonsernin ulkopuolelta.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta? Kyllä.

Tampereella kaupungin valtuusto on määritellyt hankintoihin ja kilpailuttamiseen liittyviä periaatteita, jotka käyvät ilmi kaupunkistrategiasta ja mm. talousarvion yhteydessä:

TA2008: ”Katu- ja vihertuotannon alihankintaan vaikuttaa vuoden 2007 alusta voimaan tullut tilaajavastuulaki, jonka tarkoituksena on edistää yritysten tasavertaista kilpailua..”

Strategiassa:

”Monituottajamallin lähtökohtana on konsernin kokonaisuus. Tavoitteena on mahdollistaa laajan palvelutuottajien verkoston syntyminen, jossa erilaisilla ja erikokoisilla toimijoilla on tasapuoliset menestymismahdollisuudet. Tilaajan tehtävänä on edistää ja kehittää palvelumarkkinoita.”

”Kilpailuttaminen perustuu luottamushenkilöelinten päätöksiin.”

”Tukipalveluja avataan kilpailulle suunnitelmallisesti.”

”Oman tuottajan osallistuminen kaupungin järjestämään tarjouskilpailuun ratkaistaan tapauskohtaisesti.”

Myös liikelaitosten vuosittaiset toiminnalliset tavoitteet määritellään valtuustossa ja omilla mittareillaan.

Kaupungin palvelujen hankintaohje määrittää tarkemmin mitä palveluita tulisi kilpailuttaa ja millä perusteilla.

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

1. Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen

2. Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen

3. Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen

Huomiot: Palvelujen ostot noin 40 % liikevaihdosta.

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

Ei.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Tampereen kaupungin talousarvio 2008

Kaikem parea Tampere -kaupunkistrategia 2005–2016

ALUEJÄRJESTÖ: Pirkanmaan Yrittäjät JP

Liikelaitos: Tampereen kaupungin liikennelaitos

I Kunta Tampere

II Liikevaihto 28,5 M€

III Henkilömäärä 439

IV Liikelaitoksen toimiala

Kaupungin sisäinen joukkoliikenne, tilausajopalvelut.

V Toiminta markkinoilla

1. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
2. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla
3. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. **Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**

Huomiot: ”Kunnalla ei ole lakisääteistä järjestämisvastuuta joukkoliikenteestä. Kunnalla on ainoastaan lakisääteinen järjestämisvastuu oppilas- ja vammaiskuljetuksista”

Kaupunki kilpailuttaa osan joukkoliikenteen linjoista siten, että liikelaitos ei osallistu tarjouskilpailuun.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

Kyllä.

Tampereella kaupungin valtuusto on määritellyt hankintoihin ja kilpailuttamiseen liittyviä periaatteita, jotka käyvät ilmi kaupunkistrategiasta ja mm. talousarvion yhteydessä:

”Monituottajamallin lähtökohtana on konsernin kokonaisuus. Tavoitteena on mahdollistaa laajan palvelutuottajien verkoston syntyminen, jossa erilaisilla ja erikokoisilla toimijoilla on tasapuoliset menestymismahdollisuudet. Tilaajan tehtävänä on edistää ja kehittää palvelumarkkinoita.”

”Kilpailuttaminen perustuu luottamushenkilöelinten päätöksiin.”

”Tukipalveluja avataan kilpailulle suunnitelmallisesti.”

”Oman tuottajan osallistuminen kaupungin järjestämään tarjouskilpailuun ratkaistaan tapauskohtaisesti.”

Myös liikelaitosten vuosittaiset toiminnalliset tavoitteet määritellään valtuustossa ja omilla mittareillaan.

Kaupungin palvelujen hankintaohje määrittää tarkemmin mitä palveluita tulisi kilpailuttaa ja millä perusteilla.

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

1. **Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen**
2. Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
3. Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen

Huomiot: Tilausajopalveluiden osalta runsaasti yksityistä tarjontaa. Sisäisessä joukkoliikenteessä yhteistariffin piirissä 7 kaupungin ulkopuolista palveluntuottajaa (liikelaituksen osuus yhteistariffialueen markkinoista 90 %).

**VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle
Kyllä.**

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Tampereen kaupungin talousarvio 2008

Kaikem paree Tampere -kaupunkistrategia 2005–2016

TKL:n vuosikertomus 2007

ALUEJÄRJESTÖ: Pirkanmaan Yrittäjät JP

Liikelaitos: Tampereen kaupungin tilakeskus (1.1.2009 alkaen Tampereen Tilakeskus Liikelaitos)

I Kunta Tampere

II Liikevaihto 111 M€ (2007)

III Henkilömäärä 525 (2007)

IV Liikelaitoksen toimiala

Kiinteistöliiketoiminta (mm. rakentamis- ja vuokraustoiminta) ja kiinteistöpalvelut (peruskunnossapito-, siivous- ja isännöintipalvelut) sekä 8 henkilöä työllistävä taloushallinnon tukiyksikkö

V Toiminta markkinoilla

1. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
2. **Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
3. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

Kyllä

Tampereella kaupungin valtuusto on määritellyt hankintoihin ja kilpailuttamiseen liittyviä periaatteita, jotka käyvät ilmi mm. talousarvion yhteydessä:

”Monituottajamallin lähtökohtana on konsernin kokonaisuus. Tavoitteena on mahdollistaa laajan palvelutuottajien verkoston syntyminen, jossa erilaisilla ja erikokoisilla toimijoilla on tasapuoliset menestymismahdollisuudet. Tilaajan tehtävänä on edistää ja kehittää palvelumarkkinoita.”

”Kilpailuttaminen perustuu luottamushenkilöelinten päätöksiin.”

”Tukipalveluja avataan kilpailulle suunnitelmallisesti.”

”Oman tuottajan osallistuminen kaupungin järjestämään tarjouskilpailuun ratkaistaan tapauskohtaisesti.”

Myös liikelaitosten vuosittaiset toiminnalliset tavoitteet määritellään valtuustossa ja määritellään omilla mittareillaan.

Tilakeskuksen visiossa mainitaan, että ”Tilakeskus järjestää laadukkaita ja kilpailukykyisiä tila- ja kiinteistöpalveluita tuottaen niitä itse ja laajan kumppanuusverkoston avulla” → laaja kumppanuus verkosto tarkoittaa alihankintaverkostoa myös yksityisiltä palveluntarjoajilta (ulkopuolisia ostoja ainakin kunnossapidon ja siivouksen osalta, kaikkiaan palveluostoja v. 2007 39,6 M€:lla eli noin kolmanneksella liikevaihdosta)

Kaupungin palvelujen hankintaohje määrittää tarkemmin mitä palveluita tulisi kilpailuttaa ja millä perusteilla.

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

1. Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
2. Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
3. Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

Kyllä (lähinnä tilojen vuokrausta, siivousta ja kunnossapitoa)

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Tampereen tilakeskuksen toimintakertomus 2007

Tampereen kaupungin talousarvio 2008

Kaikem parea Tampere -kaupunkistrategia 2005–2016

ALUEJÄRJESTÖ: Pirkanmaan Yrittäjät JP

Liikelaitos: Tampereen Logistiikka

I Kunta Tampere

II Liikevaihto 11,3 M€

III Henkilömäärä 44

IV Liikelaitoksen toimiala

Tuottaa kaupungin toimintayksiköille hankinta-, varastointi-, kuljetus- ja vuokrauspalveluja.

V Toiminta markkinoilla

1. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
2. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla
3. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. **Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

Kyllä.

Tampereella kaupungin valtuusto on määritellyt hankintoihin ja kilpailuttamiseen liittyviä periaatteita, jotka käyvät ilmi kaupunkistrategiasta ja mm. talousarvion yhteydessä:

”Monituottajamallin lähtökohtana on konsernin kokonaisuus. Tavoitteena on mahdollistaa laajan palvelutuottajien verkoston syntyminen, jossa erilaisilla ja erikokoisilla toimijoilla on tasapuoliset menestymismahdollisuudet. Tilaajan tehtävänä on edistää ja kehittää palvelumarkkinoita.”

”Kilpailuttaminen perustuu luottamushenkilöelinten päätöksiin.”

”Tukipalveluja avataan kilpailulle suunnitelmallisesti.” → onko avattu??

”Oman tuottajan osallistuminen kaupungin järjestämään tarjouskilpailuun ratkaistaan tapauskohtaisesti.”

Myös liikelaitosten vuosittaiset toiminnalliset tavoitteet määritellään valtuustossa ja omilla mittareillaan.

Kaupungin palvelujen hankintaohje määrittää tarkemmin mitä palveluita tulisi kilpailuttaa ja millä perusteilla.

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

1. Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
2. **Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen**
3. Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen

Huomiot: Kuljetus- ja varastointipalveluiden osalta paljon yksityistä palveluntarjontaa.

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

Ei.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Tampereen kaupungin talousarvio 2008

Kaikem paree Tampere -kaupunkistrategia 2005–2016

<http://www.tampere.fi/hankinnat/index.html>

ALUEJÄRJESTÖ: Pirkanmaan Yrittäjät
JP**Liikelaitos: Tampereen Sähkölaitos (1.1.2009 nimeen lisätään sana ”Liikelaitos”)****I Kunta** Tampere**II Liikevaihto** 170,6 M€**III Henkilömäärä** 250**IV Liikelaitoksen toimiala** Sähköenergian toimittaminen.**V Toiminta markkinoilla**

1. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
2. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla
3. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. **Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?**Kyllä.**

Tampereella kaupungin valtuusto on määritellyt hankintoihin ja kilpailuttamiseen liittyviä periaatteita, jotka käyvät ilmi kaupunkistrategiasta ja mm. talousarvion yhteydessä:

”Monituottajamallin lähtökohtana on konsernin kokonaisuus. Tavoitteena on mahdollistaa laajan palvelutuottajien verkoston syntyminen, jossa erilaisilla ja erikokoisilla toimijoilla on tasapuoliset menestymismahdollisuudet. Tilaajan tehtävänä on edistää ja kehittää palvelumarkkinoita.”

”Kilpailuttaminen perustuu luottamushenkilöelinten päätöksiin.”

”Tukipalveluja avataan kilpailulle suunnitelmallisesti.”

”Oman tuottajan osallistuminen kaupungin järjestämään tarjouskilpailuun ratkaistaan tapauskohtaisesti.”

Myös liikelaitosten vuosittaiset toiminnalliset tavoitteet määritellään valtuustossa ja omilla mittareillaan.

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

1. **Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen**
2. Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
3. Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle**Kyllä.****IX Tietojen lähteet ja muut huomiot**

Tampereen kaupungin talousarvio 2008

Kaikem parea Tampere -kaupunkistrategia 2005–2016

ALUEJÄRJESTÖ: Pirkanmaan Yrittäjät JP

Liikelaitos: Tampereen tietotekniikkakeskus (1.1.2009 nimeen lisätään sana ”Liikelaitos”)

I Kunta Tampere

II Liikevaihto 18,5 M€

III Henkilömäärä 148

IV Liikelaitoksen toimiala

Tietotekniikkapalvelut, tietoturvallisuus, toimintojen tehostamiseen ja kehittämiseen liittyvät palvelut, käyttäjätuki- sekä tietoliikennepalvelut.

V Toiminta markkinoilla

1. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
2. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla
3. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. **Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta? Kyllä.

Tampereella kaupungin valtuusto on määritellyt hankintoihin ja kilpailuttamiseen liittyviä periaatteita, jotka käyvät ilmi kaupunkistrategiasta ja mm. talousarvion yhteydessä:

”Monituottajamallin lähtökohtana on konsernin kokonaisuus. Tavoitteena on mahdollistaa laajan palvelutuottajien verkoston syntyminen, jossa erilaisilla ja erikokoisilla toimijoilla on tasapuoliset menestymismahdollisuudet. Tilaajan tehtävänä on edistää ja kehittää palvelumarkkinoita.”

”Kilpailuttaminen perustuu luottamushenkilöelinten päätöksiin.”

”Tukipalveluja avataan kilpailulle suunnitelmallisesti.”

”Oman tuottajan osallistuminen kaupungin järjestämään tarjouskilpailuun ratkaistaan tapauskohtaisesti.”

Myös liikelaitosten vuosittaiset toiminnalliset tavoitteet määritellään valtuustossa ja omilla mittareillaan.

Kaupungin palvelujen hankintaohje määrittää tarkemmin mitä palveluita tulisi kilpailuttaa ja millä perusteilla.

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

1. **Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen**
2. Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
3. Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen

Huomiot: Runsaasti yksityistä palveluntarjontaa.

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle
Kyllä (mm. sairaanhoitopiiri).

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Tampereen kaupungin talousarvio 2008

Kaikem paree Tampere -kaupunkistrategia 2005–2016

ALUEJÄRJESTÖ: Pirkanmaan Yrittäjät JP

Liikelaitos: Tampereen Vesi (1.1.2009 nimeen lisätään sana ”Liikelaitos”)

I Kunta Tampere

II Liikevaihto 38,3 M€

III Henkilömäärä 155

IV Liikelaitoksen toimiala

Tampereen Vesi hoitaa puhtaan veden hankinnan, käsittelyn ja jakelun, putkistojen rakentamisen ja niiden ylläpidon, jäte-, sade- ja sulamisvesien johtamisen, viemäriverkon ylläpidon sekä jätevesien puhdistamisen. Lisäksi laitoksella on vesiensuojelutehtäviä.

V Toiminta markkinoilla

1. Kunnan järjestämistä vastaavalla oleva toiminta, ei markkinoilla
2. **Kunnan järjestämistä vastaavalla oleva toiminta, markkinoilla**
3. Ei kunnan järjestämistä vastaavalla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. Ei kunnan järjestämistä vastaavalla oleva toiminta, markkinoilla

Huomiot: Vesihuoltolain mukaan kunnan tulee kehittää vesihuoltoa alueellaan yhdyskuntakehitystä vastaavasti lain tavoitteiden toteuttamiseksi sekä osallistua vesihuollon alueelliseen yleissuunnitteluun. Kunnan tulee yhteistyössä alueensa vesihuoltolaitosten kanssa laatia ja pitää ajan tasalla alueensa kattavat vesihuollon kehittämissuunnitelmat. Kuitenkin jos suurehkon asukasjoukon tarve taikka terveydelliset tai ympäristönsuojelulliset syyt sitä vaativat, kunnan tulee huolehtia siitä, että ryhdytään toimenpiteisiin tarvetta vastaavan vesihuoltolaitoksen perustamiseksi, vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen laajentamiseksi tai muun tarpeellisen vesihuollon palvelun saatavuuden turvaamiseksi.

Tuottaa palveluja myös naapurikunnille.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta? Kyllä.

Tampereella kaupungin valtuusto on määritellyt hankintoihin ja kilpailuttamiseen liittyviä periaatteita, jotka käyvät ilmi kaupunkistrategiasta ja mm. talousarvion yhteydessä:

”Monituottajamallin lähtökohtana on konsernin kokonaisuus. Tavoitteena on mahdollistaa laajan palvelutuottajien verkoston syntyminen, jossa erilaisilla ja erikokoisilla toimijoilla on tasapuoliset menestymismahdollisuudet. Tilaajan tehtävänä on edistää ja kehittää palvelumarkkinoita.”

”Kilpailuttaminen perustuu luottamushenkilöelinten päätöksiin.”

”Tukipalveluja avataan kilpailulle suunnitelmallisesti.”

”Oman tuottajan osallistuminen kaupungin järjestämään tarjouskilpailuun ratkaistaan tapauskohtaisesti.”

Myös liikelaitosten vuosittaiset toiminnalliset tavoitteet määritellään valtuustossa ja omilla mittareillaan.

Kaupungin palvelujen hankintaohje määrittää tarkemmin mitä palveluita tulisi kilpailuttaa ja millä perusteilla.

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

1. Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
2. Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
3. **Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen**

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

Kyllä (toimittaa vettä myös naapurikunnille)

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Tampereen kaupungin talousarvio 2008
Kaikem paree Tampere -kaupunkistrategia 2005–2016
Tampereen Veden vuosikertomus 2007

ALUEJÄRJESTÖ: Pirkanmaan Yrittäjät JP

Liikelaitos: Tilakeskus

I Kunta Vammala

II Liikevaihto 12,5 M€

III Henkilömäärä 93

IV Liikelaitoksen toimiala

Vastaa kaupungin tilojen hallinnosta, ylläpidosta ja vuokrauksesta, edellisiin liittyvistä suunnittelu- ja rakennustöistä, kaupungin asuntotoimesta sekä ruoka- ja siivouspalveluista.

V Toiminta markkinoilla

1. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
2. **Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
3. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla

Huomiot: Varsin monipuolinen toimiala, josta suurin osa järjestämisvastuun piirissä.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

Ei.

Strategia:

”Palvelutuotanto perustuu vaihtoehtoisin ja määriteltyihin palvelumalleihin. Toimintatavoissa korostuvat osaaminen, yksilöllisyys ja yhteistyö.”

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

1. Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
2. **Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen**
3. Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle Kyllä (ei tosin merkittävässä määrin).

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Vammalan kaupungin talousarvio 2008

Vammalan kaupungin strategia

<http://www.vammala.fi/asukas/virastot/tilakeskus/index.tmpl>

ALUEJÄRJESTÖ: Pirkanmaan Yrittäjät

JP

Liikelaitos: Tullinkulman työterveys (1.1.2009 nimeen lisätään sana ”Liikelaitos”)**I Kunta** Tampere**II Liikevaihto** 7,0 M€**III Henkilömäärä** 80**IV Liikelaitoksen toimiala**

Työterveyspalvelut. Oheispalveluina mm. kuvantamis- ja laboratorion palveluita.

V Toiminta markkinoilla

1. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
2. **Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
3. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla

Huomiot: Kuntien perusvelvoite työterveyspalveluiden järjestämisestä perustuu kansanterveyslakiin. Vastuu työterveyshuollon järjestämisestä työpaikoilla kuuluu työnantajille, ja tätä velvoitetta säännellään työterveyshuoltolaissa.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?**Kyllä.**

Tampereella kaupungin valtuusto on määritellyt hankintoihin ja kilpailuttamiseen liittyviä periaatteita, jotka käyvät ilmi kaupunkistrategiasta ja mm. talousarvion yhteydessä:

”Tukipalveluja avataan kilpailulle suunnitelmallisesti.”

”Monituottajamallin lähtökohtana on konsernin kokonaisuus. Tavoitteena on mahdollistaa laajan palvelutuottajien verkoston syntyminen, jossa erilaisilla ja erikokoisilla toimijoilla on tasapuoliset menestymismahdollisuudet. Tilaajan tehtävänä on edistää ja kehittää palvelumarkkinoita.”

”Kilpailuttaminen perustuu luottamushenkilöelinten päätöksiin.”

”Oman tuottajan osallistuminen kaupungin järjestämään tarjouskilpailuun ratkaistaan tapauskohtaisesti.”

Myös liikelaitosten vuosittaiset toiminnalliset tavoitteet määritellään valtuustossa ja omilla mittareillaan.

Kaupungin palvelujen hankintaohje määrittää tarkemmin mitä palveluita tulisi kilpailuttaa ja millä perusteilla.

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

1. **Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen**
2. Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
3. Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen

Huomiot: Työterveyshuollon palveluita tuotetaan laajasti myös yksityisinä palveluina.

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle**Kyllä**

(Noin puolet 26 000 asiakkaasta on yksityisten yritysten tai yhteisöjen palveluksessa, toinen puoli kaupungin työntekijöitä).

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Tampereen kaupungin talousarvio 2008

Kaikem paree Tampere -kaupunkistrategia 2005–2016

ALUEJÄRJESTÖ: Pirkanmaan Yrittäjät JP

Liikelaitos: Vammalan Vesi

I Kunta Vammala

II Liikevaihto 2,5 M€

III Henkilömäärä 12

IV Liikelaitoksen toimiala Vesihuollon kokonaisvaltainen järjestäminen toimialueella.

V Toiminta markkinoilla

1. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 2. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
3. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla

Huomiot: Vesihuoltolain mukaan kunnan tulee kehittää vesihuoltoa alueellaan yhdyskuntakehitystä vastaavasti lain tavoitteiden toteuttamiseksi sekä osallistua vesihuollon alueelliseen yleissuunnitteluun. Kunnan tulee yhteistyössä alueensa vesihuoltolaitosten kanssa laatia ja pitää ajan tasalla alueensa kattavat vesihuollon kehittämissuunnitelmat. Kuitenkin jos suurehkon asukasjoukon tarve taikka terveydelliset tai ympäristönsuojelulliset syyt sitä vaativat, kunnan tulee huolehtia siitä, että ryhdytään toimenpiteisiin tarvetta vastaavan vesihuoltolaitoksen perustamiseksi, vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen laajentamiseksi tai muun tarpeellisen vesihuollon palvelun saatavuuden turvaamiseksi.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

Ei.

Strategia:

”Palvelutuotanto perustuu vaihtoehtoihin ja määriteltyihin palvelumalleihin. Toimintatavoissa korostuvat osaaminen, yksilöllisyys ja yhteistyö.”

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

1. Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
2. Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
- 3. Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen**

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

Kyllä.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Vammalan kaupungin talousarvio 2008

Vammalan kaupungin strategia

<http://www.vammala.fi/asukas/vammalanvesi/index.tmpl>

ALUEJÄRJESTÖ: Pirkanmaan Yrittäjät ER

Liikelaitos: Vesihuoltolaitos

I Kunta Mänttä

II Liikevaihto 1 051 516 € (TA 2008)

III Henkilömäärä 6 (TP 2007)

IV **Liikelaitoksen toimiala** Vesihuolto: talousveden tuottaminen ja jäteveden käsittely.

Yhteistyösopimus Metsä-Tissue OYJ:n kanssa. Mäntän kaupungin jätevedet ohjataan Metsä-Tissue OYJ:n puhdistamoon.

V Toiminta markkinoilla

1. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 2. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
3. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla

Vesihuoltolain mukaan kunnan tulee kehittää vesihuoltoa alueellaan yhdyskuntakehitystä vastaavasti lain tavoitteiden toteuttamiseksi sekä osallistua vesihuollon alueelliseen yleissuunnitteluun. Kunnan tulee yhteistyössä alueensa vesihuoltolaitosten kanssa laatia ja pitää ajan tasalla alueensa kattavat vesihuollon kehittämissuunnitelmat. Kiinteistön omistaja tai haltija vastaa kiinteistönsä vesihuollosta sen mukaan kuin tässä laissa ja muussa laissa säädetään. Kuitenkin jos suurehkon asukasjoukon tarve taikka terveydelliset tai ympäristönsuojelulliset syyt sitä vaativat, kunnan tulee huolehtia siitä, että ryhdytään toimenpiteisiin tarvetta vastaavan vesihuoltolaitoksen perustamiseksi, vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen laajentamiseksi tai muun tarpeellisen vesihuollon palvelun saatavuuden turvaamiseksi.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

Ei.

Kaupungin strategia:

”Teknisen toimen tavoitteena on järjestää tarvittavat tekniset palvelut kuntalaisille ja hallintokunnille sekä luoda alueiden käytön suunnittelulla ja kunnallistekniikan rakentamisella edellytykset hyvälle ja asukkaiden tarpeita vastaavalle elinympäristölle omaleimaisuus ja kulttuuriset lähtökohdat huomioon ottaen. Tämä *toteutetaan tarjoamalla palvelut kilpailukykyisesti* ja ajanmukaisesti, joko omana toimintana tai ostopalveluna. Kaikessa toiminnassa korostuu palveluhenkisyys ja *taloudellisuus*.”

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

1. Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
2. Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
- 3. Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen**

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

Ei

Huomiot: Jätepuhdistuspalvelut siis ostetaan Metsä-Tissue OYJ:ltä. Yhteistyösopimus palveluista Vilppulan kunnan kanssa, mutta vesihuollon osalta talousarviossa puhutaan vain vesihuollon taksaperusteiden yhdenmukaistamisesta.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Tilinpäätös 2007

Taloussuunnitelma 2008-2010

Mäntän kaupungin strategia

www.mantta.fi

POHJOIS-KARJALAN YRITTÄJÄT

ALUEJÄRJESTÖ: Pohjois-Karjalan Yrittäjät JP

Liikelaitos: Joensuun Työterveys

I **Kunta** Joensuu

II **Liikevaihto** 3,5 M€ (TA -08, toteutuma -07 1,6M€)

III **Henkilömäärä**25

IV **Liikelaitoksen toimiala** Työterveyshuoltopalvelut

V **Toiminta markkinoilla**

1. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
2. **Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
3. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla

Huomiot: Kuntien perusvelvoite työterveyspalveluiden järjestämisestä perustuu kansanterveyslakiin. Vastuu työterveyshuollon järjestämisestä työpaikoilla kuuluu työnantajille, ja tätä velvoitetta säännellään työterveyshuoltolaissa.

VI **Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?**

Ei (markkinoiden hyödyntäminen toki vahvasti esillä)

Kaupungin strategia:

- keskeisten omien palvelujen kustannukset tunnetaan
- palvelumarkkinoita hyödynnetään ja niiden syntymistä edistetään
- hankinta- ja osto-osaamista kehitetty
- palvelujen tuottaminen kuntayhteistyönä ei ole tuonut kaupungille lisäkustannuksia
- palveluista luopuminenkin on vaihtoehto

VII **Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen**

1. **Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen**
2. Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
3. Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen

Huomiot: Palvelujen ostot ulkoa noin 1/5 liikevaihdosta.

VIII **Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle**
Kyllä.

Huomiot: N. 600 työnantaja-asiakasta.

IX **Tietojen lähteet ja muut huomiot**

Joensuun kaupungin strategia

Kaupungin talousarvio 2008

Joensuun kaupungin toimintakertomus 2007

ALUEJÄRJESTÖ: Pohjois-Karjalan Yrittäjät

JP

Liikelaitos: Joensuun Vesi**I Kunta** Joensuu**II Liikevaihto** 9,8 M€**III Henkilömäärä** 44**IV Liikelaitoksen toimiala**

Vesihuolto, jätevesien johtaminen ja puhdistaminen sekä sadevesien johtaminen.

V Toiminta markkinoilla

1. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
2. **Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
3. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla

Huomiot: Vesihuoltolain mukaan kunnan tulee kehittää vesihuoltoa alueellaan yhdyskuntakehitystä vastaavasti lain tavoitteiden toteuttamiseksi sekä osallistua vesihuollon alueelliseen yleissuunnitteluun. Kunnan tulee yhteistyössä alueensa vesihuoltolaitosten kanssa laatia ja pitää ajan tasalla alueensa kattavat vesihuollon kehittämissuunnitelmat. Kuitenkin jos suurehkon asukasjoukon tarve taikka terveydelliset tai ympäristönsuojelulliset syyt sitä vaativat, kunnan tulee huolehtia siitä, että ryhdytään toimenpiteisiin tarvetta vastaavan vesihuoltolaitoksen perustamiseksi, vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen laajentamiseksi tai muun tarpeellisen vesihuollon palvelun saatavuuden turvaamiseksi.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?**Ei** (markkinoiden hyödyntäminen toki vahvasti esillä)

Kaupungin strategia:

- keskeisten omien palvelujen kustannukset tunnetaan
- palvelumarkkinoita hyödynnetään ja niiden syntymistä edistetään
- hankinta- ja osto-osaamista kehitetty
- palvelujen tuottaminen kuntayhteistyönä ei ole tuonut kaupungille lisäkustannuksia
- palveluista luopuminenkin on vaihtoehto

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

1. Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
2. Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
3. **Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen**

Huomiot: Yksityistä palvelutarjontaa loka-autokuljetuksissa sekä osassa korjaustöitä. Liikelaitoksen palveluostot oman organisaation ulkopuolelta noin 14 % liikevaihdosta.

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle**Kyllä.** Huomiot: Kotitaloudet, yritykset, yhteisöt, jne.**IX Tietojen lähteet ja muut huomiot**

Joensuun kaupungin strategia

Kaupungin talousarvio 2008

Joensuun Veden vuosikertomus 2007

ALUEJÄRJESTÖ: Pohjois-Karjalan Yrittäjät

JP

Liikelaitos: Pielisen Karjalan Tilitoimisto**I Kunta** Lieksa**II Liikevaihto** 1,1 M€**III Henkilömäärä** 22**IV Liikelaitoksen toimiala** Talous- ja palkkahallinnan tehtävät.**V Toiminta markkinoilla**

1. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
2. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla
3. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. **Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

Ei.

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

1. **Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen**
2. Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
3. Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen

Huomiot: Koska tilitoimistopalvelut eivät ole paikkaan sidottuja, voi markkinapotentiaalia pitää palveluntarjonnan osalta hyvänä.

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

Ei.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Lieksan kaupungin talousarvio 2008

ALUEJÄRJESTÖ: Pohjois-Karjalan Yrittäjät

JP

Liikelaitos: Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulu**I Kunta** Joensuu**II Liikevaihto** 1,6 M€**III Henkilömäärä** 303**IV Liikelaitoksen toimiala** Ammattikorkeakoulutuksen järjestäminen**V Toiminta markkinoilla**

1. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 2. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
3. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?**Ei** (markkinoiden hyödyntäminen toki vahvasti esillä)

Kaupungin strategia:

- keskeisten omien palvelujen kustannukset tunnetaan
- palvelumarkkinoita hyödynnetään ja niiden syntymistä edistetään
- hankinta- ja osto-osaamista kehitetty
- palvelujen tuottaminen kuntayhteistyönä ei ole tuonut kaupungille lisäkustannuksia
- palveluista luopuminenkin on vaihtoehto

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

1. Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
2. Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
- 3. Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen**

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle**Kyllä.**

Huomiot: Lähinnä tila- ja koulutuspalveluja yrityksille sekä erilaisia projekteja ja niiden hallinnointiin liittyviä palveluita.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Joensuun kaupungin strategia

Talousarvio 2008

<http://www.ncp.fi/>

ALUEJÄRJESTÖ: Pohjois-Karjalan Yrittäjät JP

Liikelaitos: Pohjois-Karjalan Pelastuslaitos

I Kunta Joensuu

II Liikevaihto 14,9 M€

III Henkilömäärä 234

IV Liikelaitoksen toimiala

Pelastustoiminta, ensihoito, koulutus, nuohous, palotarkastukset, riskienhallinnan palvelut ja valmiustoiminta.

V Toiminta markkinoilla

1. **Kunnan järjestämismvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla (pelastustoimi)**
2. **Kunnan järjestämismvastuulla oleva toiminta, markkinoilla (sairaankuljetus)**
3. Ei kunnan järjestämismvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. Ei kunnan järjestämismvastuulla oleva toiminta, markkinoilla

Huomiot: Pelastuslaissa pelastustoimen yleinen vastuu on määrätty kunnille. Sen lisäksi niille on säädetty eräitä tarkempia tehtäviä. Esimerkiksi sairaankuljetuksen osalta ei kuitenkaan ole määrätty, että kunnat olisivat vastuussa palveluiden suorittamisesta, vaan kyse on järjestämismvastuusta. Sairaankuljetuksen järjestämismvastuu on säädetty kunnille nimenomaisena vastuuna kansanterveyslaissa.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

Ei (markkinoiden hyödyntäminen toki vahvasti esillä)

Kaupungin strategia:

- keskeisten omien palvelujen kustannukset tunnetaan
- palvelumarkkinoita hyödynnetään ja niiden syntymistä edistetään
- hankinta- ja osto-osaamista kehitetty
- palvelujen tuottaminen kuntayhteistyönä ei ole tuonut kaupungille lisäkustannuksia
- palveluista luopuminenkin on vaihtoehto

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

1. Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
2. **Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen**
3. Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen

Huomiot: Hyvät mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen mm. sairaankuljetusten osalta.

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

Kyllä.

Huomiot: Hoitaa sopimusperusteisesti esimerkiksi 9 kunnan sairaankuljetukset.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Joensuun kaupungin strategia

Kaupungin talousarvio 2008

<http://www.jns.fi/Resource.phx/sivut/sivut-pkpelastuslaitos/index.htm>

ALUEJÄRJESTÖ: Pohjois-Karjalan Yrittäjät

JP

Liikelaitos: Tilakeskus**I Kunta** Joensuu**II Liikevaihto** 26,4 M€**III Henkilömäärä** 13**IV Liikelaitoksen toimiala**

Vuokraa eteenpäin kaupungin omistamia tiloja ja vastaa kiinteistöomaisuuden tuotoista.

V Toiminta markkinoilla

1. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
2. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla
3. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. **Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**

Huomiot: Vuokraa tiloja myös kaupunkikonsernin ulkopuolelle.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?**Ei** (markkinoiden hyödyntäminen toki vahvasti esillä)

Kaupungin strategia:

- keskeisten omien palvelujen kustannukset tunnetaan
- palvelumarkkinoita hyödynnetään ja niiden syntymistä edistetään
- hankinta- ja osto-osaamista kehitetty
- palvelujen tuottaminen kuntayhteistyönä ei ole tuonut kaupungille lisäkustannuksia
- palveluista luopuminenkin on vaihtoehto

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

1. Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
2. **Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen**
3. Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle**Kyllä.****IX Tietojen lähteet ja muut huomiot**

Joensuun kaupungin strategia
 Kaupungin talousarvio 2008
<http://www.jns.fi/Resource.phx/sivut/sivut-lty/tilakeskus/index.htm>
 Joensuun kaupungin toimintakertomus 2007

ALUEJÄRJESTÖ – POHJOIS-KARJALAN YRITTÄJÄT AN

Liikelaitos: Tilike-Liikelaitos

I Kunta: Kitee

II Liikevaihto: Vuonna 2007 toteutuneet myyntituotot n. 628 t€.

III Henkilömäärä: Vuonna 2007 12 henkilöä.

IV Liikelaitoksen toimiala: Talous- ja palkkahallinnon palvelut

V Toiminta markkinoilla

- 1) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 2) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla
- 3) Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 4) **Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**

Huomioita: Oman talous- ja palkkahallinnon järjestäminen on ongelmatonta. Muita markkinoita haetaan taloussuunnitelman mukaan ”konsernin sisältä ja muista kuntayhteisöistä”. Muille kunnille myynnin osalta kyseessä on selkeästi toiminta markkinoilla.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

- 1) Kyllä
- 2) **Ei**

Palvelustrategia:

”Palvelujen tuottamiseen etsitään kumppanuutta Kiteen kaupunkikonsernista, kuntayhteistyöstä, yksityisten palvelujen tuottajista, kolmannelta sektorista ja perheistä.”

Huomioita: Viitaten edelliseen, toiminnan laajentumista tavoitellaan, mutta taloussuunnitelmasta ei tarkemmin ilmene, millaisia tavoitteet käytännössä ovat.

VII Mahdollisuudet markkinoiden syntymiseen

Tasot 1- 4

- 1) **Erinomaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla**
- 2) Hyvät edellytykset luoda kilpailua markkinoilla
- 3) Kohtalaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla

Huomioita: Yksityiset taloushallinnon yritykset tuottavat palveluita, joiden hyödyntäminen on mahdollista myös julkisella sektorilla.

Konserniohjeessa kaikki kaupungin tytäryksiköt veloitetaan käyttämään kaupungin tilitoimistopalveluita. Koska tilitoimistopalvelut eivät ole paikkaan sidottuja, voi markkinapotentiaalia pitää palveluntarjonnan osalta hyvänä.

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

- 1) Kyllä
- 2) Ei

Huomioita: Lukuja ei esitetä, mutta tavoitteena on toiminnan laajentaminen muiden kuntayhteisöjen suuntaan. Toimintasuunnitelmasta voi jopa päätellä, että tarkoitus olisi tarjota palveluita myös yksityiselle sektorille (laajennusta haetaan ”ensisijaisesti” omasta konsernista ja muista kuntayhteisöistä). Noin puolet liikevaihdosta tulee tilinpäätöksen mukaan kunnan ulkopuolelta.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Talousarvio 2008 ja taloussuunnitelma 2008-2011
Tilinpäätös 2007
Henkilöstökertomus 2007
Kiteen kaupungin palvelustrategia
Toimintakertomus 2007
Kiteen kaupungin konserniohje

POHJOIS-POHJANMAAN YRITTÄJÄT

ALUEJÄRJESTÖ: Pohjois-Pohjanmaan Yrittäjät ER

Liikelaitos: Haukiputaan vesihuoltolaitos

I Kunta Haukipudas

II Liikevaihto 2 056 000 € (TA 2008)

III Henkilömäärä 7 (Tilinpäätös 2007)

IV Liikelaitoksen toimiala

Vesihuolto ja -viemärointi, jätevesien puhdistus. Vesi- ja viemärijohtoverkoston kunnossapitopalvelut ostettiin sopimusperusteisesti kunnan teknisiltä palveluilta.

V Toiminta markkinoilla

1. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 2. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
3. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla

Vesihuoltolain mukaan kunnan tulee kehittää vesihuoltoa alueellaan yhdyskuntakehitystä vastaavasti lain tavoitteiden toteuttamiseksi sekä osallistua vesihuollon alueelliseen yleissuunnitteluun.. Kunnan tulee yhteistyössä alueensa vesihuoltolaitosten kanssa laatia ja pitää ajan tasalla alueensa kattavat vesihuollon kehittämissuunnitelmat. Kiinteistön omistaja tai haltija vastaa kiinteistönsä vesihuollosta sen mukaan kuin tässä laissa ja muussa laissa säädetään. Kuitenkin jos suurehkon asukasjoukon tarve taikka terveydelliset tai ympäristönsuojelulliset syyt sitä vaativat, kunnan tulee huolehtia siitä, että ryhdytään toimenpiteisiin tarvetta vastaavan vesihuoltolaitoksen perustamiseksi, vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen laajentamiseksi tai muun tarpeellisen vesihuollon palvelun saatavuuden turvaamiseksi.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

Ei.

Huomiot:

Vuosikertomus 2007: ”Suurimmat investointihankkeet kilpailutetaan”.

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

1. Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
2. Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
- 3. Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen**

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

Ei

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Tilinpäätös 2007

Taloussuunnitelma 2008-2010

Haukiputaan veden vuosikertomus 2007

www.haukipudas.fi

ALUEJÄRJESTÖ: Pohjois-Pohjanmaan Yrittäjät ER

Liikelaitos: Iin kunnan vesilaitos

I Kunta Iin kunta

II Liikevaihto 864 140,38 € (TP 2007)

III Henkilömäärä -

IV Liikelaitoksen toimiala

Kunnan vesihuolto: rakennetaan ja ylläpidetään kunnan vesihuoltoa. Huolehditaan häiriöttömästä vedenjakelusta ja jäteveden johtamisesta ja käsittelystä.

V Toiminta markkinoilla

1. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 2. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
3. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla

Vesihuoltolain mukaan kunnan tulee kehittää vesihuoltoa alueellaan yhdyskuntakehitystä vastaavasti lain tavoitteiden toteuttamiseksi sekä osallistua vesihuollon alueelliseen yleissuunnitteluun. Kunnan tulee yhteistyössä alueensa vesihuoltolaitosten kanssa laatia ja pitää ajan tasalla alueensa kattavat vesihuollon kehittämissuunnitelmat. Kiinteistön omistaja tai haltija vastaa kiinteistönsä vesihuollosta sen mukaan kuin tässä laissa ja muussa laissa säädetään. Kuitenkin jos suurehkon asukasjoukon tarve taikka terveydelliset tai ympäristönsuojelulliset syyt sitä vaativat, kunnan tulee huolehtia siitä, että ryhdytään toimenpiteisiin tarvetta vastaavan vesihuoltolaitoksen perustamiseksi, vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen laajentamiseksi tai muun tarpeellisen vesihuollon palvelun saatavuuden turvaamiseksi.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

Ei.

Huomiot:

TP 2007: "Vesihuoltolaitoksen tavoitteena on taata toiminta-alueellaan kohtuuhintaiset vesi- ja jätevesihuoltopalvelut."

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

1. Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
2. Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
- 3. Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen**

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

Ei

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Palvelusopimus vuodelle 2008 ja Taloussuunnitelma 2009-2011
Tilinpäätös 2007
Iin kunnan strategia
www.iin.fi

ALUEJÄRJESTÖ: Pohjois-Pohjanmaan Yrittäjät JP

Liikelaitos: KIDE - Kiimingin Kehitys (Elinkeinoliikelaitos KIDE)

I Kunta Kiiminki

II Liikevaihto 1,3 M€

III Henkilömäärä 3

IV Liikelaitoksen toimiala

Elinkeinoelämän toimintaedellytysten edistäminen.

V Toiminta markkinoilla

1. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
2. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla
3. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. **Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**

Huomiot: Myy palveluita kuntaorganisaation lisäksi yksityisille yrityksille. Vahva tahtotila yrityspalveluiden tuotteistamiseen.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

Ei

TA: ”Ne palvelut, joista markkinoilla löytyy erikoistuneita toimijoita, voidaan kilpailuttaa ja verrata kunnan omaan tuotantoon. Toimintojen siirtäminen yksityisille toimijoille on mahdollista mm. tukipalveluissa.”

”Liikelaitosten toimintaa ei tule kattaa verovaroin.” → eli toiminta pitää rahoittaa kokonaan tulo-rahoituksella → paikataanko mahdolliset alijäämät kuitenkin ”ylilaskuttamalla” omistajakuntaa?

Huomiot: Kiimingin kunta käyttää palveluntuotantonsa kokonaisvaltaisesti tilaaja-tuottajamallia.

Elinkeinostrategia nostaa palvelu- ja hyvinvointiyrittäjyyden kriittiseksi menestystekijäksi.

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

1. Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
2. **Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen**
3. Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen

Huomiot: Kunta suurimpana yksittäisenä asiakkaana luo vahvan taloudellisen pohjan liiketoiminnalle, joten kilpailevien paikallisesti yrityspalveluita tuottavien toimijoiden markkinoille tuloa voi pitää haastavana.

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle Kyllä

Huomiot: Oman kunnan ja yksityisten yritysten lisäksi myös projektiluonteista yhteistyötä naapurikuntien kanssa.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Kiimingin kunnan talousarvio 2008
Kiimingin kokonaisstrategia
Kiimingin elinkeinostrategia

ALUEJÄRJESTÖ: Pohjois-Pohjanmaan Yrittäjät JP

Liikelaitos: Kiimingin Ateria

I Kunta Kiiminki

II Liikevaihto 1,9 M€

III Henkilömäärä 35

IV Liikelaitoksen toimiala Ateriapalveluiden järjestäminen

V Toiminta markkinoilla

1. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
2. **Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
3. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. **Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**

Huomiot: Lain mukaan peruskoulun, lukion ja ammatillisen oppilaitoksen oppilailla on oikeus maksuttomaan ateriaan koulupäivinä → kunnalla järjestämisvastuu

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

Ei

TA: ”Ne palvelut, joista markkinoilla löytyy erikoistuneita toimijoita, voidaan kilpailuttaa ja verrata kunnan omaan tuotantoon. Toimintojen siirtäminen yksityisille toimijoille on mahdollista mm. tukipalveluissa.”

”..kustannustehokkuus ja yksityisen palvelutuotannon mahdollisuus tulee selvittää ateriapalveluiden ja siivouspalveluiden osalta.. ..selvitysten jälkeen voidaan päättää oman tuotannon tehostamisen tarpeista tai kilpailuttamisesta.” → Onko selvitetty ja mihin johtopäätöksiin on tultu?

”Liikelaitosten toimintaa ei tule kattaa verovaroin.” → eli toiminta pitää rahoittaa kokonaan tulo-rahoituksella → paikataanko mahdolliset alijäämät kuitenkin ”ylilaskuttamalla” omistajakuntaa?

Huomiot: Kiimingin kunta käyttää palveluntuotantoonsa kokonaisvaltaisesti tilaaja-tuottajamallia.

Elinkeinostrategia nostaa palvelu- ja hyvinvointiyrittäjyyden kriittiseksi menestystekijäksi.

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

1. **Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen**
2. Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
3. Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle
Kyllä.

Huomiot: ”Valmistamme asiakkaillemme tilauksesta täytekakkuja, voileipäkakkuja, ym. pientä suolaista ja makeaa. Lisäksi voit kysyä vuokralle astioita ja liinoja.”

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Kiimingin kunnan talousarvio 2008

Kiimingin kokonaisstrategia

Kiimingin elinkeinostrategia

<http://www.kiiminki.fi/fi/palvelut/ruokapalvelut>

ALUEJÄRJESTÖ: Pohjois-Pohjanmaan Yrittäjät ER

Liikelaitos: Kiimingin vesi

I Kunta Kiiminki

II Liikevaihto 1 422 000 € (TA 2008)

III Henkilömäärä 6 (TA 2008)

IV Liikelaitoksen toimiala

Kiimingin Vesi vastaa vedenhankinnasta, käsittelystä ja jakelusta, viemäröinnistä ja viemäriveden käsittelystä toiminta-alueensa mukaisesti sekä laitoksen tarvitsemien laitosten, laitteiden ja johtojen suunnittelusta, rakentamisesta ja ylläpidosta sekä toiminnan kehittämisestä.

V Toiminta markkinoilla

1. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 2. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
3. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla

Vesihuoltolain mukaan kunnan tulee kehittää vesihuoltoa alueellaan yhdyskuntakehitystä vastaavasti lain tavoitteiden toteuttamiseksi sekä osallistua vesihuollon alueelliseen yleissuunnitteluun. Kunnan tulee yhteistyössä alueensa vesihuoltolaitosten kanssa laatia ja pitää ajan tasalla alueensa kattavat vesihuollon kehittämissuunnitelmat. Kiinteistön omistaja tai haltija vastaa kiinteistönsä vesihuollosta sen mukaan kuin tässä laissa ja muussa laissa säädetään. Kuitenkin jos suurehkon asukasjoukon tarve taikka terveydelliset tai ympäristönsuojelulliset syyt sitä vaativat, kunnan tulee huolehtia siitä, että ryhdytään toimenpiteisiin tarvetta vastaavan vesihuoltolaitoksen perustamiseksi, vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen laajentamiseksi tai muun tarpeellisen vesihuollon palvelun saatavuuden turvaamiseksi.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

Ei

TA: "Liikelaitosten toimintaa ei tule kattaa verovaroin".

TA: Tuottovaatimus vesilaitokselle: "Vesihuollon maksujen tulee olla sellaiset, että pitkällä aikavälillä voidaan kattaa vesihuoltolaitoksen investoinnit ja kustannukset".

TA "Ne palvelut, joista markkinoilla löytyy erikoistuneita toimijoita, voidaan kilpailuttaa ja verrata kunnan omaan tuotantoon. Toimintojen siirtäminen yksityisille toimijoille on mahdollista mm. tukipalveluissa."

Kokonaisstrategia: Kilpailutus:

"Kilpailutusta sovelletaan ensisijaisesti aloilla, joilla kunnalla ei ole omaa tuotantoa" ...aloilla, joissa kunnan oma tuotanto ei riitä kattamaan kysyntää."

Huomiot: Tilaaja-tuottaja-malli käytössä kunnassa.

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

1. Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
2. Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
- 3. Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen**

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle
Ei

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Talousarvio 2008 ja Taloussuunnitelma 2009-2010
Kiimingin kokonaisstrategia
Kiimingin elinkeinostrategia
www.kiiminki.fi

ALUEJÄRJESTÖ – POHJOIS-POHJANMAAN YRITTÄJÄT AN

Liikelaitos: Nallikari

I Kunta: Oulu

II Liikevaihto: Arvio vuodelle 2008 n. 1,3 m€. Liikelyijäämä 0 €.

III Henkilömäärä: Arvioitu keskimäärä vuonna 2008 liki 20 henkilöä.

IV Liikelaitoksen toimiala: Leirintäalueen ylläpitäminen

Huomiota: Liikelaitos aloitti toimintansa vuoden 2008 alussa.

V Toiminta markkinoilla

- 1) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 2) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla
- 3) Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 4) **Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**

Huomiota:

Liikelaitoksen tuottamat palvelut kuuluvat lähinnä kunnan yleiseen toimialaan.

Talousarviossa 2008 on arvioitu, että leirintäalueella tarjotaan vuonna 2008 noin 78.000 yöpymisvuorokautta. Liikelaitoksen Internet-sivuilta ilmenee mm. että leirintäalueella on 78 mökkiä ja toiminta on ympärivuotista.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

- 1) **Kyllä**
- 2) Ei

Huomioita: Kaupunkistrategiassa 2005-2015 yksi talouden kriittinen menestystekijä on tehokas ja vaikuttava omistajapolitiikka ja tavoitteeksi asetetaan liikelaitosten, kuntayhtymien ja tytäryhtiöiden ohjauksen tehostaminen. Toimintatapojen ja rakenteiden kehittämisessä kriittisiä menestystekijöitä ovat mm. asiakkaiden tarpeista lähtevä monipuolinen seudullinen palvelurakenne ja ydinkunta-palvelukunta –mallin läpivienti organisaatiossa ja tavoitteina ovat esim. palvelurakenteiden monipuolistaminen ja yrittäjyyden lisääminen sekä ydinkunta-palvelukunta –mallin optimaalinen käyttö. Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden alalla yksi kriittinen menestystekijä on onnistunut elinkeino- ja työllisyyspolitiikka. Tavoitteina ovat muun ohessa kansainvälisten yritysten määrän kasvu ja yrittäjien määrän kasvu useilla toimialoilla.

Kaupungin talousarviossa 2008 todetaan, että yksi toimintaympäristön muutos suunnittelukaudella on markkinoilla tapahtuva samantapaisia palveluita tuottavien yritysten toiminnan laajentuminen. Benchmarkkaus ja markkinoiden osittainen hyödyntäminen ovat talousarviotekstin mukaan jatkossakin merkittäviä tekijöitä yksikön kehittämisessä.

VII Mahdollisuudet markkinoiden syntymiseen

Tasot 1- 4

- 1) **Erinomaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla**
- 2) Hyvät edellytykset luoda kilpailua markkinoilla
- 3) Kohtalaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla
- 4) Ei edellytyksiä luoda kilpailua markkinoilla

Huomioita: Matkailupalvelumarkkinoilla on pääasiassa yksityistä tarjontaa. Itse asiassa on kyseenalaista, kuuluuko matkailupalveluiden tarjonta edes kunnan yleiseen toimialaan.

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

- 1) Kyllä
- 2) Ei

Huomioita: Kyseessä on normaali matkailuyritys, jonka palveluita myydään yleisesti markkinoille.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Oulun kaupunkistrategia
Talousarvio 2008 ja taloussuunnitelma 2009-2010
Tilinpäätös ja toimintakertomus 2007
Liikelaitoksen internet-sivut

ALUEJÄRJESTÖ – POHJOIS-POHJANMAAN YRITTÄJÄT AN

Liikelaitos: Oulu-Koillismaan pelastuslaitos

I Kunta: Oulu

II Liikevaihto: Arvio vuodelle 2008 n. 15,2 m€. Liikeliijäämä 0 €.

III Henkilömäärä: Arvioitu keskimäärä vuonna 2008 noin 735 henkilöä.

IV Liikelaitoksen toimiala: Pelastusalan palveluiden tuottaminen

V Toiminta markkinoilla

- 1) **Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla**
- 2) **Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
- 3) Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 4) Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla

Huomiota:

Pelastuslainsäädäntö edellyttää kuntien järjestävän liikelaitoksen toimialaan kuuluvia palveluita. Keskeiset säännellyt vastuut ovat tulipalojen ja muiden onnettomuuksien ehkäisy, onnettomuus- ja vahinkotilanteiden edellyttämä sammutus- ja pelastustoiminta sekä väestönsuojelu.

Talousarvion 2008 mukaan lakisääteisen toiminnan lisäksi liikelaitos vastaa Oulun ja Hailuodon sairaankuljetuksesta sekä järjestää 10 kunnassa sairaankuljetusta tukevaa ensivastetoimintaa.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

- 1) **Kyllä**
- 2) **Ei**

Huomioita: Kaupunkistrategiassa 2005-2015 yksi talouden kriittinen menestystekijä on tehokas ja vaikuttava omistajapolitiikka ja tavoitteeksi asetetaan liikelaitosten, kuntayhtymien ja tytäryhtiöiden ohjauksen tehostaminen. Toimintatapojen ja rakenteiden kehittämisessä kriittisiä menestystekijöitä ovat mm. asiakkaiden tarpeista lähtevä monipuolinen seudullinen palvelurakenne ja ydinkunta-palvelukunta –mallin läpivienti organisaatiossa ja tavoitteina ovat esim. palvelurakenteiden monipuolistaminen ja yrittäjyyden lisääminen sekä ydinkunta-palvelukunta –mallin optimaalinen käyttö. Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden alalla yksi kriittinen menestystekijä on onnistunut elinkeino- ja työllisyyspolitiikka. Tavoitteina ovat muun ohessa kansainvälisten yritysten määrän kasvu ja yrittäjien määrän kasvu useilla toimialoilla.

VII Mahdollisuudet markkinoiden syntymiseen

- 1) **Erinomaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla**
- 2) Hyvät edellytykset luoda kilpailua markkinoilla
- 3) **Kohtalaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla**

Huomioita: Erityisesti sairaankuljetuksessa liikelaitokset kilpailevat yksityisten yritysten kanssa.

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle**1) Kyllä****2) Ei**

Huomioita: Talousarviotietojen mukaan sairaankuljetuspalveluita ja ensivastepalveluita myydään alueen muille kunnille.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Oulun kaupunkistrategia

Talousarvio 2008 ja taloussuunnitelma 2009-2010

Tilinpäätös ja toimintakertomus 2007

Liikelaitoksen internet-sivut

ALUEJÄRJESTÖ – POHJOIS-POHJANMAAN YRITTÄJÄT AN

Liikelaitos: Oulun Energia

I Kunta: Oulu

II Liikevaihto: Arvio vuodelle 2008 n. 139 m€. Liikeliijäämäarvio n. 38 M€.

III Henkilömäärä: Vakinaisten määrä vuoden 2006 lopussa n. 280 ja määräaikaisten 30 henkilöä.

IV Liikelaitoksen toimiala: Energiapalveluiden tuottaminen

V Toiminta markkinoilla

- 1) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 2) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla
- 3) Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 4) **Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**

Huomiota:

Asiakirjoista ei suoraan ilmene, mikä osa liikevaihdosta tulee omistajakunnan alueelta ja mikä osa muualta. Joka tapauksessa niistä selviää, että tavoitteena on vahvan markkinaosuuden säilyttäminen toiminta-alueella ja uusien asiakkuuksien lisääminen (talousarvio 2008, Oulun Energian strateginen tavoite nro 8).

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

- 1) Kyllä
- 2) **Ei**

Huomioita: Kaupunkistrategiassa 2005-2015 yksi talouden kriittinen menestystekijä on tehokas ja vaikuttava omistajapolitiikka ja tavoitteeksi asetetaan liikelaitosten, kuntayhtymien ja tytäryhtiöiden ohjauksen tehostaminen. Toimintatapojen ja rakenteiden kehittämisessä kriittisiä menestystekijöitä ovat mm. asiakkaiden tarpeista lähtevä monipuolinen seudullinen palvelurakenne ja ydinkunta-palvelukunta –mallin läpivienti organisaatiossa ja tavoitteina ovat esim. palvelurakenteiden monipuolistaminen ja yrittäjyyden lisääminen sekä ydinkunta-palvelukunta –mallin optimaalinen käyttö. Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden alalla yksi kriittinen menestystekijä on onnistunut elinkeino- ja työllisyyspolitiikka. Tavoitteina ovat muun ohessa kansainvälisten yritysten määrän kasvu ja yrittäjien määrän kasvu useilla toimialoilla.

Talousarvion 2008 mukaan ydinkunta-palvelukuntamallin toteuttaminen pitää vuonna 2008 sisällään mm. uusien liikelaitosten A ja B (ent. Katutuotanto, Ateria ja Comac), Tilapalvelut –liikelaitoksen, Oulun Konttori ja Nallikari liikelaitosten perustamisen.

VII Mahdollisuudet markkinoiden syntymiseen

- 1) **Erinomaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla**
- 2) Hyvät edellytykset luoda kilpailua markkinoilla
- 3) Kohtalaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla

Huomioita: Energiamarkkinat toimivat valtakunnallisesti ja kansainvälisesti.

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle**1) Kyllä****2) Ei**

Huomioita: Asiakirjoista ilmenee, että palveluita tarjotaan Oulun seudulla eli myös oman kunnan ulkopuolella. Myynnin jakautumista ei ole tarkemmin selvitetty.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Oulun kaupunkistrategia

Talousarvio 2008 ja taloussuunnitelma 2009-2010

Tilinpäätös ja toimintakertomus 2007

Kaupungin ja liikelaitoksen internet-sivut

Huomioita: Kaupungin Internet-sivujen mukaan Oulun Energia muutetaan kuntalain tarkoittamaksi kunnalliseksi liikelaitokseksi, joka aloittaa toimintansa vuoden 2009 alussa. Tässä yhteydessä mm. siirretään liikelaitokselle toimivaltaa kaupunginhallitukselta energiakonsernin johtamisessa.

ALUEJÄRJESTÖ – POHJOIS-POHJANMAAN YRITTÄJÄT AN

Liikelaitos: Oulun Jätehuolto

I Kunta: Oulu

II Liikevaihto: Arvio vuodelle 2008 n. 8,7 m€. Liikelylijäämäarvio n. 212 t€.

III Henkilömäärä: Arvio toteutuvasta työpanoksesta vuonna 2008 n. 24 henkilöä (palkkaa saavia henkilöitä keskimäärin/kk)

IV Liikelaitoksen toimiala: Jätehuoltopalveluiden tuottaminen

V Toiminta markkinoilla

- 1) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 2) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
- 3) Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 4) Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla

Huomioita: Kunnilla on jätehuoltolainsäädäntöön perustuvia järjestämisvastuun alaisia tehtäviä. Järjestämisvastuu ei kuitenkaan kata koko jätehuoltoa, ja osa kunnista toimii myös oman alueensa ulkopuolella. Talousarviossa 2008 todetaan jätelakia muutetun vuonna 2007 siten, että kunnilla ei ole yksinoikeutta kaupan ja elinkeinoelämän jätteisiin.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

- 1) Kyllä
- 2) Ei**

Huomioita: Kaupunkistrategiassa 2005-2015 yksi talouden kriittinen menestystekijä on tehokas ja vaikuttava omistajapolitiikka ja tavoitteeksi asetetaan liikelaitosten, kuntayhtymien ja tytäryhtiöiden ohjauksen tehostaminen. Toimintatapojen ja rakenteiden kehittämisessä kriittisiä menestystekijöitä ovat mm. asiakkaiden tarpeista lähtevä monipuolinen seudullinen palvelurakenne ja ydinkunta-palvelukunta –mallin läpivienti organisaatiossa ja tavoitteina ovat esim. palvelurakenteiden monipuolistaminen ja yrittäjyyden lisääminen sekä ydinkunta-palvelukunta –mallin optimaalinen käyttö. Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden alalla yksi kriittinen menestystekijä on onnistunut elinkeino- ja työllisyyspolitiikka. Tavoitteina ovat muun ohessa kansainvälisten yritysten määrän kasvu ja yrittäjien määrän kasvu useilla toimialoilla.

Talousarvion 2008 mukaan jätehuollossa siirrytään vuonna 2008 tilaaja-tuottaja –malliin, mikä merkitsee tilaajaluonteisten tehtävien siirtymistä pois Oulun Jätehuololta.

VII Mahdollisuudet markkinoiden syntymiseen

- 1) Erinomaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla**
- 2) Hyvät edellytykset luoda kilpailua markkinoilla
- 3) Kohtalaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla

Huomioita: Jätehuollossa on tarjolla runsaasti yksityisiä palveluita.

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle**1) Kyllä****2) Ei**

Huomioita: Liikelaitoksen toimintakertomuksen 2007 mukaan sen toiminta-alueeseen kuuluu yhteensä 16 kuntaa, joissa on yhteensä noin 262 000 asukasta. Jätteenkuljetukset hoidetaan sopimusperusteisella jätteenkuljetusmallilla, ja kuljetuksia hoitaa 15 yritystä.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Oulun kaupunkistrategia

Talousarvio 2008 ja taloussuunnitelma 2009-2010

Tilinpäätös ja toimintakertomus 2007

Kaupungin ja liikelaitoksen internet-sivut

Liikelaitoksen toimintakertomus 2007

ALUEJÄRJESTÖ – POHJOIS-POHJANMAAN YRITTÄJÄT AN

Liikelaitos: Oulun Konttori

I Kunta: Oulu

II Liikevaihto: Arvio vuodelle 2008 n. 11,7 m€. Liikeliijäämä n. 9 t€.

III Henkilömäärä: Arvioitu kokonaismäärä vuonna 2008 n. 235 henkilöä.

IV Liikelaitoksen toimiala: Hallinnon, taloushallinnon ja henkilöstöhallinnon palvelujen tuottaminen, holhustoimen edunvalvontapalvelut sekä Pohjois-Suomen tulkkipalvelu

V Toiminta markkinoilla

- 1) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 2) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla
- 3) **Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla**
- 4) **Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**

Huomiota:

Liikelaitoksen tuottamat palvelut ovat luonteeltaan tukipalveluita, joiden tuottaminen kuuluu kunnan yleiseen toimialaan. Liikelaitos tuottaa palveluita pääasiassa konserniin kuuluvana sisäisenä liikelaitoksena. Liikelaitoksen Internet-sivuilta ilmenee, että liikelaitos tuottaa kuitenkin palveluita myös muille asiakkaille. Internet-sivujen mukaan Pohjois-Suomen tulkkipalvelu tuottaa tulkki- ja käännöspalveluita ensisijaisesti Pohjois-Suomen alueen viranomaisille ja yrityksille.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

- 1) Kyllä
- 2) **Ei**

Huomioita: Kaupunkistrategiassa 2005-2015 yksi talouden kriittinen menestystekijä on tehokas ja vaikuttava omistajapolitiikka ja tavoitteeksi asetetaan liikelaitosten, kuntayhtymien ja tytäryhtiöiden ohjauksen tehostaminen. Toimintatapojen ja rakenteiden kehittämisessä kriittisiä menestystekijöitä ovat mm. asiakkaiden tarpeista lähtevä monipuolinen seudullinen palvelurakenne ja ydinkunta-palvelukunta –mallin läpivienti organisaatiossa ja tavoitteina ovat esim. palvelurakenteiden monipuolistaminen ja yrittäjyyden lisääminen sekä ydinkunta-palvelukunta –mallin optimaalinen käyttö. Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden alalla yksi kriittinen menestystekijä on onnistunut elinkeino- ja työllisyyspolitiikka. Tavoitteina ovat muun ohessa kansainvälisten yritysten määrän kasvu ja yrittäjien määrän kasvu useilla toimialoilla.

Kaupungin talousarviossa 2008 todetaan, että yksi toimintaympäristön muutos suunnittelukaudella on markkinoilla tapahtuva samantapaisia palveluita tuottavien yritysten toiminnan laajentuminen. Benchmarkkaus ja markkinoiden osittainen hyödyntäminen ovat talousarviotekstin mukaan jatkossakin merkittäviä tekijöitä yksikön kehittämisessä.

VII Mahdollisuudet markkinoiden syntymiseen

- 1) Erinomaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla
- 2) **Hyvät edellytykset luoda kilpailua markkinoilla**
- 3) Kohtalaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla

Huomioita: Toimitilamarkkinoilla on yksityisiä yrityksiä, jotka tarjoavat liikelaitoksen kanssa

kilpailevia palveluja. Kaupungin toimitilapalvelut ovat kuitenkin erityistoimiala, jolla palvelutarjontaa ei ole samassa määrin kuin yksityisillä toimitilamarkkinoilla.

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

1) Kyllä

2) Ei

Huomioita: Saatavilla olevista tiedoista ilmenee, että palveluista valtaosa tarjotaan Oulun kaupungin konserniin kuuluville yksiköille. Liikelaitos aloitti toimintansa vuonna 2008, eikä myynnistä konsernin ulkopuolelle ole vielä saatavissa tarkempaa tietoa.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Oulun kaupunkistrategia

Talousarvio 2008 ja taloussuunnitelma 2009-2010

Tilinpäätös ja toimintakertomus 2007

Liikelaitoksen internet-sivut

ALUEJÄRJESTÖ – POHJOIS-POHJANMAAN YRITTÄJÄT AN

Liikelaitos: Oulun Satama

I Kunta: Oulu

II Liikevaihto: Arvio vuodelle 2008 n. 5,7 m€. Liikeliijäämäarvio n. 1,3 M€.

III Henkilömäärä: Arvio toteutuvasta työpanoksesta vuonna 2008 n. 30 henkilöä (palkkaa saavia henkilöitä keskimäärin/kk)

IV Liikelaitoksen toimiala: Satamapalveluiden tuottaminen

V Toiminta markkinoilla

- 1) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 2) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla
- 3) Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 4) Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**

Huomioita: Kuuluu kunnan yleisen toimialansa puitteissa harjoittamaan toimintaan. Vuoden 1994 loppuun asti satamatoiminta oli vanhojen kaupunkien privilegio. Lain kumoamisen yhteydessä säädettiin laki yksityisistä yleisistä satamista, joka edellyttää valtioneuvoston lupaa yksityiseltä toiminnan harjoittajalta. Laki ei koske kunnallisia satamia.

Talousarvion 2008 mukaan Oulun Sataman liikenne on kasvanut viimeisen kymmenen vuoden aika liki 40 prosenttia.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

- 1) Kyllä
- 2) Ei**

Huomioita: Kaupunkistrategiassa 2005-2015 yksi talouden kriittinen menestystekijä on tehokas ja vaikuttava omistajapolitiikka ja tavoitteeksi asetetaan liikelaitosten, kuntayhtymien ja tytäryhtiöiden ohjauksen tehostaminen. Toimintatapojen ja rakenteiden kehittämisessä kriittisiä menestystekijöitä ovat mm. asiakkaiden tarpeista lähtevä monipuolinen seudullinen palvelurakenne ja ydinkunta-palvelukunta –mallin läpivienti organisaatiossa ja tavoitteina ovat esim. palvelurakenteiden monipuolistaminen ja yrittäjyyden lisääminen sekä ydinkunta-palvelukunta –mallin optimaalinen käyttö. Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden alalla yksi kriittinen menestystekijä on onnistunut elinkeino- ja työllisyyspolitiikka. Tavoitteina ovat muun ohessa kansainvälisten yritysten määrän kasvu ja yrittäjien määrän kasvu useilla toimialoilla.

Talousarvion 2008 mukaan ydinkunta-palvelukuntamallin toteuttaminen pitää vuonna 2008 sisällään mm. uusien liikelaitosten A ja B (ent. Katutuotanto, Ateria ja Comac), Tilapalvelut –liikelaitoksen, Oulun Konttori ja Nallikari liikelaitosten perustamisen.

VII Mahdollisuudet markkinoiden syntymiseen

- 1) Erinomaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla
- 2) Hyvät edellytykset luoda kilpailua markkinoilla**
- 3) Kohtalaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla

Huomioita: Satamatoiminnan kehittämistä on käsitelty LVM:n julkaisussa 65/2004. Julkaisussa analysoidaan erilaisia kehittämisvaihtoehtoja ja tehdään kv. vertailu, joka osoittaa, että eräissä maissa satamatoimintoja (esim. Iso-Britannia) on yksityistetty.

Kilpailuviraston lausunnossa (16.1.2008) koskien Kotkan yksityissataman perustamista on todettu, että satamalainsäädäntöä tulee muuttaa markkina- ja kilpailuolosuhteiden kehittämiseksi.

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

1) Kyllä

2) Ei

Huomioita: Satamapalveluita myydään pääasiassa elinkeinoelämälle.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Oulun kaupunkistrategia

Talousarvio 2008 ja taloussuunnitelma 2009-2010

Tilinpäätös ja toimintakertomus 2007

Kaupungin ja liikelaitoksen internet-sivut

Liikelaitoksen toimintakertomus 2007

ALUEJÄRJESTÖ – POHJOIS-POHJANMAAN YRITTÄJÄT AN

Liikelaitos: Oulun Serviisi ("Liikelaitos A")

I Kunta: Oulu

II Liikevaihto: Arvio vuodelle 2008 n. 22,8 m€. Liikeliijäämä n. 56 t€.

III Henkilömäärä: Arvioitu kokonaismäärä vuoden 2008 alussa liki 500 henkilöä.

IV Liikelaitoksen toimiala: Ateria- ja puhtauspalvelujen tuottaminen

V Toiminta markkinoilla

- 1) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 2) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla
- 3) Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 4) **Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**

Huomiota:

Liikelaitoksen tuottamat palvelut ovat luonteeltaan tukipalveluita, joiden tuottaminen kuuluu kunnan yleiseen toimialaan.

Liikelaitos on aloittanut toimintansa vuoden 2008 alussa. Talousarvion 2008 mukaan yksi toimintaympäristön muutostekijä on markkinaehtoisen toiminnan kasvaminen. Liikelaitos tuottaa palveluita pääasiassa konserniin kuuluvana sisäisenä liikelaitoksena.

Liikelaitoksen Internet-sivuilta ilmenee, että liikelaitos tuottaa kuitenkin palveluita myös muille asiakkaille.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

- 1) Kyllä
- 2) **Ei**

Huomioita: Kaupunkistrategiassa 2005-2015 yksi talouden kriittinen menestystekijä on tehokas ja vaikuttava omistajapolitiikka ja tavoitteeksi asetetaan liikelaitosten, kuntayhtymien ja tytäryhtiöiden ohjauksen tehostaminen. Toimintatapojen ja rakenteiden kehittämisessä kriittisiä menestystekijöitä ovat mm. asiakkaiden tarpeista lähtevä monipuolinen seudullinen palvelurakenne ja ydinkunta-palvelukunta –mallin läpivienti organisaatiossa ja tavoitteina ovat esim. palvelurakenteiden monipuolistaminen ja yrittäjyyden lisääminen sekä ydinkunta-palvelukunta –mallin optimaalinen käyttö. Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden alalla yksi kriittinen menestystekijä on onnistunut elinkeino- ja työllisyyspolitiikka. Tavoitteina ovat muun ohessa kansainvälisten yritysten määrän kasvu ja yrittäjien määrän kasvu useilla toimialoilla.

VII Mahdollisuudet markkinoiden syntymiseen

- 1) **Erinomaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla**
- 2) Hyvät edellytykset luoda kilpailua markkinoilla
- 3) Kohtalaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla

Huomioita: Markkinoilla on yksityisiä yrityksiä, jotka tarjoavat liikelaitoksen kanssa kilpailevia palveluja.

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

- 1) Kyllä
- 2) Ei

Huomioita: Asiakirjoista ilmenee, että palveluista ”valtaosa” tarjotaan Oulun kaupungin konserniin kuuluville yksiköille. Liikelaitos aloitti toimintansa vuonna 2008, eikä myynnistä konsernin ulkopuolelle ole vielä saatavissa tarkempaa tietoa.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Oulun kaupunkistrategia
Talousarvio 2008 ja taloussuunnitelma 2009-2010
Tilinpäätös ja toimintakertomus 2007
Liikelaitoksen internet-sivut

ALUEJÄRJESTÖ – POHJOIS-POHJANMAAN YRITTÄJÄT AN

Liikelaitos: Oulun seudun ympäristölautakunta

I Kunta: Oulu

II Liikevaihto: Arvio vuodelle 2008 n. 3,8 m€. Liikelyijäämä 0 €.

III Henkilömäärä: Arvioitu vuonna 2008 keskimäärin n. 55 henkilöä.

IV Liikelaitoksen toimiala: Ympäristösuojelupalveluiden ja eräiden muiden palveluiden tuottaminen

V Toiminta markkinoilla

- 1) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 2) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla
- 3) Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 4) Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla

Huomiota:

Talousarvion 2008 mukaan liikelaitoksen lakisääteisiä tehtäviä ovat ympäristönsuojelu, ympäristöterveysvalvonta, eläinlääkintähuollon peruseläinlääkäripalvelut sekä kuluttajaneuvonta (siirtyy valtiolle v. 2009 alussa). Lisäksi liikelaitoksen alaisuudessa toimii elintarvike- ja ympäristölaboratorio.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

- 1) Kyllä
- 2) Ei

Huomioita: Kaupunkistrategiassa 2005-2015 yksi talouden kriittinen menestystekijä on tehokas ja vaikuttava omistajapolitiikka ja tavoitteeksi asetetaan liikelaitosten, kuntayhtymien ja tytäryhtiöiden ohjauksen tehostaminen. Toimintatapojen ja rakenteiden kehittämisessä kriittisiä menestystekijöitä ovat mm. asiakkaiden tarpeista lähtevä monipuolinen seudullinen palvelurakenne ja ydinkunta-palvelukunta –mallin läpivienti organisaatiossa ja tavoitteina ovat esim. palvelurakenteiden monipuolistaminen ja yrittäjyyden lisääminen sekä ydinkunta-palvelukunta –mallin optimaalinen käyttö. Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden alalla yksi kriittinen menestystekijä on onnistunut elinkeino- ja työllisyyspolitiikka. Tavoitteina ovat muun ohessa kansainvälisten yritysten määrän kasvu ja yrittäjien määrän kasvu useilla toimialoilla.

VII Mahdollisuudet markkinoiden syntymiseen

- 1) Erinomaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla
- 2) Hyvät edellytykset luoda kilpailua markkinoilla
- 3) Kohtalaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla

Huomioita: Osa palveluista on laadultaan sellaisia, että niitä tarjoavat myös yksityiset palveluyritykset. Tällaisena palveluna voidaan mainita ainakin eläinlääkintäpalvelut.

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

- 1) Kyllä
- 2) Ei

Huomioita: Palveluita tarjotaan Oulun ohessa alueen muille kunnille.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Oulun kaupunkistrategia

Talousarvio 2008 ja taloussuunnitelma 2009-2010

Tilinpäätös ja toimintakertomus 2007

Liikelaitoksen internet-sivut

Liikelaitoksen toimintakertomus 2007

ALUEJÄRJESTÖ – POHJOIS-POHJANMAAN YRITTÄJÄT AN

Liikelaitos: Oulun seudun yrityspalvelukeskus

I Kunta: Oulu

II Liikevaihto: Arvio vuodelle 2008 n. 1,8 m€. Liikelyijäämä 0 €.

III Henkilömäärä: Arvioitu vuonna 2008 11 vakinaista ja 10-17 tilapäistä henkilöä.

IV Liikelaitoksen toimiala: Yrityspalveluiden tuottaminen

V Toiminta markkinoilla

- 1) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 2) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla
- 3) Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla**
- 4) Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla

Huomiota:

Yrityspalveluiden tuottaminen kuuluu kuntien yleiseen toimialaan.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

- 1) Kyllä
- 2) Ei**

Huomioita: Kaupunkistrategiassa 2005-2015 yksi talouden kriittinen menestystekijä on tehokas ja vaikuttava omistajapolitiikka ja tavoitteeksi asetetaan liikelaitosten, kuntayhtymien ja tytäryhtiöiden ohjauksen tehostaminen. Toimintatapojen ja rakenteiden kehittämisessä kriittisiä menestystekijöitä ovat mm. asiakkaiden tarpeista lähtevä monipuolinen seudullinen palvelurakenne ja ydinkunta-palvelukunta –mallin läpivienti organisaatiossa ja tavoitteina ovat esim. palvelurakenteiden monipuolistaminen ja yrittäjyyden lisääminen sekä ydinkunta-palvelukunta –mallin optimaalinen käyttö. Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden alalla yksi kriittinen menestystekijä on onnistunut elinkeino- ja työllisyyspolitiikka. Tavoitteina ovat muun ohessa kansainvälisten yritysten määrän kasvu ja yrittäjien määrän kasvu useilla toimialoilla.

VII Mahdollisuudet markkinoiden syntymiseen

- 1) Erinomaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla
- 2) Hyvät edellytykset luoda kilpailua markkinoilla
- 3) Kohtalaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla**

Huomioita: Osa yrityspalveluista on laadultaan sellaisia, että niitä tarjoavat myös yksityiset palveluyritykset. Elinkeinopolitiikan peruspalvelut eivät ole tällaisia palveluita.

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

- 1) Kyllä**
- 2) Ei

Huomioita: Saatavissa olevien tietojen mukaan yrityspalveluita tarjotaan Oulun ohessa alueen muille kunnille.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Oulun kaupunkistrategia
Talousarvio 2008 ja taloussuunnitelma 2009-2010
Tilinpäätös ja toimintakertomus 2007
Liikelaitoksen internet-sivut
Liikelaitoksen toimintakertomus 2007

ALUEJÄRJESTÖ: Pohjois- Pohjanmaan Yrittäjät ER

Liikelaitos: Oulunsalon Kulttuuri-instituutti

I Kunta Oulunsalo

II Liikevaihto 756 250 € (TP 2007)

III Henkilömäärä Vuonna 2007 yhteensä 21,8 henkilötyövuotta

IV Liikelaitoksen toimiala

Instituutti tuottaa taidekoulun, liikuntakoulun, kansalaisopiston, musiikkijuhlien ja muiden kulttuuripalveluiden kokonaisuuden sekä vastaa kulttuuritilojen käytöstä ja markkinoinnista.

Oulunsalon kulttuuri-instituutti on muodostettu Oulunsalon kansalaisopistosta, liikuntakoulusta, taidekoulusta, kulttuuripalveluista, Oulunsalo Soi -musiikkijuhlista.

V Toiminta markkinoilla

1. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
2. **Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
3. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. **Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**

Huomiot: Ainakin osittain kuuluu kunnan toimialaan. Kyseenalaista kuitenkin on, kuuluuko esim. kunnan musiikkijuhlien järjestäminen kunnan toimialaan tai kaikki kulttuuripalvelut.

Liikuntalaki 2 §: Kunnan tulee luoda edellytyksiä kuntalaisten liikunnalle kehittämällä paikallista ja alueellista yhteistyötä sekä terveyttä edistävää liikuntaa, tukemalla kansalaistoimintaa, tarjoamalla liikuntapaikkoja sekä järjestämällä liikuntaa ottaen huomioon myös erityisryhmät.

Laki kuntien kulttuuritoiminnasta 1 §: Kunnan tehtävänä on edistää, tukea ja järjestää kulttuuritoimintaa kunnassa. Kunnan tehtävänä on myös järjestää kunnan asukkaille mahdollisuuksia taiteen perusopetukseen sekä harrastusta tukevaan opetukseen taiteen eri aloilla.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

Ei.

Kuntasuunnitelma, Palvelustrategia ” Jokaisen yksikön on otettava kehittämissääntönsä talouden tehostaminen sekä organisaation ja palvelurakenteen kehittäminen”.

”Omassa palvelutuotannossa selvitetään esim. liikelaitostamisen mahdollisuudet”.

Huomiot: Kunta järjestää asukkailleen palvelut osittain itse osittain tilaaja-tuottaja –mallilla tukeutuen vahvaan yhteiseen alueelliseen kunta- sekä yksityisen ja julkisen rajat ylittävään palvelutuotantoverkoston.

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

1. Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
- 2. Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen**
3. Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen

Huomiot: Liikunta- ja kulttuuripalveluita tuottavat myös yksityiset yritykset.

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle**Kyllä**

Huomiot: TA: ”Tavoitteena on toiminnan laajeneminen kuntien yhteistoiminnaksi”.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Tilinpäätös 2007

Kuntasuunnitelma: Taloussuunnitelma 2008-2011 ja talousarvio 2008
(sisältää myös strategiasuunnitelman)

www.oulunsalo.fi

ALUEJÄRJESTÖ: Pohjois- Pohjanmaan Yrittäjät ER

Liikelaitos: Oulunsalon vesihuolto

Tavoitteena; että kunnallisena liikelaitoksena toimiva Oulunsalon Vesihuolto muutetaan kunnan kokonaan omistamaksi osakeyhtiöksi 1.1.2008 alkaen. Vuoden 2008 talousarviossa se on vielä liikelaitoksena. Muutos talousarvioon tehdään kevään aikana. Osakeyhtiön hallinto järjestetään eri päätöksillä.

I Kunta Oulunsalo

II Liikevaihto 1 144 590 € (TA 2008)

III Henkilömäärä 6 (TA 2008)

IV Liikelaitoksen toimiala

Oulunsalon vesihuolto tuottaa vesihuoltopalveluita pääsääntöisesti toiminta-alueellaan oleville asiakkaille. Oulunsalon viemäriverkoston kautta johdetaan myös Hailuodon jätevedet Lakeuden keskuspuhdistamolle. Vesihuoltolaitos tuottaa puhdasta elintarviketta vettä ja hoitaa pois kiinteistöistä tulevan jäteveden kaikkina vuorokauden aikoina.

Oulunsalon kunta on osakkaana Kempeleessä sijaitsevassa Lakeuden Keskuspuhdistamo Oy:ssä, jonne johdetaan kaikki Oulunsalon vesihuollon toiminta-alueelta tulevat jätevedet.

V Toiminta markkinoilla

1. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 2. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
3. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla

Vesihuoltolain mukaan kunnan tulee kehittää vesihuoltoa alueellaan yhdyskuntakehitystä vastaavasti lain tavoitteiden toteuttamiseksi sekä osallistua vesihuollon alueelliseen yleissuunnitteluun. Kunnan tulee yhteistyössä alueensa vesihuoltolaitosten kanssa laatia ja pitää ajan tasalla alueensa kattavat vesihuollon kehittämissuunnitelmat. Kiinteistön omistaja tai haltija vastaa kiinteistönsä vesihuollosta sen mukaan kuin tässä laissa ja muussa laissa säädetään. Kuitenkin jos suurehkon asukasjoukon tarve taikka terveydelliset tai ympäristönsuojelulliset syyt sitä vaativat, kunnan tulee huolehtia siitä, että ryhdytään toimenpiteisiin tarvetta vastaavan vesihuoltolaitoksen perustamiseksi, vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen laajentamiseksi tai muun tarpeellisen vesihuollon palvelun saatavuuden turvaamiseksi.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

Ei.

Kuntasuunnitelma, Palvelustrategia ”Jokaisen yksikön on otettava kehittämissääntönsä talouden tehostaminen sekä organisaation ja palvelurakenteen kehittäminen”.

”Omassa palvelutuotannossa selvitetään esim. liikelaitostamisen mahdollisuudet”.

Huomiot: Kunta järjestää asukkailleen palvelut osittain itse osittain tilaaja-tuottaja –mallilla tukeutuen vahvaan yhteiseen alueelliseen kunta- sekä yksityisen ja julkisen rajat ylittävään palvelutuotantoverkoston.

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

1. Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
2. Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
3. **Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen**

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle**Kyllä**

Huomiot:

TA: "Oulunsalon viemäriverkoston kautta johdetaan myös Hailuodon jätevedet Lakeuden keskuspuhdistamolle".

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Tilinpäätös 2007

Kuntasuunnitelma: Taloussuunnitelma 2008-2011 ja talousarvio 2008
(sisältää myös strategiasuunnitelman)

www.oulunsalo.fi

ALUEJÄRJESTÖ – POHJOIS-POHJANMAAN YRITTÄJÄT AN

Liikelaitos: Oulun tekninen liikelaitos ("Liikelaitos B")

I Kunta : Oulu

II Liikevaihto: Arvio vuodelle 2008 n. 46,5 m€. Liikeliijäämä n. 279 t€.

III Henkilömäärä: Arvioitu kokonaismäärä vuoden 2008 alussa n. 475 henkilöä.

IV Liikelaitoksen toimiala: Infra-, kiinteistö- ja logistiikkapalvelujen tuottaminen

V Toiminta markkinoilla

- 1) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 2) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla
- 3) Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla**
- 4) Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla

Huomiota:

Liikelaitoksen tuottamat palvelut ovat luonteeltaan tukipalveluita, joiden tuottaminen kuuluu kunnan yleiseen toimialaan.

Talousarvion 2008 mukaan liikelaitos tuottaa palveluita konserniin kuuluvana sisäisenä liikelaitoksena. Toisaalta liikelaitoksen Internet-sivuilta ilmenee, että liikelaitoksen visio 2015 on olla Oulun talousalueen johtava palveluntuottaja kiinteistö-, infra- ja logistiikkapalveluissa. Tämä viittaa pyrkimykseen laajentaa asiakaskuntaa oman konsernin ulkopuolelle.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

- 1) Kyllä
- 2) Ei**

Huomioita: Kaupunkistrategiassa 2005-2015 yksi talouden kriittinen menestystekijä on tehokas ja vaikuttava omistajapolitiikka ja tavoitteeksi asetetaan liikelaitosten, kuntayhtymien ja tytäryhtiöiden ohjauksen tehostaminen. Toimintatapojen ja rakenteiden kehittämisessä kriittisiä menestystekijöitä ovat mm. asiakkaiden tarpeista lähtevä monipuolinen seudullinen palvelurakenne ja ydinkunta-palvelukunta –mallin läpivienti organisaatiossa ja tavoitteina ovat esim. palvelurakenteiden monipuolistaminen ja yrittäjyyden lisääminen sekä ydinkunta-palvelukunta –mallin optimaalinen käyttö. Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden alalla yksi kriittinen menestystekijä on onnistunut elinkeino- ja työllisyyspolitiikka. Tavoitteina ovat muun ohessa kansainvälisten yritysten määrän kasvu ja yrittäjien määrän kasvu useilla toimialoilla.

VII Mahdollisuudet markkinoiden syntymiseen

- 1) Erinomaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla**
- 2) Hyvät edellytykset luoda kilpailua markkinoilla
- 3) Kohtalaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla

Huomioita: Markkinoilla on yksityisiä yrityksiä, jotka tarjoavat liikelaitoksen kanssa kilpailevia palveluja.

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

- 1) Kyllä
- 2) Ei

Huomioita: Asiakirjoista ilmenee, että palveluita tarjotaan Oulun kaupungin konserniin kuuluville yksiköille. Tosin liikelaitos aloitti toimintansa vuonna 2008, eikä mahdollisesta myynnistä konsernin ulkopuolelle ole vielä saatavissa tietoa.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Oulun kaupunkistrategia
Talousarvio 2008 ja taloussuunnitelma 2009-2010
Tilinpäätös ja toimintakertomus 2007
Liikelaitoksen internet-sivut

ALUEJÄRJESTÖ – POHJOIS-POHJANMAAN YRITTÄJÄT AN

Liikelaitos: Oulun tietotekniikka

I Kunta: Oulu

II Liikevaihto: Arvio vuodelle 2008 n. 10,6 m€. Liikeliijäämä n. 263 t€.

III Henkilömäärä: Arvioitu kokonaismäärä vuodelle 2008 keskimäärin 70 henkilöä.

IV Liikelaitoksen toimiala: Tietotekniikkapalveluiden tuottaminen

V Toiminta markkinoilla

- 1) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 2) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla
- 3) Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 4) Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**

Huomiota:

Tietojärjestelmäpalvelut ovat luonteeltaan tukipalveluita, joiden tuottaminen kuuluu kunnan yleiseen toimialaan.

Liikelaitoksen visio on olla markkinajohtaja Oulun seudun kuntasektorin tietotekniikkapalvelujen tuottajana ja integraattorina. Yksi strategisista päämääristä on toimia tehokkaasti ja tuottavasti tilaaja-tuottaja –mallin mukaisessa kilpailuympäristössä.

Asiakirjoista ei suoraan ilmene, mikä osa liikevaihdosta tulee omistajakunnan alueelta ja mikä osa muualta. Ilmeisesti palveluita tarjotaan pääasiassa kuntasektorille, mutta joka tapauksessa laajemmin kuin oman kuntakonsernin tilaajille. Näiltä osin toimitaan selvästi markkinoilla.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

- 1) Kyllä
- 2) Ei**

Huomioita: Kaupunkistrategiassa 2005-2015 yksi talouden kriittinen menestystekijä on tehokas ja vaikuttava omistajapolitiikka ja tavoitteeksi asetetaan liikelaitosten, kuntayhtymien ja tytäryhtiöiden ohjauksen tehostaminen. Toimintatapojen ja rakenteiden kehittämisessä kriittisiä menestystekijöitä ovat mm. asiakkaiden tarpeista lähtevä monipuolinen seudullinen palvelurakenne ja ydinkunta-palvelukunta –mallin läpivienti organisaatiossa ja tavoitteina ovat esim. palvelurakenteiden monipuolistaminen ja yrittäjyyden lisääminen sekä ydinkunta-palvelukunta –mallin optimaalinen käyttö. Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden alalla yksi kriittinen menestystekijä on onnistunut elinkeino- ja työllisyyspolitiikka. Tavoitteina ovat muun ohessa kansainvälisten yritysten määrän kasvu ja yrittäjien määrän kasvu useilla toimialoilla.

VII Mahdollisuudet markkinoiden syntymiseen

- 1) Erinomaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla**
- 2) Hyvät edellytykset luoda kilpailua markkinoilla
- 3) Kohtalaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla

Huomiota: Markkinoilla on yksityisiä yrityksiä, jotka tarjoavat liikelaitoksen kanssa kilpailevia palveluja.

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle**1) Kyllä****2) Ei**

Huomioita: Asiakirjoista ilmenee, että palveluita tarjotaan Oulun seudulla eli myös oman kunnan ulkopuolella. Myynnin jakautumista ei ole tarkemmin selvitetty.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Oulun kaupunkistrategia

Talousarvio 2008 ja taloussuunnitelma 2009-2010

Tilinpäätös ja toimintakertomus 2007

Liikelaitoksen internet-sivut

Liikelaitoksen toimintakertomus

ALUEJÄRJESTÖ – POHJOIS-POHJANMAAN YRITTÄJÄT AN

Liikelaitos: Oulun Tilaliikelaitos

I Kunta: Oulu

II Liikevaihto: Arvio vuodelle 2008 n. 58,6 m€. Liikeliijäämä n. 12,4 m€.

III Henkilömäärä: Arvioitu kokonaismäärä vuonna 2008 n. 40 henkilöä.

IV Liikelaitoksen toimiala: Kuntatoimitilapalvelujen tuottaminen

V Toiminta markkinoilla

- 1) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 2) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla
- 3) **Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla**
- 4) **Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**

Huomiota:

Liikelaitoksen tuottamat palvelut ovat luonteeltaan tukipalveluita, joiden tuottaminen kuuluu kunnan yleiseen toimialaan. Liikelaitos tuottaa palveluita pääasiassa konserniin kuuluvana sisäisenä liikelaitoksena. Liikelaitoksen Internet-sivuilta ilmenee, että liikelaitos tuottaa kuitenkin palveluita myös muille asiakkaille. Internet-sivujen mukaan asiakkaina voivat olla myös konsernin ulkopuoliset tahot, joille tyhjilleen jääviä tiloja tullaan markkinoimaan.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

- 1) Kyllä
- 2) **Ei**

Huomioita: Kaupunkistrategiassa 2005-2015 yksi talouden kriittinen menestystekijä on tehokas ja vaikuttava omistajapolitiikka ja tavoitteeksi asetetaan liikelaitosten, kuntayhtymien ja tytäryhtiöiden ohjauksen tehostaminen. Toimintatapojen ja rakenteiden kehittämisessä kriittisiä menestystekijöitä ovat mm. asiakkaiden tarpeista lähtevä monipuolinen seudullinen palvelurakenne ja ydinkunta-palvelukunta –mallin läpivienti organisaatiossa ja tavoitteina ovat esim. palvelurakenteiden monipuolistaminen ja yrittäjyyden lisääminen sekä ydinkunta-palvelukunta –mallin optimaalinen käyttö. Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden alalla yksi kriittinen menestystekijä on onnistunut elinkeino- ja työllisyyspolitiikka. Tavoitteina ovat muun ohessa kansainvälisten yritysten määrän kasvu ja yrittäjien määrän kasvu useilla toimialoilla.

VII Mahdollisuudet markkinoiden syntymiseen

- 1) Erinomaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla
- 2) **Hyvät edellytykset luoda kilpailua markkinoilla**
- 3) Kohtalaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla

Huomioita: Toimitilamarkkinoilla on yksityisiä yrityksiä, jotka tarjoavat liikelaitoksen kanssa kilpailevia palveluja. Kaupungin toimitilapalvelut ovat kuitenkin erityistoimiala, jolla palvelutarjontaa ei ole samassa määrin kuin yksityisillä toimitilamarkkinoilla.

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

- 1) Kyllä
- 2) Ei

Huomioita: Saatavilla olevista tiedoista ilmenee, että palveluista valtaosa tarjotaan Oulun kaupungin konserniin kuuluville yksiköille. Liikelaitos aloitti toimintansa vuonna 2008, eikä myynnistä konsernin ulkopuolelle ole vielä saatavissa tarkempaa tietoa.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Oulun kaupunkistrategia
Talousarvio 2008 ja taloussuunnitelma 2009-2010
Tilinpäätös ja toimintakertomus 2007
Liikelaitoksen internet-sivut

ALUEJÄRJESTÖ – POHJOIS-POHJANMAAN YRITTÄJÄT AN

Liikelaitos: Oulun työterveys

I Kunta: Oulu

II **Liikevaihto:** Arvio vuodelle 2008 12.890.000 €. Liikelyijäämä 587 t€, sijoitetun pääoman tuotto% 53.2, korvaus peruspääomasta ja pääomavelasta 61 t€.

III **Henkilömäärä:** Arvioitu kokonaismäärä vuodelle 2008 keskimäärin 163 henkilöä.

IV **Liikelaitoksen toimiala:** Työhyvinvointipalveluiden tuottaminen
Huomioita: Toimiala on määritelty tarkemmin johtosäännössä.

V Toiminta markkinoilla

- 1) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 2) **Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
- 3) Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 4) Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla

Huomiota:

Johtosäännössä todetaan, että liikelaitos täyttää kansanterveyslain kaupungille asettamat veloitteet työterveyshuoltopalveluiden järjestämisestä alueellaan oleville työpaikoille.

Liiketoimintaa ohjaavat kaupunkistrategia 2005-2015 sekä talousarvio ja taloussuunnitelma (budjetti 2008, taloussuunnitelma 2009-2010). Näistä ilmenee, että liikelaitoksen toiminta on kasvuhakuista. Liikelaitoksen budjettiin kirjattu visio on olla ”markkinaosuudella mitattuna johtava työhyvinvointipalveluiden tuottaja Oulun seudulla”. Yhdeksi strategiseksi päämääräksi on määritelty liiketoiminnan kannattava kasvu.

Asiakirjoista ei suoraan ilmene, mikä osa liikevaihdosta tulee omistajakunnan alueelta ja mikä osa muualta. Joka tapauksessa niistä selviää, että tavoitteena on toimia markkinoilla laajemmin kuin kansanterveyslainsäädännön kunnalle asettamat veloitteet edellyttävät.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

- 1) Kyllä
- 2) **Ei**

Huomioita: Kaupunkistrategiassa 2005-2015 yksi talouden kriittinen menestystekijä on tehokas ja vaikuttava omistajapolitiikka ja tavoitteeksi asetetaan liikelaitosten, kuntayhtymien ja tytäryhtiöiden ohjauksen tehostaminen. Toimintatapojen ja rakenteiden kehittämisessä kriittisiä menestystekijöitä ovat mm. asiakkaiden tarpeista lähtevä monipuolinen seudullinen palvelurakenne ja ydinkunta-palvelukunta –mallin läpivienti organisaatiossa ja tavoitteina ovat esim. palvelurakenteiden monipuolistaminen ja yrittäjyyden lisääminen sekä ydinkunta-palvelukunta –mallin optimaalinen käyttö. Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden alalla yksi kriittinen menestystekijä on onnistunut elinkeino- ja työllisyyspolitiikka. Tavoitteina ovat muun ohessa kansainvälisten yritysten määrän kasvu ja yrittäjien määrän kasvu useilla toimialoilla.

Osana omistajaohjauksen toteutusta liikelaitoksesta on sittemmin muodostettu yhteisyritys ODL Terveys OY:n kanssa (ks. jäljempänä).

VII Mahdollisuudet markkinoiden syntymiseen

- 1) Erinomaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla
- 2) Hyvät edellytykset luoda kilpailua markkinoilla
- 3) Kohtalaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla

Huomioita: Markkinoilla on jo tällä hetkellä yksityisiä yrityksiä, jotka tarjoavat liikelaitoksen kanssa kilpailevia palveluja.

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

- 1) Kyllä
- 2) Ei

Huomioita: Asiakirjoista ilmenee, että palveluita tarjotaan Oulun seudulla eli myös oman kunnan ulkopuolella. Myynnin jakautumista ei ole tarkemmin selvitetty.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Oulun kaupunkistrategia
Talousarvio 2008 ja taloussuunnitelma 2009-2010
Tilinpäätös ja toimintakertomus 2007
Liikelaitoksen johtosääntö
Liikelaitoksen internet-sivut

Huom!

- Liikelaitoksen Internet-sivuilta ilmenee, että liikelaitos on tarkoitus yhdistää Oulun diakonissalaitoksen säätiön omistaman yhtiön (ODL Terveys Oy) kanssa uudeksi yhtiöksi, josta kumpikin omistaja omistaisi puolet.
- Tiedossa on, että Oulun kaupunginvaltuusto on päättänyt yllämainitun yhteisyrityksen perustamisesta 21.4.2008. Yrityksen oli tarkoitus aloittaa 1.6.2008. Kaupunki oli 24.4.2008 allekirjoittanut osakassopimuksen, jolla se oli sitoutunut tilaamaan yhtiöltä työterveys- ja työhyvinvointipalvelut omalle henkilökunnalleen neljän vuoden ajan yhtiön toiminnan aloittamisesta. Tästä päätöksestä on valitettu markkinaoikeuteen. Markkinaoikeus on valituksen johdosta määrännyt päätöksen täytäntöönpanon kiellettäväksi. Korkein hallinto-oikeus on pysyttänyt täytäntöönpanokiellon päätöksellään 11.8.2008.

ALUEJÄRJESTÖ – POHJOIS-POHJANMAAN YRITTÄJÄT AN

Liikelaitos: Oulun Vesi

I Kunta: Oulu

II Liikevaihto: Arvio vuodelle 2008 n. 21 m€. Liikeliijäämäarvio n. 4,6 M€.

III Henkilömäärä: Arvio toteutuvasta työpanoksesta vuonna 2008 n. 65 henkilöä (palkkaa saavia henkilöitä keskimäärin/kk)

IV Liikelaitoksen toimiala: Vesihuoltopalveluiden tuottaminen

V Toiminta markkinoilla

- 1) **Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla**
- 2) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla
- 3) Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 4) Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla

Huomiota:

Vesihuoltolain mukaan kunnan tulee kehittää vesihuoltoa alueellaan yhdyskuntakehitystä sekä osallistua vesihuollon alueelliseen yleissuunnitteluun. Kunnan tulee yhteistyössä alueensa vesihuoltolaitosten kanssa laatia ja pitää ajan tasalla alueensa kattavat vesihuollon kehittämissuunnitelmat. Kiinteistön omistaja tai haltija vastaa kiinteistönsä vesihuollosta sen mukaan kuin tässä laissa ja muussa laissa säädetään. Kuitenkin jos suurehkon asukasjoukon tarve taikka terveydelliset tai ympäristönsuojelulliset syyt sitä vaativat, kunnan tulee huolehtia siitä, että ryhdytään toimenpiteisiin tarvetta vastaavan vesihuoltolaitoksen perustamiseksi, vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen laajentamiseksi tai muun tarpeellisen vesihuollon palvelun saatavuuden turvaamiseksi

Asiakirjoista ei suoraan ilmene, mikä osa liikevaihdosta tulee omistajakunnan alueelta ja mikä osa muualta. Tavoitteena on seudullisen yhteistyön ja toiminnan laajentaminen (talousarvio 2008, Oulun Veden strateginen tavoite nro 1).

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

- 1) Kyllä
- 2) Ei

Huomioita: Kaupunkistrategiassa 2005-2015 yksi talouden kriittinen menestystekijä on tehokas ja vaikuttava omistajapolitiikka ja tavoitteeksi asetetaan liikelaitosten, kuntayhtymien ja tytäryhtiöiden ohjauksen tehostaminen. Toimintatapojen ja rakenteiden kehittämisessä kriittisiä menestystekijöitä ovat mm. asiakkaiden tarpeista lähtevä monipuolinen seudullinen palvelurakenne ja ydinkunta-palvelukunta –mallin läpivienti organisaatiossa ja tavoitteina ovat esim. palvelurakenteiden monipuolistaminen ja yrittäjyyden lisääminen sekä ydinkunta-palvelukunta –mallin optimaalinen käyttö. Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden alalla yksi kriittinen menestystekijä on onnistunut elinkeino- ja työllisyyspolitiikka. Tavoitteina ovat muun ohessa kansainvälisten yritysten määrän kasvu ja yrittäjien määrän kasvu useilla toimialoilla.

Talousarvion 2008 mukaan ydinkunta-palvelukuntamallin toteuttaminen pitää vuonna 2008 sisällään mm. uusien liikelaitosten A ja B (ent. Katutuotanto, Ateria ja Comac), Tilapalvelut –liikelaitoksen, Oulun Konttori ja Nallikari liikelaitosten perustamisen.

Oulun Veden osalta on tapahtunut muutos, kun sen verkostojen kunnossapito on siirtynyt vuoden 2008 aikana toisen liikelaitoksen hoidettavaksi.

VII Mahdollisuudet markkinoiden syntymiseen

- 1) Erinomaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla
- 2) Hyvät edellytykset luoda kilpailua markkinoilla
- 3) **Kohtalaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla**

Huomioita: Vesihuolto toimii luonnollisena monopolina olosuhteissa, joissa edellytykset luoda kilpailua markkinoille ovat vähäiset.

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

- 1) **Kyllä**
- 2) Ei

Huomioita: Asiakirjoista ilmenee, että palveluita tarjotaan Oulun seudulla eli myös oman kunnan ulkopuolella. Myynnin jakautumista ei ole tarkemmin selvitetty.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Oulun kaupunkistrategia
Talousarvio 2008 ja taloussuunnitelma 2009-2010
Tilinpäätös ja toimintakertomus 2007
Kaupungin ja liikelaitoksen internet-sivut
Liikelaitoksen toimintakertomus 2007

ALUEJÄRJESTÖ – POHJOIS-POHJANMAAN YRITTÄJÄT AN

Liikelaitos: Vaalan kaukolämpölaitos

I Kunta: Vaala

II Liikevaihto: Vuonna 2008 talousarvion mukaan n. 443 t€.

III Henkilömäärä: Alle 2 htv/vuosi.

IV Liikelaitoksen toimiala: Energiahuolto

V Toiminta markkinoilla

- 1) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 2) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
- 3) Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 4) Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

- 1) Kyllä
- 2) Ei**

Huomioita: Kunnan talousarvion mukaan tavoitteena on tuottaa ja jakaa lämpöenergiaa kunnan omistamille kiinteistöille ja ulkopuolisille kuluttajille mahdollisimman kilpailukykyiseen hintaan. Tavoitteena on, että ”laitokset toimivat taloudellisesti omillaan ja tuottavat sijoitetulle pääomalle kohtuullisen tuoton.”

VII Mahdollisuudet markkinoiden syntymiseen

- 1) Erinomaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla**
- 2) Hyvät edellytykset luoda kilpailua markkinoilla
- 3) Kohtalaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla

Huomioita: Energiamarkkinat toimivat valtakunnallisesti.

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

- 1) Kyllä**
- 2) Ei

Talousarvion mukaan lämpöenergian myynnistä noin 46 % käytetään kunnan omistamilla kiinteistöillä ja noin 56 % myydään ulkopuolisille kuluttajille.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Talousarvio 2008

ALUEJÄRJESTÖ: Pohjois- Pohjanmaan Yrittäjät ER

Liikelaitos: Vaalan vesihuoltolaitos

I Kunta Vaala

II Liikevaihto 644 040 € (TA 2008)

III Henkilömäärä 5,25 henkilötyövuotta (2008)

IV Liikelaitoksen toimiala

Vesihuoltolaitos tuottaa ja jakaa asiakkailleen talousvettä, huolehtii jätevesien käsittelystä ja vastaa vesihuollon kehittämisestä.

V Toiminta markkinoilla

1. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
2. **Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
3. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla

Vesihuoltolain mukaan kunnan tulee kehittää vesihuoltoa alueellaan yhdyskuntakehitystä vastaavasti lain tavoitteiden toteuttamiseksi sekä osallistua vesihuollon alueelliseen yleissuunnitteluun. Kunnan tulee yhteistyössä alueensa vesihuoltolaitosten kanssa laatia ja pitää ajan tasalla alueensa kattavat vesihuollon kehittämissuunnitelmat. Kiinteistön omistaja tai haltija vastaa kiinteistönsä vesihuollosta sen mukaan kuin tässä laissa ja muussa laissa säädetään. Kuitenkin jos suurehkon asukasjoukon tarve taikka terveydelliset tai ympäristönsuojelulliset syyt sitä vaativat, kunnan tulee huolehtia siitä, että ryhdytään toimenpiteisiin tarvetta vastaavan vesihuoltolaitoksen perustamiseksi, vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen laajentamiseksi tai muun tarpeellisen vesihuollon palvelun saatavuuden turvaamiseksi.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

Ei

TA 2008:

Strategiset tavoitteet vuoteen 2010, vuoden 2008 tavoite: "Vesihuoltolaitos toimii omillaan ja tuottaa sijoitetulle pääomalle kohtuullisen tuoton".

"Kustannustehokas toiminta, verkostojen toimintakunnosta huolehtiminen, oikea-aikaiset investoinnit".

Huomiot: Kaupungin nettisivuilla niukasti tietoa, strategiat ei nähtävillä lainkaan.

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

1. Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
2. Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
3. **Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen**

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

Ei

Huomiot: Ei ainakaan käytettävissä olevan tiedon perusteella. Kaupungin nettisivuilla niukasti tietoa.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Talousarvio 2008 ja Taloussuunnitelma 2008-2010
www.vaala.fi

PÄIJÄT-HÄMEEN YRITTÄJÄT

ALUEJÄRJESTÖ Päijät- Hämeen Yrittäjät

ER

Liikelaitos on ilmoitettu Tilastokeskuksen antamissa tiedoissa (25.6.2008) liikelaitokseksi. Liikelaitoksesta ei ole saatavilla tietoa internetistä.

Liikelaitos Hollolan- Lahden vesilaitos kuntayhtymä**I Kunta**

II Liikevaihto 676 000 € (Tilastokeskukselta 25.6.2008 saatu tieto vuodelta 2006)

III Henkilömäärä**IV Liikelaitoksen toimiala****V Toiminta markkinoilla**

- 1) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 2) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla
- 3) Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 4) Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

-

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

- 1) Erinomaiset edellytykset hyödyntää kilpailua markkinoilla
- 2) Hyvät edellytykset hyödyntää kilpailua markkinoilla
- 3) Kohtalaiset edellytykset hyödyntää kilpailua markkinoilla

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

-

IX Lähteet

ALUEJÄRJESTÖ: Päijät-Hämeen Yrittäjät

JP

Liikelaitos: Lahden Seudun Kuntatekniikka-liikelaitos (seudullinen liikelaitos)**I Kunta** Lahden kaupunkiseutu**II Liikevaihto** 26,0 M€**III Henkilömäärä** 190**IV Liikelaitoksen toimiala**

Tuottaa omistajakunnilleen (Asikkala, Hollola, Lahti, Nastola ja Orimattila) tilaaja-tuottajamallin pohjalta liikenne- ja yleisten alueiden ylläpitotehtäviä ja rakentamispalveluita.

V Toiminta markkinoilla

1. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
2. **Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
3. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

Ei.

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

1. **Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen**
2. Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
3. Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen

Huomiot: Lähes koko liikelaitoksen toimialalta löytyy yksityistä palveluntarjontaa.

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

Kyllä (toimintakertomuksen mukaan talouden ylijäämät esimerkiksi Lahden osalta muodostuvat omistajakunnan ulkopuolelle tehdystä myynnistä).

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Lahden kaupunkiseudun seutuhallinnon toimintasuunnitelma 2008

Lahden kaupunkiseudun toimintakertomus 2007

Lahden kaupunkiseudun strategia 2004–2010

ALUEJÄRJESTÖ: Päijät-Hämeen Yrittäjät

JP

Liikelaitos: Nastolan Vesihuoltolaitos**I Kunta** Nastola**II Liikevaihto** TA ja TP materiaalia ei sähköisesti esillä.**III Henkilömäärä** 11**IV Liikelaitoksen toimiala** Vesihuoltoon liittyvät tehtävät.**V Toiminta markkinoilla**

1. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 2. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
3. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla

Huomiot: Vesihuoltolain mukaan kunnan tulee kehittää vesihuoltoa alueellaan yhdyskuntakehitystä vastaavasti lain tavoitteiden toteuttamiseksi sekä osallistua vesihuollon alueelliseen yleissuunnitteluun. Kunnan tulee yhteistyössä alueensa vesihuoltolaitosten kanssa laatia ja pitää ajan tasalla alueensa kattavat vesihuollon kehittämissuunnitelmat. Kuitenkin jos suurehkon asukasjoukon tarve taikka terveydelliset tai ympäristönsuojelulliset syyt sitä vaativat, kunnan tulee huolehtia siitä, että ryhdytään toimenpiteisiin tarvetta vastaavan vesihuoltolaitoksen perustamiseksi, vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen laajentamiseksi tai muun tarpeellisen vesihuollon palvelun saatavuuden turvaamiseksi.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

Ei.

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

1. Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
2. Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
- 3. Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen**

Huomiot: Yksityistä tarjontaa lähinnä yksittäisten putki- ja kunnostustöiden osalta.

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

Kyllä.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

<http://www.nastola.fi/vesihuoltolaitos/vesihuoltolaitos.htm>

Nastolan palvelustrategia

ALUEJÄRJESTÖ: Päijät-Hämeen Yrittäjät JP

Liikelaitos: Peruspalvelukeskus Oiva

I Kunta Hollola

II Liikevaihto 62,7 M€

III Henkilömäärä 640

IV Liikelaitoksen toimiala

Asikkalan, Hollolan, Hämeenkosken, Kärkölän ja Padasjoen kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden järjestäminen. Mm:

- koti- ja asumispalvelut
- sosiaalipalvelut
- hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen
- terveyden- ja sairaanhoidon vastaanottopalvelut
- kuntoutustoiminta

V Toiminta markkinoilla

1. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
2. **Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
3. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla

Huomiot: Toimii tilaaja-tuottaja –mallisessa palveluntuotannossa tuottajana. Käytännössä kaupungin sisäinen kilpailutus.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

Ei.

Kunnan strategia:

”Palveluiden toteuttamisessa ja ratkaisumallien etsimisessä hyödynnetään laajoja yhteistyöverkostoja ja kanavoidaan yhteistyöverkoston osaamista organisaation ja toiminnan käyttöön. – Yhteistyön osapuolina voivat olla toiset julkiset toimijat, yksityiset toimijat ja kolmas sektori”

Huomiot: Palvelustrategia pohtii monia palveluntuotantoon ja markkinoihin liittyviä seikkoja, mutta ei kuitenkaan varsinaisesti markkinoiden toimivuuden näkökulmasta.

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

1. **Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen**
2. Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
3. Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen

Huomiot: Kaupungin kilpailuttamistoimintaa tehostamalla ja avaamalla olisi luotavissa toimivat palvelumarkkinat. Liikelaitos ostaa palveluita myös yksityisiltä palveluntuottajilta.

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

Ei.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

- <http://www.oivappk.fi/fi/etusivu>
- Hollolan Kuntastrategia 2015
- Hollolan palvelustrategia
- Hollolan talousarvio 2008
- Hollolan tilinpäätös 2007

ALUEJÄRJESTÖ Päijät-Hämeen Yrittäjät ER

Liikelaitos: Päijät- Hämeen Liitto, Päijät- Hämeen Pelastuslaitos

I Kunta

Lahti (muut kunnat: Artjärvi, Asikkala, Hartola, Heinola, Hollola, Hämeenkoski, Kärkölä, Nastola, Orimattila, Padasjoki ja Sysmä).

II **Liikevaihto** 13 592 000 € (Tilastokeskukselta 25.6.2008 saatu tieto vuodelta 2006)

III **Henkilömäärä** 247 (Toimintakertomus 2006, vakituiset ja määräaikaiset työntekijät, ei vapaaehtoiset)

IV Liikelaitoksen toimiala

Liikelaitoksen tehtävänä on turvallisuuskulttuurin edistäminen ja onnettomuusriskien hallinta.

Laki velvoittaa, että alueellisen pelastustoimen tulee:

- ylläpitää pelastustoimen tehtäviä varten pelastustoimen järjestelmää
- huolehtia pelastustoimen alaan kuuluvasta valistuksesta ja neuvonnasta sekä toimia asiantuntijana pelastustointa koskevissa asioissa
- huolehtia pelastusviranomaisille kuuluvasta onnettomuuksien ehkäisystä ja vahinkojen rajoittamisesta sekä palotarkastuksista
- huolehtia pelastustoimintaan kuuluvista tehtävistä
- huolehtia osaltaan väestönsuojeluun kuuluvista tehtävistä ja ylläpitää niiden edellyttämää valmiutta
- yhteensovittaa eri viranomaisten ja pelastustoimeen osallistuvien muiden tahojen toimintaa pelastustoimessa
- huolehtia osaltaan pelastustoimen henkilöstön kouluttamisesta.

Päijät-Hämeen pelastuslaitos toimii ensihoitopalvelujen tuottajana Heinolassa ja Lahdessa. Muissa Päijät-Hämeen kunnissa ensihoitoa tuottavat yksityiset sairaankuljetusyrietykset.

V Toiminta markkinoilla

- 1) Kunnan järjestämävastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla (pelastustoiminta)
- 2) Kunnan järjestämävastuulla oleva toiminta, markkinoilla (sairaan kuljetus)
- 3) Ei kunnan järjestämävastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 4) Ei kunnan järjestämävastuulla oleva toiminta, markkinoilla

Pelastuslailla on siirretty alueen pelastustoimen vastuulle pääsääntöisesti kaikki pelastustoimilaisissa kunnalle säädetyt pelastustoimen tehtävät ja vastuut. Pelastuslaissa pelastustoimen yleinen vastuu on määrätty kunnille. Sen lisäksi niille on säädetty eräitä tarkempia tehtäviä. Kunnalle jäi velvollisuus järjestää sammutusvesihuolto, yleisten väestönsuojien rakentaminen ja kunnan omien poikkeusolojen johtokeskusten rakentaminen ja ylläpito. Esimerkiksi sairaankuljetuksen osalta ei kuitenkaan ole määrätty, että kunnat olisivat vastuussa palveluiden suorittamisesta, vaan kyse on järjestämävastuusta. Sairaan kuljetuksen järjestämävastuu on säädetty kunnille nimenomaisena vastuuna kansanterveyslaissa.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

Ei

Ei ainakaan käytettävissä olevan materiaalin perusteella.

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

- 1) Erinomaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla
- 2) Hyvät edellytykset luoda kilpailua markkinoilla (sairaankuljetus)
- 3) Kohtalaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla (pelastustoimi)

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

Ei - Ei ainakaan käytettävissä olevan materiaalin perusteella

IX Lähteet

Päijät-Hämeen liiton toimintakertomus 2006
Päijät-Hämeen liiton Toiminta- ja taloussuunnitelma 2008 ja Talousarvio
www.paijat-hame.fi/
www.phpela.fi

ALUEJÄRJESTÖ: Päijät-Hämeen Yrittäjät

JP

Liikelaitos: Tilakeskus**I Kunta** Lahti**II Liikevaihto** 31,6 M€**III Henkilömäärä** 26**IV Liikelaitoksen toimila**

Vuokraa, hallinnoi ja ylläpitää toimitiloja (ml. mm. isännöinti). Omistaa kaupungin toimitilat.

V Toiminta markkinoilla

1. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
2. **Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
3. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. **Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**

Huomiot: Vuokraa tiloja myös kaupunkikonsernin ulkopuolelle ja ulkopuolelta.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?**Ei.**

Strategia:

”Vaihtoehtoisten palvelujen järjestämistapoja edistetään, jotta asukkailla olisi mahdollisuus valita palveluntuottajansa tarpeensa ja maksukykyensä mukaan. Uusien kehittyneempien palvelumuotojen käyttöönottoa tutkitaan ennakkoluulottomasti.”

”Kaupungin ohella muita toimijoita palvelumarkkinoilla ovat seudun kunnat, kolmas sektori ja yksityiset yritykset. Kaupungin omaa palvelutuotantoa kehitetään tulevia palvelutarpeita ennakoiden ja ennaltaehkäisevään toimintaan panostaen.”

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

1. Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
2. **Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen**
3. Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen

Huomiot: Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen ainakin isännöinti-, kunnossapito- ja rakennustöiden osalta. Palveluiden ostot ulkopuolelta nyt reilut 20 % liikelaitoksen liikevaihdosta.

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle**Kyllä****IX Tietojen lähteet ja muut huomiot**

Lahden kaupungin talousarvio 2008

<http://www.lahti.fi/www/cms.nsf/subpages/asuminenjaymparistotekninenjaymparistotoimialatilakeskus>

Lahden kaupungin strategia

ALUEJÄRJESTÖ: Päijät-Hämeen Yrittäjät ER

Liikelaitos: Vesihuoltolaitos

I Kunta Hollola

II Liikevaihto 2 786 860 € (TA 2008)

III Henkilömäärä -

IV Liikelaitoksen toimiala

Vesihuoltolaitos vastaa Hollolan yleisen vesihuollon järjestämisestä. Liikelaitos huolehtii omakustannusperiaatteella vedenhankinnasta ja jakelusta sekä viemäröinnistä alueilla, jossa se toimii. Jätevesienkäsittely hoidetaan lupaehtojen mukaisesti

Huom! Lahti Aqua Oy tuottaa vesihuoltopalvelut 115 000 henkilölle Lahdessa ja Hollolassa.

V Toiminta markkinoilla

1. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 2. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
3. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla

Vesihuoltolain mukaan kunnan tulee kehittää vesihuoltoa alueellaan yhdyskuntakehitystä vastaavasti lain tavoitteiden toteuttamiseksi sekä osallistua vesihuollon alueelliseen yleissuunnitteluun. Kunnan tulee yhteistyössä alueensa vesihuoltolaitosten kanssa laatia ja pitää ajan tasalla alueensa kattavat vesihuollon kehittämissuunnitelmat. Kiinteistön omistaja tai haltija vastaa kiinteistönsä vesihuollosta sen mukaan kuin tässä laissa ja muussa laissa säädetään. Kuitenkin jos suurehkon asukasjoukon tarve taikka terveydelliset tai ympäristönsuojelulliset syyt sitä vaativat, kunnan tulee huolehtia siitä, että ryhdytään toimenpiteisiin tarvetta vastaavan vesihuoltolaitoksen perustamiseksi, vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen laajentamiseksi tai muun tarpeellisen vesihuollon palvelun saatavuuden turvaamiseksi.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

Ei.

Kunnan strategia:

”Palveluiden toteuttamisessa ja ratkaisumallien etsimisessä hyödynnetään laajoja yhteistyöverkostoja ja kanavoidaan yhteistyöverkoston osaamista organisaation ja toiminnan käyttöön. – Yhteistyön osapuolina voivat olla toiset julkiset toimijat, yksityiset toimijat ja kolmas sektori”

Huomiot: Ei varsinaisesti omistajaohjauksesta.

TA 2008: ”Toiminta-alueen ulkopuolella tapahtuvassa toiminnasta päättää tekninen lautakunta tapauskohtaisesti erikseen”.

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

1. Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
2. Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
- 3. Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen**

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle
EI

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot
Hollolan Kuntastrategia 2015
Hollolan palvelustrategia
Hollolan talousarvio 2008
Hollolan tilinpäätös 2007
www.hollola.fi

PÄÄKAUPUNKISEUDUN YRITTÄJÄT

ALUEJÄRJESTÖ: Pääkaupunkiseudun Yrittäjät

JP

Liikelaitos: Espoon Vesi**I Kunta** Espoo**II Liikevaihto** 46,9 M€**III Henkilömäärä** 163**IV Liikelaitoksen toimiala**

Vesihuolto (sis. jäteveden puhdistusta)

V Toiminta markkinoilla

1. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
2. **Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
3. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla

Huomiot: Vesihuoltolain mukaan kunnan tulee kehittää vesihuoltoa alueellaan yhdyskuntakehitystä vastaavasti lain tavoitteiden toteuttamiseksi sekä osallistua vesihuollon alueelliseen yleissuunnitteluun. Kunnan tulee yhteistyössä alueensa vesihuoltolaitosten kanssa laatia ja pitää ajan tasalla alueensa kattavat vesihuollon kehittämissuunnitelmat. Kuitenkin jos suurehkon asukasjoukon tarve taikka terveydelliset tai ympäristönsuojelulliset syyt sitä vaativat, kunnan tulee huolehtia siitä, että ryhdytään toimenpiteisiin tarvetta vastaavan vesihuoltolaitoksen perustamiseksi, vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen laajentamiseksi tai muun tarpeellisen vesihuollon palvelun saatavuuden turvaamiseksi.

Vesihuoltoa kehitetään pääkaupunkiseudulla poikkikunnallisesti ja rakenteellisia uudistuksia tuotantorakenteeseen lienee tulossa. Espoon Vesi toimittaa vettä myös naapurikuntien tarpeisiin sekä tekee kuntarajojen yli menevää jäteveden puhdistusta. Liikevaihdosta 1,6 M€ on ns. laskutettavia töitä eli tonttijohtojen liitostöitä, vedenajoa ja tilattuja laboratoriotutkimuksia.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?**Ei**

Espoon strategia:

”Palvelujen tuotteistaminen ja hankinta on kaupungin ydinosaamista.”

”Ratkaisumalleja palvelujen lisääntyvän kysynnän tyydyttämiseksi ovat oman palvelutoiminnan kehittäminen, yhteistyön lisääminen muiden seudun kuntien kanssa sekä ostopalvelujen hankinta kolmannen sektorin tuottajilta ja yksityisiltä toimijoilta.”

”Ensisijaisia ratkaisumalleja palvelujen lisääntyvän kysynnän tyydyttämiseksi ovat muut kuin kunnallisen tuotannon lisääminen silloin, kun ne ovat kokonaistaloudellisesti edullisimpia.”

”Edistämme toimivien markkinoiden syntymistä ja kehittymistä eri palvelualueilla.”

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

1. Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
2. Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen

3. Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen

Huomiot: Esimerkiksi laboratoriopalveluiden ja vesijohtojen liitännätöiden osalta löytyy yksityisiä palveluntarjoajia alueelta.

**VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle
Kyllä.****IX Tietojen lähteet ja muut huomiot**

Espoon Veden vuosikertomus 2007

Espoon strategia 2008–2010

Espoon kaupungin taloussuunnitelma 2008–2010

ALUEJÄRJESTÖ Pääkaupunkiseudun Yrittäjät ER

Liikelaitos Keski- Uudenmaan Pelastuslaitos

I Kunta Vantaa

II Liikevaihto 32 780 000 € (TA 2008)

III Henkilömäärä 426 (2006) 405 (TA 2008)

IV Liikelaitoksen toimiala

Pelastuslaitostoiminta, viisi eri tehtävää:

- 1) onnettomuuksien ehkäisy
- 2) pelastustoiminta
- 3) ensihoito
- 4) väestösuojelu
- 5) hallinnon tukitoimet ja tukitoimintaprosessi

Huolehtii sopimuksen mukaisesta ensihoidosta ja sairaankuljetuksesta alueen seitsemässä kunnassa sopimuksen perusteella.

V Toiminta markkinoilla

1)Kunnan järjestämävastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla (pelastustoiminta)

3) Kunnan järjestämävastuulla oleva toiminta, markkinoilla (sairaan kuljetus)

3) Ei kunnan järjestämävastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla

4) Ei kunnan järjestämävastuulla oleva toiminta, markkinoilla

Pelastuslailla on siirretty alueen pelastustoimen vastuulle pääsääntöisesti kaikki pelastustoimilaissa kunnalle säädetyt pelastustoimen tehtävät ja vastuut. Pelastuslaissa pelastustoimen yleinen vastuu on määrätty kunnille. Sen lisäksi niille on säädetty eräitä tarkempia tehtäviä. Kunnalle jäi velvollisuus järjestää sammutusvesihuolto, yleisten väestösuojien rakentaminen ja kunnan omien poikkeusolojen johtokeskusten rakentaminen ja ylläpito. Esimerkiksi sairaankuljetuksen osalta ei kuitenkaan ole määrätty, että kunnat olisivat vastuussa palveluiden suorittamisesta, vaan kyse on järjestämävastuusta. Sairaan kuljetuksen järjestämävastuu on säädetty kunnille nimenomaisena vastuuna kansanterveyslaissa.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

Kyllä (Vantaan omistajapolitiikka sekä sijoitustoiminnan perusteet 2002)

Huomiot

Vantaan omistajapolitiikka:

”Liikelaitostaminen sopii tilanteisiin, joissa kaupunki haluaa suoraan ohjata ja seurata toimintaa siten, että syntyvää tulosta voidaan verrata vastaavan toimialan yrityksen toimintaan. Siten liikelaitos mahdollistaa selkeiden taloudellisten tuottovaatimusten asettamisen.”

”Vantaan kaupunki noudattaa liikelaitosten kohdalla seuraavia periaatteita:

- liikelaitoksella on omia aitoja myyntituloja, joihin se voi itse vaikuttaa
- yksikön myyntitulojen tulee kattaa toiminnan kustannukset ja pitkällä aikavälillä myös investoinnit
- kaupunki saa sijoittamalleen pääomalle käyvän tai muutoin määrittämänsä tuoton
- kaupunki ei tue toimintaa vastikkeettomin avustuksin

- liikelaitoksen tulee toimia normaalein rahoitusperiaattein
- kaupunki hoitaa liikelaitoksen rahoitus- ja pääomahuollon
- liikelaitokselle ei myönnetä itsenäistä lainanottovaltuutta.”

Konsernistrategia: ”Kaupunki käyttää liikelaitostamista ensisijaisesti niiden yksikköjen kohdalla, jotka myyvät tuotteitaan ja/tai palveluitaan omille ja ulkopuolisille asiakkaille mutta joiden tulos halutaan sisällyttää kaupungin omaan vuositulokseen. Liikelaitoksen tulee toimia normaalein liiketoimintaperiaattein.”

VII Mahdollisuudet markkinoiden syntymiseen

- 1) Erinomaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla
- 2) **Hyvät edellytykset luoda kilpailua markkinoilla (sairaankuljetus)**
- 3) **Kohtalaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla** (pelastustoimi)

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

Kyllä (8 kuntaa; Hyvinkää, Järvenpää, Kerava, Mäntsälä Nurmijärvi, Pornainen, Tuusula, Vantaa)

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen toimintakertomus 2006
Vantaan kaupungin konsernistrategia 30.1.2006
Pelastustoimen tilannekatsaus yleiskirje 8/8 2003
Vantaan kaupungin tilinpäätös 2006
Vantaan kaupungin talousarvio 2008 ja taloussuunnitelma 2008–2010
Vantaan omistajapolitiikka
(Vantaan omistajapolitiikka sekä sijoitustoiminnan perusteet 2002)
www.vantaa.fi

ALUEJÄRJESTÖ: Pääkaupunkiseudun Yrittäjät JP

Liikelaitos: Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos

I Kunta Espoo

II Liikevaihto 29,4 M€

III Henkilömäärä 392

IV Liikelaitoksen toimiala

Pelastustoiminta, ensihoitopalvelut, onnettomuuksien ehkäisy ja muut sille lain perusteella tai erikseen annetut tehtävät.

V Toiminta markkinoilla

1. **Kunnan järjestämismvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla (pelastustoimi)**
2. **Kunnan järjestämismvastuulla oleva toiminta, markkinoilla (sairaankuljetus)**
3. Ei kunnan järjestämismvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. Ei kunnan järjestämismvastuulla oleva toiminta, markkinoilla

Huomiot: Pelastuslaissa pelastustoimen yleinen vastuu on määrätty kunnille. Sen lisäksi niille on säädetty eräitä tarkempia tehtäviä. Esimerkiksi sairaankuljetuksen osalta ei kuitenkaan ole määrätty, että kunnat olisivat vastuussa palveluiden suorittamisesta, vaan kyse on järjestämismvastuusta. Sairaankuljetuksen järjestämismvastuu on säädetty kunnille nimenomaisena vastuuna kansanterveyslaissa.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

Ei

Espon strategia:

”Palvelujen tuotteistaminen ja hankinta on kaupungin ydinosaaamista.”

”Ratkaisumalleja palvelujen lisääntyvän kysynnän tyydyttämiseksi ovat oman palvelutoiminnan kehittäminen, yhteistyön lisääminen muiden seudun kuntien kanssa sekä ostopalvelujen hankinta kolmannen sektorin tuottajilta ja yksityisiltä toimijoilta.”

”Ensisijaisia ratkaisumalleja palvelujen lisääntyvän kysynnän tyydyttämiseksi ovat muut kuin kunnallisen tuotannon lisääminen silloin, kun ne ovat kokonaistaloudellisesti edullisimpia.”

”Edistämme toimivien markkinoiden syntymistä ja kehittymistä eri palvelualoilla.”

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

1. Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
2. **Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen**
3. Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen

Huomiot: Markkinoiden hyödyntämiseen nykyistä paremmat edellytykset esimerkiksi ensihoitoon ja sairaankuljetukseen liittyvien palvelujen osalta.

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

Kyllä (esimerkiksi yritysten turvallisuussuunnittelun ja sen sektorin konsultoinnin osalta sekä sairaankuljetuksessa)

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

LUP Toimintasuunnitelma 2008

Espoon strategia 2008–2010

Espoon kaupungin taloussuunnitelma 2008–2010

ALUEJÄRJESTÖ: Pääkaupunkiseudun Yrittäjät ER

Liikelaitos: Työterveyshuolto

I Kunta Vantaa

II Liikevaihto 2 366 000 € (TA 2008)

III Henkilömäärä ?

IV Liikelaitoksen toimiala

Vantaan työterveys toimii kunnallisena liikelaitoksena, jonka tehtävänä on työterveysjohtajan johdolla vastata työterveyshuoltolaissa, kansanterveyslaissa ja muussa lainsäädännössä tarkoitetuista kaupungin järjestämistä kuuluvalta työterveyshuollon palveluista ja tuottaa kaupungin henkilöstön työterveyshuollon palveluja. Työterveysyksikkö tarjoaa työterveyspalveluja noin 70 prosentille Vantaan kaupungin henkilöstöstä ja kansanterveyslain tarkoittamia työterveyspalveluja yksityisille vantaalaisille yrityksille.

V Toiminta markkinoilla

1. Kunnan järjestämistä vastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
2. **Kunnan järjestämistä vastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
3. Ei kunnan järjestämistä vastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. Ei kunnan järjestämistä vastuulla oleva toiminta, markkinoilla

Huomioita: Kuntien perusvelvoite työterveyspalveluiden järjestämisestä perustuu kansanterveyslakiin. Vastuu työterveyshuollon järjestämisestä työpaikoilla kuuluu työnantajille, ja tätä velvoitetta säännellään työterveyshuoltolaissa.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

Kyllä (Vantaan omistajapolitiikka sekä sijoitustoiminnan perusteet 2002)

Huomiot:

Vantaan omistajapolitiikka: ”Liikelaitostaminen sopii tilanteisiin, joissa kaupunki haluaa suoraan ohjata ja seurata toimintaa siten, että syntyvää tulosta voidaan verrata vastaavan toimialan yrityksen toimintaan. Siten liikelaitos mahdollistaa selkeiden taloudellisten tuottovaatimusten asettamisen.”

”Vantaan kaupunki noudattaa liikelaitosten kohdalla seuraavia periaatteita:

- liikelaitoksella on omia aitoja myyntituloja, joihin se voi itse vaikuttaa yksikön myyntitulojen tulee kattaa toiminnan kustannukset ja pitkällä aikavälillä myös investoinnit
- kaupunki saa sijoittamalleen pääomalle käyvän tai muutoin määrittämänsä tuoton
- kaupunki ei tue toimintaa vastikkeettomien avustuksien avulla
- liikelaitoksen tulee toimia normaalein rahoitusperiaattein
- kaupunki hoitaa liikelaitoksen rahoitus- ja pääomahuollon
- liikelaitokselle ei myönnetä itsenäistä lainanottovaltuutta.”

Konsernistrategia: ”Kaupunki käyttää liikelaitostamista ensisijaisesti niiden yksiköiden kohdalla, jotka myyvät tuotteitaan ja/tai palveluitaan omille ja ulkopuolisille asiakkaille mutta joiden tulos halutaan sisällyttää kaupungin omaan vuositulokseen. Liikelaitoksen tulee toimia normaalein liiketoimintaperiaattein.”

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

1. Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
2. Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
3. Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

Kyllä Huomioita: Myy palvelujaan yksityisille yrityksille.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Vantaan kaupungin konsernistrategia 30.1.2006

Vantaan kaupungin talousarvio 2008 ja taloussuunnitelma 2008–2010

Vantaan omistajapolitiikka (Vantaan omistajapolitiikka sekä sijoitustoiminnan perusteet 2002)

Vantaan työterveys- ja liikelaitoksen johtosääntö

www.vantaa.fi

ALUEJÄRJESTÖ: Pääkaupunkiseudun Yrittäjät ER

Liikelaitos: Vantaan Vesi

I Kunta Vantaa

II Liikevaihto 33 719 000 € (TA 2008)

III Henkilömäärä 78 (2006)

IV Liikelaitoksen toimiala Vantaan Vesi huolehtii toiminta-alueensa vesihuollosta.

V Toiminta markkinoilla

1. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
2. **Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
3. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla

Vesihuoltolain mukaan kunnan tulee kehittää vesihuoltoa alueellaan yhdyskuntakehitystä vastaavasti lain tavoitteiden toteuttamiseksi sekä osallistua vesihuollon alueelliseen yleissuunnitteluun. Kunnan tulee yhteistyössä alueensa vesihuoltolaitosten kanssa laatia ja pitää ajan tasalla alueensa kattavat vesihuollon kehittämissuunnitelmat. Kiinteistön omistaja tai haltija vastaa kiinteistönsä vesihuollosta sen mukaan kuin tässä laissa ja muussa laissa säädetään. Kuitenkin jos suurehkon asukasjoukon tarve taikka terveydelliset tai ympäristönsuojelulliset syyt sitä vaativat, kunnan tulee huolehtia siitä, että ryhdytään toimenpiteisiin tarvetta vastaavan vesihuoltolaitoksen perustamiseksi, vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen laajentamiseksi tai muun tarpeellisen vesihuollon palvelun saatavuuden turvaamiseksi.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

Kyllä (Vantaan omistajapolitiikka sekä sijoitustoiminnan perusteet 2002)

Huomiot:

Vantaan omistajapolitiikka: ”Liikelaitostaminen sopii tilanteisiin, joissa kaupunki haluaa suoraan ohjata ja seurata toimintaa siten, että syntyvää tulosta voidaan verrata vastaavan toimialan yrityksen toimintaan. Siten liikelaitos mahdollistaa selkeiden taloudellisten tuottovaatimusten asettamisen.”

”Vantaan kaupunki noudattaa liikelaitosten kohdalla seuraavia periaatteita:

- liikelaitoksella on omia aitoja myyntituloja, joihin se voi itse vaikuttaa
- yksikön myyntitulojen tulee kattaa toiminnan kustannukset ja pitkällä aikavälillä myös investoinnit
- kaupunki saa sijoittamalleen pääomalle käyvän tai muutoin määrittämänsä tuoton
- kaupunki ei tue toimintaa vastikkeettomin avustuksin
- liikelaitoksen tulee toimia normaalein rahoitusperiaattein
- kaupunki hoitaa liikelaitoksen rahoitus- ja pääomahuollon
- liikelaitokselle ei myönnetä itsenäistä lainanottovaltuutta.”

Konsernistrategia: ”Kaupunki käyttää liikelaitostamista ensisijaisesti niiden yksikköjen kohdalla, jotka myyvät tuotteitaan ja/tai palveluitaan omille ja ulkopuolisille asiakkaille mutta joiden tulos halutaan sisällyttää kaupungin omaan vuositulokseen. Liikelaitoksen tulee toimia normaalein liiketoimintaperiaattein.”

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

1. Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
2. Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
3. **Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen**

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle**Kyllä**

Yhteistyötä naapurikuntien kanssa.

Pääkaupunkiseudun vedenhankinta ja käsittely sekä jätevedenkäsittely ja johtaminen hoidetaan seudullisena yhteistyönä sopimukseen perustuen. Vantaa on osakkaana Pääkaupunkiseudun Vesi Oy:ssä, jonka tehtävänä on hankkia ja toimittaa raakavettä Päijänteestä pääkaupunkiseudun kunnille.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Vantaan kaupungin konsernistrategia 30.1.2006

Vantaan kaupungin tilinpäätös 2006

Vantaan kaupungin talousarvio 2008 ja taloussuunnitelma 2008–2010

Vantaan omistajapolitiikka (Vantaan omistajapolitiikka sekä sijoitustoiminnan perusteet 2002)

Vantaan veden vuosikertomus 2006

www.vantaa.fi

ALUEJÄRJESTÖ: Pääkaupunkiseudun Yrittäjät JP

Liikelaitos: Varikko

I Kunta Espoo

II Liikevaihto 6,0 M€

III Henkilömäärä 8

IV Liikelaitoksen toimiala

Varikko vastaa kaupungin auto-, kone-, kuljetus- ja lisäkaluston hankinnasta ja huollosta.

V Toiminta markkinoilla

1. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
2. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla
3. **Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla**
4. **Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**

Huomiot: Toimintakertomuksen mukaan ”ulkopuolisia korjaustöitä” tehtiin 113 kpl, joten näiden palveluiden osalta Varikko toimii markkinoilla.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

Ei

Espoon strategia:

”Palvelujen tuotteistaminen ja hankinta on kaupungin ydinosaaamista.”

”Ratkaisumalleja palvelujen lisääntyvän kysynnän tyydyttämiseksi ovat oman palvelutoiminnan kehittäminen, yhteistyön lisääminen muiden seudun kuntien kanssa sekä ostopalvelujen hankinta kolmannen sektorin tuottajilta ja yksityisiltä toimijoilta.”

”Ensisijaisia ratkaisumalleja palvelujen lisääntyvän kysynnän tyydyttämiseksi ovat muut kuin kunnallisen tuotannon lisääminen silloin, kun ne ovat kokonaistaloudellisesti edullisimpia.”

”Edistämme toimivien markkinoiden syntymistä ja kehittymistä eri palvelualueilla.”

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

1. **Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen**
2. Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
3. Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen

Huomiot: Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen lähinnä korjaus- ja kunnossapitopalveluiden osalta, koska yksityistä palveluntarjontaa tälle sektorille on paljon tarjolla. Myös autojen, koneiden ja laitteiden hankinta voisi helposti tapahtua yksityisten toimesta, jolloin kaupunki vuokraisi laitteet sieltä.

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

Kyllä (osittain huolto- ja korjauspalveluiden osalta)

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Varikon toimintakertomus vuodelta 2007

Espoon strategia 2008–2010

Espoon kaupungin taloussuunnitelma 2008–2010

RANNIKKO-POHJANMAAN YRITTÄJÄT

ALUEJÄRJESTÖ Rannikko- Pohjanmaan Yrittäjät ER

Liikelaitos KKC, Korsnäs Kurscenter

I Kunta Korsnäs, tulosityksikkö Karjaalla

II Liikevaihto 5,74 M€ (Tilastokeskuksen tieto 2006)

III Henkilömäärä 109 (Toimintakertomus 2008)

IV Liikelaitoksen toimiala

KKC on aikuiskoulutuskeskus, joka toimii liikelaitoksena Korsnäsissä kunnassa. Liikelaitoksella on oma tulosityksikkö, Korsnäs Kurscenter, Pohjanmaalla ja toinen tulosityksikkö Karjaan Kurssikeskus sijaitsee Uudellamaalla.

V Toiminta markkinoilla

1. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
2. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla
3. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. **Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

Ei

Huomiot: Kunnan sivuilla niukasti tietoa.

Toimintakertomuksessa määritelty liikelaitoksen missio ja visio seuraavasti:

Missio: ”Meidän tietokeskus tarjoaa elinkeinoelämäsuuntautunutta aikuiskoulutus- ja kehityspalveluja suomeksi ja ruotsiksi.”

Visio: KKC, tietokeskus aikuiskoulutukselle ja kehityspalveluille, on päivän selvä valinta kompetenssikehityksessä toiminta-alueella.

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

1. **Erinomaiset edellytykset hyödyntää kilpailua markkinoilla**
2. Hyvät edellytykset hyödyntää kilpailua markkinoilla
3. Kohtalaiset edellytykset hyödyntää kilpailua markkinoilla
4. Ei edellytyksiä hyödyntää kilpailua markkinoilla

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

Kyllä

Huomiot: Korsnäsissä Kurssikeskuksen ja Karjaan Kurssikeskuksen toiminta Korsnäsissä kunnan järjestämänä lakkaa 31.12.2008. Toiminta järjestetään uudelleen 1.1.2009 alkaen siten, että koulutustehtävät siirtyvät Korsnäsissä Kurssikeskuksen osalta Svenska Österbottens förbund för utbildning och kultur (SÖFUK)-liitolle ja vastuu Karjaan Kurssikeskuksesta siirtyy Länsi-Suomen ammatti-instituutti Oy:lle (Ab Västra Finlands Yrkesinstitut). Korsnäsissä kunnanhallitus on 3.12.2007 kokouksessaan päättänyt asiasta.

IX Lähteet

Verksamhetsberättelse 2007
www.korsnas.fi

ALUEJÄRJESTÖ: Rannikko-Pohjanmaan Yrittäjät ER

Liikelaitos: Pohjanmaan pelastuslaitos

I Kunta Vaasa

II Liikevaihto 12 589 610 €

III Henkilömäärä 149

IV Liikelaitoksen toimiala

Pohjanmaan pelastuslaitos huolehtii alueen onnettomuuksien ehkäisystä ja pelastustoiminnasta.

Tehtävät:

1. huolehtia pelastusviranomaiselle kuuluvasta onnettomuuksien ennaltaehkäisystä kuten palotarkastuksista, valistuksesta ja neuvonnasta,
2. huolehtia pelastustoiminnasta,
3. ylläpitää väestönsuojeluvalmiutta ja yhteensovittaa valmiussuunnittelua,
4. yhteensovittaa eri viranomaisten ja pelastustoimeen osallistuvien tahojen toimintaa pelastustoimessa,
5. huolehtia sairaankuljetuksesta tekemiensä sopimusten perusteella, sekä
6. suorittaa muut yhteistoimintasopimuksessa sovitut tai pelastuslautakunnan määräämät tehtävät

Pelastuslailla on siirretty alueen pelastustoimen vastuulle pääsääntöisesti kaikki pelastustoimilaissa kunnalle säädetyt pelastustoimen tehtävät ja vastuut. Pelastuslaissa pelastustoimen yleinen vastuu on määrätty kunnille. Sen lisäksi niille on säädetty eräitä tarkempia tehtäviä. Kunnalle jäi velvollisuus järjestää sammutusvesihuolto, yleisten väestönsuojien rakentaminen ja kunnan omien poikkeusolojen johtokeskusten rakentaminen ja ylläpito. Esimerkiksi sairaankuljetuksen osalta ei kuitenkaan ole määrätty, että kunnat olisivat vastuussa palveluiden suorittamisesta, vaan kyse on järjestämistä vastuusta. Sairaankuljetuksen järjestämistä vastuu on säädetty kunnille nimenomaisena vastuuna kansanterveyslaissa.

V Toiminta markkinoilla

1. Kunnan järjestämistä vastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla (pelastustoiminta)
2. Kunnan järjestämistä vastuulla oleva toiminta, markkinoilla (sairaankuljetus)
3. Ei kunnan järjestämistä vastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. Ei kunnan järjestämistä vastuulla oleva toiminta, markkinoilla

Pelastuslailla on siirretty alueen pelastustoimen vastuulle pääsääntöisesti kaikki pelastustoimilaissa kunnalle säädetyt pelastustoimen tehtävät ja vastuut. Kunnalle jäi velvollisuus järjestää sammutusvesihuolto, yleisten väestönsuojien rakentaminen ja kunnan omien poikkeusolojen johtokeskusten rakentaminen ja ylläpito.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

Ei.

Huomiot:

TA 2008: ” Pelastuslaitos tuottaa pelastustoiminnan palveluita kustannustehokkaasti alueen asukkailla riskikartoituksen mukaan”.

”Toiminta on omarahoitteista siten, että tulorahoituksella katetaan toimintamenot ja nettoinvestoinnit.”

VII Mahdollisuudet markkinoiden syntymiseen

- 1) Erinomaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla
- 2) **Hyvät edellytykset luoda kilpailua markkinoilla (sairaankuljetus)**
- 3) **Kohtalaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla (pelastustoimi)**

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

Kyllä

Pohjanmaan pelastustoimen toiminta-alueen muodostavat Pedersören, Uudenkaarlepyyn, Oravaisten, Vöyrin, Maksamaan, Vaasan, Mustasaaren, Laihian, Isonkyrön, Vähänkyrön, Maalahden, Korsnäsin, Närpiön, Kaskisten ja Kristiinankaupungin kaupungit tai kunnat.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Talousarvio 2008 Taloussuunnitelma 2009-2011
Tilinpäätös 2007
www.vaasa.fi

ALUEJÄRJESTÖ: Rannikko - Pohjanmaan Yrittäjät ER

Liikelaitos: Vaasan Aluetyöterveys

I Kunta Vaasa

II Liikevaihto 3 079 000 € (TA 2008)

III Henkilömäärä ?

IV Liikelaitoksen toimiala

Vaasan Aluetyöterveyden tehtäviin kuuluu tuottaa ja kehittää terveystuotannon työterveyshuollon asiantuntijapalveluita, merimiesterveystuotannon palveluita sekä suorittaa lainsäädännön edellyttämiä erilaisia tarkastuksia (toimitila- ja muut tarkastukset.)

V Toiminta markkinoilla

1. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
2. **Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
3. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla

Huomioita: Kuntien perusvelvoite työterveyspalveluiden järjestämisestä perustuu kansanterveyslakiin. Vastuu työterveyshuollon järjestämisestä työpaikoilla kuuluu työnantajille, ja tätä velvoitetta säännellään työterveyshuoltolaissa.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

Ei.

Huomiot: TA 2008: ” Vuosien 2008-2009 aikana jatketaan kattavan liiketoimintasuunnitelman ja –strategian kehittämistä ja mittarit on määritetty Balanced Score Card –periaatteella.

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

1. **Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen**
2. Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
3. Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen

Huomiot: Alalla lukuisia yksityisiä yrityksiä.

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle Kyllä

Vaasan Aluetyöterveys hoitaa Vaasan kaupungin ja Vaasan keskussairaalan sekä yksityisten yritysten (noin 250 yritystä ja yrittäjää) työterveyspalvelut, palvelujen piirissä on n. 10 000 työntekijää.

TA 2008: ” Liikelaitoksen on tarkoitus laajentaa toimintaansa seudullisesti toimivaksi kokonaisuudeksi 1.1.2009 lähtien, jolloin palvelujen piirissä olisi noin 12 000 – 13 000 työntekijää. Yhteistyötä tehdään jo nyt lähikuntien kanssa.”

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Talousarvio 2008 Taloussuunnitelma 2009-2011

Tilinpäätös 2007

www.vaasanaluetyoerveys.fi

www.vaasa.fi

ALUEJÄRJESTÖ: Rannikko-Pohjanmaan Yrittäjät ER

Liikelaitos: Vaasan Satama

I Kunta Vaasa

II Liikevaihto 2 618 700 € (TA 2008)

III Henkilömäärä Ei selviä dokumenteista.

IV Liikelaitoksen toimiala

Satamatoiminta:

- Nosturipalvelut
- Kiinnitykset
- Veden- ja sähkönmyynti
- Maa-alueen vuokraus
- Jätehuollon järjestäminen

V Toiminta markkinoilla

1. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
2. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla
3. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. **Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**

Huomioita: Kuuluu kunnan yleisen toimialansa puitteissa harjoittamaan toimintaan. Vuoden 1994 loppuun asti satamatoiminta oli vanhojen kaupunkien privilegio. Lain kumoamisen yhteydessä säädettiin laki yksityisistä yleisistä satamista, joka edellyttää valtioneuvoston lupaa yksityiseltä toiminnan harjoittajalta. Laki ei koske kunnallisia satamia.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

Ei.

Huomiot:

TA 2008: ” Satama maksaa kaupunginvaltuuston päättämän tuottovaatimuksen kaupungille sekä hoitaa investointinsa omarahoitteisesti. Kaupunginvaltuuston tuottovaatimus on 350 000 €.

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

1. Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
2. **Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen**
3. Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen

Huomioita: Satamatoiminnan kehittämistä on käsitelty LVM:n julkaisussa 65/2004. Julkaisussa analysoidaan erilaisia kehittämisvaihtoehtoja ja tehdään kv. vertailu, joka osoittaa, että eräissä maissa satamatoimintoja (esim. Iso-Britannia) on yksityistetty. Kilpailuviraston lausunnossa (16.1.2008) koskien Kotkan yksityissataman perustamista on todettu, että satamalainsäädäntöä tulee muuttaa markkina- ja kilpailuolosuhteiden kehittämiseksi.

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

Kyllä

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Talousarvio 2008 Taloussuunnitelma 2009-2011
Tilinpäätös 2007
www.vaasa.fi

ALUEJÄRJESTÖ: Rannikko-Pohjanmaan Yrittäjät ER

Liikelaitos: Vaasan Talotoimi (laskennallisesti eriytetty liikelaitos, talousarvio sisältyy kaupungin talousarvioon)

I Kunta Vaasa

II Liikevaihto 26 015 000 €

III Henkilömäärä 123 (TA 2008)

IV Liikelaitoksen toimiala

Vaasan Talotoimi hallinnoi isäntäorganisaationa käyttäjien tarpeita vastaavaa Vaasan seudun kuntien toimitilaomaisuutta. Liikelaitoksen ohjausmalli on asiakkuuslähtöinen asiakas- palveluntuottajan malli.

Toimialat:

- kiinteistön ylläpidon tuottaminen
- toimitilojen vuokraaminen ja isännöiminen
- erillisinvestointien rakennuttaminen (kaupunginhallituksen tilauksesta toteutetaan projektikohtaisesti myös uudisrakennushankkeita).

V Toiminta markkinoilla

1. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
2. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla
3. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. **Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**

Huomiot: Kiinteistöjen ylläpito tietyltä osin tarpeellista, mutta tilojen vuokraaminen, isännöiminen ja erityisesti rakennuttaminen eivät kuulu kunnan järjestämisvastuulle.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

Kyllä

Huomiot:

TA 2008: ” *Toimittajuuden hallinta* on pääosiltaan Vaasan Talotoimen palvelustrategian pohjalta tapahtuvaa ohjaustoimintaa. Sen suuntaviivojen mukaisesti kehitetään toimintoja asiakkaiden parhaaksi joko omaa organisaatiota tai ostopalveluja tai molempia käyttäen niin, että markkinoiden antamat mahdollisuudet käytetään täysimääräisesti hyväksi palvelujen tuottamisessa. Oma tuotanto mitoitetaan tarkoituksenmukaisella tavalla ja henkilökunnan osaaminen ja henkilöstörakenne on sopusoinnussa tämän kanssa.

Talotoimen nettisivujen mukaan hoitaa tehtävänsä liiketaloudellisten periaatteiden mukaisesti.

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

1. **Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen**
2. Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
3. Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen

Huomiot:

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle
Kyllä

Vapaille markkinoille myydään se osa tuotannosta, mitä kaupunki ei tarvitse itse. Vuokratuloilla mitattuna ulosmyynti on noin 7 % liikevaihdosta.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Talousarvio 2008, Taloussuunnitelma 2009-2011

Tilinpäätös 2007

www.talotoimi.vaasa.fi

www.vaasa.fi

ALUEJÄRJESTÖ: Rannikko-Pohjanmaan Yrittäjät ER

Liikelaitos: Vaasan Vesi

I Kunta Vaasa

II Liikevaihto 11 537 500 € (TA 2008)

III Henkilömäärä 61 (TA 2008)

IV Liikelaitoksen toimiala

Vaasan Vedellä toimialaan kuuluu veden hankinta, puhdistus, jakelu sekä jätevesien viemärointi ja haitattomaksi tekeminen.

V Toiminta markkinoilla

1. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
2. **Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
3. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla

Vesihuoltolain mukaan kunnan tulee kehittää vesihuoltoa alueellaan yhdyskuntakehitystä vastaavasti lain tavoitteiden toteuttamiseksi sekä osallistua vesihuollon alueelliseen yleissuunnitteluun. Kunnan tulee yhteistyössä alueensa vesihuoltolaitosten kanssa laatia ja pitää ajan tasalla alueensa kattavat vesihuollon kehittämissuunnitelmat. Kiinteistön omistaja tai haltija vastaa kiinteistönsä vesihuollosta sen mukaan kuin tässä laissa ja muussa laissa säädetään. Kuitenkin jos suurehkon asukasjoukon tarve taikka terveydelliset tai ympäristönsuojelulliset syyt sitä vaativat, kunnan tulee huolehtia siitä, että ryhdytään toimenpiteisiin tarvetta vastaavan vesihuoltolaitoksen perustamiseksi, vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen laajentamiseksi tai muun tarpeellisen vesihuollon palvelun saatavuuden turvaamiseksi.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

Ei

Toimintakertomus 2007 "Laitos toimii omakustannusperiaatteella tulevat investoinnit ja kehittämistarpeet huomioon ottaen.

Huomiot:

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

1. Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
2. Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
3. **Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen**

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

Ei

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Talousarvio 2008 Taloussuunnitelma 2009-2011
Vaasan Veden vuosikertomus 2007
Tilinpäätös 2007
www.vaasanvesi.fi
www.vaasa.fi

SATAKUNNAN YRITTÄJÄT

ALUEJÄRJESTÖ: Satakunnan Yrittäjät
JP**Liikelaitos: Joukkoliikenne****I Kunta** Pori**II Liikevaihto** 2,3 M€**III Henkilömäärä** 1**IV Liikelaitoksen toimiala**

Tehtävänä edistää joukkoliikennettä, jotta kaupunki voi tarjota asukkaille riittävät ja kilpailukykyiset liikennepalvelut

Huomiot: Yksikön liikelaitosmuoto on tulkinnanvarainen. Käsitellään kaupungin talousarviossa yhtenä liikelaitoksena.

V Toiminta markkinoilla

1. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
2. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla
3. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. **Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**

Huomiot: ” Kunnalla ei ole lakisääteistä järjestämisvastuuta joukkoliikenteestä. Kunnalla on ainoastaan lakisääteinen järjestämisvastuu oppilas- ja vammaiskuljetuksista.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

Ei.

TK: Porin kaupungin palvelujen järjestämis- ja tuotantostrategian valmistelu on aloitettu vuonna 2007.

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

1. Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
2. **Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen**
3. Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen

Huomiot: Joukkoliikenteen edistämistehtävän osalta ei yksityistä palveluntarjontaa.

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

Ei.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

- Porin kaupungin tilinpäätös 2007
Porin kaupungin talousarvio 2008

ALUEJÄRJESTÖ: Satakunnan Yrittäjät

JP

Liikelaitos: Porin Jätehuolto**I Kunta**

Pori (seudullisesti toimiva liikelaitos, mukana myös Harjavalta, Kokemäki, Luvia, Merikarvia, Nakkila, Noormarkku, Pomarkku, Siikainen ja Ulvila)

II Liikevaihto 3,7 M€**III Henkilömäärä 23****IV Liikelaitoksen toimiala**

Jätehuollon kokonaisvaltainen järjestäminen alueella (jätteiden keräily, käsittelyminen ja hyödyntäminen)

V Toiminta markkinoilla

1. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
2. **Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
3. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla

Huomiot: Kunnilla on jätelakiin perustuva järjestämisvastuu kunnan alueella syntyneestä yhdyskuntajätteen kuljetuksesta, hyödyntämisestä ja käsittelyn järjestämisestä. Tuottajat huolehtivat tuottajavastuun piiriin kuuluvien jätteiden keräyksestä, kuljetuksesta, hyödyntämisestä ja käsittelystä joko itse tai ostopalveluna.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

Ei.

TK: Porin kaupungin palvelujen järjestämis- ja tuotantostrategian valmistelu on aloitettu vuonna 2007.

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

1. **Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen**
2. Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
3. Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

Ei (ainakaan merkittävässä määrin)

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

<http://www.pori.fi/porinjatehuolto/>
Porin kaupungin talousarvio 2008
Porin kaupungin toimintakertomus 2007

ALUEJÄRJESTÖ: Satakunnan Yrittäjät JP

Liikelaitos: Porin Satama

I Kunta Pori

II Liikevaihto 12,7 M€

III Henkilömäärä 64

IV Liikelaitoksen toimiala

Satamatoiminta. Sataman alueella toimii sataman lisäksi yksityisiä palveluntarjoajia mm. ahtauksen, laivanselvityksen, hinauksen, muonituksen ja kuljetuksen aloilla.

V Toiminta markkinoilla

1. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
2. **Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
3. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla

Huom. Positiivista, että satamatoiminnan tuki- ja oheispalveluita tuotetaan yksityisten palveluntarjoajien toimesta. Kuuluu kunnan yleisen toimialansa puitteissa harjoittamaan toimintaan. Vuoden 1994 loppuun asti satamatoiminta oli vanhojen kaupunkien privilegio. Lain kumoamisen yhteydessä säädettiin laki yksityisistä yleisistä satamista, joka edellyttää valtioneuvoston lupaa yksityiseltä toiminnan harjoittajalta. Laki ei koske kunnallisia satamia.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

Ei.

TK: Porin kaupungin palvelujen järjestämis- ja tuotantostrategian valmistelu on aloitettu vuonna 2007.

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

1. Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
2. **Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen**
3. Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

Kyllä.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

<http://www.pori.fi/port/index.html>
Porin kaupungin talousarvio 2008
Porin kaupungin tilinpäätös 2007

ALUEJÄRJESTÖ: Satakunnan Yrittäjät

JP

Liikelaitos: Porin Vesi**I Kunta** Pori**II Liikevaihto** 15,4 M€**III Henkilömäärä** 88**IV Liikelaitoksen toimiala**

Porin Vesi hoitaa toiminta-alueensa veden hankinnan, käsittelyn ja jakelun sekä viemäroinnin ja jäteveden puhdistamisen

V Toiminta markkinoilla

1. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
2. **Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
3. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla

Huomiot: Vesihuoltolain mukaan kunnan tulee kehittää vesihuoltoa alueellaan yhdyskuntakehitystä vastaavasti lain tavoitteiden toteuttamiseksi sekä osallistua vesihuollon alueelliseen yleissuunnitteluun. Kunnan tulee yhteistyössä alueensa vesihuoltolaitosten kanssa laatia ja pitää ajan tasalla alueensa kattavat vesihuollon kehittämissuunnitelmat. Kuitenkin jos suurehkon asukasjoukon tarve taikka terveydelliset tai ympäristönsuojelulliset syyt sitä vaativat, kunnan tulee huolehtia siitä, että ryhdytään toimenpiteisiin tarvetta vastaavan vesihuoltolaitoksen perustamiseksi, vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen laajentamiseksi tai muun tarpeellisen vesihuollon palvelun saatavuuden turvaamiseksi.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?**Ei.**

TK: Porin kaupungin palvelujen järjestämis- ja tuotantostrategian valmistelu on aloitettu vuonna 2007.

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

1. Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
2. Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
3. **Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen**

Huomiot: Liikelaitos mm. myy vesi- ja viemäritarvikkeita kunnallisteknisten olosuhteiden osalta. Myymälätoiminnan lisäksi esimerkiksi kunnossapitotehtävissä voisi hyödyntää yksityistä palvelutarjontaa.

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle
Kyllä.**IX Tietojen lähteet ja muut huomiot**

<http://www.pori.fi/ves/index.html>
Porin kaupungin talousarvio 2008
Porin kaupungin tilinpäätös 2007

ALUEJÄRJESTÖ: Satakunnan Yrittäjät JP

Liikelaitos: Rauman Satama

I Kunta Rauma

II Liikevaihto 16,5 M€

III Henkilömäärä 60

IV Liikelaitoksen toimiala Satamapalvelut.

V Toiminta markkinoilla

1. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
2. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla
3. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. **Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**

Huomioita: Kuuluu kunnan yleisen toimialansa puitteissa harjoittamaan toimintaan. Vuoden 1994 loppuun asti satamatoiminta oli vanhojen kaupunkien privilegio. Lain kumoamisen yhteydessä säädettiin laki yksityisistä yleisistä satamista, joka edellyttää valtioneuvoston lupaa yksityiseltä toiminnan harjoittajalta. Laki ei koske kunnallisia satamia.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

Ei.

Strategia:

”Kaupunkilaiset ovat palvelujen kehittämisen lähtökohtana. Kehittäminen perustuu jatkuvaan laadun, mitoituksen ja kohdennuksen arviointiin. Kaupungin rooli muuttuu enenevässä määrin palvelujen tuottajasta palvelujen järjestäjäksi.”

”On pystyttävä arvioimaan kriittisesti muuttuva palvelutarve, omat palveluprosessit ja niiden kustannukset, mahdollisuudet verkottua palvelutuotannossa, mahdollisuudet ostaa osa toiminnoista ja kyvykkyys siirtyä markkinaohjaukseen toiminnoissa, joissa on olemassa markkinoita.”

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

1. Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
2. **Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen**
3. Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen

Huomioita: Satamatoiminnan kehittämistä on käsitelty LVM:n julkaisussa 65/2004. Julkaisussa analysoidaan erilaisia kehittämisvaihtoehtoja ja tehdään kv. vertailu, joka osoittaa, että eräissä maissa satamatoimintoja (esim. Iso-Britannia) on yksityistetty. Kilpailuviraston lausunnossa (16.1.2008) koskien Kotkan yksityissataman perustamista on todettu, että satamalainsäädäntöä tulee muuttaa markkina- ja kilpailuolosuhteiden kehittämiseksi.

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle Kyllä.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Rauman kaupungin toimintakertomus 2007
Rauman kaupungin talousarvio 2008
Rauman kaupungin visio ja strategia 2012

ALUEJÄRJESTÖ: Satakunnan Yrittäjät JP

Liikelaitos: Rauman seudun jätehuoltolaitos

I Kunta Rauma

II Liikevaihto 2,5 M€

III Henkilömäärä

IV Liikelaitoksen toimiala

Jätehuoltopalvelut (esimerkiksi jätteenkuljetus kilpailutetaan kaupungin toimesta, nykyinen palveluntarjoaja L&T)

V Toiminta markkinoilla

1. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
2. **Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
3. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla

Huomiot: Kunnilla on jätelakiin perustuva järjestämisvastuu kunnan alueella syntyneestä yhdyskuntajätteen kuljetuksesta, hyödyntämisestä ja käsittelyn järjestämisestä. Tuottajat huolehtivat tuottajavastuun piiriin kuuluvien jätteiden keräyksestä, kuljetuksesta, hyödyntämisestä ja käsittelystä joko itse tai ostopalveluna.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

Ei.

Strategia:

”Kaupunkilaiset ovat palvelujen kehittämisen lähtökohtana. Kehittäminen perustuu jatkuvaan laadun, mitoituksen ja kohdennuksen arviointiin. Kaupungin rooli muuttuu enenevässä määrin palvelujen tuottajasta palvelujen järjestäjäksi.”

”On pystyttävä arvioimaan kriittisesti muuttuva palvelutarve, omat palveluprosessit ja niiden kustannukset, mahdollisuudet verkottua palvelutuotannossa, mahdollisuudet ostaa osa toiminnoista ja kyvykkyys siirtyä markkinaohjaukseen toiminnoissa, joissa on olemassa markkinoita.”

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

1. Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
2. **Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen**
3. Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle Kyllä.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Rauman kaupungin toimintakertomus 2007
Rauman kaupungin talousarvio 2008
Rauman kaupungin visio ja strategia 2012

ALUEJÄRJESTÖ: Satakunnan Yrittäjät JP

Liikelaitos: Rauman Vesi

I Kunta Rauma

II Liikevaihto 5,8 M€

III Henkilömäärä

IV Liikelaitoksen toimiala Vesihuolto, jätevedenpuhdistus

V Toiminta markkinoilla

1. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
2. **Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
3. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla

Huomiot: Vesihuoltolain mukaan kunnan tulee kehittää vesihuoltoa alueellaan yhdyskuntakehitystä vastaavasti lain tavoitteiden toteuttamiseksi sekä osallistua vesihuollon alueelliseen yleissuunnitteluun. Kunnan tulee yhteistyössä alueensa vesihuoltolaitosten kanssa laatia ja pitää ajan tasalla alueensa kattavat vesihuollon kehittämissuunnitelmat. Kuitenkin jos suurehkon asukasjoukon tarve taikka terveydelliset tai ympäristönsuojelulliset syyt sitä vaativat, kunnan tulee huolehtia siitä, että ryhdytään toimenpiteisiin tarvetta vastaavan vesihuoltolaitoksen perustamiseksi, vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen laajentamiseksi tai muun tarpeellisen vesihuollon palvelun saatavuuden turvaamiseksi.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

Ei.

Strategia:

”Kaupunkilaiset ovat palvelujen kehittämisen lähtökohtana. Kehittäminen perustuu jatkuvaan laadun, mitoituksen ja kohdennuksen arviointiin. Kaupungin rooli muuttuu enenevässä määrin palvelujen tuottajasta palvelujen järjestäjäksi.”

”On pystyttävä arvioimaan kriittisesti muuttuva palvelutarve, omat palveluprosessit ja niiden kustannukset, mahdollisuudet verkottua palvelutuotannossa, mahdollisuudet ostaa osa toiminnoista ja kyvykkyys siirtyä markkinaohjaukseen toiminnoissa, joissa on olemassa markkinoita.”

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

1. Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
2. Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
3. **Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen**

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

Kyllä.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Rauman kaupungin toimintakertomus 2007
Rauman kaupungin talousarvio 2008
Rauman kaupungin visio ja strategia 2012

ALUEJÄRJESTÖ – SATAKUNNAN YRITTÄJÄT AN

Liikelaitos: Vatajankosken sähkön kuntayhtymä

I Kunta: Kankaanpää (71 %) ja Karvia (29%)

II Liikevaihto: Vuonna 2008 arvioitu liikevaihto n. 126 t€.

III Henkilömäärä: Ei ole.

IV Liikelaitoksen toimiala: Ei selvinnyt saatavissa olevasta materiaalista. Kuntayhtymä omistaa 54,8 % Vatajankosken sähkö OY:stä, jonka toimialana on energiahuollon palveluiden tarjoaminen. Lisäksi liikelaitos omistaa sähköhuollon maa- ja vesialueita. Liikelaitoksen (kuntayhtymän) taseen loppusumma on lähes 17 m€.

V Toiminta markkinoilla

- 1) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 2) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla
- 3) Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 4) Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**

Huomioita: Energiamarkkinat toimivat valtakunnallisesti. Kuntien toiminta on aina väistämättä toimintaa markkinoilla. Liikelaitoksesta ei ole saatavissa yksilöityjä tietoja.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

- 1) Kyllä
- 2) Ei**

Huomioita: Tietoja ei ollut saatavilla.

VII Mahdollisuudet markkinoiden syntymiseen

- 1) Erinomaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla**
- 2) Hyvät edellytykset luoda kilpailua markkinoilla
- 3) Kohtalaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla

Huomioita: Energiamarkkinat toimivat valtakunnallisesti ja kansainvälisesti.

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

- 1) Kyllä**
- 2) Ei

Huomioita: Mitään tietoa liikelaitoksen toiminnasta ei ollut saatavilla, vastaus on päätelty toimialasta. Tosin liikelaitoksen tehtävänä näyttää olevan kiinteistöjen ja sähköyhtiön omistus, ei tuotanto- tai muukaan toiminta.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Tilastokeskuksen kuntayhtymien tuloslaskelmat 2007
Kankaanpään talousarvio 2008

SAVON YRITTÄJÄT

ALUEJÄRJESTÖ: Savon Yrittäjät ER

Liikelaitos: Kallaveden työterveys

I **Kunta** Kuopio

II **Liikevaihto** 2 563 678 € (Tilinpäätös 2007)

III **Henkilömäärä** 33 (Tilinpäätös 2007)

IV Liikelaitoksen toimiala

Kallaveden Työterveys on kuopiolainen työterveysasema, jonka tehtävänä on hoitaa asiakkaiden terveyttä ja ehkäistä sairauksia. Sopimuksen mukaan se myös järjestää työterveyshuoltoon sisältyvää sairaanhoitoa. Työterveyshuollon tavoitteena on työssä olevan väestön terveyden edistäminen ja työyhteisöjen hyvinvoinnin tukeminen. Työterveyshuolto toimii moniammatillisesti yhteistyössä työpaikkojen kanssa

V Toiminta markkinoilla

1. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
2. **Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
3. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla

Huomioita: Kuntien perusvelvoite työterveyspalveluiden järjestämisestä perustuu kansanterveyslakiin. Vastuu työterveyshuollon järjestämisestä työpaikoilla kuuluu työnantajille, ja tätä velvoitetta säännellään työterveyshuoltolaissa.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

Ei

Huomiot:

Kuopion kaupungin strategia vuoteen 2012:

”Palveluiden osalta tavoitteena on edistää kaupungin järjestämisvastuulla olevien palvelujen tuottamista suunnitelmallisesti, tehokkaasti ja kokonaistaloudellisesti.”

TA 2008: ”Aito kilpailutilanne työterveyshuollon asiakkaista yksityissektorin kanssa korostuu paikallisesti yksityisten työterveyshuoltoyksikköjen yhdistyessä. Tämä heijastuu resursseihin ja markkinointiin.”

Omistajapolitiikan linjaukset:

”Kaikkien toimialojen on omalta osaltaan arvioitava toimintatapojaan ja omaisuuden käytön tehokkuutta. Uusien toimintatapojen käyttöönotto saattaa olla yksi tapa tehostaa pääoman käyttöä. Tällaisia vaihtoehtoisia toimintamalleja ovat muun muassa seudullinen yhteistyö tai yhteistyö yksityisen sektorin kanssa, ostopalvelut, palvelusetelit, käyttöomaisuuden vuokraus, yksityistäminen, kunnan tukema vapaaehtois- tai omaistyö ja harrastus- ja vapaaehtoisohjausten toimijoiden tukeminen avustuksin.”

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

1. **Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen**
2. Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
3. Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle**Kyllä**

Myy terveystalveluita yrityksillekin, mutta ilmeisesti Kuopion alueella.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Talousarvio 2008 ja Toiminta- ja taloussuunnitelma 2008-2011

Tilinpäätös 2007

www.kuopio.fi

www.kallavedentyoterveys.fi

ALUEJÄRJESTÖ: Savon Yrittäjät ER

Liikelaitos: Keiteleen kunnan liikelaitos

Valtuusto hyväksynyt 17.12.2007 lämpölaitosliiketoimintojen myynnin Savon Voiman Lämpö Oy:lle. Valtuusto ei hyväksynyt 17.12.2007 vesihuoltoliiketoiminnan myymistä Savon Voima Vesi Oy:lle.

I Kunta Keitele

II Liikevaihto 765 100,69 € (TP 2007)

Lämpölaitos: 440 532,21 €,
Vesilaitos: 142 735,77 €
Viemärlaitos: 167 909, 60 €
Öljypoltinhuolto: 15 433,44 €

III Henkilömäärä Ei ilmene asiakirjoista.

IV Liikelaitoksen toimiala

Liikelaitoksen vastualueet ja samalla myös tulosalueet:

- Lämpöhuolto (kaukolämmön toimittaminen)
- Vesi- ja viemärihuolto
- Öljypoltinhuolto.

Omilla lämpökeskuksilla ei tuotettu lämpöä. Keitele Energy Oy vastasi lämmöntoimituksesta.

V Toiminta markkinoilla

1. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 2. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
3. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla

Vesihuoltolain mukaan kunnan tulee kehittää vesihuoltoa alueellaan yhdyskuntakehitystä vastaavasti lain tavoitteiden toteuttamiseksi sekä osallistua vesihuollon alueelliseen yleissuunnitteluun. Kunnan tulee yhteistyössä alueensa vesihuoltolaitosten kanssa laatia ja pitää ajan tasalla alueensa kattavat vesihuollon kehittämissuunnitelmat. Kiinteistön omistaja tai haltija vastaa kiinteistönsä vesihuollosta sen mukaan kuin tässä laissa ja muussa laissa säädetään. Kuitenkin jos suurehkon asukasjoukon tarve taikka terveydelliset tai ympäristönsuojelulliset syyt sitä vaativat, kunnan tulee huolehtia siitä, että ryhdytään toimenpiteisiin tarvetta vastaavan vesihuoltolaitoksen perustamiseksi, vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen laajentamiseksi tai muun tarpeellisen vesihuollon palvelun saatavuuden turvaamiseksi.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

Ei

Keitelestrategia:

"Palvelut tuotetaan tai järjestetään tuloksellisesti".

"Toiminta on **tuloksellista**, jos se on **tehokasta** (tehdään asia oikein), **vaikuttavaa** (tehdään oikeita asioita) ja **taloudellista** (käytetty resurssi on tasapainossa saadun tuloksen kanssa).

”Liikelaitoksen kustannusvastuu säilyy”.

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

1. Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen (lämpöhuolto)

2. Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen

3. Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen (vesihuolto)

Huomiot: Sähkömarkkinat toimivat valtakunnan laajuisesti. Perinteisessä vesihuollossa edellytykset markkinoiden luomiseksi ovat heikot.

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

Ei

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Toimintakertomus ja tilinpäätös 2007

Talousarvio 2008 ja taloussuunnitelma 2009-2010

Kuntastrategia 2005-2010

www.keitele.fi

ALUEJÄRJESTÖ: Savon Yrittäjät ER

Liikelaitos: Kuopion Ateria

I Kunta Kuopio

II Liikevaihto 13 145 00 € (TA 2008)

III Henkilömäärä

Vuoden 2007 aikana oli erilaisissa työsuhteissa henkilöstöä keskimäärin 262 henkilötyövuosina laskettuna, joista 207 oli vakinaisia, 45 tilapäisiä ja 10 työllistettyä. (Tilinpäätös 2007)

IV Liikelaitoksen toimiala

Kuopion Ateria tuottaa ateriapalveluja pääasiassa Kuopion kaupungille. Kuopion Aterialla oli vuoden 2007 lopussa 31 tuotantokeittiötä, joista aterioita toimitettiin 66 palvelukeittiöön ja noin 50 toimituspisteeseen.

Kuopion Aterian nettisivujen mukaan Kuopion Ateria on kokenut juhla- ja kokoustarjoilujen järjestäjä, joka vastaa mm. Kuopion kaupungin juhlavastaanottojen tarjoilusta ja hoitaa yritysten ja yhteisöjen suurten massatapahtumien ateriapalvelut.

V Toiminta markkinoilla

1. Kunnan järjestämismvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
2. **Kunnan järjestämismvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
3. Ei kunnan järjestämismvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. **Ei kunnan järjestämismvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**

Huomiot: Kunnalla järjestämismvastuu mm. peruskoulun, lukion ja ammatillisen oppilaitoksen maksuttomasta ateriasta koulupäivinä. Kunnan järjestämismvastuun ulkopuolella mm. yksityiset päiväkodit ja erityisesti juhlien järjestäminen.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

Ei

Huomiot:

Kuopion kaupungin strategia vuoteen 2012:

”Palveluiden osalta tavoitteena on edistää kaupungin järjestämismvastuulla olevien palvelujen tuottamista suunnitelmallisesti, tehokkaasti ja kokonaistaloudellisesti.”

Kuopion kaupungin strategiassa todetaan Kuopion Aterian osalta: ”Kuopion Ateria on Pohjois-Savon tuottavin ja arvostetuin ateriapalveluiden järjestäjä, joka toimii verkostoituneena ja menestyy liiketoiminnassa edesauttaen maakunnan tavoitteiden saavuttamista. Visiona on, että Kuopion ateria on ateriapalveluiden menestyvin ja halutuin yhteistyökumppani Pohjois-Savossa.”

TA 2008. Toiminnan taloudellisuus ja tehokkuus on tulostavoitesidonnaista. ”Kuopion Aterian tulostavoite vuodelle 2008 on kattaa toiminnasta aiheutuvat kulut toiminnallaan (tuotoilla) nollatulos”.

”Ensisijainen ja suurin asiakas on Kuopion kaupunki (92,9 % liikevaihdosta)”. ”Kasvun liiketoimintaan Kuopion Ateria hakee ensisijaisesti lähialueiden julkisista ruokapalvelumarkkinoista”.

Tilinpäätös 2007 ”Kannattavaa laajenemista seudullisesti ja erilaisia yhteistyömalleja selvitetään.”

Omistajapolitiikan linjaukset:

”Kaikkien toimialojen on omalta osaltaan arvioitava toimintatapojaan ja omaisuuden käytön tehokkuutta. Uusien toimintatapojen käyttöönotto saattaa olla yksi tapa tehostaa pääoman käyttöä. Tällaisia vaihtoehtoisia toimintamalleja ovat muun muassa seudullinen yhteistyö tai yhteistyö yksityisen sektorin kanssa, ostopalvelut, palvelusetelit, käyttöomaisuuden vuokraus, yksityistäminen, kunnan tukema vapaaehtois- tai omaistyö ja harrastus- ja vapaaehtoisporhaisten toimijoiden tukeminen avustuksin.”

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

- 1. Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen**
2. Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
3. Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen

Huomiota: Alalta löytyisi lukuisia yksityisiä yrittäjiä. Tilinpäätökseen 2007 mukaan ostopalveluina hankintaan jo nyt 2 % liikevaihdosta.

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

Kyllä

Kuopion Ateria on myynyt aterioita kaupunkikonsernin ulkopuolelle seitsemälle hoitoalan yritykselle, kahdelle yksityiselle päiväkodille ja yhdelle koululle. Tämän lisäksi Kuopion Aterialle on kuulunut kokonaisuudessaan Karttulan kunnan sekä Sisä-Savon terveydenhuollon kuntayhtymän terveyskeskuksen ateriapalvelujen hoitaminen Karttulassa vuodesta 2004 lähtien.

Kuopion Aterian nettisivujen mukaan Kuopion Ateria on kokenut juhla- ja kokoustarjoilujen järjestäjä, joka vastaa mm. Kuopion kaupungin juhlavastaanottojen tarjoilusta ja hoitaa yritysten ja yhteisöjen suurten massatapahtumien ateriapalvelut.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Talousarvio 2008 ja Toiminta- ja taloussuunnitelma 2008-2011

Tilinpäätös 2007

www.kuopio.fi

www.kuopionateria.fi

Kuopion kaupungin strategia vuoteen 2012

ALUEJÄRJESTÖ: Savon Yrittäjät ER

Liikelaitos: Kuopion Energia

I Kunta Kuopio

II Liikevaihto 37 572 443,74 € (Tilinpäätös 2007)

III Henkilömäärä 89 (Tilinpäätös 2007)

IV Liikelaitoksen toimiala

Kuopion Energia tuottaa energia- ja liitännäispalvelut. Kuopion Energia huolehtii sähkönsiirto- ja kaukolämpöliiketoiminnasta sekä tarjoaa asennusta. Kuopion Energia muodostuu osakeyhtiöstä ja liikelaitoksesta, jotka ovat kokonaan Kuopion kaupungin omistuksessa. Liikelaitos Kuopion Energia vastaa sähköverkko- ja kaukolämpöliiketoiminnoista. Kuopion Energia Oy vastaa energian tuotannosta ja sähkön myynnistä sekä hallintopalveluista ja tarjoaa laajakaistapalveluja.

Huomio: Sähkön myynti ja yhteistuotanto sekä talous-, henkilöstö- ja tietohallinto siirtyivät Kuopion Energia Oy 2007 alussa aloittaneeseen osakeyhtiöön.

V Toiminta markkinoilla

1. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
2. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla
3. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. **Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

Ei

Huomiot:

Kuopion kaupungin strategia vuoteen 2012:

”Palveluiden osalta tavoitteena on edistää kaupungin järjestämisvastuulla olevien palvelujen tuottamista suunnitelmallisesti, tehokkaasti ja kokonaistaloudellisesti.”

Omistajapolitiikan linjaukset:

”Energialaitoksen omistus on kaupungille tärkeä strateginen kysymys. Omistus takaa kaupungille parhaat vaikutusmahdollisuudet kaupunkilaisten energiapalveluihin ja mahdollistaa laitoksen tuottaman taloudellisen tuoton saamisen kaupungille

”Kaikkien toimialojen on omalta osaltaan arvioitava toimintatapojaan ja omaisuuden käytön tehokkuutta. Uusien toimintatapojen käyttöönotto saattaa olla yksi tapa tehostaa pääoman käyttöä. Tällaisia vaihtoehtoisia toimintamalleja ovat muun muassa seudullinen yhteistyö tai yhteistyö yksityisen sektorin kanssa, ostopalvelut, palvelusetelit, käyttöomaisuuden vuokraus, yksityistäminen, kunnan tukema vapaaehtois- tai omaistyö ja harrastus- ja vapaaehtoisporhaisten toimijoiden tukeminen avustuksin.”

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

1. **Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen**
2. Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
3. Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle
Kyllä

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Talousarvio 2008 ja Toiminta- ja taloussuunnitelma 2008-2011

Tilinpäätös 2007

Kuopion kaupungin omistajapoliittiset linjaukset (Hyväksytty kaupunginvaltuustossa 14.5.2007)

www.kuopio.fi

www.kuopionenergia.fi

ALUEJÄRJESTÖ: Savon Yrittäjät ER

Liikelaitos: Kuopion Vesi

I Kunta Kuopio

II Liikevaihto 13 900 000 € (TA 2008)

III Henkilömäärä 76 (TA 2008)

IV Liikelaitoksen toimiala

Kuopion Vesi toimittaa talousvettä ja huolehtia viemäriveresien poisjohtamisesta ja käsittelystä. Kuopion Veden organisaatio muodostuu viidestä tulosyksiköstä: palvelut, suunnittelu, vedentuotanto, verkosto ja jätevedenpuhdistus.

V Toiminta markkinoilla

1. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
2. **Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
3. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla

Vesihuoltolain mukaan kunnan tulee kehittää vesihuoltoa alueellaan yhdyskuntakehitystä vastaavasti lain tavoitteiden toteuttamiseksi sekä osallistua vesihuollon alueelliseen yleissuunnitteluun. Kunnan tulee yhteistyössä alueensa vesihuoltolaitosten kanssa laatia ja pitää ajan tasalla alueensa kattavat vesihuollon kehittämissuunnitelmat. Kiinteistön omistaja tai haltija vastaa kiinteistönsä vesihuollosta sen mukaan kuin tässä laissa ja muussa laissa säädetään. Kuitenkin jos suurehkon asukasjoukon tarve taikka terveydelliset tai ympäristönsuojelulliset syyt sitä vaativat, kunnan tulee huolehtia siitä, että ryhdytään toimenpiteisiin tarvetta vastaavan vesihuoltolaitoksen perustamiseksi, vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen laajentamiseksi tai muun tarpeellisen vesihuollon palvelun saatavuuden turvaamiseksi

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

Ei

Huomiot:

Omistajapolitiikan linjaukset: ”Kaupungin omistama vesihuoltolaitos, Kuopion Vesi on kehittymässä seudulliseksi vesihuoltoyhtiöksi. Seudullisen vesiyhtiön perustaminen edellyttää, että päätösvalta yhtiössä säilyy Kuopio kaupungilla ja että seudun vesihuoltorakenne muodostetaan sellaiseksi, että kuopiolaiset eivät joudu vesimaksuissaan kompensoimaan ympäristökuntien vesihuollon kustannuksia.”

Kuopion kaupungin strategia vuoteen 2012:

”Palveluiden osalta tavoitteena on edistää kaupungin järjestämisvastuulla olevien palvelujen tuottamista suunnitelmallisesti, tehokkaasti ja kokonaistaloudellisesti.”

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

1. Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
2. Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
3. **Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen**

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle
EI

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Talousarvio 2008 ja Toiminta- ja taloussuunnitelma 2008-2011

Tilinpäätös 2007

www.kuopio.fi

www.kallavedentyoterveys.fi

ALUEJÄRJESTÖ: Savon Yrittäjät ER

Liikelaitos: Lapinlahden vesilaitos

I Kunta Lapinlahti

II Liikevaihto

Tieto ei saatavilla nettisivuilta, eikä Suomen Yrittäjille toimitetusta talousarviosta 2008.

III Henkilömäärä 3 (TA 2008)

IV Liikelaitoksen toimiala

Lapinlahden vesilaitos käsittää vesilaitoksen, viemärlaitoksen ja jätevesipuhdistamot. Veden tuotanto ei kuulu vesilaitokselle, vaan laitos ostaa veden verkkoonsa Ylä-Savon Vesi Oy:n vedenottamoilta ja vesijohtoverkosta.

Jätevesipuhdistamoiden ja –pumppaamoiden tekninen kunnossapito ja prosessien hoito on ulkoistettu Kemira Oyj, Kemira Waterille.

V Toiminta markkinoilla

1. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 2. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
3. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla

Vesihuoltolain mukaan kunnan tulee kehittää vesihuoltoa alueellaan yhdyskuntakehitystä vastaavasti lain tavoitteiden toteuttamiseksi sekä osallistua vesihuollon alueelliseen yleissuunnitteluun. Kunnan tulee yhteistyössä alueensa vesihuoltolaitosten kanssa laatia ja pitää ajan tasalla alueensa kattavat vesihuollon kehittämissuunnitelmat. Kiinteistön omistaja tai haltija vastaa kiinteistönsä vesihuollosta sen mukaan kuin tässä laissa ja muussa laissa säädetään. Kuitenkin jos suurehkon asukasjoukon tarve taikka terveydelliset tai ympäristönsuojelulliset syyt sitä vaativat, kunnan tulee huolehtia siitä, että ryhdytään toimenpiteisiin tarvetta vastaavan vesihuoltolaitoksen perustamiseksi, vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen laajentamiseksi tai muun tarpeellisen vesihuollon palvelun saatavuuden turvaamiseksi.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

Ei.

Elinkeinostrategia:

”Kunta osallistuu yritysten toimintaedellytysten parantamiseen. Kunta mahdollistaa yrittäjyyttä luomalla markkinoita yksityisille palveluyrityksille mm. ulkoistamalla kunnan palvelutuotantoa”.

Palvelu- ja talousstrategia:

”Kuntaan laaditaan erillinen palvelustrategia, jossa analysoidaan palveluprosessit palvelujen saatavuuden varmistamiseksi, laadun parantamiseksi ja tehokkuuden lisäämiseksi. Palvelustrategiassa huomioidaan ikärakenteen ja palvelutarpeen muutos sekä palvelujen järjestämistapojen monipuolistaminen.”

Huomiot: Lapinlahden nettisivuilla esitetty lyhyt sivunmittainen strategia, jossa yllä mainitut lauseet on esitetty.

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

1. Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
2. Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen

3. Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen

Huomiot: Jätevesipuhdistamoiden ja –pumppaamoiden tekninen kunnossapito ja prosessien hoito on ulkoistettu Kemira Oyj, Kemira Waterille eli ulkoistaminen tapahtunut jo teknisen kunnossapidon osalta.

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle**Kyllä**

TA 2008: ”Kunnan laitos myy edelleen vettä kahdeksalle vesiosuuskunnalle haja-asutusalueella.”

Vesilaitoksen suurin asiakas Valion tuotantolaitokset. Talousvedestä 75 % myydään Valiolle ja jätevesistä Valion osuus on vesimääräsuhteessa 85 % jätevesikuormasuhteessa 90%.

Huomiot: Vesiosuuskunnat ilmeisesti kuitenkin kunnan alueella.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Talousarvio 2008 ja Taloussuunnitelma 2009-2010
Lapinlahden strategia
www.lapinlahti.fi

ALUEJÄRJESTÖ: Savon Yrittäjät ER

Liikelaitos: Pohjois-Savon Pelastuslaitos

I **Kunta** Kuopio

II **Liikevaihto** 16 519 100,80 € (Tilinpäätös 2007)

III **Henkilömäärä**

IV **Liikelaitoksen toimiala**

Pohjois-Savon pelastuslaitos tuottaa pelastustoimen palvelut ehkäisemällä ennakkoon onnettomuuksia ja antamalla onnettomuustilanteissa nopeaa ja ammattitaitoista apua kaikissa olosuhteissa. Toimialueiden pelastushenkilöt palvelevat alueensa asukkaita antamalla turvallisuusneuvontaa, valistusta, koulutusta, ja suunnitteluapua, suorittamalla palotarkastuksia ja valvontaa sekä auttamalla erilaisissa onnettomuustilanteissa.

Sairaankuljetustoimintaa harjoitetaan sopimuksesta Juankosken, Kuopion, Suonenjoen ja Varkauden kaupungeissa. Lisäksi pelastuslaitos hoitaa nuohoustoimintaa lisälmen kaupungin alueella.

V **Toiminta markkinoilla**

1) **Kunnan järjestämävastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla (pelastustoiminta)**

2) **Kunnan järjestämävastuulla oleva toiminta, markkinoilla (sairaankuljetus)**

3) Ei kunnan järjestämävastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla

4) Ei kunnan järjestämävastuulla oleva toiminta, markkinoilla

Pelastuslailla on siirretty alueen pelastustoimen vastuulle pääsääntöisesti kaikki pelastustoimilaisissa kunnalle säädetyt pelastustoimen tehtävät ja vastuut. Pelastuslaissa pelastustoimen yleinen vastuu on määrätty kunnille. Sen lisäksi niille on säädetty eräitä tarkempia tehtäviä. Kunnalle jäi velvollisuus järjestää sammutusvesihuolto, yleisten väestönsuojien rakentaminen ja kunnan omien poikkeusolojen johtokeskusten rakentaminen ja ylläpito. Esimerkiksi sairaankuljetuksen osalta ei kuitenkaan ole määrätty, että kunnat olisivat vastuussa palveluiden suorittamisesta, vaan kyse on järjestämävastuusta. Sairaankuljetuksen järjestämävastuu on säädetty kunnille nimenomaisena vastuuna kansanterveyslaissa.

VI **Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?**

Ei

Huomiot:

Kuopion kaupungin strategia vuoteen 2012:

”Palveluiden osalta tavoitteena on edistää kaupungin järjestämävastuulla olevien palvelujen tuottamista suunnitelmallisesti, tehokkaasti ja kokonaistaloudellisesti.”

Kuopion kaupungin palvelustrategia vuoteen 2017: ”Palveluja tuotetaan tehokkaasti ja laadukkaasti muiden palvelutuottajien kanssa. Merkittävä osa palveluista järjestetään seudullisesti. Uutta teknologiaa hyödynnetään aktiivisesti ja verkkopalvelut ovat keskeinen osa toimintaa. Palvelujen tuottamisessa on keskitytty olennaiseen ja järjeistetty prosesseja, mikä näkyy parantuneena palveluna ja tuottavuutena”.

”Kunnalla on palvelujen järjestämävastuu lainsäädännön nojalla kunnalle kuuluvista

palveluista sekä muista kunnan järjestettäväkseen ottamista palveluista. Pääsääntöisesti palvelut rahoitetaan verovaroin – osin asiakasmaksuin. Kunta voi tuottaa palvelut kokonaan itse, yhteistyössä muiden kuntien tai ulkopuolisten palveluntuottajien kanssa taikka siirtää palvelutuotanto kokonaan kunnan ulkopuolisen organisaation toteutettavaksi.”

Omistajapolitiikan linjaukset:

”Kaikkien toimialojen on omalta osaltaan arvioitava toimintatapojaan ja omaisuuden käytön tehokkuutta. Uusien toimintatapojen käyttöönotto saattaa olla yksi tapa tehostaa pääoman käyttöä. Tällaisia vaihtoehtoisia toimintamalleja ovat muun muassa seudullinen yhteistyö tai yhteistyö yksityisen sektorin kanssa, ostopalvelut, palvelusetelit, käyttöomaisuuden vuokraus, yksityistäminen, kunnan tukema vapaaehtois- tai omaistyö ja harrastus- ja vapaaehtois pohjaisten toimijoiden tukeminen avustuksin.”

VII Mahdollisuudet markkinoiden syntyymiseen

- 1) Erinomaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla
- 2) Hyvät edellytykset luoda kilpailua markkinoilla (sairaankuljetus)**
- 3) Kohtalaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla (pelastustoimi)**

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

Kyllä

Pohjois-Savon pelastustoimen alue jakautuu kolmeen toimialueeseen.

- 1) Iisalmen toimialue: Iisalmi, Juankoski, Kaavi, Kiuruvesi, Lapinlahti, Nilsinä, Rautavaara, Sonkajärvi, Tuusniemi, Varpaisjärvi ja Vieremä.
- 2) Kuopion toimialue: Kuopio, Maaninka ja Siilinjärvi.
- 3) Varkauden toimialue: Karttula, Keitele, Leppävirta, Pielavesi, Rautalampi, Suonenjoki, Tervo, Varkaus ja Vesanto.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Talousarvio 2008 ja Toiminta- ja taloussuunnitelma 2008-2011

Tilinpäätös 2007

www.kuopio.fi

ALUEJÄRJESTÖ: Savon Yrittäjät ER

Liikelaitos: Vesilaitos

I Kunta lisalmi

II Liikevaihto 4 044 369,93 (TP 2007) 3 747 700 € (TA 2008)

III Henkilömäärä 19 (TP 2007)

IV Liikelaitoksen toimiala

lisalmen vesilaitos toimii kunnallisen liikelaitoksena huolehtien talousveden toimittamisesta asiakkaille, jäte-, sade- ja kuivatusvesien johtamisesta, jäteveden puhdistamisesta sekä muista vesilaitosalaan luontevasti liittyvistä teknisistä ja neuvontapalveluista.

V Toiminta markkinoilla

1. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
2. **Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
3. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla

Vesihuoltolain mukaan kunnan tulee kehittää vesihuoltoa alueellaan yhdyskuntakehitystä vastaavasti lain tavoitteiden toteuttamiseksi sekä osallistua vesihuollon alueelliseen yleissuunnitteluun. Kunnan tulee yhteistyössä alueensa vesihuoltolaitosten kanssa laatia ja pitää ajan tasalla alueensa kattavat vesihuollon kehittämissuunnitelmat. Kiinteistön omistaja tai haltija vastaa kiinteistönsä vesihuollosta sen mukaan kuin tässä laissa ja muussa laissa säädetään. Kuitenkin jos suurehkon asukasjoukon tarve taikka terveydelliset tai ympäristönsuojelulliset syyt sitä vaativat, kunnan tulee huolehtia siitä, että ryhdytään toimenpiteisiin tarvetta vastaavan vesihuoltolaitoksen perustamiseksi, vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen laajentamiseksi tai muun tarpeellisen vesihuollon palvelun saatavuuden turvaamiseksi.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

Kyllä

Huomiot:

Palvelustrategia:

”Palvelut tuotetaan asiakaslähtöisesti etsien parasta järjestämistapaa kullekin palvelulle huomioiden palvelujen häiriötön jatkuvuus, kokonaistaloudellinen edullisuus, kilpailukykyisyys ja laatu”.

”Palvelujen järjestämisen suunnittelu kattaa seuraavat näkökulmat: kuntalaisten hyödyt, osto- ja tuotantoprosessien tehokkuus, kustannustehokkuus, kehittämisen ja yhteistyön näkökulma sekä asiakkaan tyytyväisyys”.

”**Oman tuotannon kilpailuttamisedot ja toimintaedellytykset**”:

Oman palvelutuotannon hinta-laatu-suhteen tason määrittäminen ja sen tarkistaminen riittävin väliajoin on tärkeää. Yksi keino tähän on oman palvelutuotannon vertaaminen yksityisen sektorin tuottamiin vastaaviin palveluihin. Oman tuotannon osallistuminen kilpailuun harkitaan tapauskohtaisesti. Sitä voivat rajoittaa esim. oman tuotannon kapasiteetin riittämättömyys tai sellaisen erikoisosaamisen tarve, jota ei ole tarkoituksenmukaista pitää omana tuotantona”.

”Tarjouspyynnöt ja tarjoukset on laadittava niin hyvin eriteltyinä, etteivät ne mahdollista alihinnittelua mm. sitä kautta, että kaupungin vastuulle jäisi kustannuseriä, jotka

vääristäisivät kilpailua”.

”Tavoitteena on, että oman tuotannon tuotteistamista ja kustannustietoisuutta kehitetään siten, että valmius oman palvelun kustannusten tunnistamiseen kehittyy jatkuvasti.”

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

1. Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
2. Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
3. **Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen**

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

Ei

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Talousarvio vuodelle 2008 ja Taloussuunnitelma 2008-2010
Tilinpäätös 2007
Iisalmen kaupungin palvelustrategia ja
henkilöstösuunnitelma vuosiksi 2006 – 2010
www.iisalmi.fi

UUDENMAAN YRITTÄJÄT

ALUEJÄRJESTÖ –UUDENMAAN YRITTÄJÄT AN

Liikelaitos: Hangon satama

I Kunta: Hanko

II Liikevaihto: Vuonna 2007 n. 12,5 m€ .

III Henkilömäärä: Vuonna 2007 yht. n. 20 henkilöä.

IV Liikelaitoksen toimiala: Satamatoiminta

V Toiminta markkinoilla

- 1) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 2) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla
- 3) Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 4) **Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**

Huomioita: Kuuluu kunnan yleisen toimialansa puitteissa harjoittamaan toimintaan. Vuoden 1994 loppuun asti satamatoiminta oli vanhojen kaupunkien privilegio. Lain kumoamisen yhteydessä säädettiin laki yksityisistä yleisistä satamista, joka edellyttää valtioneuvoston lupaa yksityiseltä toiminnan harjoittajalta. Laki ei koske kunnallisia satamia.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

- 1) Kyllä
- 2) **Ei**

Huomioita: Talousarvion 2008 mukaan liikelaitoksen tavoitteena on olla kilpailukykyinen tiheän ja nopean linjaliikenteen satama.

VII Mahdollisuudet markkinoiden syntyymiseen

Tasot 1- 4

- 1) **Erinomaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla**
- 2) Hyvät edellytykset luoda kilpailua markkinoilla
- 3) Kohtalaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla

Huomioita: Satamatoiminnan kehittämistä on käsitelty LVM:n julkaisussa 65/2004. Julkaisussa analysoidaan erilaisia kehittämisvaihtoehtoja ja tehdään kv. vertailu, joka osoittaa, että eräissä maissa satamatoimintoja (esim. Iso-Britannia) on yksityistetty. Kilpailuviraston lausunnossa (16.1.2008) koskien Kotkan yksityissataman perustamista on todettu, että satamalainsäädäntöä tulee muuttaa markkina- ja kilpailuolosuhteiden kehittämiseksi.

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

- 1) **Kyllä**
- 2) Ei

Huomioita: Palveluita tarjotaan pääasiassa elinkeinoelämälle. Hangon Sataman liiketulos vuonna 2007 oli noin 4,6 m€.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Tilinpäätös 2007, talousarvio 2008 (eivät Internetissä)
LVM:n julkaisu 65/2004
Kilpailuviraston lausunto 16.1.2008

ALUEJÄRJESTÖ: Uudenmaan Yrittäjät ER

Liikelaitos: Hangon vesi- ja viemärlaitos

I Kunta Hanko

II Liikevaihto 3 264 684,56€

III Henkilömäärä 19,5 (osa-aikainen piirtäjä)

IV Liikelaitoksen toimiala

Liikelaitos huolehtii puhtaan veden toimittamisesta kaupungin asukkaille sekä viemärivereden puhdistamisesta.

V Toiminta markkinoilla

1. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 2. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
3. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla

Vesihuoltolain mukaan kunnan tulee kehittää vesihuoltoa alueellaan yhdyskuntakehitystä vastaavasti lain tavoitteiden toteuttamiseksi sekä osallistua vesihuollon alueelliseen yleissuunnitteluun. Kunnan tulee yhteistyössä alueensa vesihuoltolaitosten kanssa laatia ja pitää ajan tasalla alueensa kattavat vesihuollon kehittämissuunnitelmat. Kiinteistön omistaja tai haltija vastaa kiinteistönsä vesihuollosta sen mukaan kuin tässä laissa ja muussa laissa säädetään. Kuitenkin jos suurehkon asukasjoukon tarve taikka terveydelliset tai ympäristönsuojelulliset syyt sitä vaativat, kunnan tulee huolehtia siitä, että ryhdytään toimenpiteisiin tarvetta vastaavan vesihuoltolaitoksen perustamiseksi, vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen laajentamiseksi tai muun tarpeellisen vesihuollon palvelun saatavuuden turvaamiseksi.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

Ei.

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

1. Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
2. Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
- 3. Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen**

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

Ei

Ei käytettävissä olevien tietojen perusteella.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Tilinpäätös 2007(ei internetissä)
www.hanko.fi

ALUEJÄRJESTÖ: Uudenmaan Yrittäjät ER

Liikelaitos: Hyvinkään vesi

I Kunta Hyvinkää

II Liikevaihto 7 272 800 (TA 2008)

III Henkilömäärä 38 (TP 2007)

IV Liikelaitoksen toimiala

Vesihuollon tehtävänä on huolehtia toiminta-alueellaan talousveden hankinnasta ja jakelusta, kuivatus- ja jätevesien poisjohtamisesta ja puhdistamisesta, sekä huolehtia kaupungin vesi- ja viemärlaitoksen laitossuunnittelusta, laitoksen ylläpidosta, yksityisten vesi- ja viemärijohtojen kaupungin verkostoon liittämistä, sekä muista vesi- ja viemärlaitoksen asennustöistä ja kunnalliselle vesihuoltolaitokselle asetetuista velvoitteista.

V Toiminta markkinoilla

1. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 2. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
3. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla

Vesihuoltolain mukaan kunnan tulee kehittää vesihuoltoa alueellaan yhdyskuntakehitystä vastaavasti lain tavoitteiden toteuttamiseksi sekä osallistua vesihuollon alueelliseen yleissuunnitteluun. Kunnan tulee yhteistyössä alueensa vesihuoltolaitosten kanssa laatia ja pitää ajan tasalla alueensa kattavat vesihuollon kehittämissuunnitelmat. Kiinteistön omistaja tai haltija vastaa kiinteistönsä vesihuollosta sen mukaan kuin tässä laissa ja muussa laissa säädetään. Kuitenkin jos suurehkon asukasjoukon tarve taikka terveydelliset tai ympäristönsuojelulliset syyt sitä vaativat, kunnan tulee huolehtia siitä, että ryhdytään toimenpiteisiin tarvetta vastaavan vesihuoltolaitoksen perustamiseksi, vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen laajentamiseksi tai muun tarpeellisen vesihuollon palvelun saatavuuden turvaamiseksi.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

Ei.

Huomiot: Hyvinkää-strategia: ”Palvelut ovat kustannustehokkaita ja kilpailukykyisiä”.

TP 2007: ”Hyvinkään vedelle asetettu tuottovaatimus on 3 % korollisesta pääomasta.”

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

1. Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
2. Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
- 3. Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen**

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolell Kyllä

TP 2007: ”Paikallisesti panostetaan yhteistyöhön oman talousalueen muiden kuntien - Riihimäen, Hausjärven ja Lopen kanssa.” Suunnitteilla yhteinen vedenottamohanke Hyvinkään, Hausjärven ja Riihimäen kanssa ja toteutussuunnitelmat vedenottamon rakentamisesta ja tekopohjavesilaitoksen saneerauksesta tilataan 2008 alussa.

Pääkaupunkiseudun Vesi Oy aloitti Hyvinkään tärkeimmän raakavesilähteen Päijännetunnelin saneerauksen elokuussa.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Tilinpäätös 2007

Talousarvio 2008, Taloussuunnitelma 2008-2010

Hyvinkään kaupungin hallinto- ja toimintasääntö (26.5.2008)

Hyvinkää-strategia

www.hyvinkaa.fi

ALUEJÄRJESTÖ: Uudenmaan Yrittäjät ER

Liikelaitos: Järvenpään vesihuoltolaitos

I Kunta Järvenpää

II Liikevaihto 5 774 000 € (TA 2008)

III Henkilömäärä 14,5 (Vesilaitoksen strategia 2008-2012)

IV Liikelaitoksen toimiala

Vesihuoltolaitoksen tehtävänä on huolehtia toiminta-alueellaan vedenhankinnasta ja -jakelusta sekä jäte- ja hulevesien poisjohtamisesta ja puhdistamisesta siihen kuuluvine hallinto- ja taloustehtävineen.

Huomio: Järvenpään kaupunki ostaa talousvetensä tukkuvesitoimittajalta, joka on Tuusulan seudun vesilaitoskuntayhtymä. Järvenpään kaupunki on osakkaana Keski-Uudenmaan vesiensuojelun kuntayhtymässä (KUVES), joka huolehtii Järvenpään kaupungin jätevesien puhdistamisesta ja johtamisesta viemäreihin.

V Toiminta markkinoilla

1. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 2. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
3. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla

Vesihuoltolain mukaan kunnan tulee kehittää vesihuoltoa alueellaan yhdyskuntakehitystä vastaavasti lain tavoitteiden toteuttamiseksi sekä osallistua vesihuollon alueelliseen yleissuunnitteluun. Kunnan tulee yhteistyössä alueensa vesihuoltolaitosten kanssa laatia ja pitää ajan tasalla alueensa kattavat vesihuollon kehittämissuunnitelmat. Kiinteistön omistaja tai haltija vastaa kiinteistönsä vesihuollosta sen mukaan kuin tässä laissa ja muussa laissa säädetään. Kuitenkin jos suurehkon asukasjoukon tarve taikka terveydelliset tai ympäristönsuojelulliset syyt sitä vaativat, kunnan tulee huolehtia siitä, että ryhdytään toimenpiteisiin tarvetta vastaavan vesihuoltolaitoksen perustamiseksi, vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen laajentamiseksi tai muun tarpeellisen vesihuollon palvelun saatavuuden turvaamiseksi.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

Ei

Huomiot:

Omistajapoliittisissa linjauksissa on lausuttu vesilaitoksen osalta seuraavaa: "Toiminnan aikana laitos rahoittaa toimintansa ja investointinsa tulorahoituksella, investointeihin otetaan tarvittaessa lainaa. Peruspääoman tuottotavoite on 6 % laitoksen peruspääomasta. Liikelaitoksen johtokunta päättää laitoksen taksoista ja maksuista."

Kaupunkistrategia 2006-2015: "Samalla kun palvelurakenteita kehitetään, varmistetaan että nykyinen sekä oma että ostopalvelujen tuotanto on taloudellista ja tehokasta ja riittävää".

Talousarvio 2008: "Palveluiden järjestäminen taloudellisesti ja tehokkaasti".

Palvelustrategia 2005-2015: "Kunnan palvelujen tuottamisesta syntyviä kustannuksia

- ~ katetaan
- ~ lisäämällä tuotannon tehokkuutta
- ~ myymällä palveluja ulos, mikäli tilapäisesti on ylimääräistä tuotantokapasiteettia
- ~ kuntalaisten osittain maksamien palvelujen kilpailukykyisellä ja kustannuksia vastaavalla hinnoittelulla.”.

Vesihuoltolaitoksen strategia: ”Osallistumme itsenäisesti tai osana teknistä toimialaa mm. seuraaviin kuntakonsernin kehittämishankkeisiin:

- Vesihuollon palvelurakenteen muuttaminen paremmin tulevaisuuden haasteisiin vastaavaksi (Kuuma-kärkihanke)
- Vesihuoltolaitosten ja vesikuntayhtymien yhdistäminen
- Prosessijohtamisen kehittäminen
- Johtamisjärjestelmän ja rakenteiden kehittäminen
- Talouden johtamisen ja seurannan kehittäminen”.

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

1. Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
2. Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
- 3. Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen**

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle Kyllä.

Yhteissopimukset Mäntsälän ja Tuusulan kunnan kanssa kuntien rajoilla olevien kiinteistöjen liittämistä toisen kunnan vesihuoltolaitoksen verkostoihin siellä missä tämä on mahdollista ja kannattavaa.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Tilinpäätös 2007
 Taloussuunnitelma 2008-2010 ja Talousarvio 2008
 Järvenpään kaupungin vesiliikelaitoksen ja sen johtokunnan johtosääntö
 17.3.2008
 Palvelustrategia 2005-2015
 Kaupunkistrategia 2006-2015
 Järvenpään vesihuoltolaitoksen strategia 2008 -2012
 Vesihuollon kehittämissuunnitelma
 Järvenpään kaupungin omistajapoliittisen linjaukset
www.jarvenpaa.fi

ALUEJÄRJESTÖ: Uudenmaan Yrittäjät ER

Liikelaitos: Karjaan vesi

I Kunta Karjaa

Karjaan kaupunki yhdistyy 1.1.2009 Tammissaaren kaupungin ja Pohjan kunnan kanssa muodostaen Raaseporin kaupungin. Samanaikaisesti Karjaan Vesi, Tammissaaren Vesi ja Pohjan vesi- ja viemärilaitos yhdistetään liikelaitokseksi nimeltään Raaseporin Vesi.

II **Liikevaihto** 1 539 000 € (TA 2008)

III **Henkilömäärä** 11 (Toimintakertomus 2007)

IV Liikelaitoksen toimiala

Karjaan Vesi huolehtii vesi- ja viemäripalveluista toimialueellaan eli talousveden toimittamisesta sekä jätevesien poisjohtamisesta ja puhdistamisesta lupaviranomaisten asettamien vaatimusten mukaisesti.

V Toiminta markkinoilla

1. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
2. **Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
3. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla

Vesihuoltolain mukaan kunnan tulee kehittää vesihuoltoa alueellaan yhdyskuntakehitystä vastaavasti lain tavoitteiden toteuttamiseksi sekä osallistua vesihuollon alueelliseen yleissuunnitteluun. Kunnan tulee yhteistyössä alueensa vesihuoltolaitosten kanssa laatia ja pitää ajan tasalla alueensa kattavat vesihuollon kehittämissuunnitelmat. Kiinteistön omistaja tai haltija vastaa kiinteistönsä vesihuollosta sen mukaan kuin tässä laissa ja muussa laissa säädetään. Kuitenkin jos suurehkon asukasjoukon tarve taikka terveydelliset tai ympäristönsuojelulliset syyt sitä vaativat, kunnan tulee huolehtia siitä, että ryhdytään toimenpiteisiin tarvetta vastaavan vesihuoltolaitoksen perustamiseksi, vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen laajentamiseksi tai muun tarpeellisen vesihuollon palvelun saatavuuden turvaamiseksi.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

Ei.

Huomiot: Tietoa ei löydy nettisivuilta.

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

1. Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
2. Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
3. **Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen**

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

Kyllä Yhteistyösopimus Pohjan kunnan kanssa.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Tilinpäätös 2007
Talousarvio 2008 ja Taloussuunnitelma 2008-2011
Karjaan Vesi toimintakertomus ja tilinpäätös 2007
Vesihuollon kehittämissuunnitelma
www.karjaa.fi

ALUEJÄRJESTÖ: Uudenmaan Yrittäjät ER

Liikelaitos: Keravan kaupunkitekniikka

I Kunta Kerava

II Liikevaihto

33,9 Me (Toimintakertomus 2007)

III Henkilömäärä 151 (Toimintakertomus 2007)

IV Liikelaitoksen toimiala

Kaupunkitekniikka on Keravan kaupungin liikelaitos, jonka toimialana on kuntatekniikka. Kaupunkitekniikka on jakautunut viiteen toiminta-alueeseen.

1) Jätehuolto: huolehtii jätehuollon järjestämisestä kaupungin alueella.

2) Vesihuolto: Tuottaa Keravan vedenjakeluun ja viemärointiin liittyvät palvelut. Vastaa vesi- ja viemärijohtojen kunnossapidosta ja korjauksesta, vesijohtojen asennus- ja tilaustöistä ja suorittaa rakennusvalvontaa tarkastamalla kiinteistöjen vesi- ja viemärilaitteiden (kvv) suunnitelmat- ja asennukset.

3) Kaupunkiympäristö: Kaupungin viheralueista, ulkoliikuntapaikoista, katuvalaistuksesta sekä maataloista vastaaminen. Yksikön tehtäviin kuuluvat myös suunnittelu, rakentaminen ja kunnossapito.

4) Liikennejärjestelmät: Suunnittelee, rakentaa ja ylläpitää Keravan kaupungin kunnallistekniikkaa. Myös liikennesuunnittelusta ja joukkoliikenteen kehittämisestä huolehtiminen.

5) Tilalaitos: Tilalaitos vastaa kaupungin talonrakennuskohteiden suunnittelusta, rakennuttamisesta ja ylläpidosta sekä hankkii kaupungin toiminnassaan tarvitsemat vuokratilat. Lisäksi liikelaitos tarjoaa siivouspalveluja ja vastaa teknisistä turvapalveluista. Tilalaitos voi ottaa ja antaa vuokralle sekä teknisen lautakunnan päätöksellä myydä hallitsemiaan tiloja. Toimitiloja vuokrataan kaupungin omalle organisaatiolle, yrityksille ja yhteisöille.

Laitos huolehtii tehtävistä joko omana toimintana tai ostamalla.

V Toiminta markkinoilla

1. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 2. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
3. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 4. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**

Huomiot: Kaupunkitekniikan toiminta-alueet kuuluvat suurelta osin kunnan järjestämisvastuun piiriin. Tilalaitoksen toiminta-alueella esimerkiksi tilojen vuokraus ulkopuolisille tai turvapalvelut eivät kuitenkaan kuulu kunnan järjestämisvastuun piiriin.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

Ei.

Keravan kaupungin palvelustrategia:

”Keskeiset linjaukset:

1. Palvelutuotanto on kokonaistaloudellista. Palvelua arvioidaan pitkällä aikavälillä koko kaupungin kokonaisedun kannalta. Keskeistä palvelujen tehokkaan järjestämisen kannalta on suunnitelmallinen asiakasohjautuvuus, jolloin jo palvelun suunnitteluvaiheessa eri asiakasryhmien tarpeet on huomioitu.
 2. Kaupungin omaa palvelutuotantoa kehitetään niin, että se on kilpailukykyistä verrattaessa sitä ulkopuolisten tuottajien vastaaviin palveluihin.
 3. Mikäli oman tuotannon sijasta palveluja ulkoistetaan, tuotetaan kuntayhteistyönä tai valitaan jokin muu tuottaja tai yhteistyökumppani, kaupunki ylläpitää riittävän oman osaamisensa turvaten siten valmiuden tuottaa palvelut tarvittaessa itse.... ”
- ” Tuotantotavasta riippumatta palvelut tuotetaan taloudellisesti ja kustannustehokkaasti.”

”Lakisäätöisten palvelujen lisäksi Kunta järjestää harkintansa mukaan muitakin tarpeellisia palveluja. Näiden palvelujen osalta on mahdollista, että kunta luopuu kokonaan kyseisen palvelun omasta tuotannosta ja ostaa palvelun yksityiseltä palveluntuottajalta. Kunta voi yksityistää kunnan järjestämisvelvollisuudessa olevaa palvelua myymällä toiminnan yksityiselle liikkeenharjoittajalle ja sen jälkeen ostamalla palvelun markkinoilta, jos myynti parantaa palvelustrategian periaatteiden mukaisesti palveluja.”

”Palvelutuotannossa omatuotanto ja palveluostot kulkevat vuosien kokemuksella luontevasti rinnakkain. Ulkopuolelta ostetaan erityisesti erikoisosaamista tai –kalustoa vaativia töitä.”

Kaupunkitekniikka Strategia prosessi 2008. Kaupunkitekniikka on jo vähitellen kehittynyt palveluntuottajasta tilaavan organisaation suuntaan. Tulisi edelleen jatkaa tätä kehityssuuntaa ja kriittisesti käydä läpi ne toiminnot, joita voidaan tehostaa ulkoistamalla. Ulkoistamisessa tulisi pyrkiä yksittäisten töiden sijasta kokonaisuuksien ulkoistamiseen.

Keravan kaupunki strategia 2012:

Strateginen tavoite oman palvelutuotannon kilpailukyky:

”Kaupungin oma palvelutuotanto on kilpailukykyistä. Kaupungilla on tieto sen eri yksiköiden tuottamista tuotteista. Palveluiden tuottamisesta aiheutuvat kustannukset tunnetaan ja ne voidaan kohdistaa yksittäisille tuotteille. Tuotantoprosesseja kehittämällä voidaan kustannuksia alentaa.”

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

1. **Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen (esim. jätehuolto)**
2. Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
3. **Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen (esim. vesilaitos)**

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

Kyllä

Talousarvio 2008: Liikelaitos voi myydä toimialaansa liittyviä palveluja myös yksityisille toimeksiantajille.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Keravan kaupunkitekniikka toimintakertomus 2007

Keravan kaupunkitekniikka Talousarvio ja Taloussuunnitelma 2008-2010

Keravan kaupunki strategia 2012

Kaupunkitekniikka strategiaproessi 2008

Keravan kaupungin palvelustrategia 2006- 2012

www.kerava.fi

ALUEJÄRJESTÖ: Uudenmaan Yrittäjät JP

Liikelaitos: Klaukkalan jäähalli

I Kunta Nurmijärvi

II Liikevaihto 0,5 M€

III Henkilömäärä Tietoa ei sähköisissä asiakirjoissa.

IV Liikelaitoksen toimiala

Jäähallin ja sen oheispalveluiden ylläpito ja tuottaminen.

V Toiminta markkinoilla

1. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
2. **Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
3. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla

Huomiot: Liikuntalain 2§:n mukaan ”Yleisten edellytysten luominen liikunnalle on valtion ja kuntien tehtävä”, joten jäähallin pyörittäminen voidaan laskea lavean tulkinnan mukaan järjestämisvastuun piiriin.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

Ei.

Strategia:

”Omistajapolitiikka sekä omaisuuden hallinta ja hoito tukevat palvelutuotannon tehostamista ja talouden vakautta.”

”Erityispalveluissa palveluiden saatavuus turvataan ostopalveluilla ja kuntayhteistyöllä.”

”Nurmijärvi edistää palvelumarkkinoiden kehittymistä strategisilla valinnoillaan, aktiivisella elinkeinopolitiikalla ja kannustamalla kuntalaisia kuntapalveluita täydentävien yksityisten palveluiden käyttöön.”

”Kunnan palvelutuotantoa kilpailutetaan palvelustrategian mukaisesti säännöllisesti.”

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

1. Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
2. Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
3. **Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen**

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

Kyllä

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Nurmijärven kunnan strategia 2005–2015

Nurmijärven talousarvio 2008

www.nurmijarvi.fi

Muut huomiot: Nurmijärvi suunnittelee mm. ateria- ja tilapalveluidensa liikelaitoistamista vuoden 2009 alusta lukien.

ALUEJÄRJESTÖ: Uudenmaan Yrittäjät ER

Liikelaitos: Mäntsälän vesi

I Kunta Mäntsälä

II Liikevaihto 1 961 000 € (TA 2008)

III Henkilömäärä -

IV Liikelaitoksen toimiala

Mäntsälän vesi toimittaa asiakkaille vettä, vastaanottaa jätevedet ja puhdistaa ne viranomaisten määräämien lupaehtojen mukaisesti.

V Toiminta markkinoilla

1. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 2. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
3. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla

Vesihuoltolain mukaan kunnan tulee kehittää vesihuoltoa alueellaan yhdyskuntakehitystä vastaavasti lain tavoitteiden toteuttamiseksi sekä osallistua vesihuollon alueelliseen yleissuunnitteluun. Kunnan tulee yhteistyössä alueensa vesihuoltolaitosten kanssa laatia ja pitää ajan tasalla alueensa kattavat vesihuollon kehittämissuunnitelmat. Kiinteistön omistaja tai haltija vastaa kiinteistönsä vesihuollosta sen mukaan kuin tässä laissa ja muussa laissa säädetään. Kuitenkin jos suurehkon asukasjoukon tarve taikka terveydelliset tai ympäristönsuojelulliset syyt sitä vaativat, kunnan tulee huolehtia siitä, että ryhdytään toimenpiteisiin tarvetta vastaavan vesihuoltolaitoksen perustamiseksi, vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen laajentamiseksi tai muun tarpeellisen vesihuollon palvelun saatavuuden turvaamiseksi.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

Ei.

Mäntsälän kunnan palvelustrategia 2006-2015:

”Palvelujen kehittämisessä on tärkeää huolehtia kunnan oman palvelutuotannon kehittämisen lisäksi muiden vaihtoehtoisten tuotantotapojen kehittymisestä. Tällaisia ovat mm. seutuyhteistyö, palveluyritykset sekä kolmannen sektorin toimijat.”

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

1. Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
2. Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
- 3. Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen**

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

Ei

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Talousarvio 2008 ja taloussuunnitelma 2008-2010

Mäntsälän kunnan palvelustrategia 2006-2015

Mäntsälän kunnan palvelustrategia 2006-2015

www.mantsala.fi

ALUEJÄRJESTÖ: Uudenmaan Yrittäjät JP

Liikelaitos: Nurmijärven Työterveys

I Kunta Nurmijärvi

II Liikevaihto 1,3 M€

III Henkilömäärä 16

IV Liikelaitoksen toimiala Työterveyspalvelut.

V Toiminta markkinoilla

1. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
2. **Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
3. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. **Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**

Huomiot: Kuntien perusvelvoite työterveyspalveluiden järjestämisestä perustuu kansanterveyslakiin. Vastuu työterveyshuollon järjestämisestä työpaikoilla kuuluu työnantajille, ja tätä velvoitetta säännellään työterveyshuoltolaissa.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

Ei.

Strategia:

”Omistajapolitiikka sekä omaisuuden hallinta ja hoito tukevat palvelutuotannon tehostamista ja talouden vakautta.”

”Erityispalveluissa palveluiden saatavuus turvataan ostopalveluilla ja kuntayhteistyöllä.”

”Nurmijärvi edistää palvelumarkkinoiden kehittymistä strategisilla valinnoillaan, aktiivisella elinkeinopolitiikalla ja kannustamalla kuntalaisia kuntapalveluita täydentävien yksityisten palveluiden käyttöön.”

”Kunnan palvelutuotantoa kilpailutetaan palvelustrategian mukaisesti säännöllisesti.”

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

1. **Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen**
2. Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
3. Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle **Kyllä.**

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Nurmijärven kunnan strategia 2005–2015
Nurmijärven talousarvio 2008
www.nurmijarvi.fi

Huomiot: Nurmijärvi suunnittelee mm. ateria- ja tilapalveluidensa liikelaitoistamista vuoden 2009 alusta lukien.

ALUEJÄRJESTÖ: Uudenmaan Yrittäjät ER

Liikelaitos: Porvoon vesi

I Kunta Porvoo

II Liikevaihto 6 850 000 € (TA 2008)

III Henkilömäärä 45 (TP 2007)

IV Liikelaitoksen toimiala

Porvoon veden tehtävänä on tuottaa vesihuoltopalveluja, ts. vedenhankintaa ja jäteveden poisjohtamista ja käsittelyä.

V Toiminta markkinoilla

1. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 2. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
3. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla

Vesihuoltolain mukaan kunnan tulee kehittää vesihuoltoa alueellaan yhdyskuntakehitystä vastaavasti lain tavoitteiden toteuttamiseksi sekä osallistua vesihuollon alueelliseen yleissuunnitteluun. Kunnan tulee yhteistyössä alueensa vesihuoltolaitosten kanssa laatia ja pitää ajan tasalla alueensa kattavat vesihuollon kehittämissuunnitelmat. Kiinteistön omistaja tai haltija vastaa kiinteistönsä vesihuollosta sen mukaan kuin tässä laissa ja muussa laissa säädetään. Kuitenkin jos suurehkon asukasjoukon tarve taikka terveydelliset tai ympäristönsuojelulliset syyt sitä vaativat, kunnan tulee huolehtia siitä, että ryhdytään toimenpiteisiin tarvetta vastaavan vesihuoltolaitoksen perustamiseksi, vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen laajentamiseksi tai muun tarpeellisen vesihuollon palvelun saatavuuden turvaamiseksi.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

Ei

Porvoon strategia:

”Porvoon kaupunki järjestää laadukkaat, kilpailukykyisesti tuotetut palvelut asukaslähtöisesti.”

”Kaupunki on kumppanuuksia hakeva ja innovatiivinen palvelujen järjestäjä.

Oman palvelutuotannon ja ostopalvelun rooli on selkeä, ja se perustuu palvelustrategiaan. Kaupungin tilaajaosaaminen on korkeatasoista.”

Porvoon veden toimintakertomus 2007:

Strategia: ”Ylläpidämme toiminnan kannattavuutta ja parannamme kustannustietoisuutta, tuottavuutta ja tehokuutta toimintamme eri osa-alueilla”.

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

1. Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
2. Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
- 3. Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen**

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle
EI

Huomiot: Rakennuttu 2007 Askola-Porvoo siirtoviemäri

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Talousarvio 2008 ja Taloussuunnitelma 2008-2010

Porvoo veden vuosikertomus 2007

Kaupungin strategia 2006-2015

www.porvoo.fi

ALUEJÄRJESTÖ –UUDENMAAN YRITTÄJÄT AN

Liikelaitos: Tammisaaren energia

I **Kunta:** Tammisaari

II **Liikevaihto:** Vuonna 2008 talousarvion mukaan n. 10 m€.

III **Henkilömäärä:** Ei ilmene talousarviosta.

IV **Liikelaitoksen toimiala:** Energiahuolto

V **Toiminta markkinoilla**

- 1) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 2) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
- 3) Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 4) Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla

Huomioita: Informaatio talousarviossa 2008 kovin niukka.

VI **Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?**

- 1) Kyllä
- 2) Ei**

VII **Mahdollisuudet markkinoiden syntymiseen**

- 1) Erinomaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla**
- 2) Hyvät edellytykset luoda kilpailua markkinoilla
- 3) Kohtalaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla

Huomioita: Energiamarkkinat toimivat valtakunnallisesti.

VIII **Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle**

- 1) Kyllä**
- 2) Ei

IX **Tietojen lähteet ja muut huomiot**

Talousarvio 2008

ALUEJÄRJESTÖ: Uudenmaan Yrittäjät

ER

Liikelaitos: Tammisaaren vesi**I Kunta** Tammisaari**II Liikevaihto** 2 537 750 € (TA 2008)**III Henkilömäärä** -**IV Liikelaitoksen toimiala**

Liikelaitoksen tehtävänä on huolehtia vesihuoltopalveluista eli toimittaa vettä sekä johtaa jätevesi puhdistamoon, jossa se puhdistetaan viranomaisten vaatimusten mukaisesti.

V Toiminta markkinoilla

1. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 2. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
3. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla

Vesihuoltolain mukaan kunnan tulee kehittää vesihuoltoa alueellaan yhdyskuntakehitystä vastaavasti lain tavoitteiden toteuttamiseksi sekä osallistua vesihuollon alueelliseen yleissuunnitteluun. Kunnan tulee yhteistyössä alueensa vesihuoltolaitosten kanssa laatia ja pitää ajan tasalla alueensa kattavat vesihuollon kehittämissuunnitelmat. Kiinteistön omistaja tai haltija vastaa kiinteistönsä vesihuollosta sen mukaan kuin tässä laissa ja muussa laissa säädetään. Kuitenkin jos suurehkon asukasjoukon tarve taikka terveydelliset tai ympäristönsuojelulliset syyt sitä vaativat, kunnan tulee huolehtia siitä, että ryhdytään toimenpiteisiin tarvetta vastaavan vesihuoltolaitoksen perustamiseksi, vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen laajentamiseksi tai muun tarpeellisen vesihuollon palvelun saatavuuden turvaamiseksi.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

Ei.

Huomiot: Ei ainakaan käytettävissä olevan tiedon perusteella. Kaupungin nettisivuilla niukasti tietoa.

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

1. Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
2. Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
- 3. Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen**

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

Ei

Huomiot: Ei ainakaan käytettävissä olevan tiedon perusteella. Kaupungin nettisivuilla niukasti tietoa.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Taloussuunnitelma 2008-2010 ja Talousarvio 2008
www.tammisaari.fi

ALUEJÄRJESTÖ Uudenmaan Yrittäjät ER

Liikelaitos Tuusulan seudun vesilaitos kuntayhtymä

I Kunta Tuusula (muut kuntayhtymän kunnat: Kerava, Järvenpää ja Sipoo.

II Liikevaihto 2 575 129 € (Toimintakertomus 2007)

III Henkilömäärä 9 (Toimintakertomus 2007)

IV Liikelaitoksen toimiala

Tuusulan seudun vesilaitos kuntayhtymä vastaa talousveden hankinnasta ja valmistuksesta vastaa Keski-Uudellamaalla.

V Toiminta markkinoilla

- 1) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 2) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
- 3) Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 4) Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla

Vesihuoltolain mukaan kunnan tulee kehittää vesihuoltoa alueellaan yhdyskuntakehitystä vastaavasti lain tavoitteiden toteuttamiseksi sekä osallistua vesihuollon alueelliseen yleissuunnitteluun. Kunnan tulee yhteistyössä alueensa vesihuoltolaitosten kanssa laatia ja pitää ajan tasalla alueensa kattavat vesihuollon kehittämissuunnitelmat. Kiinteistön omistaja tai haltija vastaa kiinteistönsä vesihuollosta sen mukaan kuin tässä laissa ja muussa laissa säädetään. Kuitenkin jos suurehkon asukasjoukon tarve taikka terveydelliset tai ympäristönsuojelulliset syyt sitä vaativat, kunnan tulee huolehtia siitä, että ryhdytään toimenpiteisiin tarvetta vastaavan vesihuoltolaitoksen perustamiseksi, vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen laajentamiseksi tai muun tarpeellisen vesihuollon palvelun saatavuuden turvaamiseksi.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

Ei

Huomiot: Ei selviä saatavalla olevasta materiaalista.

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

- 1) Erinomaiset edellytykset hyödyntää kilpailua markkinoilla
- 2) Hyvät edellytykset hyödyntää kilpailua markkinoilla
- 3) Kohtalaiset edellytykset hyödyntää kilpailua markkinoilla**

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

Kyllä

Huomiot: Kuntayhtymä myy veden rajatoimituksena Mäntsälän vedelle ja Pornaisten kunnan vesilaitokselle.

IX Lähteet

Vuosikertomus 2007
www.tsvesi.fi

ALUEJÄRJESTÖ: Uudenmaan Yrittäjät

JP

Liikelaitos: Vesilaitos**I Kunta** Nurmijärvi**II Liikevaihto** 4,8 M€**III Henkilömäärä** 17**IV Liikelaitoksen toimiala**

Talousveden tuottaminen, jätevesien johtaminen ja käsittely.

V Toiminta markkinoilla

1. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
2. **Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
3. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla

Huomiot: Vesihuoltolain mukaan kunnan tulee kehittää vesihuoltoa alueellaan yhdyskuntakehitystä vastaavasti lain tavoitteiden toteuttamiseksi sekä osallistua vesihuollon alueelliseen yleissuunnitteluun. Kunnan tulee yhteistyössä alueensa vesihuoltolaitosten kanssa laatia ja pitää ajan tasalla alueensa kattavat vesihuollon kehittämissuunnitelmat. Kuitenkin jos suurehkon asukasjoukon tarve taikka terveydelliset tai ympäristönsuojelulliset syyt sitä vaativat, kunnan tulee huolehtia siitä, että ryhdytään toimenpiteisiin tarvetta vastaavan vesihuoltolaitoksen perustamiseksi, vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen laajentamiseksi tai muun tarpeellisen vesihuollon palvelun saatavuuden turvaamiseksi.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

Ei.

Strategia:

”Omistajapolitiikka sekä omaisuuden hallinta ja hoito tukevat palvelutuotannon tehostamista ja talouden vakautta.”

”Erytispalveluissa palveluiden saatavuus turvataan ostopalveluilla ja kuntayhteistyöllä.”

”Nurmijärvi edistää palvelumarkkinoiden kehittymistä strategisilla valinnoillaan, aktiivisella elinkeinopolitiikalla ja kannustamalla kuntalaisia kuntapalveluita täydentävien yksityisten palveluiden käyttöön.”

”Kunnan palvelutuotantoa kilpailutetaan palvelustrategian mukaisesti säännöllisesti.”

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

1. Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
2. Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
3. **Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen**

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

Kyllä.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Nurmijärven kunnan strategia 2005–2015

Nurmijärven talousarvio 2008

<http://www.nurmijarvi.fi/palvelut/rakentaminen/vesihuolto/>

Huomiot: Nurmijärvi suunnittelee mm. ateria- ja tilapalveluidensa liikelaitoistamista vuoden 2009 alusta lukien.

ALUEJÄRJESTÖ: Uudenmaan Yrittäjät ER

Liikelaitos: Vihdin vesihuoltolaitos

I Kunta Vihti

II Liikevaihto 2 894 000 € (TA 2008)

III **Henkilömäärä** Liikelaitoksella ei ole omaa henkilökuntaa. Ostopalvelut tekniseltä tuotannolta. (TA 2008), 13 henkilötyövuotta.

IV Liikelaitoksen toimiala

Vesihuoltolaitoksen ydintehtäviin kuuluvat myös vesihuoltoverkoston pitkäaikainen hallinta, vedenhankinnasta ja -käsittelystä sekä jätevesien käsittelystä huolehtiminen. Vesihuoltolaitos tarjoaa myös sammutusvesipalveluja kunnille sekä kaavoitukseen ja rakennusvalvontaan liittyviä palveluja.

V Toiminta markkinoilla

1. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
2. **Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
3. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla

Vesihuoltolain mukaan kunnan tulee kehittää vesihuoltoa alueellaan yhdyskuntakehitystä vastaavasti lain tavoitteiden toteuttamiseksi sekä osallistua vesihuollon alueelliseen yleissuunnitteluun. Kunnan tulee yhteistyössä alueensa vesihuoltolaitosten kanssa laatia ja pitää ajan tasalla alueensa kattavat vesihuollon kehittämissuunnitelmat. Kiinteistön omistaja tai haltija vastaa kiinteistönsä vesihuollosta sen mukaan kuin tässä laissa ja muussa laissa säädetään. Kuitenkin jos suurehkon asukasjoukon tarve taikka terveydelliset tai ympäristönsuojelulliset syyt sitä vaativat, kunnan tulee huolehtia siitä, että ryhdytään toimenpiteisiin tarvetta vastaavan vesihuoltolaitoksen perustamiseksi, vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen laajentamiseksi tai muun tarpeellisen vesihuollon palvelun saatavuuden turvaamiseksi.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

Ei.

TP 2007: "Vihdin vesihuoltolaitos on nettoperiaatteella toimiva liikelaitos."

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

1. Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
2. Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
3. **Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen**

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

Ei

TA 2008 "Laitos tarjoaa vesihuoltolain mukaisia palveluja mahdollisuuksien mukaan myös toiminta-alueen ulkopuolella kiinteistöille, joita laitos ei vesihuoltolain mukaan ole velvollinen palvelemaan."

" Avoimilla markkinoilla tuotettavien, kiinteistöjen omistajien vastuulla olevien vesihuoltopalvelujen tuottamiseen laitoksen ei pyri. Yksittäistapauksissa vesihuoltolaitos voi omilla erityisosaamisalueillaan tarjota palvelujaan

erilaisille asiakasryhmille.

”Laitosten yhteistyötä lisätään ja selvitetään vesihuollon organisointimahdollisuudet kuntien (mm. Vihti, Karkkila, Nummi-Pusula) alueellisiksi osake-yhtiömuotoisiksi vesihuoltolaitoksiksi, joilla on oma hallinto ja talous erotettuna omistajakuntiensa taloudesta”.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Tilinpäätös 2007

Talousarvio 2008 ja Taloussuunnitelma 2008-2010

Toimintakertomus 2007

Palveluverkkosuunnitelma 2007

www.vihti.fi

VARSINAIS-SUOMEN YRITTÄJÄT

ALUEJÄRJESTÖ Varsinais-Suomen Yrittäjät ER

Liikelaitos Kaupungin varikko

I Kunta Turku

II Liikevaihto 5 210 000 € (TA 2008)

III Henkilömäärä 33 (TA 2008)

IV Liikelaitoksen toimiala

Kaupungin varikon toimialana on teknisten palveluiden lautakunnan alaisten yksikköjen kaluston omistaminen, vuokraus ja kunnossapito. Yksikkö voi sopimuksen mukaan tuottaa palveluja myös muille.

V Toiminta markkinoilla

- 1) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 2) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla
- 3) Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 4) **Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

Ei

Turun kaupungin talousohjelma 2008-2010: ”Liikelaitos noudattaa toiminnassaan samoja omistajaohjauksen periaatteita kuin kaupungin konserniin kuuluvat yhteisöt. Kunnallisia liikelaitoksia ohjataan johtokuntatyöskentelyn, talousarviossa asetettavien toiminnallisten tavoitteiden ja sitoutuneelta pääomalta vaadittavan tuoton ja tuloutuksen kautta.”

TA 2008: Kaupungin varikon visio määritelty seuraavasti: ”Kaupungin varikko on asiakkaidensa arvostusta nauttiva asiantuntijaliikelaitos, jonka palveluihin ollaan tyytyväisiä. Seudullinen yhteistyö laajenee vähitellen.”

TP 2007 todetaan Kaupungin varikon strategisena painopisteenä kestävän kehityksen ja kilpailukyvyyn osalta seuraavasti: ”Tehokas ja asukaslähtöinen toiminta sekä tasapainoinen talous.

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

- 1) **Erinomaiset edellytykset hyödyntää kilpailua markkinoilla**
- 2) Hyvät edellytykset hyödyntää kilpailua markkinoilla
- 3) Kohtalaiset edellytykset hyödyntää kilpailua markkinoilla

Huomiot: Kaluston ylläpito olisi saatavissa myös yksityisiltä yrityksiltä.

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

Kyllä

TA 2008: ”Yksikkö voi sopimuksen mukaan tuottaa palveluja myös muille.”

Huomio! Uusia kunnallisia liikelaitoksia

Uusia kunnallisia liikelaitoksia perustetaan Turussa. Kuntalain muutoksesta johtuen kunnallisiksi liikelaitoksiksi perustetaan vuoden 2009 alusta lähtien Tilalaitos, Kiinteistölaitos, Kunnallistekniikka, Viherlaitos, Talotoimi, Kiinteistöjen hoito, Jätelaitos,

Vesilaitos ja Satama. Liikennelaitos esitetään yhtiötettäväksi 1.1.2009 alkaen. (Turun kaupungin nettisivut)

Vuonna 2008 Turun kaupungilla on yhteensä 11 liikelaitos -nimeä käyttävää yksikköä. Näistä viisi on puhtaasti sisäisiä liikelaitoksia, taseyksiköitä, joiden tuloista 100 prosenttia tai lähes 100 prosenttia tulee kaupungin muilta toimintayksiköiltä.

IX Lähteet

Talousarvio 2008

Turun kaupungin talousohjelma 2008-2010

Kaupungin omistajaohjaus liiketoiminnassa (Tarkastuslautakunnan julkaisu 2:2005)

Turku konsernin omistajapolitiikka keskuslumuistio 15.10.2007

Turun kaupungin tilinpäätös 2007

Turun kaupungin toiminnan ja talouden seurantaraportti 2008

Turun kaupungin nettisivut

ALUEJÄRJESTÖ Varsinais-Suomen Yrittäjät ER

Liikelaitos Kiinteistöjen hoito

I **Kunta** Turku

II **Liikevaihto** 30 550 000 € (TA 2008)

III **Henkilömäärä** 428 (TA 2008)

IV Liikelaitoksen toimiala

Kiinteistöjen hoito on pääsääntöisesti Turun kaupungin julkisten rakennusten kiinteistöjen hoitoon liittyvien erilaisten palveluiden (talonmiesrakennusautomaatio-siivous ja LVI-palvelut) tuottamiseen erikoistunut yksikkö. Kiinteistöjen hoito toimii Tilalaitoksen strategisena yhteistyökumppanina. Kiinteistöjen hoito tuottaa asiakkaiden tilaamia kiinteistöjen ylläpitoon liittyviä palvelutuotteita. Palvelun laatu ja tuotteet määritellään yhdessä asiakkaan kanssa ja esitetään sopimuksissa sekä tuotantosuunnitelmissa.

- Talonmies - vahtimestaripalvelut kaupungin rakennuksissa
- Kaupungin kiinteistöjen turvapalvelut ja rakennusautomaation valvonta
- Siivouspalvelut kaupungin hallintokunnille
- Kaupungin rakennusten lämpö- ja vesijohtojen kunnossapito ja uudistuotanto

V Toiminta markkinoilla

- 1) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 2) **Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
- 3) Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 4) **Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

Ei

Turun kaupungin talousohjelma 2008-2010: ”Liikelaitos noudattaa toiminnassaan samoja omistajaohjauksen periaatteita kuin kaupungin konserniin kuuluvat yhteisöt. Kunnallisia liikelaitoksia ohjataan johtokuntatyöskentelyn, talousarviossa asetettavien toiminnallisten tavoitteiden ja sitoutuneelta pääomalta vaadittavan tuoton ja tuloutuksen kautta.”

TA 2008 Kiinteistöjen hoidon visio määritelty seuraavasti: ”Kiinteistöjen hoito toimii liikelaitoksena ja on erikoistunut julkisten rakennusten kiinteistöhoidollisiin ylläpitotehtäviin Turun seudulla... ..Kilpailuvaltteina ovat erikoistuminen julkisiin rakennuksiin, elinkaariajatteluun sekä kestävän kehityksen periaatteiden soveltamiseen kaikessa palvelutuotannossa sekä julkisen sektorin tarpeiden tuntemisesta lähtevä sitoutuminen asiakkaiden tarpeisiin. Kiinteistöjen hoidon menestys perustuu keskitettyyn ammattiosaamiseen ja tietoon sekä taloudelliseen ja kilpailukykyiseen toimintaan.

TP 2007 todetaan Kiinteistöjen hoidon strategisena painopisteenä kestävän kehityksen ja kilpailukykyyn osalta seuraavasti: ” Tehokas ja asukaslähtöinen toiminta sekä tasapainoinen talous.

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

- 1) Erinomaiset edellytykset hyödyntää kilpailua markkinoilla
- 2) Hyvät edellytykset hyödyntää kilpailua markkinoilla
- 3) Kohtalaiset edellytykset hyödyntää kilpailua markkinoilla

Huomiot: Kiinteistöjen hoidon kaikki tehtävät ovat sellaisia, että toimiala kilpailee markkinoilla olevien yritysten kanssa.

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

Ei

Käytettävissä olevan materiaalin perusteella ei myy palveluja kunnan ulkopuolelle.

Huomio! Uusia kunnallisia liikelaitoksia

Uusia kunnallisia liikelaitoksia perustetaan Turussa. Kuntalain muutoksesta johtuen kunnallisiksi liikelaitoksiksi perustetaan vuoden 2009 alusta lähtien Tilalaitos, Kiinteistölaitos, Kunnallistekniikka, Viherlaitos, Talotoimi, Kiinteistöjen hoito, Jätelaitos, Vesilaitos ja Satama. Liikennelaitos esitetään yhtiötettäväksi 1.1.2009 alkaen. (Turun kaupungin nettisivut)

Vuonna 2008 Turun kaupungilla on yhteensä 11 liikelaitos -nimeä käyttävää yksikköä. Näistä viisi on puhtaasti sisäisiä liikelaitoksia, taseyksiköitä, joiden tuloista 100 prosenttia tai lähes 100 prosenttia tulee kaupungin muilta toimintayksiköiltä.

IX Lähteet

Talousarvio 2008
Turun kaupungin talousohjelma 2008-2010
Kaupungin omistajaohjaus liiketoiminnassa (Tarkastuslautakunnan julkaisu 2:2005)
Turku konsernin omistajapolitiikka keskuslumuistio 15.10.2007
Turun kaupungin tilinpäätös 2007
Turun kaupungin toiminnan ja talouden seurantaraportti 2008
Turun kaupungin nettisivut

ALUEJÄRJESTÖ Varsinais-Suomen Yrittäjät ER

Liikelaitos Kiinteistölaitos

I Kunta Turku

II Liikevaihto 66 570 000 € (TA 2008)

III Henkilömäärä 151 (TA 2008)

IV Liikelaitoksen toimiala

Kiinteistölaitoksen tehtävänä on kiinteistölautakunnan alaisena osaltaan huolehtia lautakunnan toimialaan kuuluvien asioiden valmistelusta ja toimeenpanosta kiinteistötoimen johtosäännön sekä tämän toimintasäännön määräysten mukaisesti kunnallisena liikelaitoksena.

Kiinteistölaitokseen kuuluvat seuraavat toimialat:

- Katujen ja viheralueiden rakennuttaminen ja ylläpito
- Kartta- ja paikkatietopalvelut, opaskartat
- Korjausneuvonta
- Maanhankinta
- Myynti- ja mainospaikkojen vuokraus, tapahtumaluvat ja venepaikkojen vuokraus
- Pysäköinninvalvonta
- Rakentajan palvelut
- Siirtolapuutarhat ja viljelypalstat
- Tonttipalvelut
- Yksityistiet

V Toiminta markkinoilla

- 1) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 2) **Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
(maanhankinta, tonttipalvelut)
- 3) Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 4) **Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
(karttapalvelut)

Huomiot: Tietyt liikelaitoksen toimialat kunnan järjestämisvastuun piirissä kuten maanhankinta ja tonttipalvelut. Esim. karttapalvelut ja pysäköinninvalvonta saatavissa yksityisiltä markkinoilta. Kiinteistölaitoksen toimintasäännön mukaan karttapalveluja tuotetaan myös kaupungin ulkopuolelle.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

Ei

Huomiot

Turun kaupungin talousohjelma 2008-2010: ”Liikelaitos noudattaa toiminnassaan samoja omistajaohjauksen periaatteita kuin kaupungin konserniin kuuluvat yhteisöt. Kunnallisia liikelaitoksia ohjataan johtokuntatyöskentelyn, talousarviossa asetettävien toiminnallisten

tavoitteiden ja sitoutuneelta pääomalta vaadittavan tuoton ja tuloutuksen kautta.”

Turun kaupungin tilinpäätöksen 2007 mukaan strateginen painopiste kilpailun ja kestäväen kehityksen osalta on seuraava: Kilpailukykyä ja kestäväää kehitystä

- Rakentamisedellytysten tarjonta
- Kiinteistölaitoksen toiminnan tuloksellisuus
- Seudullinen yhteistoiminta

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

- 1) Erinomaiset edellytykset hyödyntää kilpailua markkinoilla
- 2) **Hyvät edellytykset hyödyntää kilpailua markkinoilla (Karttapalvelut, pysäköinninvalvonta)**
- 3) **Kohtalaiset edellytykset hyödyntää kilpailua markkinoilla (tonttipalvelut)**

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle Kyllä (Turku ja Turun seutu)

Huomio! Uusia kunnallisia liikelaitoksia

Uusia kunnallisia liikelaitoksia perustetaan Turussa. Kuntalain muutoksesta johtuen kunnallisiksi liikelaitoksiksi perustetaan vuoden 2009 alusta lähtien Tilalaitos, Kiinteistölaitos, Kunnallistekniikka, Viherlaitos, Talotoimi, Kiinteistöjen hoito, Jätelaitos, Vesilaitos ja Satama. Liikennelaitos esitetään yhtiötettäväksi 1.1.2009 alkaen. (Turun kaupungin nettisivut)

Vuonna 2008 Turun kaupungilla on yhteensä 11 liikelaitos -nimeä käyttävää yksikköä. Näistä viisi on puhtaasti sisäisiä liikelaitoksia, taseyksiköitä, joiden tuloista 100 prosenttia tai lähes 100 prosenttia tulee kaupungin muilta toimintayksiköiltä.

IX Lähteet

- Talousarvio 2008
- Turun kaupungin talousohjelma 2008-2010
- Kaupungin omistajaohjaus liiketoiminnassa (Tarkastuslautakunnan julkaisuja 2:2005)
- Turku konsernin omistajapolitiikka keskuslumuistio 15.10.2007
- Turun kaupungin tilinpäätös 2007
- Turun kaupungin toiminnan ja talouden seurantaraportti 2008
- Kiinteistölaitoksen toimintasäntö 18.1.2007

ALUEJÄRJESTÖ Varsinais-Suomen Yrittäjät ER

Liikelaitos Kunnallistekniikka

I Kunta Turku

II **Liikevaihto** 26 174 000 € (TA 2008)

III **Henkilömäärä** 179 (TA 2008)

IV Liikelaitoksen toimiala

Kunnallistekniikkaliikelaitoksen tehtävänä on tuottaa liikenneväylien rakentamiseen, käyttöön, ylläpitoon ja hoitoon liittyviä palveluja sekä viemäreiden ja vesijohtojen rakentamis- ja kunnossapitopalveluja vesilaitokselle, jätehuolto-, kunnossapito- ja puhtaanapitopalveluja kiinteistöjen hoitoyksiköille ja huolehtia romuajoneuvoasioista ja pysäköintimittareista.

V Toiminta markkinoilla

- 1) **Kunnan järjestämismvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla**
- 2) **Kunnan järjestämismvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
- 3) Ei kunnan järjestämismvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 4) **Ei kunnan järjestämismvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

Ei

Huomiot:

Turun kaupungin talousohjelma 2008-2010: ”Liikelaitos noudattaa toiminnassaan samoja omistajaohjauksen periaatteita kuin kaupungin konserniin kuuluvat yhteisöt. Kunnallisia liikelaitoksia ohjataan johtokuntatyöskentelyn, talousarviossa asetettävien toiminnallisten tavoitteiden ja sitoutuneelta pääomalta vaadittavan tuoton ja tuloutuksen kautta.”

TP 2007 strategisesta painopisteestä kestävä kehityksen ja kilpailukyvystä todetaan seuraavaa: ”Tehokas toiminta sekä tasapainoinen talous.

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

- 1) Erinomaiset edellytykset hyödyntää kilpailua markkinoilla
- 2) Hyvät edellytykset hyödyntää kilpailua markkinoilla
- 3) **Kohtalaiset edellytykset hyödyntää kilpailua markkinoilla**

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

Kyllä

Kunnallistekniikka on katu- ja vesihuoltoalan tuottajaliikelaitos tarjoten palveluksiaan ensisijaisesti kaupungin sisäisille yksiköille ja soveltuvin osin myös naapurikunnille ja yksityiselle sektorille.

Huomio! **Uusia kunnallisia liikelaitoksia**

Uusia kunnallisia liikelaitoksia perustetaan Turussa. Kuntalain muutoksesta johtuen

kunnallisiksi liikelaitoksiksi perustetaan vuoden 2009 alusta lähtien Tilalaitos, Kiinteistölaitos, Kunnallistekniikka, Viherlaitos, Talotoimi, Kiinteistöjen hoito, Jätelaitos, Vesilaitos ja Satama. Liikennelaitos esitetään yhtiötettäväksi 1.1.2009 alkaen. (Turun kaupungin nettisivut)

Vuonna 2008 Turun kaupungilla on yhteensä 11 liikelaitos -nimeä käyttävää yksikköä. Näistä viisi on puhtaasti sisäisiä liikelaitoksia, taseyksiköitä, joiden tuloista 100 prosenttia tai lähes 100 prosenttia tulee kaupungin muilta toimintayksiköiltä.

IX Lähteet

Talousarvio 2008
Turun kaupungin talousohjelma 2008-2010
Kaupungin omistajaohjaus liiketoiminnassa (Tarkastuslautakunnan julkaisu 2:2005)
Turku konsernin omistajapolitiikka keskuslumuistio 15.10.2007
Turun kaupungin tilinpäätös 2007
Turun kaupungin toiminnan ja talouden seurantaraportti 2008
Turun kaupungin nettisivut
Tilalaitoksen vuosikertomus 2006

ALUEJÄRJESTÖ Varsinais-Suomen Yrittäjät

ER

Tietoja ei ollut suurimmaksi osaksi saatavilla netissä.

Liikelaitos Kuntayhtymä Raisio- Naantalin vesilaitos**I Kunta** Raisio ja Naantali**II Liikevaihto** Veden myyntitulot olivat 2 264 960 € (Kaupunginhallituksen pöytäkirja)**III Henkilömäärä** 13 (Kaupunginhallituksen pöytäkirja)**IV Liikelaitoksen toimiala**

Naantali ja Raisio hankkivat vetensä Raisio-Naantalin kuntayhtymän vesilaitokselta.

V Toiminta markkinoilla

- 1) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 2) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
- 3) Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 4) Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

-

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

- 1) Erinomaiset edellytykset hyödyntää kilpailua markkinoilla
- 2) Hyvät edellytykset hyödyntää kilpailua markkinoilla
- 3) Kohtalaiset edellytykset hyödyntää kilpailua markkinoilla**

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

-

IX Lähteetwww.naantali.fiwww.rauma.fi

Kaupunginhallituksen pöytäkirja 31.3.2008 § 164

ALUEJÄRJESTÖ: Varsinais-Suomen Yrittäjät ER

Liikelaitos: Liedon Vesi -liikelaitos

I Kunta Lieto

II Liikevaihto 1 574 191 €

III Henkilömäärä -

IV Liikelaitoksen toimiala

Liedon Veden tehtävänä on toimittaa käyttövedtä kuluttajille ja johtaa jätevedet jätevesien puhdistuslaitokselle. Liedon Vesi hoitaa myös vedenottamoiden ja jätevesipumppaamoiden käyttö- ja kunnossapitotyöt, uusien liittyjien liitostyöt, verkostojen huollon ja kunnossapidon.

Liedon kunta on osakkaana Turun Seudun Vesi Oy:ssä, joka toimittaa verkostoon pohjavettä Virttaa-Oripää harjualueelta eli käyttövesi ostetaan Turun Seudun Vesi Oy:ltä. Viemäriverkosto pumppaamoinen johtaa jätevedet Kaarinan jäteveden puhdistamolle.

V Toiminta markkinoilla

1. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 2. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
3. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla

Vesihuoltolain mukaan kunnan tulee kehittää vesihuoltoa alueellaan yhdyskuntakehitystä vastaavasti lain tavoitteiden toteuttamiseksi sekä osallistua vesihuollon alueelliseen yleissuunnitteluun. Kunnan tulee yhteistyössä alueensa vesihuoltolaitosten kanssa laatia ja pitää ajan tasalla alueensa kattavat vesihuollon kehittämissuunnitelmat. Kiinteistön omistaja tai haltija vastaa kiinteistönsä vesihuollosta sen mukaan kuin tässä laissa ja muussa laissa säädetään. Kuitenkin jos suurehkon asukasjoukon tarve taikka terveydelliset tai ympäristönsuojelulliset syyt sitä vaativat, kunnan tulee huolehtia siitä, että ryhdytään toimenpiteisiin tarvetta vastaavan vesihuoltolaitoksen perustamiseksi, vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen laajentamiseksi tai muun tarpeellisen vesihuollon palvelun saatavuuden turvaamiseksi.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

Ei.

Liedon kuntastrategia 2006-2010: ”Kunta edistää toimivien markkinoiden kehittymistä omassa hankintatoimessaan.”

”Kuntalaisilla on laadukkaat ja kustannustehokkaat palvelut elämänkaaren eri vaiheissa”.

”Palvelustrategia valmistellaan luottamushenkilökäsittelyyn 2007 aikana”.

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

1. Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
2. Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
- 3. Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen**

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle
Ei

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Tilinpäätös 2007

Taloussuunnitelma 2008-2010 ja Talousarvio 2008

Liedon kuntastrategia 2006-2010

www.lieto.fi

ALUEJÄRJESTÖ Varsinais-Suomen Yrittäjät

ER

Tietoja ei ollut suurimmaksi osaksi saatavilla netissä.

Liikelaitos Masku- Nousiainen vesilaitos kuntayhtymä

I Kunta Masku ja Nousiainen

II Liikevaihto 480 000 € (Tilastokeskukselta 25.6.2008 saatu tieto vuodelta 2006)

III Henkilömäärä -

IV Liikelaitoksen toimiala Vastaa veden laadusta ja hankinnasta.

V Toiminta markkinoilla

- 1) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 2) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla
- 3) Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 4) Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

-

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

- 1) Erinomaiset edellytykset hyödyntää kilpailua markkinoilla
- 2) Hyvät edellytykset hyödyntää kilpailua markkinoilla
- 3) Kohtalaiset edellytykset hyödyntää kilpailua markkinoilla

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

-

IX Lähteet

www.masku.fi

www.nousiainen.fi

ALUEJÄRJESTÖ: Varsinais-Suomen Yrittäjät JP

Liikelaitos: Paimion ammatillinen aikuiskoulutuskeskus

I Kunta Paimio

II Liikevaihto 4,1 M€

III Henkilömäärä 38

IV Liikelaitoksen toimiala Ammatillinen aikuiskoulutus.

V Toiminta markkinoilla

1. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
2. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla
3. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. **Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**

Huomiot: Toisin kuin monissa muissa ammatillisista aikuiskoulutusta järjestävissä yksiköissä, PAKK ei ainakaan aktiivisesti ja näkyvästi markkinoi oppilastöitään ulospäin. Yksikön liikevaihdosta noin puolet tulee palvelujen myynnistä, mutta tarkempaa erittelyä ei ole. Kuluista noin 1,5 M€ (v. 2007) on palvelujen ostoja, mutta saatavilla olevista asiakirjoista ei ilmene mitä tai keneltä ne ovat.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

Ei.

Paimion strategia: ”ostopalvelujen tarkoituksenmukainen lisääminen, kokeilut yksityistämisestä kaikissa hallintokunnissa.”

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

1. Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
2. **Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen**
3. Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen

Huomiot: Ammatillisten aikuiskoulutuspalveluiden osalta löytyy yksityistä palvelutarjontaa, mutta sitä ei ole paljon. Esimerkiksi oppilastöinä tehtävien palvelusuoritusten osalta kilpaillaan merkittävämmiin yksityisten toimijoiden kanssa.

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

Kyllä (tietoja lähinnä koulutuspalveluiden myynnistä).

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Paimion kaupungin talousarvio 2008
Paimion kaupungin toimintakertomus 2007
Paimion kaupungin visio & strategia

ALUEJÄRJESTÖ Varsinais-Suomen Yrittäjät ER

Liikelaitos Talotoimi

I Kunta Turku

II Liikevaihto 30 300 000 € (TA 2008)

III Henkilömäärä 171 (TA 2008)

IV Liikelaitoksen toimiala

Talotoimi on erityisesti Turun kaupungin julkisten rakennusten korjaussuunnitteluun, korjausrakentamiseen ja kunnossapitoon erikoistunut liikelaitos. Talotoimi toimii Tilalaitoksen strategisena yhteistyökumppanina

- Pääasiakas tilalaitokselle palvelut tuotetaan ns. avaimet käteen -periaatteella, mikä sisältää kunnossapito-ohjelman laadinnan kuntoarvioineen, suunnitelmat ja kunnossapitotyöt.

V Toiminta markkinoilla

- 1) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 2) **Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
- 3) Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 4) **Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

Ei

Turun kaupungin talousohjelma 2008-2010: ”Liikelaitos noudattaa toiminnassaan samoja omistajaohjauksen periaatteita kuin kaupungin konserniin kuuluvat yhteisöt. Kunnallisia liikelaitoksia ohjataan johtokuntatyöskentelyn, talousarviossa asetettavien toiminnallisten tavoitteiden ja sitoutuneelta pääomalta vaadittavan tuoton ja tuloutuksen kautta.”

TA 2008: Talotoimen visio: ”Talotoimi liikelaitoksena on korjausrakentamiseen erikoistunut julkisten rakennusten suunnittelu-, rakennus- ja kunnossapitopalvelujen markkinajohtaja Turun seudulla. Talotoimen kilpailuvaltteina ovat erikoistuminen julkisiin rakennuksiin, muita toimijoita kehittyneemmän elinkaariajattelun soveltaminen kaikessa tuotannossa ja julkisen sektorin tarpeiden tuntemisesta lähtevä sitoutuminen asiakkaan tarpeisiin.”

TP 2007 todetaan Talotoimen strategisena painopisteenä kestävä kehitys ja kilpailukyvyyn osalta seuraavasti: ”Tehokas ja asukaslähtöinen toiminta sekä tasapainoinen talous.

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

- 1) Erinomaiset edellytykset hyödyntää kilpailua markkinoilla
- 2) **Hyvät edellytykset hyödyntää kilpailua markkinoilla**
- 3) Kohtalaiset edellytykset hyödyntää kilpailua markkinoilla

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

Ei Käytettävissä olevan materiaalin perusteella ei myy palveluja kunnan ulkopuolelle.

Huomio! Uusia kunnallisia liikelaitoksia

Uusia kunnallisia liikelaitoksia perustetaan Turussa. Kuntalain muutoksesta johtuen kunnallisiksi liikelaitoksiksi perustetaan vuoden 2009 alusta lähtien Tilalaitos, Kiinteistölaitos, Kunnallistekniikka, Viherlaitos, Talotoimi, Kiinteistöjen hoito, Jätelaitos, Vesilaitos ja Satama. Liikennelaitos esitetään yhtiötettäväksi 1.1.2009 alkaen. (Turun kaupungin nettisivut)

Vuonna 2008 Turun kaupungilla on yhteensä 11 liikelaitos -nimeä käyttävää yksikköä. Näistä viisi on puhtaasti sisäisiä liikelaitoksia, taseyksiköitä, joiden tuloista 100 prosenttia tai lähes 100 prosenttia tulee kaupungin muilta toimintayksiköiltä.

IX Lähteet

Talousarvio 2008
Turun kaupungin talousohjelma 2008-2010
Kaupungin omistajaohjaus liiketoiminnassa (Tarkastuslautakunnan julkaisu 2:2005)
Turku konsernin omistajapolitiikka keskuslumuistio 15.10.2007
Turun kaupungin tilinpäätös 2007
Turun kaupungin toiminnan ja talouden seurantaraportti 2008
Turun kaupungin nettisivut

ALUEJÄRJESTÖ Varsinais-Suomen Yrittäjät ER

Liikelaitos Tilalaitos

I Kunta Turku

II Liikevaihto 102 300 000 € (TA 2008)

III Henkilömäärä 32 (TA 2008)

IV Liikelaitoksen toimiala

Turun kaupungin Tilalaitos on liikelaitos, jonka tehtävä on tarjota tilat ja niihin liittyvät palvelut kaupungin omille yksiköille eli huolehtia toimitiloista.

Yksikköjä on 4: talous ja kehittäminen, rakennuttaminen, vuokraus ja ylläpito. Henkilökuntaan kuuluu myös erillisprojektien ja sihteeripalvelujen työntekijät.

Tilalaitos huolehtii siis omistajan rooliin kuuluvasta kiinteistöjohtamisesta ja toimii puhtaasti tilaajayksikkönä. Tuottajat puolestaan ovat Tilalaitokseen sopimussuhteessa ja ovat oman tuotannonalansa asiantuntijoita.

V Toiminta markkinoilla

- 1) Kunnan järjestämismvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 2) Kunnan järjestämismvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
- 3) Ei kunnan järjestämismvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 4) Ei kunnan järjestämismvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

Ei

Huomiot

Turun kaupungin talousohjelma 2008-2010: ”Liikelaitos noudattaa toiminnassaan samoja omistajaohjauksen periaatteita kuin kaupungin konserniin kuuluvat yhteisöt. Kunnallisia liikelaitoksia ohjataan johtokuntatyöskentelyn, talousarviossa asetettavien toiminnallisten tavoitteiden ja sitoutuneelta pääomalta vaadittavan tuoton ja tuloutuksen kautta.”

Turun kaupungin tilinpäätöksessä on todettu liikelaitoksesta strategisesta painopisteestä kilpailukyvyyn osalta: Omaisuuden arvon hallinta ja toiminnan kannattavuus.

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

- 1) Erinomaiset edellytykset hyödyntää kilpailua markkinoilla**
- 2) Hyvät edellytykset hyödyntää kilpailua markkinoilla
- 3) Kohtalaiset edellytykset hyödyntää kilpailua markkinoilla

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

Kyllä Toimintakertomus 2007: Ulkoiset vuokrat (7,9 milj.€).

Huomio! Uusia kunnallisia liikelaitoksia

Uusia kunnallisia liikelaitoksia perustetaan Turussa. Kuntalain muutoksesta johtuen kunnallisiksi liikelaitoksiksi perustetaan vuoden 2009 alusta lähtien Tilalaitos, Kiinteistölaitos, Kunnallistekniikka, Viherlaitos, Talotoimi, Kiinteistöjen hoito, Jätelaitos, Vesilaitos ja Satama. Liikennelaitos esitetään yhtiötettäväksi 1.1.2009 alkaen. (Turun

kaupungin nettisivut)

Vuonna 2008 Turun kaupungilla on yhteensä 11 liikelaitos -nimeä käyttävää yksikköä. Näistä viisi on puhtaasti sisäisiä liikelaitoksia, taseyksiköitä, joiden tuloista 100 prosenttia tai lähes 100 prosenttia tulee kaupungin muilta toimintayksiköiltä.

IX Lähteet

Talousarvio 2008
Turun kaupungin talousohjelma 2008-2010
Kaupungin omistajaohjaus liiketoiminnassa (Tarkastuslautakunnan julkaisu 2:2005)
Turku konsernin omistajapolitiikka keskuslumuistio 15.10.2007
Turun kaupungin tilinpäätös 2007
Turun kaupungin toiminnan ja talouden seurantaraportti 2008
Turun kaupungin nettisivut
Tilalaitoksen vuosikertomus 2006 ja 2007

ALUEJÄRJESTÖ Varsinais-Suomen Yrittäjät ER

Liikelaitos Turun jätelaitos

I Kunta Turku

II Liikevaihto 4 650 000 € (TA 2008)

III Henkilömäärä 29 (TA 2008)

IV Liikelaitoksen toimiala

Turun Jätelaitos ylläpitää jätteenpolttolaitosta, jonne poltettavan jätteen toimittaa Turun Seudun Jätehuolto Oy. Jätelaitos on auttaa Turun Seudun Jätehuolto Oy:tä jätelain noudattamisessa hyödyntämällä Turun seudun jätteitä tuottaen niistä kaukolämpöä Turku Energia Oy:lle.

(Huom! Turun Seudun Jätehuolto Oy hoitaa Turun ja ympäristökuntien lakisäätteisiä jätehuollon organisointi-, käsittely- ja neuvontatehtäviä.)

V Toiminta markkinoilla

- 1) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 2) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
- 3) Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 4) Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla

Huomiot: Kunnilla on jätelakiin perustuva järjestämisvastuu kunnan alueella syntyneestä yhdyskuntajätteen kuljetuksesta, hyödyntämisestä ja käsittelyn järjestämisestä. Tuottajat huolehtivat tuottajavastuun piiriin kuuluvien jätteiden keräyksestä, kuljetuksesta, hyödyntämisestä ja käsittelystä joko itse tai ostopalveluna.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

Ei

Huomiot

Turun kaupungin talousohjelma 2008-2010: ”Liikelaitos noudattaa toiminnassaan samoja omistajaohjauksen periaatteita kuin kaupungin konserniin kuuluvat yhteisöt. Kunnallisia liikelaitoksia ohjataan johtokuntatyöskentelyn, talousarviossa asetettavien toiminnallisten tavoitteiden ja sitoutuneelta pääomalta vaadittavan tuoton ja tuloutuksen kautta.”

Jätteenpolttolaitos toimii Turun kaupungin teknisten palvelujen johtokunnan alaisena kunnallisena liikelaitoksena.

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

- 1) Erinomaiset edellytykset hyödyntää kilpailua markkinoilla**
- 2) Hyvät edellytykset hyödyntää kilpailua markkinoilla
- 3) Kohtalaiset edellytykset hyödyntää kilpailua markkinoilla

Huomiot: Yksityisiä jätteenpolttolaitoksia olisi myös mahdollista perustaa.

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

Kyllä

Huomiot: Poltettavan jätteen jätelaitokselle toimittaa Turun Seudun Jätehuolto Oy, joka on usean kunnan omistaja jäteyhtiö.

Huomio! Uusia kunnallisia liikelaitoksia

Uusia kunnallisia liikelaitoksia perustetaan Turussa. Kuntalain muutoksesta johtuen kunnallisiksi liikelaitoksiksi perustetaan vuoden 2009 alusta lähtien Tilalaitos, Kiinteistölaitos, Kunnallistekniikka, Viherlaitos, Talotoimi, Kiinteistöjen hoito, Jätelaitos, Vesilaitos ja Satama. Liikennelaitos esitetään yhtiötettäväksi 1.1.2009 alkaen. (Turun kaupungin nettisivut)

Vuonna 2008 Turun kaupungilla on yhteensä 11 liikelaitos -nimeä käyttävää yksikköä. Näistä viisi on puhtaasti sisäisiä liikelaitoksia, taseyksiköitä, joiden tuloista 100 prosenttia tai lähes 100 prosenttia tulee kaupungin muilta toimintayksiköiltä.

Huom! Jätelaitoksen Orihedon jätteenpolttolaitos myydään Turun Seudun Maakaasu ja Energiatuotanto Oy:lle v. 2007, jonka jälkeen tämä vasta jätteiden energiahyödyntämisestä. Jätelaitoksen toiminta loppuu samalla (Tilinpäätös 2007)

IX Lähteet

Talousarvio 2008
Turun kaupungin talousohjelma 2008-2010
Kaupungin omistajaohjaus liiketoiminnassa (Tarkastuslautakunnan julkaisu 2:2005)
Turku konsernin omistajapolitiikka keskuslumuistio 15.10.2007
Turun kaupungin tilinpäätös 2007
Turun kaupungin toiminnan ja talouden seurantaraportti 2008
Turun kaupungin nettisivut

ALUEJÄRJESTÖ Varsinais-Suomen Yrittäjät ER

Liikelaitos Turun Liikennelaitos

I Kunta Turku

II Liikevaihto 4 597 000 euroa (TA 2008)

III Henkilömäärä 72 (TA 2008)

IV Liikelaitoksen toimiala

Turun Liikennelaitos on joukkoliikennepalvelujen tuottaja Turun kaupungin alueella.

V Toiminta markkinoilla

- 1) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 2) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla
- 3) Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 4) **Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**

Huomiot: Kunnalla ei ole lakisäätteistä järjestämisvastuuta joukkoliikenteestä. Sen sijaan kunnilla on lakisäätäinen järjestämisvastuu oppilas- ja vammaiskuljetuksista.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

Ei

Huomiot

Turun kaupungin talousohjelma 2008-2010: ”Liikelaitos noudattaa toiminnassaan samoja omistajaohjauksen periaatteita kuin kaupungin konserniin kuuluvat yhteisöt. Kunnallisia liikelaitoksia ohjataan johtokuntatyöskentelyn, talousarviossa asetettavien toiminnallisten tavoitteiden ja sitoutuneelta pääomalta vaadittavan tuoton ja tuloutuksen kautta.”

Turun kaupungin tilinpäätöksessä (2007) todetaan, että Turun Liikennelaitoksen visio on, että se liikennelaitos toimii kannattavasti ja tuottaa joukkoliikennepalveluja nykyistä suuremmalla volyymillä.

Turun kaupungin tilinpäätöksessä on lisäksi todettu liikennelaitoksen strategisen painopisteen yhteiskunnallisista vaikutuksista seuraavasti: Liikennelaitos tuottaa 18 % Turun ostamasta joukkoliikennetuotannosta ja pyrkii voittamaan lisää liikennettä, kun taloudellinen asema mahdollistaa osallistumisen liikenteen kilpailuun. Liikennelaitos vaikuttaa olemassaolollaan hillitsevästi kilpailutettavan liikenteen hintakehitykseen.

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

- 1) **Erinomaiset edellytykset hyödyntää kilpailua markkinoilla**
- 2) Hyvät edellytykset hyödyntää kilpailua markkinoilla
- 3) Kohtalaiset edellytykset hyödyntää kilpailua markkinoilla

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

Kyllä

Huomiot: Liikennelaitos tarjoaa palvelujaan kaikille asiakkaille, jotka käyttävät palveluja liikennelaitoksen palvelualueella.

Huomio! Uusia kunnallisia liikelaitoksia

Uusia kunnallisia liikelaitoksia perustetaan Turussa. Kuntalain muutoksesta johtuen

kunnallisiksi liikelaitoksiksi perustetaan vuoden 2009 alusta lähtien Tilalaitos, Kiinteistölaitos, Kunnallistekniikka, Viherlaitos, Talotoimi, Kiinteistöjen hoito, Jätelaitos, Vesilaitos ja Satama. Liikennelaitos esitetään yhtiötettäväksi 1.1.2009 alkaen. (Turun kaupungin nettisivut)

Vuonna 2008 Turun kaupungilla on yhteensä 11 liikelaitos -nimeä käyttävää yksikköä. Näistä viisi on puhtaasti sisäisiä liikelaitoksia, taseyksiköitä, joiden tuloista 100 prosenttia tai lähes 100 prosenttia tulee kaupungin muilta toimintayksiköiltä.

IX Lähteet

Talousarvio 2008
Turun kaupungin talousohjelma 2008-2010
Kaupungin omistajaohjaus liiketoiminnassa (Tarkastuslautakunnan julkaisu 2:2005)
Turku konsernin omistajapolitiikka keskuslumuistio 15.10.2007
Turun Liikennelaitoksen toimintakertomus 2006
Turun kaupungin tilinpäätös 2007
Turun kaupungin toiminnan ja talouden seurantaraportti 2008

ALUEJÄRJESTÖ Varsinais-Suomen Yrittäjät ER

Liikelaitos Turun Satama

I Kunta Turku

II Liikevaihto 27 627 000 € (TA 2008)

III Henkilömäärä 134 (TA 2008)

IV Liikelaitoksen toimiala

Turun Satama toimii tehokkaasti itsenäisenä kunnallisena liikelaitoksena keskittyen matkustaja- ja suuryksikköliikenteeseen ja kehittäen tuotoillaan satamaa siten, että ulkomaankaupan ja – liikenteen harjoittajille turvataan kilpailukykyiset toimintaedellytykset.

V Toiminta markkinoilla

- 1) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 2) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla
- 3) Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 4) **Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**

Huomioita: Kuuluu kunnan yleisen toimialansa puitteissa harjoittamaan toimintaan. Vuoden 1994 loppuun asti satamatoiminta oli vanhojen kaupunkien privilegio. Lain kumoamisen yhteydessä säädettiin laki yksityisistä yleisistä satamista, joka edellyttää valtioneuvoston lupaa yksityiseltä toiminnan harjoittajalta. Laki ei koske kunnallisia satamia.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

Ei

Huomiot

Turun kaupungin talousohjelma 2008-2010: ”Liikelaitos noudattaa toiminnassaan samoja omistajaohjauksen periaatteita kuin kaupungin konserniin kuuluvat yhteisöt. Kunnallisia liikelaitoksia ohjataan johtokuntatyöskentelyn, talousarviossa asetettavien toiminnallisten tavoitteiden ja sitoutuneelta pääomalta vaadittavan tuoton ja tuloutuksen kautta.”

Turun kaupungin tilinpäätöksessä (2007) todetaan, että Turun Sataman strateginen painopiste kilpailukykyyn osalta on se, toiminta on kustannustehokasta ja kilpailukykyistä.

Turun Satama on kaupungin omistama liikelaitos, joka toimii satamalautakunnan alaisena. Lautakunnan tehtävänä on huolehtia Sataman teknisestä, taloudellisesta ja organisatorisesta kehittämisestä ja seurata Satamalle asetettujen tavoitteiden toteutumista. Lisäksi se valvoo sataman liikenneoloja sekä hoitaa hallinnassaan olevaa kiinteää ja irtainta omaisuutta. (Toimintakertomus 2007)

Turun Sataman strategian mukaan satama toimii tehokkaasti ja itsenäisesti kunnallisena liikelaitoksena kehittäen tuotoillaan satamaa siten, että ulkomaankaupan ja liikenteen harjoittajille voidaan turvata kilpailukykyiset toimintaedellytykset. (Toimintakertomus 2007)

Turun Sataman visio on olla Suomen johtava matkustaja- ja suuryksikköliikenteensatama Suomen ja Skandinavian välisessä liikenteessä sekä olla merkittävä jakelukeskus Keski-Euroopan kuljetusverkostossa, jonka jakelualueena on koko Skandinavia, Keski-Eurooppa, Baltia ja Venäjä. Satama on resursseiltaan niin vahva, että se kykenee

vastaamaan elinkeinoelämän muuttuviin tarpeisiin kaikkien kuljetusmuotojen osalta. (Toimintakertomus 2007).

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

- 1) Erinomaiset edellytykset hyödyntää kilpailua markkinoilla
- 2) Hyvät edellytykset hyödyntää kilpailua markkinoilla**
- 3) Kohtalaiset edellytykset hyödyntää kilpailua markkinoilla

Huomioita: Satamatoiminnan kehittämistä on käsitelty LVM:n julkaisussa 65/2004. Julkaisussa analysoidaan erilaisia kehittämisvaihtoehtoja ja tehdään kv. vertailu, joka osoittaa, että eräissä maissa satamatoimintoja (esim. Iso-Britannia) on yksityistetty. Kilpailuviraston lausunnossa (16.1.2008) koskien Kotkan yksityissataman perustamista on todettu, että satamalainsäädäntöä tulee muuttaa markkina- ja kilpailuolosuhteiden kehittämiseksi.

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle Kyllä

Huomio! Uusia kunnallisia liikelaitoksia

Uusia kunnallisia liikelaitoksia perustetaan Turussa. Kuntalain muutoksesta johtuen kunnallisiksi liikelaitoksiksi perustetaan vuoden 2009 alusta lähtien Tilalaitos, Kiinteistölaitos, Kunnallistekniikka, Viherlaitos, Talotoimi, Kiinteistöjen hoito, Jätelaitos, Vesilaitos ja Satama. Liikennelaitos esitetään yhtiötettäväksi 1.1.2009 alkaen.

Turku konsernin omistajapolitiikka – paperissa todetaan, että Satama ja Vesilaitos perustetaan uudelleen kuntalain tarkoittamaksi kunnalliseksi liikelaitokseksi. Niiden toimintatuloja ja – menoja ei lasketa mukaan emokaupungin tuloslaskelmaan. Sataman ja Vesilaitoksen tuotantotoiminnot organisoidaan uudelleen selvitetään taloussuunnitelmakaudella seudullisen yhtiön muodostamisen mahdollisuus.

Vuonna 2008 Turun kaupungilla on yhteensä 11 liikelaitos -nimeä käyttävää yksikköä. Näistä viisi on puhtaasti sisäisiä liikelaitoksia, taseyksiköitä, joiden tuloista 100 prosenttia tai lähes 100 prosenttia tulee kaupungin muilta toimintayksiköiltä.

IX Lähteet

- Kaupungin omistajaohjaus liiketoiminnassa (Tarkastuslautakunnan julkaisu 2:2005)
- Turun kaupungin talousohjelma 2008-2010
- Turku konsernin omistajapolitiikka keskuslumiosto 15.10.2007
- Turun Sataman toimintakertomus 2007
- Turun kaupungin tilinpäätös 2007
- Talousarvio 2008
- Turun kaupungin toiminnan ja talouden seurantaraportti 2008

ALUEJÄRJESTÖ Varsinais-Suomen Yrittäjät ER

Liikelaitos Turun vesilaitos

I Kunta Turku

II **Liikevaihto** 31 981 000 € (TA 2008)

III **Henkilömäärä** 134 (TA 2008)

IV Liikelaitoksen toimiala

Laitos hankkii, puhdistaa ja myy vettä, johtaa sen kuluttajille ja edelleen kuluttajilta puhdistettuna vesistöön. Laitos huolehtii myös hulevesiviemäroinnistä. Vesilaitos rakennuttaa ja ylläpitää tarvittavat verkostot ja muut rakennelmat.

Huomiot: Turun kaupunki on yhdessä ympäristökuntien kanssa perustanut kaksi projektiyhtiötä. Turun Seudun Vesi Oy toteuttaa tekopohjavesihanketta ja Turun seudun puhdistamo Oy rakentaa nykyaikaisen kalliopuhdistamon Kakolanmäen kallioon. Yhtiöt vastaavat itse operatiivisesta toiminnastaan, mutta vesilaitoslautakunta ja vesilaitos valvovat asiantuntija- ja omistajarooleissa niiden toimintaa.

V Toiminta markkinoilla

- 1) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 2) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
- 3) Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 4) Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla

Vesihuoltolain mukaan kunnan tulee kehittää vesihuoltoa alueellaan yhdyskuntakehitystä vastaavasti lain tavoitteiden toteuttamiseksi sekä osallistua vesihuollon alueelliseen yleissuunnitteluun. Kunnan tulee yhteistyössä alueensa vesihuoltolaitosten kanssa laatia ja pitää ajan tasalla alueensa kattavat vesihuollon kehittämissuunnitelmat. Kiinteistön omistaja tai haltija vastaa kiinteistönsä vesihuollosta sen mukaan kuin tässä laissa ja muussa laissa säädetään. Kuitenkin jos suurehkon asukasjoukon tarve taikka terveydelliset tai ympäristönsuojelulliset syyt sitä vaativat, kunnan tulee huolehtia siitä, että ryhdytään toimenpiteisiin tarvetta vastaavan vesihuoltolaitoksen perustamiseksi, vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen laajentamiseksi tai muun tarpeellisen vesihuollon palvelun saatavuuden turvaamiseksi.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

Ei

Huomiot

Turun kaupungin talousohjelma 2008-2010: "Liikelaitos noudattaa toiminnassaan samoja omistajaohjauksen periaatteita kuin kaupungin konserniin kuuluvat yhteisöt. Kunnallisia liikelaitoksia ohjataan johtokuntatyöskentelyn, talousarviossa asetettavien toiminnallisten tavoitteiden ja sitoutuneelta pääomalta vaadittavan tuoton ja tuloutuksen kautta."

Turun vesilaitos toimii vesilaitoslautakunnan alaisena itsenäisenä liikekirjanpitomallia noudattavana liikelaitoksena. Lautakunnan toimialana on vesilaitostoiminnan sekä siihen liittyvän muun liiketoiminnan harjoittaminen.

Turun vesilaitoksen käytännön toimintaa ohjaa vesilaitoslautakunnan 23.2.2005 vahvistama toimintasääntö, jossa määritellään tarkemmin Turun vesilaitoksen asema,

tehtävät, toimitusjohtajan tehtävät sekä laitoksen organisaatio. Vesilaitoslautakunta on hyväksynyt 24.11.2005 vesilaitoksen toimintaa ohjaavan toimintapolitiikan.

Turun kaupungin tilinpäätöksessä 2007 todetaan vesilaitoslautakunnan strategisessa kehyksessä seuraavaa kilpailua ja kestävästä kehitystä koskevassa osiossa: ”Strategisessä painopisteessä korostuu kasvun tavoite, joka merkitsee vesilaitokselle verkostojen laajentamista uusille kaava-alueille”. Sama asia todetaan vesilaitoksen omassa vesilaitoksen visio, toiminta-ajatus ja strategiset painopisteet – paperissa.

VII Mahdollisuudet markkinoiden syntymiseen

- 1) Erinomaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla
- 2) Hyvät edellytykset luoda kilpailua markkinoilla
- 3) **Kohtalaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla**

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

Ei

Huomiot: Ei ilmene asiakirjoista, että myisi palvelujaan ulkopuolelle, mutta vesilaitoksen visiossa todetaan, että vesilaitos tuottaa ja kehittää laadukkaita vesihuollon palveluita *Turun seudulle*.

Uusia kunnallisia liikelaitoksia

Uusia kunnallisia liikelaitoksia perustetaan Turussa. Kuntalain muutoksesta johtuen kunnallisiksi liikelaitoksiksi perustetaan vuoden 2009 alusta lähtien Tilalaitos, Kiinteistölaitos, Kunnallistekniikka, Viherlaitos, Talotoimi, Kiinteistöjen hoito, Jätelaitos, Vesilaitos ja Satama. Liikennelaitos esitetään yhtiötettäväksi 1.1.2009 alkaen.

Turku konsernin omistajapolitiikka – paperissa todetaan, että Satama ja Vesilaitos perustetaan uudelleen kuntalain tarkoittamaksi kunnalliseksi liikelaitokseksi. Niiden toimintatuloja ja –menoja ei lasketa mukaan emokaupungin tuloslaskelmaan. Sataman ja Vesilaitoksen tuotantotoiminnot organisoidaan uudelleen selvitetään taloussuunnitelmakaudella seudullisen yhtiön muodostamisen mahdollisuus.

Vuonna 2008 Turun kaupungilla on yhteensä 11 liikelaitos -nimeä käyttävää yksikköä. Näistä viisi on puhtaasti sisäisiä liikelaitoksia, taseyksiköitä, joiden tuloista 100 prosenttia tai lähes 100 prosenttia tulee kaupungin muilta toimintayksiköiltä.

IX Lähteet:

- Turun kaupungin tilinpäätös 2007
- Talousarvio 2008
- Turun kaupungin talousohjelma 2008-2010
- Turun vesilaitoksen toimintakertomus 2006
- Turun vesilaitoksen visio, toiminta-ajatus ja strategiset painopisteet
- Kunnat ja vesihuolto huomisen Suomessa (Kuntaliitto 2007)
- Kaupungin omistajaohjaus liiketoiminnassa (Tarkastuslautakunnan julkaisu 2:2005)
- Turku konsernin omistajapolitiikka keskuslumuistio 15.10.2007
- Turun kaupungin toiminnan ja talouden seurantaraportti 2008

ALUEJÄRJESTÖ – VARSINAIS-SUOMEN YRITTÄJÄT AN

Liikelaitos: TYKSLAB

I Kunta : Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin alue

II **Liikevaihto:** Vuonna 2007 toteutunut liikevaihto n. 30,5 m€, tulos n. 101 t€ negatiivinen. Todettakoon, että toiminnan kuluista noin 15 m€ oli materiaalien (6,2 m€) ja palveluiden ostoja (8,8 m€).

III **Henkilömäärä:** Vuonna 2007 n. 350 henkilöä.

IV **Liikelaitoksen toimiala:** Laboratoriopalvelut

V Toiminta markkinoilla

- 1) **Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla**
- 2) **Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
- 3) Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 4) Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla

Huomioita: Palveluiden järjestäminen ja tuottaminen erikoissairaanhoidon järjestämisvastuun piirissä on lakisääteisen veloitteen täyttämistä. Markkinoilla tapahtuvaa palvelutoimintaa on palveluiden tarjoaminen muille kuin kuntayhtymään kuuluville asiakkaille.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

- 1) Kyllä
- 2) Ei

Huomioita: Koko sairaanhoitopiirin strategiassa 2007-2015 todetaan, että hoidon tuotantotoiminnassa kokeillaan ennakkoluulottomasti liiketoiminnallisia malleja ja että sairaanhoitopiiri on ”aktiivinen toimija markkinoilla, joilla tarjotaan palveluja terveyskeskuksille, vakuutusyhtiöille ja myös itse maksaville potilaille”. Organisaatiota koskevassa strategian osiossa todetaan, että ”valmistellaan kaikkien sairaanhoidollisten palveluiden... kehittämistä hallituksen ohjauksessa toimivana yhtenä tai useampana kunnallisena liikelaitoksena.”

Strategiassa on selvästi mielletty, että sairaanhoitopiiri toimii markkinoilla kilpailutilanteessa. Siinä vahvimpana näkökulmana on oman tuotannon kilpailukyky. Tosin strategiassa myös linjataan, että vuosina 2007-2010 palvelutuotantoa kilpailutetaan hallitusti.

VII Mahdollisuudet markkinoiden syntymiseen

- 1) **Erinomaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla**
- 2) Hyvät edellytykset luoda kilpailua markkinoilla
- 3) Kohtalaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla

Huomioita: Erikoissairaanhoidon tarvitsemia laboratoriopalveluita on saatavissa yksityisinä palveluina.

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

- 1) Kyllä
- 2) Ei

Huomioita: Koko sairaanhoitopiirin tulojen on arvioitu olevan 503,3 m€ vuonna 2008. Myynnistä jäsenkuntien ulkopuolisille asiakkaille arvioidaan saatavan n. 28 m€ tulot. TYKSLAB sai myyntituottoja muilta kuin sairaanhoitopiirin jäsenkunnilta vuonna 2007 n. 11,3 m€. Tämän myynnin jakautumista ei ole selvitetty yksilöidymmin.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Sairaanhoitopiirin strategia 2007-2015

Tilinpäätös 2007

Sairaanhoitopiirin Internet-sivut

Hallintosääntö 2004

ALUEJÄRJESTÖ – VARSINAIS-SUOMEN YRITTÄJÄT AN

Liikelaitos: Uudenkaupungin Satama

I Kunta Uusikaupunki

II Liikevaihto: Vuonna 2006 n. 2,0 m€.

III Henkilömäärä: Ei tietoa saatavilla olevassa aineistossa.

IV Liikelaitoksen toimiala: Satamapalveluiden tuottaminen

V Toiminta markkinoilla

- 1) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 2) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla
- 3) Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 4) **Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**

Huomioita: Kuuluu kunnan yleisen toimialansa puitteissa harjoittamaan toimintaan. Vuoden 1994 loppuun asti satamatoiminta oli vanhojen kaupunkien privilegio. Lain kumoamisen yhteydessä säädettiin laki yksityisistä yleisistä satamista, joka edellyttää valtioneuvoston lupaa yksityiseltä toiminnan harjoittajalta. Laki ei koske kunnallisia satamia.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

- 1) **Kyllä**
- 2) Ei

Huomioita: Sataman kehittäminen on nähty kaupungin strategiassa 2006-2012 yhtenä elinkeinostrategian keskeisistä hankkeista. Elinkeino- ja palvelurakenteen monipuolistaminen ovat myös strategian tavoitteita. Liikelaitosten (sataman ohessa vesihuolto ja jätehuolto) omistajaohjauksen kehittämistä ei ole käsitelty strategiassa. Liikelaitoksia käsitellään vain talousosiossa; tavoitteena on ylijäämäinen tulos tilikausilta. Todettakoon, että sataman kehittämiseksi on laadittu oma strategia. Sen sijaan hankintastrategiassa omistajaohjausta on käsitelty seuraavalla tavalla:

Hankintastrategia:

”Osa palveluista tuotetaan/ järjestetään seudullisesti sekä yhteistyössä yksityisten ja kolmannen sektorin kanssa.”

”Palvelujen hankintastrategian tehtävänä on edistää palvelujen tuotantotapojen monimuotoistamista ja palvelujen markkinaehtouutumista.”

”Eryteisesti maksurahoitteisten palvelujen sekä palvelusetelillä maksettavien palvelujen tarjonta voi lisääntyä markkinoilla.”

”Markkinoiden hyödyntämisessä on kyse paikoitellen oman tuotannon täydentämisestä, paikoitellen sen kokonaan korvaamisesta.”

”Hankkiessaan palveluita kaupunkilaisille muulla tavoin kuin kuntayhteistyöllä kaupunki kilpailuttaa palveluntarjoajia.”

”Kaupunki on merkittävä toimija palvelusektorilla, ja sen päätöksillä on vaikutusta

markkinoiden muotoutumiseen”

”Uusien yritysten ja muiden toimijoiden syntyminen edellyttää palvelukysyntää, jonka kaupunki ohjaa tyydyttäväksi oman organisaation ulkopuolelle. Ohjaus tapahtuu mm. määrittelemällä ne palvelut, joita kaupunki hankkii jatkossa yhä enemmän markkinoilta.”

”**Kaupungin omassa tuotannossa on tärkeää tunnistaa kilpailua rajoittavat tekijät ja pyrkiä niiden poistamiseen.** Kaupunki voi toimia markkinoilla silloin, kun se täyttää markkinoilla olevia puutteita tai myy satunnaista ylikapasiteettiaan.”

VII Mahdollisuudet markkinoiden syntyamiseen

Tasot 1- 4

- 1) Erinomaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla
- 2) **Hyvät edellytykset luoda kilpailua markkinoilla**
- 3) Kohtalaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla

Huomioita: Satamatoiminnan kehittämistä on käsitelty LVM:n julkaisussa 65/2004. Julkaisussa analysoidaan erilaisia kehittämisvaihtoehtoja ja tehdään kv. vertailu, joka osoittaa, että eräissä maissa satamatoimintoja (esim. Iso-Britannia) on yksityistetty. Kilpailuviraston lausunnossa (16.1.2008) koskien Kotkan yksityissataman perustamista on todettu, että satamalainsäädäntöä tulee muuttaa markkina- ja kilpailuolosuhteiden kehittämiseksi.

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

- 1) **Kyllä**
- 2) Ei

Huomioita: Satamapalveluita myydään pääasiassa elinkeinoelämälle.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Uudenkaupungin strategia 2006 -2012
Kaupungin ja liikelaitoksen internet-sivut

ALUEJÄRJESTÖ Varsinais-Suomen Yrittäjät
ER

Liikelaitos on ilmoitettu Tilastokeskuksen antamissa tiedoissa (25.6.2008) liikelaitokseksi. Liikelaitoksesta ei ole saatavilla tietoa internetistä. Mistään ei ilmene, että kyseessä on liikelaitos.

Liikelaitos Vakka- Suomen Sanomain Kuntayhtymä**I Kunta**

Uusikaupunki (muut kunnat: Askainen, Kustavi, Lemu, Masku, Mynämäki, Nousiainen, Taivassalo, Vehmaa, Velkua).

II Liikevaihto 1 489 000 € (Tilastokeskukselta 25.6.2008 saatu tieto vuodelta 2006)

III Henkilömäärä -

IV Liikelaitoksen toimiala -

V Toiminta markkinoilla

- 1) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 2) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla
- 3) Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 4) Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla

Huomiot: Lehden toimittaminen ei kuulu kunnan järjestämisvastuun piiriin.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

-

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

- 1) Erinomaiset edellytykset hyödyntää kilpailua markkinoilla
- 2) Hyvät edellytykset hyödyntää kilpailua markkinoilla
- 3) Kohtalaiset edellytykset hyödyntää kilpailua markkinoilla

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

-

IX Lähteet

www.vakkass.fi

ALUEJÄRJESTÖ: Varsinais-Suomen Yrittäjät JP

Liikelaitos: Vakka-Suomen Vesi

I Kunta Uusikaupunki

II Liikevaihto

III Henkilömäärä 4

IV Liikelaitoksen toimiala

Vesi- ja ympäristöhuollon tehtävät, viemärointi- ja jätevedenkäsittelypalvelut.

V Toiminta markkinoilla

1. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
2. **Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
3. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla

Huomiot: Vesihuoltolain mukaan kunnan tulee kehittää vesihuoltoa alueellaan yhdyskuntakehitystä vastaavasti lain tavoitteiden toteuttamiseksi sekä osallistua vesihuollon alueelliseen yleissuunnitteluun. Kunnan tulee yhteistyössä alueensa vesihuoltolaitosten kanssa laatia ja pitää ajan tasalla alueensa kattavat vesihuollon kehittämissuunnitelmat. Kuitenkin jos suurehkon asukasjoukon tarve taikka terveydelliset tai ympäristönsuojelulliset syyt sitä vaativat, kunnan tulee huolehtia siitä, että ryhdytään toimenpiteisiin tarvetta vastaavan vesihuoltolaitoksen perustamiseksi, vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen laajentamiseksi tai muun tarpeellisen vesihuollon palvelun saatavuuden turvaamiseksi.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta? Kyllä.

Hankintastrategia:

”Osa palveluista tuotetaan/ järjestetään seudullisesti sekä yhteistyössä yksityisten ja kolmannen sektorin kanssa.”

”Palvelujen hankintastrategian tehtävänä on edistää palvelujen tuotantotapojen monimuotoistamista ja palvelujen markkinaehtoistumista.”

”Erityisesti maksurahoitteisten palvelujen sekä palvelusetelillä maksettavien palvelujen tarjonta voi lisääntyä markkinoilla.”

”Markkinoiden hyödyntämisessä on kyse paikoitellen oman tuotannon täydentämisestä, paikoitellen sen kokonaan korvaamisesta.”

”Hankkiessaan palveluita kaupunkilaisille muulla tavoin kuin kuntayhteistyöllä kaupunki kilpailuttaa palveluntarjoajia.”

”Kaupunki on merkittävä toimija palvelusektorilla, ja sen päätöksillä on vaikutusta markkinoiden muotoutumiseen”

”Uusien yritysten ja muiden toimijoiden syntyminen edellyttää palvelukysyntää, jonka kaupunki ohjaa tyydyttäväksi oman organisaation ulkopuolelle. Ohjaus tapahtuu mm.

määrittelemällä ne palvelut, joita kaupunki hankkii jatkossa yhä enemmän markkinoilta.”

”Kaupungin omassa tuotannossa on tärkeää tunnistaa kilpailua rajoittavat tekijät ja pyrkiä niiden poistamiseen. Kaupunki voi toimia markkinoilla silloin, kun se täyttää markkinoilla olevia puutteita tai myy satunnaista ylikapasiteettiaan.”

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

1. Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
2. Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
3. **Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen**

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

Kyllä (varsin vähäistä)

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Uudenkaupungin palvelujen hankintastrategia
http://uusikaupunki.fi/template_1.asp?id=662

ALUEJÄRJESTÖ – VARSINAIS-SUOMEN YRITTÄJÄT AN

Liikelaitos: Varsinais-Suomen Sairaanhoidopiirin Turunmaan liikelaitos

I Kunta: Varsinais-Suomen sairaanhoidopiirin Turunmaan alue

II Liikevaihto: Vuonna 2007 toteutunut liikevaihto n. 10,1 m€, tulos n. 72 t€ negatiivinen. Todettakoon, että toiminnan kuluista noin 4,3 m€ oli materiaalien (2,0 m€) ja palveluiden ostoja (2,3 m€).

III Henkilömäärä: Vuonna 2007 työpanos laskennallisina virkoina yli 120 henkilöä.

IV Liikelaitoksen toimiala: Erikoissairaanhoidon palvelut

V Toiminta markkinoilla

- 1) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 2) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla
- 3) Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 4) Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla

Huomioita: Palveluiden järjestäminen ja tuottaminen erikoissairaanhoidon järjestämisvastuun piirissä on lakisääteisen veloitteen täyttämistä. Markkinoilla tapahtuvaa palvelutoimintaa on palveluiden tarjoaminen muille kuin kuntayhtymään kuuluville asiakkaille.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

- 1) Kyllä
- 2) Ei

Huomioita: Koko sairaanhoidopiirin strategiassa 2007-2015 todetaan, että hoidon tuotantotoiminnassa kokeillaan ennakkoluulottomasti liiketoiminnallisia malleja ja että sairaanhoidopiiri on ”aktiivinen toimija markkinoilla, joilla tarjotaan palveluja terveyskeskuksille, vakuutusyhtiöille ja myös itse maksaville potilaille”. Organisaatiota koskevassa strategian osiossa todetaan, että ”valmistellaan kaikkien sairaanhoidollisten palveluiden... kehittämistä hallituksen ohjauksessa toimivana yhtenä tai useampana kunnallisena liikelaitoksena.”

Strategiassa on selvästi mielletty, että sairaanhoidopiiri toimii markkinoilla kilpailutilanteessa. Siinä vahvimpana näkökulmana on oman tuotannon kilpailukyky. Tosin strategiassa myös linjataan, että vuosina 2007-2010 palvelutuotantoa kilpailutetaan hallitusti.

VII Mahdollisuudet markkinoiden syntymiseen

- 1) Erinomaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla
- 2) Hyvät edellytykset luoda kilpailua markkinoilla
- 3) Kohtalaiset edellytykset luoda kilpailua markkinoilla

Huomioita: Erikoissairaanhoidon palveluita on saatavissa yksityisinä palveluina.

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

- 1) Kyllä
- 2) Ei

Huomioita: Koko sairaanhoitopiirin tulojen on arvioitu olevan 503,3 m€ vuonna 2008. Myynnistä jäsenkuntien ulkopuolisille asiakkaille arvioidaan saatavan n. 28 m € tulot. Turunmaan liikelaitos sai myyntituottoja muilta kuin sairaanhoitopiirin jäsenkunnilta n. 53 t €.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Sairaanhoitopiirin strategia 2007-2015
Tilinpäätös 2007
Sairaanhoitopiirin Internet-sivut

ALUEJÄRJESTÖ: Varsinais- Suomen Yrittäjät ER

Liikelaitos: Vesihuoltolaitos

I Kunta Loimaa

II Liikevaihto

Vesilaitoksen tilinpäätöksessä mainitaan liitteenä Vesihuoltolaitoksen tilinpäätös 2007. Sitä ei kuitenkaan ole netissä.

III Henkilömäärä 9 (TP 2007)

IV Liikelaitoksen toimiala

Vesihuoltolaitoksen tehtävänä on kilpailukykyisesti huolehtia toiminta-alueellaan ja sen ulkopuolellakin veden hankinnasta ja jakelusta, viemäroinnistä, jätevesien käsittelystä sekä vesi- ja viemärijohtojen, -laitteiden ja -laitosten suunnittelusta, rakentamisesta ja ylläpidosta valtuuston päättämässä laajuudessa.

V Toiminta markkinoilla

1. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 2. Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla**
3. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
4. Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla

Vesihuoltolain mukaan kunnan tulee kehittää vesihuoltoa alueellaan yhdyskuntakehitystä vastaavasti lain tavoitteiden toteuttamiseksi sekä osallistua vesihuollon alueelliseen yleissuunnitteluun. Kunnan tulee yhteistyössä alueensa vesihuoltolaitosten kanssa laatia ja pitää ajan tasalla alueensa kattavat vesihuollon kehittämissuunnitelmat. Kiinteistön omistaja tai haltija vastaa kiinteistönsä vesihuollosta sen mukaan kuin tässä laissa ja muussa laissa säädetään. Kuitenkin jos suurehkon asukasjoukon tarve taikka terveydelliset tai ympäristönsuojelulliset syyt sitä vaativat, kunnan tulee huolehtia siitä, että ryhdytään toimenpiteisiin tarvetta vastaavan vesihuoltolaitoksen perustamiseksi, vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen laajentamiseksi tai muun tarpeellisen vesihuollon palvelun saatavuuden turvaamiseksi.

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

Ei

Loimaan linja 2005-2008:

”Palvelutuotannon käyttömenoja lisäävien investointien välttäminen silloin, kun ne voidaan välttää vaihtoehtoisilla tavoilla järjestää kyseiset palvelut.”

”Erikseen harkittavissa tapauksissa kaupunki voi kokonaan luopua palvelun järjestämisestä varmistettuaan, että palvelu on asukkaiden hankittavissa yrityksiltä tai kolmannelta sektorilta.”

”Palvelun järjestämisellä ulkoisesti voidaan edistää paikallisen elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä/aluetaloutta.”

Huomiot: Vision tavoittamiseksi valtuusto on linjannut viisi strategista menestystekijää, joista yksi on yrittäjyyden toimintaedellytysten tukeminen.

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

1. Erinomaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
2. Hyvät edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen
3. **Kohtalaiset edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen**

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle**Ei**

Huomiot: Vesihuoltolaitoksen nettisivuilla sanotaan, että vesihuoltolaitoksen tehtävänä on kilpailukykyisesti huolehtia toiminta-alueellaan **ja sen ulkopuolellakin**. Asiakirjoista ei selviä, että vesihuoltolaitoksen palveluja tarjottaisiin kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolella.

IX Tietojen lähteet ja muut huomiot

Tilinpäätös 2007

Talousarvio 2008 ja taloussuunnitelma 2009 - 2010

Loimaan kaupungin strategia: Loimaan linja 2005-2008

www.vesihuoltolaitos.loimaa.fiwww.loimaa.fi

ALUEJÄRJESTÖ Varsinais- Suomen Yrittäjät ER

Liikelaitos Viherlaitos

I Kunta Turku

II Liikevaihto 10 685 000 (TA 2008)

III Henkilömäärä 134 (TA 2008)

IV Liikelaitoksen toimiala

Viherliikelaitoksen tehtävänä on tuottaa asiakkailleen toimialaansa kuuluvia rakentamis- ja ylläpitopalveluita, kuten puistojen ja liikenneviheralueiden ylläpito ja rakentaminen, puisto- ja talousmetsien hoito, liikunta- ja leikkipaikkojen ylläpito ja rakentaminen, ulkoilualueiden ylläpito, taimi- ja kasvualustatuotanto sekä palvelutuotantona koristelut ja liputukset

V Toiminta markkinoilla

- 1) Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 2) **Kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla (puistojen- ja viheralueiden ylläpito)**
- 3) Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, ei markkinoilla
- 4) **Ei kunnan järjestämisvastuulla oleva toiminta, markkinoilla (esim. taimituotanto)**

Huomiot: ”Kunnilla on velvollisuus pitää kunnossa ja puhtaana lain kadun ja eräiden yleisen alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta nojalla asemakaava-alueella hallinnassaan olevat kadut, torit, katuaukiot, puistot, istutukset ja muut näihin verrattavat yleiset alueet.”

VI Onko omistajaohjauksen tavoitteet määritelty markkinoiden toimivuuden näkökulmasta?

Ei

Huomiot. TA 2008 Viherlaitoksen visio: ”Viherlaitos tuottaa palveluitaan kilpailukykyisillä hinnoilla asiakkaiden toiveiden mukaisesti.”

TP 2007 todetaan Viherlaitoksen strategisena painopisteenä kestävän kehityksen ja kilpailukyvyyn osalta seuraavasti: ”Tehokas ja asukaslähtöinen toiminta sekä tasapainoinen talous.

Turun kaupungin talousohjelma 2008-2010: ”Liikelaitos noudattaa toiminnassaan samoja omistajaohjauksen periaatteita kuin kaupungin konserniin kuuluvat yhteisöt. Kunnallisia liikelaitoksia ohjataan johtokuntatyöskentelyn, talousarviossa asetettavien toiminnallisten tavoitteiden ja sitoutuneelta pääomalta vaadittavan tuoton ja tuloutuksen kautta.”

VII Mahdollisuudet markkinoiden hyödyntämiseen

- 1) Erinomaiset edellytykset hyödyntää kilpailua markkinoilla
- 2) **Hyvät edellytykset hyödyntää kilpailua markkinoilla**
- 3) Kohtalaiset edellytykset hyödyntää kilpailua markkinoilla

Huomiot: Myös yksityisiä taimentuottajia on markkinoilla.

VIII Palvelujen myyminen kunnan tai kuntayhtymän ulkopuolelle

Kyllä

TA 2008 visio: Viherlaitos tuottaa palveluitaan kilpailukykyisillä hinnoilla asiakkaiden toiveiden mukaisesti. Viherlaitos tuottaa palveluitaan *kaupungin muille hallintokunnille ja soveltuvien osien naapurikunnille sekä yksityiselle sektorille.*

Huomio! Uusia kunnallisia liikelaitoksia

Uusia kunnallisia liikelaitoksia perustetaan Turussa. Kuntalain muutoksesta johtuen kunnallisiksi liikelaitoksiksi perustetaan vuoden 2009 alusta lähtien Tilalaitos, Kiinteistölaitos, Kunnallistekniikka, Viherlaitos, Talotoimi, Kiinteistöjen hoito, Jätelaitos, Vesilaitos ja Satama. Liikennelaitos esitetään yhtiötettäväksi 1.1.2009 alkaen. (Turun kaupungin nettisivut)

Vuonna 2008 Turun kaupungilla on yhteensä 11 liikelaitos -nimeä käyttävää yksikköä. Näistä viisi on puhtaasti sisäisiä liikelaitoksia, taseyksiköitä, joiden tuloista 100 prosenttia tai lähes 100 prosenttia tulee kaupungin muilta toimintayksiköiltä.

IX Lähteet

Talousarvio 2008
Turun kaupungin talousohjelma 2008-2010
Kaupungin omistajaohjaus liiketoiminnassa (Tarkastuslautakunnan julkaisu 2:2005)
Turku konsernin omistajapolitiikka keskuslumuistio 15.10.2007
Turun kaupungin tilinpäätös 2007
Turun kaupungin toiminnan ja talouden seurantaraportti 2008
Turun kaupungin nettisivut